MINISTERIE VAN PROPAGANDA.EU

Chronologische ontwikkelingen Joegoslavië

Map 3 C

IN VREDESNAAM OVERLEVEN!

KWARTAALUITGAVE
17e JAARGANG, NO 73
UITGEBREID
ZOMERNUMMER

JUNI 1999

Uitgave: Stichting VOLK VOOR VREDE - ONAFHANKELIJKE ANTI-KERNWAPEN-BEWEGING
Ingeschreven onder nr 41231406 i/h Stichtingenregister Zaanstreek.

Redaktie : Cees Blokhuis, Herman Brietenstein, Ad Woudenberg, Celine v.d. Hoek - de Vries.
Adres : Ennemaborg 58, 1082 ST Amsterdam.
Postgiro : Nr. 4305930 tnv penningmeester VOLK VOOR VREDE, Amsterdam.
Bankrelatie : VSB-Bank, Amsterdam. Nr. 94.94.48.508. Girorek.nr. 2459.

DE OOSTERSE VELDTOCHT VAN DE NATO

Terwijl het grootste deel van de wereld met toenemend afgrijzen toekijkt hoe de NATO, met voorop het geavanceerde moordtuig van de Verenigde Staten, Joegoslavië bombardeert en de hele politieke, sociaal economische en humanitaire infrastructuur van de Balkan vernietigt, heeft de meerderheid van het Nederlandse parlement de remedie voor de weinig glorieuze gang van zaken daar gevonden. De stoere meisjes en jongens in Den Haag willen doorgaan met bombarderen.

Kritisch waren ze wel over de "fouten" die door de bombardementen van de NATO worden gemaakt. Er moet zuiverder gemikt worden, is de verbluffende wijsheid van de meerderheid van onze hoogste politieke vertegenwoordigers in de Residentie.

In werkelijkheid een schimmig spel van woorden. In de eerste plaats omdat het er weinig toe doet wat de dames en heren daar zeggen. De echte beslissingen over de agressieve moordpartij op de Balkan worden genomen in Washington. De politieke opvattingen in Den Haag zijn niet meer dan het getob van de loopjongens.

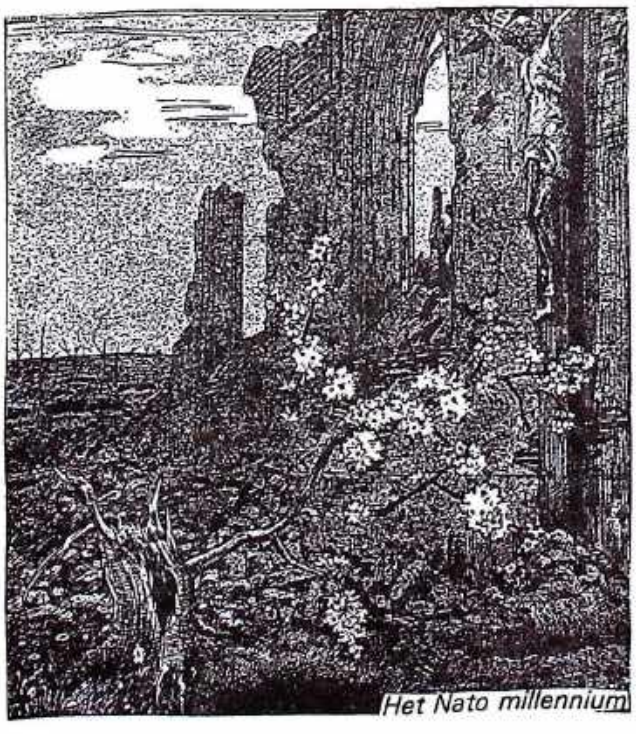

Het Nato millennium

'k Ben liberaal: dat is te zeggen,
Dat ík, in ieder staatsgeschil,
Moet kunnen denken als ík wil;
En alles doen gelijk ik wil,
En alle dingen uit mag leggen,
Gelijk ik wil, gelijk ik wil!

'k Ben liberaal, en meen daardoor mede,
Dat ik, in ieder staatsgeschil,
Elk een laat dénken als hij wil,
Mits dat hij spréékt gelijk ík wil:
En verder leve hij voort in vrede,
Mits naar mijn wil, mits naar mijn wil!

Uit: Het dorp aan de grenzen (1830)
door Mr. Jacob van Lennep

Ook al omdat aan het einde van de tweede wereldoorlog, toen Hitler zijn raketten lanceerde, het bekend was dat dit wapen voor tachtig procent gold als een terreurwapen tegen de burgelijke bevolking. En ondanks de Amerikaanse opschepperij over de electronische vervolmaking van dit wapen, is het nu niet anders.
Daarbij komt dat de vernieling van de Chinese Ambassade in Belgrado berekend is door de Amerikaanse geheime dienst, de C.I.A.
Men moet er rekening mee houden, dat dit apparaat, die berucht is door acties die in vele delen van de wereld hele landen in de vernieling heeft gestort, de opzet had om een eventuele mogelijkheid tot een diplomatieke oplossing van het geweld te voorkomen.

DE CREATIE VAN DE WILDERNIS

Zorgelijk is dat politieke debatten zoals in Den Haag de bedoeling hebben de werkelijkheid te verdoezelen. Want dat staat vast: de militaire operatie tegen de rest van wat eens Joegoslavië was, is zorgvuldig voorbereid en gepland. Met geen andere bedoeling het verder oprukken van de NATO compleet met atoomwapens, naar het Ooste

Geleidelijk is bekend geworden dat de zg. overeenkomst van Rambouillet niets te maken had met een mogelijk door iedereen op de Balkan te aanvaarden oplossing van de problemen in dat gebied, maar een dictaat is om heel Joegoslavië te bezetten door tot de tanden bewapende troepen van de NATO. En waarbij de kosten van die bezetting volledig zouden moeten worden betaald door Joegoslavië.

Het meest schokkende is echter het op de kop zetten van alle politieke waarden en normen, met daarbij een mediale campagne die gekenmerkt wordt door een regelrechte oorlogshysterie.
Men stelle zich voor: de NATO, een samenballing van de voornaamste imperialistische staten, toegerust met het meest geavanceerde moordtuig uit de wereldgeschiedenis, overvalt een land met nauwelijks 10 miljoen mensen. In strijd met alle normen van het Volkenrecht, bovendien het overgebleven deel van Joegoslavië dat nimmer in de geschiedenis ook maar iemand heeft bedreigd, dat eerder, maar vooral de laatste tien jaar systematisch volledig is uiteengerukt door de landen van de NATO.

Een militair verbond dat zichzelf de taak heeft toegemeten om overal ter wereld militair te opereren waar hij denkt dat ze niet voldoen aan de belangen van de NATO-landen en in het bijzonder aan de belangen van de Verenigde Staten.
Het is duidelijk dat als deze neokoloniale agressieve militaire machtsconcentratie de internationale politiek gaat beheersen, de wereld verandert in een wildernis.

HET EINDE VAN DE VERENIGDE NATIES

In werkelijkheid een herwaardering van alle normen en waarden in de internationale politiek. Met daarbij een mediapropaganda, dat ieder land dat zijn recht op zelfbeschikking verdedigt, zoals nu Joegoslavië, en vooral Servië, bij voorbaat tot oorlogsmisdadigers bestempelt.
We hebben niet de illusie dat we met onze periodiek kunnen concurreren met de kunstmatig opgefokte oorlogspsychose van de commerciële media. Maar voor ieder die nog over realiteitsbesef beschikt, moet het duidelijk zijn: na de militaire overval van de NATO op de Balkan heeft de wereld en vooral Europa een ander aanzien gekregen.

In de eerste plaats betekent die operatie dat de Verenigde Naties nauwelijks nog betekenis of invloed heeft. Natuurlijk, de Verenigde Staten hebben zich gedurende de hele periode van de Koude Oorlog, bij de vele gewelddadigheden waarbij dat land betrokken was, weinig aangetrokken van de Verenigde Naties. Niet bij de vermoording van de wettig gekozen president van Chili, Allende en de instelling van de fascistische dictatuur van Pinochet, noch bij de moordpartijen in Vietnam, de Kongo, Angola, Mozambique, Indonesië en het Midden-Oosten, Afghanistan, Turkije, - om maar een paar voorbeelden te noemen.
De Verenigde Naties waren bij de Amerikanen alleen in trek als ze de Volkenbond voor hun doeleinden konden gebruiken, zoals b.v. bij de operaties in Irak.
De bombardementen van de NATO nu zijn in strijd met vrijwel alle artikelen van het Handvest van de Verenigde Naties en zal de tegenstellingen met de meerderheid van de aangesloten landen slechts dieper maken.
Het betekent in feite dat driekwart van de wereldbevolking iedere invloed wordt ontnomen.

ONOPLOSBAAR

De agressie van de NATO heeft ernstige gevolgen voor Europa, uiteraard in de eerste plaats voor de landen op de Balkan zelf. Want niet alleen het zelfstandig bestaan van Joegoslavië is hier in het geding. De economische, sociale en menselijke structuur van alle landen van de Balkan staan hierbij op het spel.

De rivier de Donau is een van de belangrijkste slagaders voor het economische verkeer tussen Oost- en West-Europa. Door de vernieling van vrijwel alle bruggen over die rivier worden voor lange tijd de belangen niet alleen van Servië, maar ook landen als Roemenië, Bulgarije, Hongarije en zelfs Oostenrijk ernstige schade toegebracht.

Met de vernieling van viaducten enz. van de verkeersroutes langs de Adriatische kust ondervindt Griekenland met o.a. de toeristenindustrie nu nog onmeetbare gevolgen.

En dan de tragedie van Kosovo. Hoe ook de afloop van het NATO-geweld mag zijn: bij de oplossing daarvan worden Albanië zelf, maar ook Macedonië en Griekenland geconfronteerd met een situatie die labiel en op de lange duur onoplosbaar zal zijn.

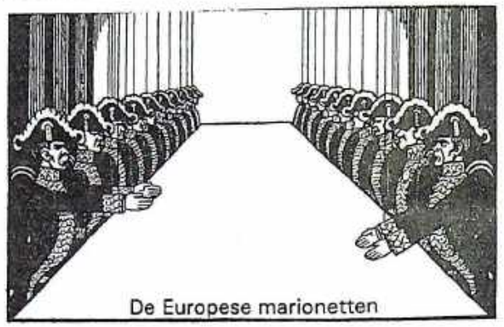

De Europese marionetten

Bovendien is Kosovo door het NATO-geweld zo langzamerhand herschapen in een onbewoonbare puinhoop. De menselijke tragedie daar is in hoofdzaak het gevolg van de "humane vredesoperatie" van de NATO. Een misleidende propagandamachine kan deze werkelijkheid niet verdoezelen.

DE WAPENWEDLOOP

We weten niet of er bij de landen van de NATO ooit werkelijke belangstelling heeft bestaan de wereld te behoeden voor de dreiging met de meest afschuwelijke vernietigingswapens uit de menselijke geschiedenis. Zowel het militair-economisch complex van de Verenigde Staten, als ook - laten we ons daarbij niet vergissen - in Europa, zijn een drijfkracht voor het steeds opnieuw ontstaan van oorlogssituaties. Voor de sociaal-humanistische krachten en in het bijzonder voor de vredesbeweging in Europa is de militaire krachtpatserij van de NATO op de Balkan een somber stemmende aangelegenheid. Alle mogelijkheden die er op het terrein van de algemene en bijzondere ontwapening bestaan, zijn, zo moet men ernstig vrezen, uit het nabije verschiet verdwenen.

Hoe labiel de verhoudingen in de voormalige Sovjet-Unie ook zijn: twee dingen staan als een paal boven water. De grote meerderheid van de bevolking daar ziet terecht de opmars van de NATO, compleet met atoomwapens, als een bedreiging van hun veiligheid. Waarbij nog komt de weigering van de NATO met voorop de Amerikanen, om af te zien van de "first strike" met atoomwapens, d.w.z. zo nodig als eerste atoomwapens in te zetten.

De staten van wat tegenwoordig de G.O.S. heet, hebben de laatste tien jaar hun internationale machtspositie geofferd met de gedachte dat dit o.a. zou leiden naar verdere afbouw van de kosten voor bewapening. Doch wie ook daar de leidinggevende macht gaat vormen, het gevoel door het Westen te zijn belazerd, is algemeen. De eventuele wens om verder hun niet geringe wapenarsenaal af te bouwen is niet alleen stopgezet. Integendeel, de wapens zullen worden opgepoetst.

De brutale vernieling van de Chinese ambassade in Belgrado heeft een woedende uitbarsting tegen de NATO tot gevolg gehad. De traditionele Amerikaanse politiek om de Chinezen uit te spelen tegen de Russen, heeft nauwelijks nog mogelijkheden.

Veelzeggend daarbij is ook de verklaring van de huidige Indiase minister-president naar aanleiding van de militaire overval van de NATO op de Balkan. Niet alleen kondigde hij hierbij aan het arsenaal van atoomwapens van India te vergroten, doch ook de verdere ontwikkeling van raketten voor de midden- en lange afstand. De eerste proeven zijn daarmee reeds genomen.
Al met al een somber perspectief voor het elimineren van de wapens in het algemeen doch in het bijzonder van de atoomwapens.

DE GEVOLGEN VOOR EUROPA

En tenslotte Europa.
Wat ook de oorspronkelijke doelstelling van de NATO mag zijn geweest, vrijwel iedereen in de Westerse wereld is er van overtuigd dat de militaire operatie een volledige mislukking is geworden. En dat het erkennen daarvan afstuit op de pogingen van de NATO om zijn gezicht te redden.

Waarom vooral Europa geen einde maakt aan deze gewetenloze aanslag op het leven van de burgerbevolking van Servië en de vernieling van vrijwel alle levensvoorwaarden van dat land, is een zorgelijk raadsel.
Want daarover kan geen twijfel bestaan: hoe deze zaak ook eindigt, Europa wordt opgezadeld met een ongelooflijke sociale, economische en humanitaire ramp.
Afgezien van de honderdduizenden vluchtelingen, en niet alleen in Kosovo, is de economische infrastructuur van de hele Balkan voor vele jaren vernield. Voor die miljarden schade draait heel Europa op.

De Belgische televisie had dezer dagen het verslag van een verkiezingsbijeenkomst waar de sociaal-democraten die bij monde van hun leider Louis Tobback de bevolking handhaving en verbetering van de sociale voorzieningen en de gezondheidszorg beloofden.
Zijn partij is mede verantwoordelijk voor de aanval van de NATO op de Balkan en in het licht daarvan zijn de beloftes platvloers verkiezingsbedrog.
Kenmerkend overigens voor de rol van de hele sociaal-democratie in Europa.

VREDE OF DE NATO

Op het moment dat we dit schrijven zijn er onderhandelingen gaande over de voorwaarden voor nieuwe diplomatieke onderhandelingen. Onderhandelingen die naar het er uitziet steeds weer stranden op de weigering van de NATO om zelfs maar tijdelijk het oorlogsgeweld te stoppen.
Van Engelse vrienden, die relaties onderhouden met de linkervleugel van Labour, vernemen we dat men in de kringen van de regering Blair er van uit gaat dat de oorlogshandelingen op de Balkan tot laat in de herfst kunnen voortduren. Doch al komt er tijdelijke stopzetting van de bombardementen - en iedere stopzetting van de moordpartij moet worden verwelkomd - dan nog moet men er rekening mee houden dat dit slechts een adempauze is voor de NATO om heel Joegoslavië militair te veroveren en blijvend te bezetten.

De oorlog op de Balkan is mede een gevolg van de opzet van de NATO, om o.a. door luchtmobiele brigades overal op de wereld dergelijke operaties uit te voeren. Waarbij de escalatie naar een derde wereldoorlog latent aanwezig blijft.

Of we willen of niet: vrede in Europa en in heel de wereld is slechts mogelijk als we het bestaan van de NATO en zijn functioneren op wereldschaal niet alleen ter discussie stellen, maar ook massaal bestrijden.

H.B.

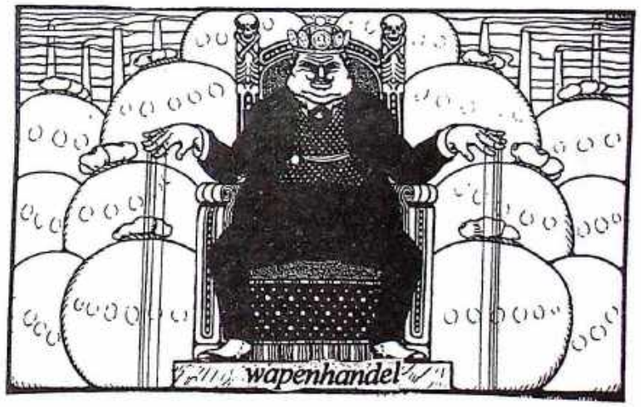

Sinds de fusie tussen Aerospatiale en Matra in Frankrijk ziet het beeld van de Westerse wapenindustrie er als volgt uit:
Britse luchtvaartindustrie = British Aerospace (fusie BAE en GEC-Marconi It.) met een omzet van 174 miljard euro,
de Duitse luchtvaartindustrie = DASA met een omzet van 8,8 miljard euro,
de Franse luchtvaartindustrie = Aerospatiale / incl. Dassault / incl. Matra Haute Technologies, met een omzet van 13,3 miljard euro,
de Italiaanse luchtvaartindustrie = Finmeccania, en de Spaanse luchtvaartindustrie CASA.

Hier tegenover staan de Amerikaanse luchtvaartindustrieën BOEING met 50,15 miljard euro-omzet per jaar en Lockheed Martin met 23,30 miljard euro omzet per jaar.

BOEING heeft in het eerste kwartaal van 1999 uit een omzet van 14,3 miljard dollar een nettowinst behaald van 469 miljoen dollar / 961 miljoen gulden, tegenover het eerste kwartaal van 1998 met een omzet van 12,9 miljard dollar en een nettowinst van 50 miljoen dollar.

VAN "ACTIVERING" TOT "AANVALSBEVEL"

12/13 Oktober 1998
Slobodan Milosevic en de VS-onderhandelaar Richard Holbrook komen tot een overeenkomst waarbij de Servische troepen onder internationale contrôle uit Kosovo teruggetrokken worden. Er is ook overeengekomen dat er 2.000 OVSE-inspecteurs gestationeerd worden.
Gelijktijdig geeft de Navo-raad het 'Activation order' voor eventuele luchtaanvallen.
Belgrado geeft de toestemming voor NAVO-b e w a k i n g s vluchten boven Kosovo.

16 Oktober
De Duitse Bondsdag besluit de NAVO 14 Tornado gevechtsvliegtuigen en 500 grondtroepen ter beschikking te stellen voor mogelijke militaire operaties.

27 Oktober
Ondanks de grote terugtrekking van de Servische troepen uit Kosovo, blijft het Navo-bevel van kracht. Vier honderd gevechtsvliegtuigen worden op hun mogelijke inzet voorbereid.

5 November
De NAVO-raad besluit een snelle inzetbare troepenmacht van 1.800 man op te zetten, om de OVSE-inspecteurs in Kosovo te beschermen. Ze worden in Macedonië gestationeerd en kunnen vlug het eventueel crisisgebied in Kosovo bereiken. Zes Navo-lidstaten leveren soldaten voor deze troepenmacht.
Later wordt dit korps uitgebreid tot 3.000 soldaten.

November/December
De UCK poogt de verlaten stellingen van het Servische leger in te nemen. Waarop de Joegoslavische politie en militaire eenheden opnieuw een offensief starten tegen het UCK rond het gebied van Pristina en Drenica. De OVSE-waarnemers geraken gekneld tussen de twee fronten.

3 December
Het Joegoslavische parlement verklaart dat ze een afscheiding van Kosovo en Metohija niet aanvaarden. Joegoslavië zal ten allen prijze haar territoriale souvereiniteit en integriteit verdedigen.

10 December
De Albanese Kosovaarse zijde verwerpt het vredesplan van de bijzondere VS-gezant Holbrook, die nochthans een zekere autonomie voor Kosovo, maar geen afscheiding van Joegoslavië voorzag.

12 December
Zes jonge Serviërs worden bij een overval op een bar in Pec vermoord. Enkele dagen later wordt de vice-burgemeester van Polje ontvoerd, zijn lijk wordt de volgende dag in een straatgreppel gevonden. In Pristina worden twee Servische politiemannen door onbekenden doodgeschoten.

13/14 Januari 1999
De minister van Buitenlandse Zaken van Noorwegen, Vollebaek, onderhandelt als ambterende OVSE-voorzitter de vrijlating van acht door de UCK gevangen gehouden Joegoslavische soldaten in ruil voor de vrijlating van negen UCK leden. Voor het Italiaanse parlement verklaart de minister van Buitenlandse Zaken, de steun aan het UCK door de Albanese regering als een ondermijning van een vreedzame en diplomatieke oplossing.

15 Januari
In de omgeving van het dorp Racak worden de lijken gevonden van 40 Albanese-Kosovaren. De UCK spreekt van een slachting door de Joegoslavische politie, die op hun beurt beweren dat het om UCK-strijders gaat die in een vuurgevecht gedood zijn. Een Finse onderzoekscommissie in opdracht van de EU doet een onderzoek en haar voorzitster Helena Ranta kan de thesis van een slachting niet bevestigen.

18 Januari
De regering in Belgrado trekt de verblijfsvergunning van de chef van het OVSE-team William Walker in. Door de druk van de contactgroep (VS, Frankrijk, Duitsland, Rusland, Verenigd Koninkrijk en Italië) wordt deze beslissing ingetrokken.

29 Januari
De contactgroep zet de Joegoslavische autoriteiten en de Albanese Kosovaren onder druk om vredesgesprekken naar het voorbeeld van de Dayton conferentie te beginnen en legt een 10 punten programma voor waarbij de militaire aspecten uitgesloten blijven. Het document omvat volgende elementen: onmiddellijke wapenstilstand gecontroleerd door Navo-troepen, vreedzame oplossing van het conflict, voor drie jaar het instellen van een interim-status voor Kosovo op basis van een vergaande autonomie vooraleer een definitieve overeenkomst tot stand komt. Behoud van de Joegoslavische integriteit, vrije verkiezingen onder toezicht van de OVSE, het oprichten van democratische representatieve organen in Kosovo, amnestie voor politieke gevangenen, strafvrijheid voor daden begaan tijdens het conflict met uitzondering van de misdaden tegen de mensheid en tenslotte aanpassing van de Joegoslavische wetten aan de nieuwe rechtsregels van toepassing in Kosovo.

6 Februari
Start van de Kosovo-conferentie in Rambouillet onder het voorzitterschap van de ministers van Buitenlandse Zaken van Groot-Brittanië en Frankrijk.

18 Februari
Rusland verklaart dat het onder bepaalde voorwaarden bereid is grondtroepen te leveren na een akkoord (volgens het model in Bosnië)

23 Februari
De gesprekken in Rambouillet worden verdaagd.
President Milutinovic verklaart de bereidheid van Joegoslavië een autonomie-akkoord te ondertekenen op basis van het 10 punten -programma van de contactgroep. Een stationering van NAVO-eenheden of andere buitenlandse militairen op het Joegoslavische grondgebied wordt echter niet aanvaard.
Ondanks de druk van Madelein Albright, Amerikaanse staatssecretaris, weigeren de Albanese Kosovaren het voorgelegde ontwerpakkoord te tekenen.

15 Maart
Wanneer de gesprekken terug starten in Parijs, ondertekenen de Albanese Kosovaarse delegaties de voorliggende tekst, de Joegoslavische delegatie weigert de aangepaste versie van het akkoord ontwerp te ondertekenen. Ze verduidelijkt haar beslissing: ze kan niet akkoord gaan met de voorziene stationering van NAVO-troepen (28.000 soldaten) die over de doorvoering van de overeenkomst moeten waken en met de veranderingen die aan de Rambouillet 1 tekst zijn aangebracht waarbij de aanwezigheid van Joegoslavische ordestrijdkrachten maar van een symbolische waarde mag zijn. De UCK zou maar gedeeltelijk ontwapend worden (alleen zware wapens), na drie jaar zou in Kosovo een definitieve regeling gevonden worden op basis van de wil van de bevolking. Wat door de Joegoslavische zijde als een optie aangevoeld werd voor het door hen niet aanvaardbare referendum.
De Verdragstekst voorzag eveneens dat veranderingen van de status van de provincie alsook grenswijzigingen slechts doorgevoerd kunnen worden via een akkoord met de buurlanden.

23 Maart
Bij onderhandelingen in Belgrado overhandigt Richard Holbrook een "laatste waarschuwing", deze brengen geen wijziging in de Joegoslavische houding.

De NAVO-secretaris verklaart dat de gesprekken mislukt zijn. En zet het licht op groen voor het NAVO-kriegspiel.

24 Maart
De NAVO start de bombardementen en luchtaanvallen op de soevereine staat Joegoslavië.

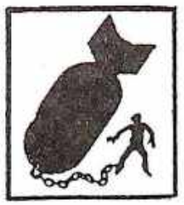

"VREDE" - GENT - BELGIE

In verband met de oorlog tegen Joegoslavië heeft Global Reflexion de in 1996 gepubliceerde brochure 'DE TRAGEDIE VAN BOSNIE' opnieuw uitgegeven.
De herdruk verschijnt nu in 2 delen:

1) DE TRAGEDIE VAN BOSNIE
De onbekende rol van de VS en het Pentagon, door Sara Flounders.
Excl. porto f. 7,50

en

2) WAAROM IS DE NAVO IN JOEGOSLAVIE
door Sean Gervasi.
Excl. porto f. 7,50

Voor verdere informatie: Global Reflexion, Amsterdam. Tel. 020 6151122, fax 020 6151120.

VREDE OF DE NATO

BETOGING TEGEN DE NAVO

3 april 1999
14 uur Gemeentelijk Park van Sint - Lambrechts -- Woluwe,
Oproep in 'Solidair' - België

Wat is me hiervan bijgebleven?

Aankomst op Centraal Station Brussel. Vragen naar metrostation Roodebeek - meestal in 't frans. Bij de uitgang loop ik tegen 4 organisatoren van de manifestatie op - zijn al meteen op hun hoede, want bij de uitgang van de metro was al in 't ooglopende politie + fotoapparatuur en overvalwagens.
Het was toen plm. 13.15 uur. : Het manifestatie park was verboden terrein!

Dan proberen anderen te waarschuwen om niet hierheen te gaan en de metro-uitgang te vermijden.
Worden in de metrogangen ook steeds in de gaten gehouden - met 2 tegelijk lopen - niet meer.
Geen omsingeling dus of betoging: Overal overvalwagens van de gendarme = rijkspolitie - zeeën van witte helmen - afzettingen en wéér arrestatiewagens en witte busjes van de politie.
Boven ons hoofd de helicopter.

Het kerkje, uiteindelijke toevlucht en tevens "val" voor de demonstranten - omgeven door de gendarme met schilden.

Maar wat hield ik nu over van deze "vergeefse" tocht naar Brussel - hoofdkwartier van de NAVO - ?

Bijzondere zorgzame actievoerders, die me geen ogenblik aan mijn lot overlieten - van de een op de ander de zorg overdroegen: "haar mag niets overkomen", "zij moet vandaag terug naar Amsterdam"!
Wie mocht het eerst in een liftauto weer naar een andere "geheime" plaats? - dat was "onze kameraad".

Uiteindelijk toch wel nat, koud, maar ook onrustig om niet op tijd een trein te krijgen, - en hoe? - welke metro - en waar? - waar geen politie je aanhield, - zouden ze je niet fouilleren?
Pamflet met o.a.
"NAVO - 50 jaar steunpilaar van het kapitalisme" en "Nederland uit de NAVO" aan een mede-demonstrant gegeven, die het ergens verdonkeremaande.

Ook door een van hen naar het CS Brussel gereden met de auto. Geen pretje: Paasfeest - winkelend publiek, veel opstoppingen - maar we kwamen er.
Na ruim 4 uur was ik weer thuis in Purmerend.

Bij mij dus de overtuiging absoluut niet voor niets te zijn geweest, door de voor hen meest gewone zaak van kameraadschap!
Gewoon bedankt, Solidair(e) mensen!

Anneke Ruys

Uit: Jesaja (hfdst 29 en 65)

Daar zal niet langer een zuigeling
zijn die slechts weinige dagen leeft,
noch een grijsaard die zijn dagen
niet voleindigt.

Zij zullen huizen bouwen en die
bewonen... zij zullen niet bouwen
opdat een ander er wone...

Zij zullen niet tevergeefs zwoegen
en geen kinderen voortbrengen tot
een vroegtijdige dood...

Zij zullen in een verblijf des
Vredes wonen, in veilige woningen,
in oorden van ongestoorde rust...

Want het zal gedaan zijn met de
geweldenaar en allen die op
boosheid zinnen...

Zo zegt de Heer: het is meer dan
genoeg geweest...

Ik zal Vrede tot uw overheid maken
en gerechtigheid tot uw heerseres...

In alledaags nederlands:

Het zal niet meer gebeuren dat
miljoenen kinderen op aarde sterven
door gebrek aan alles om normaal
en gezond volwassen te worden;
Bejaarden die het hoofd niet boven
water kunnen houden, omdat ze ziek,
zwak of arm en eenzaam zijn, zullen
zich weer in een zorgeloze oude
dag mogen verheugen;

Er zal geen huizenspeculant meer
zijn die minder draagkrachtigen
het recht op een goede en betaalbare
woning ontzegt. Er zal geen grond
onteigend worden om projectontwik-
kelaars de vrije hand te geven;

De "kanslozen" en laagstbetaalden
zullen niet meer uitgebuit worden
voor het zwaarste en smerigste
werk. Hun kinderen zullen zonder
onderscheid zorg en aandacht
krijgen;

Het zal afgelopen zijn met
oorlog en geweld hoe dan ook,
zodat niemand meer bang hoeft te
zijn voor een uitzichtloze toekomst;

Want machtige staten zullen
aan hebzucht, onderlinge rivaliteit
en grootheidswaan ten onder gaan;

Er staat geschreven dat er grenzen
zijn aan het onbeperkt misbruik
maken van de aarde en alles wat
daarop leeft en groeit.
Wij zijn gewaarschuwd want het is
meer dan genoeg geweest;

Vrede en gerechtigheid is de
uiteindelijke belofte voor leven
en welzijn!

8 maart 1919 WIL 1 mei 1999

JOHANNA WILHELMINA VAN ZIJL

Wij waren samen vanaf 1962.

Anneke Ruys,
uit naam van
beide families

IN MEMORIAM WIL VAN ZIJL

Onze vredesvriendin Wil van Zijl is op 1 mei overleden, na 80 vruchtbare jaren. Zij en Anneke Ruys behoorden tot de niet aflatende doorzetters in de vredesbeweging. Samen met Anneke was ze deel van de kern van Vrouwen voor Vrede - Purmerend, een vredesgroep met uitstraling.
Het aantal acties waar Wil aan bijdroeg moet in de vele honderden lopen. Met hart en ziel streed zij voor vrede, sociale rechtvaardigheid en tegen racisme.
Haar vredesvriendinnen en - vrienden hebben tot het eind toe van haar kritische vermogens kunnen profiteren: ze was daarmee openhartig en direct, met een sterke hang naar waarachtigheid.
Wils kunstzinnige kwaliteiten kwamen onder andere uit in haar tekeningen, aquarellen en gedichten. Ze publiceerde die in o.m. het blad 'In vredesnaam overleven!' en ook wel eens in de Haagse Vredeskoerier.

Zo bracht de Vredeskoerier van mei 1998 - een jaar voor Wils heengaan - haar prachtige gedicht "Als eens de laatste oorlog is gevoerd...".
Muzikant en koorleider Wim van de Meeberg werd direct door dit gedicht geraakt en vroeg Wil toestemming het - op muziek gezet - in het repertoire van Jan en Alleman te mogen opnemen. Wil was nieuwsgierig naar het resultaat. Gelukkig heeft zij dat nog mogen horen: na de Paasmars op 5 april in Den Haag, in het Zalencentrum van C.S. bracht 't koor het lied, vierstemmig getoonzet. Toen al behoorde het tot 't geliefde koorrepertoire. Iedereen, en zeker ook Wil, heeft ervan genoten!

Wij wensen Anneke alle kracht om het zware verlies te kunnen dragen. Zij kan zich hierbij gesteund weten door de zeer vele vredesactivisten met wie zij en Wil samen hebben gestreden. De strijd gaat voort!

G.

Waarde landgenoten, wij voeren oorlog

DE EENZIJDIGE EN LEUGENACHTIGE
BERICHTGEVING VAN ONZE MEDIA
OVER DE INTERVENTIE VAN DE NAVO

Door het sturen van manschappen, van wapentuig zoals de luchtmobiele brigades en het meewerken aan de bombardementen op Joegoslavië maakt ons land zich medeplichtig aan de oorlog tegen dat land.
Een oorlog, die net als in de Eerste- en Tweede Wereldoorlog de belangen van het grootkapitaal dient.
Nu zijn het de Amerikanen die hun kapitalistische heerschappij door middel van de NATO en de grote concurrent Duitsland naar Oost-Europa en Rusland willen uitbreiden.
En weer is het Servische volk het grootste slachtoffer, net als in beide voorgaande oorlogen, die ook via de Balkan en het latere Joegoslavië werden uitgevochten.

Met bombardementen probeert de NATO de Serven tot overgave te dwingen en wordt Milosovic als de boosdoener aangewezen.
Tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben o.a. de Serven een heroïsche strijd gevoerd tegen de Wehrmacht en de Kroaten van Pavelic, die aan Duitse zijde meevochten met moslim-divisies in Duitse dienst.
In die ongelijke strijd zijn een miljoen Serven, waaronder duizenden van joodse afkomst, op beestachtige wijze vermoord.

Nu probeert de NATO, evenals de Duitsers tijdens de tweede wereldoorlog een verdeel-en heerspolitiek in Joegoslavië door te voeren en de volken daar tegen elkaar uit te spelen. Al voor de tweede wereldoorlog waren het de Kroaten met de fascisten van Ante Pavelic die zich lieten gebruiken door Hitler en Mussolini om Joegoslavië uit een te rukken.

Hetzelfde herhaalde zich in 1990 o.a. door inmenging van de Duitse minister van buitenlandse zaken Genscher.
Nu gebruikt de NATO het U.C.K., het z.g. Albanese bevrijdingsleger, in hoofdzaak door de Duitsers bewapend, dat probeert Kosovo los te maken van Servisch gebied.

Eind 1998 noemde Robert Gelbort, de speciale gezant van de Verenigde Staten in Bosnië, de strijders van de U.C.K. nog "terroristen" (bron 'Solidair' België).
Hun heldendaden bestaan uit het in brand steken en plunderen van huizen van Kosovaren die weigeren zich aan te sluiten bij het U.C.K.
Bij het U.C.K. zijn Albanezen waarvan velen al jarenlang in West-Europa leven en huurlingen uit heel Europa.

Iedere dag worden we met eenzijdige en leugenverhalen van de media overspoeld, zoals het steeds weer terugkerende verhaal van de menselijke ellende van de vlucht van de Kosovaren uit angst voor het Servische leger. Dat het grootste deel van de mensen daar vluchten voor de bombardementen, die Kosovo tot een vrijwel onbewoonbare puinhoop maken, krijgen we nauwelijks iets te zien of te horen.

Ook is het vaak voorgekomen dat er in een paar weken tijds dezelfde beelden werden vertoond, alleen met andere onderschriften. Dat alles gaat steeds meer lijken op het bedrog van de filmjournaals in de Duitse en Nederlandse bioscopen tijdens de tweede wereldoorlog. En waarvan we het bedrog eerst te zien kregen in de films van de na-oorlogse televisie.

De voorlichting van de NATO houdt zich blijkbaar aan de uitspraak van Hitlers propagandaminister Joseph Goebbels: Als je dagelijks de leugens herhaalt dan wordt het door het volk voor waarheid aangenomen.

Het eenzijdige van onze media is dat alleen over de Kosovaren wordt gesproken als slachtoffers van deze oorlog. Over de Serven, die dagelijks lijden onder de terreurbombardementen wordt met geen woord gerept. Want de NATO raakt niet alleen militaire doelen. Ziekenhuizen en zelfs ambassades worden niet ontzien. Wekenlang wordt nauwelijks gewag gemaakt over de verliezen die daar worden geleden.

Maar het steeds verzwijgen begint argwaan te wekken. De Griekse en Joegoslavische persagentschappen zijn duidelijker in hun berichtgeving. Een Griekse krant bericht b.v. over tientallen lijken van NATO-soldaten in het militair hospitaal van Tessaloniki, in speciale kisten met het opschrift "strikt vertrouwelijk". Of dit: een complete Duitse NATO-brigade, 1.500 man, zou de benen hebben genomen uit het kamp Petrovac bij Skopje in Macedonië. En een groep Noorse NATO-piloten, die weigerden deel te nemen aan de bombardementen. Bronnen: de Griekse krant Athinaiki, Serbia Info News en het Joegoslavische persagentschap Tanjug (5-9 april 1999).

Doch ondanks deze andere berichten is er geen reden de vreselijke gevolgen van de barbaarse bombardementen van de NATO op Joegoslavië te onderschatten. Als hieraan op korte termijn geen einde komt, zijn de gevolgen hiervan voor de wereld niet te overzien.

C

God heeft de aarde grenzeloos gemaakt,

Wakes op weg naar Pasen

Dit jaar hebben we voor de derde keer speciale vastentijd - wakes gehouden bij het grenshospitium in Amsterdam. Anders dan voorafgaande jaren bestond de organisatie niet enkel uit leden van de Amsterdamse Catholic Worker, maar uit een grote verscheidenheid van groepen. Ieder van de acht wakes werd door een andere groep georganiseerd en dat bleek een goede formule te zijn.

De spits werd afgebeten door de Doopsgezinden; een groep waarvan de leden over heel de wereld verspreid zitten omdat ze zelf ook ooit moesten vluchten, weg uit Nederland.

Zij werden gevolgd door het Netwerk Religieuzen voor vluchtelingen. Zij zijn zeer bekend met de problemen die het Nederlandse vreemdelingenbeleid veroorzaakt, en konden ons daar goed over vertellen.

De derde zondag was 'ZO Mokum' (Zuid Oost Mokum) aan de beurt; de Joodse gemeenschap van Amsterdam ZO. Hun wake was ook zeer sterk, vaak trekken wij de vergelijking tussen de situatie nu en die van vlak voor de oorlog; nu hoorden we hetzelfde uit Joodse monden, van mensen die zelf hebben ondervonden wat het betekent vervolgt te worden. Het was afschuwelijk om te horen, maar gaf ons tegelijkertijd steun en vastberadenheid om verder te gaan met ons werk.

Op 14 maart kwam de Basisbeweging met 100 mensen! Je kon duidelijk merken dat we met een 'doe' - gemeente te maken hadden en niet met een 'praat-en-uit-de-boom-kijk' gemeente zoals je in veel katholieke en protestante kerken tegen komt. Ze hadden prachtige liederen, gezongen door de Kritische Gemeente Ijmond, mooie teksten van Jan van Opbergen en heel veel bloemen bij zich.
De Quakers waren de volgende. Hun wake bestond voornamelijk uit stilte. We stonden in een stiltekring voor de poort van de gevangenis; er ging kracht van uit. Als er iets in je naar boven kwam dat je wilde zeggen kon dat en zo zei een vrouw: Abraham vluchtte voor de hongersnood in Egypte en was dus economisch vluchteling, Mozes had iemand vermoord en was dus een criminele vluchteling, David moest vluchten voor Saul, was hij politiek vluchteling? Het is maar goed dat er toen nog geen grensgevangenissen bestonden.

De zesde wake was georganiseerd door de plaatselijke Samen op Weg gemeente en werd ondermeeropgeluisterd door Bram Grandia. Het was Palmzondag en daarom hadden ze kleine paasbroodjes meegenomen voor de mensen in de gevangenis, zowel voor gevangenen als personeel.

Op Goede Vrijdag was er een Fransciskaans geïnspireerde wake; vanuit het hele land kwamen Franciskanen naar Amsterdam. We hielden een kruisweg van het metrostation naar het grenshospitium, enkele malen stoppend om de lijdensweg van Christus te herdenken, maar ook de lijdensweg van de in ons land verblijvende vreemdelingen en ons te bezinnen op ons aandeel in hun lijden.

Op Paaszondag was de laatste wake, door de vrouwen van de Catholic Worker georganiseerd, en dus een echte vrouwen-wake, waarbij we speciaal stilstonden bij de problemen van vrouwelijke asielzoeksters in Nederland. De lezing die we gebruikten ging over hoe de twee Maria's een open en leeg graf aantroffen vlak nadat Jezus begraven was. Moge ook wij ooit bij aankomst bij de grensgevangenis de poort opengerold aantreffen en alle cellen leeg!

Susan
van het Jeanette Noël Huis, Amsterdam Z.O.

OVERLEVEN DOOR HONGERSTAKEN

Als ik in 70 regels van 45 aanslagen iets over de z.g. witte illegalen moet vertellen, kan ik het beste met de Turkse hongerstaaksters beginnen.
Een hongerstaking voor een verblijfsvergunning? Zijn ze zó verkikkerd op ons landje dat dit een actie met eventueel dodelijke afloop rechtvaardigt?
Is Turkije een zó onvriendelijk land, dat een uitzetting als een godsonmogelijkheid wordt beschouwd?
Dat waren de vragen die U en ik zich stelden voor we ons in de strijd wierpen.
En zijn die vragen nu beantwoord na een theaterstuk van bijna 40 dagen, waarin de spelers zich 'als dood' hielden? Een even griezelig als riskant toneelstuk, waarin mensen tot het uiterste gaan.

Het bleek een actie die ook sympathie oppriep, vooral als men ziet dat door de koppelingswet steeds meer loketten voor deze mensen dichtgaan. Eerst de Kinderbijslag, waardoor huurschulden ontstaan, dan de werkgevers die de bui al zien hangen. En tenslotte de onzekerheid hoelang de uitkering of het ziekenfonds het nog zal houden.

De actie leverde ook sympathie op voor gescheiden vrouwen, die niet aan de eis van 6-jaar-wit-werk toekwamen. En tenslotte voor de kinderen op de middelbare school, die met het plakkaat 'illegaal' moeten leven en door hun ouders vaak in de schijnwerpers gezet werden (Jeugdjournaal).

De sympathie werd het sterkst verwoord en gebaard door de Rode Vrouwen en in hun kielzog de ombudsvrouw van Amsterdam, Nora Salomons, die samen met 4 burgemeesters een Salomonsoordeel moet geven over zaken als 'inburgering' en 'familieomstandigheden'. Pas dan mag staatssecretaris Cohen weer een beslissing nemen.

Duurt dat niet erg lang allemaal?
Zelfs de gemeente Amsterdam vond dat ook en maakte 4,5 miljoen vrij voor de meest schrijnende gevallen. Ook de kerken laten zich niet onbetuigd: een kerkonderdak is in de maak voor diegenen die hun dak zijn kwijtgeraakt.
Wilt U ook niet een steentje bijdragen?
We zoeken nog vrijwilligers voor de onderdak-actie!

Co van Melle, Amsterdam,
telefoon (020) 6313051.

NAVO SCHIET VREDESIDEAAL AAN FLARDEN.

Met veel vlagvertoon heeft de NAVO haar vijftigjarig bestaan gevierd. Het militair bondgenootschap, dat zich enerzijds opzichtig laat voorstaan op zijn ongeëvenaarde slagkracht (getuige de dagelijkse tv-beelden van precisiebombardementen), maar zich anderzijds nooit zal afvragen of het respecteren van mensenrechten is af te dwingen met bruut oorlogsgeweld.

Desondanks is deze alleszins relevante vraag op eenvoudige wijze afdoende te beantwoorden, via een adequaat opinieonderzoek. Daarmee bedoel ik een onderzoek dat zich niet (zoals dat van Trouw en de Stichting Maatschappij en Krijgsmacht) specifiek richt op de schendingen van de mensenrechten in Kosovo, hoe ten hemel schreiend de etnische zuiveringen ook zijn.

Een dergelijk onderzoek dat zich beperkt tot een bepaalde regio, leidt door tekortschietende vraagstelling (mensenrechten worden overal ter wereld geschonden) automatisch tot massale steun (71 procent volgens de NIPO-enquête) voor het nagenoeg kamerbreed gesteunde paarse oorlogsbeleid. Het beleid dat ons als NAVO-lid medeplichtig maakt aan de rauwe ontmenselijkende Balkan-oorlog, die eufemistisch een 'militaire campagne' wordt genoemd, met de daarbij horende 'bijkomstige schade' aan onschuldige burgerslachtoffers en grondig vernielde infrastructuur, electriciteitsvoorziening, telecommunicatie en dergelijke.

Mede door dit verhullend taalgebruik gaan de NAVO-bombardementen met het universele - niet aan plaats en tijd gebonden en daardoor het Kosovo-drama overstijgende - mensenrechten- of vredesideaal aan de haal.
Zodoende wordt de alom beoogde vredelievende mondiale samenleving, ofwel de wereld die komende geslachten moet behoeden voor de gesel van de oorlog (Preambule VN-Handvest), door onze F-16's dagelijks verder aan flarden geschoten.

Wouter ter Heide

ALS EENS.....

Als eens de laatste oorlog is gevoerd
het allerlaatste gewapende conflict
is uitgevochten
en alle proeven tot verdelgen
en vermoorden
zijn geslaagd.....

zal niemand het gemis aan kunnen geven van wie dan ook omdat er niemand is die dat nog voelt of van een ander hoort:

want het is vrede

als eens
al dat geweld
is uitgewoed
de laatste wolken
rook en stank
zijn afgedreven
zodat de zon
weer ongehinderd
straalt.....

en al het menselijk verdriet

is uitgemoord -

Wil van Zijl

MOETEN

5 STELLINGEN TER DISCUSSIE

als vrouwen betaald willen werken
belemmeren man en kinderen dat
of ouders, zieke, zwakke mensen
dat vraagt om een debat

vrouwen die participeren op de arbeidsmarkt
en dat met moederschap moeten combineren
daarnaast b.v. een laag inkomen hebben
die zullen veel moeten ontberen

als vrouwen voor mensen zorgen
daarom dan korter betaald werken
dan maken ze moeilijker carrière
dat kunnen we allemaal merken

een baan combineren met opvoeden
vereist flexibiliteit, planning en verstand
voor wie de grenzen goed kennen
lijkt er weinig aan de hand

als vrouwen betaald moeten werken
zoals de meeste mannen moeten
dan mag het niet zo zijn
dat kinderen daar voor boeten

Nel de Haas

OORLOG ?

Beseft Nederland dat het in oorlog is? Staat in het Amsterdams Stadsblad van 14 april 1999. Wat Nederland beseft weet ik niet. Maar wat mijzelf betreft wil ik nadrukkelijk stellen dat ik niet alleen in 1948 de militaire dienstplicht heb geweigerd, vele jaren zeer veel jongens heb geholpen bij hun weigering van de militaire dienstplicht, zitting heb gehad in het Comité van aanbevelingen tegen het plaatsen van kruisraketten in Nederland, maar ook nu in alle opzichten principieel tegen iedere vorm van oorlog ben.

Nederland kan dan wel in oorlog zijn. Ik ben het niet! Ik hoop en verwacht dat met mij velen zullen zeggen: Wij willen deze bommen niet, wij willen deze oorlog niet! Wij willen geen oorlog, omdat wij geen wapens gebruiken of laten gebruiken omdat wij geen vijanden willen hebben.

Als volken op de Balkan elkaar bestrijden en uitmoorden dan is dit misdadig. Een ander woord is hier niet voor. Maar wie durft oprecht vol te houden dat het bombarderen van Servië door de NATO een werkelijke bijdrage kan leveren voor een oplossing van de problemen?

In diplomatiek opzicht kan Nederland een belangrijke bijdrage leveren aan het bereiken van vrede. Het zal dan echter uit de NATO moeten gaan.
Wellicht zal dan door andere landen dit voorbeeld worden gevolgd. Het zal in ieder geval een begin kunnen zijn om aan deze zinloze oorlog een einde te maken.

Ds. R.G.E. Mensink

STOP DE NAVO-OORLOG TEGEN JOEGOSLAVIE - Manifest 1

De aanvalsoorlog die de NAVO tegen Joegoslavië voert vernietigt alles.

I. Hij vernietigt de bestaansmiddelen en daarmee de bestaansvoorwaarden van de bevolkingen op de Balkan

Nog steeds ontbreekt bij de bevolkingen van de Westerse landen het besef en het voorstellingsvermogen van de verwoestingen die door hun NAVO in Joegoslavië in hun naam worden aangericht en al hebben plaatsgevonden.
Als gevolg van de helse en misdadige bombardementen, die nu al wekenlang doorgaan, ligt de gehele economie van Joegoslavië plat, is de industrie geruïneerd en de civiele infrastructuur goeddeels verwoest.

Nu de civiele electriciteitsvoorziening is vernietigd, ligt de civiele produktie voor een groot deel stil, zijn miljoenen mensen zonder werk en daarmee zonder inkomen en dreigen hongersnood, ziektes en totale verpaupering.

Dit lot dreigt evenzeer de Albanese Kosovaren, waarvoor het allemaal begonnen heette te zijn, die immers evenzeer afhankelijk zijn van de Joegoslavische economie en civiele infrastruktuur.

Kennelijk is hier het motto van de westerse landen: om ze te redden, moeten we helaas ook hen vernietigen. Of is het nooit werkelijk om hen gegaan?

Bovendien wordt de gehele regio meegesleurd in de vernietiging van de Joegoslavische economie. Want ook de bevolkingen van de buurlanden, die economisch nauw met Joegoslavië zijn verbonden, delen in de malaise en ook daar slaat de verpaupering toe. Met als gevolg van deze maatschappelijke ontwrichting scherp oplopende spanningen tussen de verschillende bevolkingsgroepen.

Elke dag dat de alles vernietigende bombardementen voortduren, nemen de haat, chaos en ontreddering toe en dalen de perspektieven op herstel van menswaardige onderlinge verhoudingen en levensomstandigheden op de Balkan verder.

II. Hij vernietigt de moraliteit in de Westerse landen

Nog nooit in de wereld werd een zo diep ingrijpende aanvalsoorlog gevoerd met zo weinig implicaties voor de bevolkingen van de aanvallende staten. De oorlog veroorzaakt hier in het westen nauwelijks een rimpeling in de samenlevingen. Voor de prijs van een avondje uit per persoon is inmiddels een gehele staat ten gronde gericht. De oorlog die wij over Joegoslavië brengen voltrekt zich daarbij als een soort videoclip. Zonder dat het ook maar één westerse soldaat het leven zou hebben gekost.

Zelfs de aanvalsoorlog van Hitler was in dit opzicht minder pervers, want het Duitse volk realiseerde zich noodgedwongen heel wel in oorlog te zijn. Duitse soldaten sneuvelden immers ook.

WERK AAN VREDE!

De verwoesting van een andere samenleving met tomeloos oorlogsgeweld, zonder dat het voor de bevolking van de aanvallende staten enige impact heeft, is het toppunt van immoraliteit.
Datzelfde geldt voor een oorlog waarin westerse levens als van oneindig hogere waarde worden geschat dan de levens van de bevolking van de aangevallen staat.

Tesamen vormt dit het summum van ontmenselijking en betekent dit een terugval waarbij zelfs de ideeën van de Franse Revolutie, gebaseerd op de fundamentele gelijkwaardigheid van mensen onderling, op het keerpunt van het millennium weer overboord worden gezet.

III. Hij vernietigt de internationale rechtsorde

Na de verschrikkelijke ervaringen van de Eerste en Tweede Wereldoorlog werd het voeren van een aanvalsoorlog tussen staten onderling door de volkerengemeenschap als een misdrijf tegen de vrede buiten de wet gesteld. Op de valreep van deze eeuw breken de NAVO-landen de hierop gerichte consensus met hun vernietigende aanvalsoorlog tegen Joegoslavië doelbewust weer open. Een nieuwe doctrine dat niet langer de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties voortaan beslist waar, wanneer en op welke schaal er militair wordt ingegrepen maar de NAVO-landen, wordt openlijk gelanceerd. In één slag zijn daarmee de pijlers van de internationale rechtsorde inzake vrede en veiligheid omver gehaald.

Nochtans is het niet zo ver dat de wil van de westelijke landen de inhoud van het volkenrecht dicteert.
Nog steeds vormt het voeren van een aanvalsoorlog tegen een andere staat een daad van agressie en daarmee een misdrijf tegen de vrede.

Maar de bewust geplande afbraak van het internationale recht door de NAVO-landen gaat verder dan alleen het om zeep brengen van het agressie-verbod. In elke oorlog is bovendien ook het gebruik van disproportioneel oorlogsgeweld en het aanvallen van civiele doelen verboden. Elke overtreding hiervan vormt steeds weer een oorlogsmisdrijf.

Maar de NAVO-landen steken doelbewust ook de brand in deze fundamentele internationale regelingen. Nu de strijd met het Joegoslavische leger vanuit de lucht niet kan worden gewonnen, is deze verlegd naar de Joegoslavische burgerbevolking en is de NAVO nu bezig op volle kracht de Joegoslavische civiele infrastruktuur en de civiele economie te verwoesten, in een poging de weerstand van de burgerbevolking te breken. En steeds openlijker wordt ook de burgerbevolking zelf rechtstreeks vanuit de lucht geterroriseerd.

Voor al deze oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede dienen de verantwoordelijke politieke en militaire leiders te worden vervolgd, berecht en gestraft. In Nederland zijn dat op de eerste plaats de Nederlandse politieke en militaire leiders.

Ook de miljarden-schade die door de NAVO-landen onrechtmatig in Joegoslavië is aangericht, dient door diezelfde staten te worden vergoed.
Maar voor schade-claims vanuit de Joegoslavische bevolking zullen niet alleen de NAVO-staten aansprakelijk moeten worden gesteld, maar ook dienen zij rechtstreeks op de verantwoordelijke politieke en militaire leiders te worden verhaald.
Dit op basis van de normen van Neurenberg, waarin is vastgelegd dat verdachten van oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede zich niet aan hun persoonlijke verantwoordelijkheid en individuele aansprakelijkheid hiervoor kunnen onttrekken.
Tot in lengte van dagen zullen wij hen achtervolgen met persoonlijke schadeclaims, verzameld en gedocumenteerd vanuit de Joegoslavische bevolking. Opdat ook hen duidelijk ingeprent zal worden dat oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede niet onvergolden kunnen blijven.

Maar eerst en vooral zetten wij alles in het werk om middels het voeren van spoed-kort gedingen te proberen te bereiken dat de Nederlandse rechter de verdere deelname van Nederland aan de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië verbiedt.

Voor al deze juridische akties, nu in een poging om de Nederlandse deelname aan de oorlog te stoppen en straks, in de toekomst, om alsnog genoegdoening en bestraffing van de schuldigen aan de gepleegde oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede af te dwingen, is veel geld nodig.
Wij roepen u op om daarbij te steunen. Het gironummer is giro 972992 van de Stichting Steunfonds Juridische Hulp in Zeist.

Namens het Comité Nederland-Joegoslavië, mr. L.P.H. Stibru

Voor meer informatie:
Comité Nederland-Joegoslavië,
Ambonplein 29,
1094 PW Amsterdam,
020 - 6932142

of: Permanente Commissie inzake Nederlandse Oorlogsmisdrijven in Joegoslavië (PC),
Couwenhoven 52-05,
3703 ER ZEIST.
030 - 6956867

OMDAT HET NOG STEEDS NODIG IS:

STORT UW VRIJWILLIGE BIJDRAGE

T.B.V. DIT BLAD OP GIRONUMMER

4305930

T.N.V. VOLK VOOR VREDE, A'DAM.

DE SCHEUREN IN HET OORLOGSFRONT VAN BLAIR

Ondanks de gevel van eensgezindheid in Engeland bereidt de anti-oorlogsbeweging zich voor op een langdurige strijd tegen de leiders van de NAVO in Washington en uiteraard tegen hun voornaamste handlanger in Europa, de regering Blair.

Als begin gold de nationale demonstratie van 8 mei j.l. waar de linkervleugel van de Labourpartij, onder leiding van de oude veteraan - het Lagerhuislid Tony Benn - de voornaamste organisator was tegen de aanhoudende bombardementen in Joegoslavië.

Naast hem spraken Alice Mahon en Tom Dalyell, evenals Benn voor Labour lid van het Lagerhuis.

Uiteraard werd de demonstratie ondersteund door een groot deel van de Engelse vredesbeweging, doch ook door de organisaties van de gekleurde bevolking van Engeland.

Opvallend is het verder dat naast de genoemde drie Lagerhuisleden van Labour nog 8 andere Lagerhuisleden van Labour tegen de oorlog op de Balkan stemden.
Van deze groep traden Bill Mickie en John Mc Donnel op als de voornaamste woordvoerders.

Opvallend was de betrokkenheid van Blair bij de verkiezing van het eerste Schotse parlement sinds 300 jaar.
De Schotse Nationale Partij werd een belangrijke tweede en de bemoeienis van Blair is te begrijpen omdat de voornaamste woordvoerder van de Schotse Nationale Partij, Alex Salmond, die zijn partij eveneens in het Britse Lagerhuis vertegenwoordigt, de enige partijleider is die zich verzet tegen de niet-verklaarde oorlog tegen Joegoslavië.

Uiteraard ondervindt Blair actieve ondersteuning van de Britse Conservatieven.
Doch ook daar zijn opmerkelijke stemmen te horen. Een belangrijke figuur in die partij, Crispin Blunt, noemde de Engelse betrokkenheid "de ergste ramp voor de buitenlandse politiek sinds de Suez-crisis".
De voormalige minister van defensie, Alan Clark, beschuldigde Blair van vérgaande domheid door vóór de oorlog te kiezen.

Tenslotte Blairs ruzie met de verslaggevers die op een openbare bijeenkomst protesteerden tegen de aanval op de TV-studio van Belgrado. "De waarheid is de eerste verliezer in een oorlog", was hun devies dat uitdrukkelijk gericht is tegen de onwaarachtige propagandistische propaganda van de NAVO en de rest van de media.

Tcos Plug

**JEZELF EEN VRAAG STELLEN
DAARMEE BEGINT VERZET
EN DAN DIE VRAAG AAN
EEN ANDER STELLEN**

VRAGEN ? .... GEEN VRAGEN ?

1 Wat te denken van de corlogsvoorbereiders van Wereldoorlog III ?

2 Waarom worden de oorlogshandelingen van de NAVO gecamoufleerd met drogredenen en betiteld als humanitaire hulpacties, vredesmissies en meer van dergelijke onzin?

3 Wat blijft er over van het gezag van de Verenigde Naties als de NAVO onder aanvoering van Amerika de regels van de Verenigde Naties aan haar laars lapt?

4 Waarom noemt met het ministerie van oorlog nog steeds ministerie van Defensie?

5 Valt het platbombarderen (vèr buiten Nederland) van Joegoslavië door o.a. "heldhaftige" Nederlandse F-16 vliegeniers ook onder het begrip defensie?

6 Valt de inzet van de Lucht-Mobile-Brigade, om waar dan ook z.g. vredestaken (waarvan we de doelstellingen kunnen vermoeden) uit te voeren, ook onder de noemer defensie?

7 Is het niet zo dat, waar dan ook, de internationale kapitaalsbelangen van multinationals, wapenindustrie, etc., veiliggesteld moeten worden?

8 Wat te denken van de Partij van de Arbeid, welke in het geheim aan een eigen, ingrijpend voorstel werkt voor een nieuwe krijgsmacht voor de volgende eeuw?

9 Dat, volgens Cees van der Laan (Ym.Crt.7-5-99) in de P.v.d.A.-(oorlogs-)denktank behalve Van den Bergh (voorzitter van de adviescommissie en defensiespecialist), ook Kamerleden Martin Zijlstra, Valk (defensiespecialist), Koenders en Timmermans (buitenland-experts) zitten?

10 Dat als externe adviseurs 4 top-generaals b.d. fungeren (geen lid van de P.v.d.A.) t.w. brigade-generaal Brinkman (landmacht), luitenant-generaal Breeschoten (luchtmacht), generaal-majoor Van Kappen (marine) en vice-admiraal jonkheer Van Foreest (marine) ?

11 Dat de defensie-adviesgroep zich afvraagt of een ingekrompen krijgsmacht zich uitsluitend moet richten op "lichte" vredesoperaties of dat deze moet worden omgevormd tot een zwaar bewapende op afroep (AW van WIE?) beschikbare krijgsmacht?

12 Dat de vraag of de kernwapentaak van de luchtmacht moet worden gehandhaafd, volgens Van den Bergh daarbij "nadrukkelijk" aan de orde zal komen?

13 Dat P.v.d.A.-Kamerlid Martin Zijlstra de studie een "verkenning naar hoe de krijgsmacht er over tien jaar moet uitzien" noemt?

14 Hoe komt het toch, dat de luchtmachtleiding personeel sinds begin april j.l. aanraadt in burger te reizen als het zich in uniform niet meer op zijn gemak voelt ?

15 Begrijpt u nu waarom de Nederlandse militairen bij Kumanovo in Macedonië, die gingen om de O.V.S.E.-waarnemers te ondersteunen en plotseling in een oorlogssituatie terecht kwamen, zich mentaal moesten omschakelen? Dat ze moeten uitkijken als ze de basis alleen verlaten? Dat ze confrontaties met de Serviërs zoveel mogelijk uit de weg gaan? De agressie van de Serviërs nog beperkt blijft tot spugen en stenen gooien? Uit eten gaan in het nabijgelegen Skopje niet verstandig is?

16 Weet u dat volgens korporaal Vlasblom van de defensie-banenwinkel in Amsterdam heel veel ouders de sollicitatie van hun kinderen voor een baan bij defensie (lees oorlog) annuleren nu zij weten dat hun kinderen ook in Joegoslavië ingezet kunnen worden?

17 Dat heel veel ouders er nog steeds niet van doordrongen zijn dat een baan bij "defensie" consequenties met zich meedraagt?

18 Dat, zoals nu wel blijkt, defensie ook oorlog betekent?

19 Waarom betaalt "Defensie" nieuwe infantristen, genisten en Duitslandgangers met terugwerkende kracht vanaf 1 januari j.l. een premie van acht procent bovenop hun salaris?

Dat ook personeel, dat bijtekent in deze functies, deze premie uitgekeert krijgt?

Dat het voor het eerst is dat grote groepen militairen in de laagste rangen op deze manier extra worden betaald?

Dat in het verleden alleen hooggeschoolde technici, artsen, accountants en andere specialisten, die voor een paar jaar bij defensie werken, bonussen tot soms 25% kregen?

20 "Defensie helpt boefjes vooruit" (Ym.Crt.4-11-98). Is dat werkelijk zo?

Vanaf 12 april j.l. worden door militaire instructeurs van de Koninklijke Landmacht zestien Amsterdamse licht criminele jongeren opgeleid tot lasser, draaier, onderhoudsmonteur, chauffeur of installateur. Na 3 maanden gedisciplineerd leven in een kazerne moeten zij weer een normaal bestaan opbouwen in de maatschappij. Ze krijgen een deelcertificaat, zodat ze terecht kunnen op een vervolgopleiding en meer kans hebben op een baan. Liefhebbers worden opgeleid tot beroepsmilitair. Volgens Richard Bos, jarenlang rechercheur jeugdzaken van de Amsterdamse politie, willen veel jongens dolgraag in het leger. "Een uniform geeft gezag. Ik verlang nu al naar het moment dat ze op vrijdagmiddag in hun pak thuis komen. Ouders zullen weer trots zijn op hun kinderen". ... ???

21 In een C.N.N. uitzending (eind april j.l.) werd door de reporter gesteld, dat er nog altijd landen waren met chemische wapens hetgeen Amerika (terwille van haar veiligheid) niet kan tolereren. Na Joegoslavië zal men zich weer extra bezig houden met deze landen w.o. Irak, waar ook nu nog regelmatig Amerikaanse bombardementen plaats vinden. Van de landen met chemische wapens werden uitgerekend de voor Amerika niet welgevallige landen genoemd, zoals Irak, Iran, Libië, Noord-Korea, Cuba e.a. ... Kan het nog duidelijker?

Dit scenario (toen was het Lebensraüm) hebben we eerder meegemaakt en ging ten koste van heel Europa. Nu gaat het z.g. om de veiligheid van het Amerikaanse volk. Hoeveel grote vraagtekens moeten we nu nog zetten? ... W.O. III ???

Wie gebruikte chemicaliën in Irak waarbij honderden Amerikaanse soldaten zelf slachtoffer werden?
Wie gebruiken er nu Kruisraketten om een onbeschermd volk naar het stenen tijdperk terug te voeren?
Waar blijven de 300.000 demonstranten die begin 80er jaren in Amsterdam demonstreerden en de 500.000 demonstranten in Den Haag? ???

Is het niet de hoogste tijd de oorlogsmaniakken een H A L T toe te roepen ???

HET KOSOVO BEVRIJDINGSLEGER U.C.K.

22 De etnische Albanese querrilla in Kosovo wil doorvechten voor de onafhankelijkheid van de Joegoslavische provincie. Woordvoerders van de onderhandelingsdelegatie van het Kosovo Bevrijdingsleger U.C.K. zeiden dat op 17 februari j.l. in Rambouillet. Zij hebben geen vertrouwen in de NAVO-vredesmacht.

Op 22 februari j.l. zijn zware gevechten geleverd tussen het Joegoslavische leger en het Kosovo bevrijdingsleger bij Vücitrn, 25 km ten n.w. van Pristina. Twee OVSE-waarnemers die zich in de buurt bevonden, werden behoorlijk aan de tand gevoeld, gezien het feit dat deze waarnemers contacten hebben met de rebellen. Zij hoorden van rebellencommandant Nicky hoe de gevechten tot stand kwamen, etc.

Volgens westerse geheime diensten worden de rebellen van het U.C.K. voor een groot deel gefinancierd uit handel in drugs. Het U.C.K. zou verder een "solidariteitsbelasting" heffen op het inkomen van in het buitenland wonende Kosovo-Albanezen, aldus de Duitse krant Berliner Zeitung. De inkomsten van het U.C.K. uit de drugshandel en inzamelingsacties worden geschat op een kleine miljard gulden.

De drugshandel en -smokkel van het U.C.K. strekt zich volgens de geheime diensten uit van West-Europa tot Afghanistan. Europol in Den Haag is er van op de hoogte dat de drugshandel in de Europese unie deels wordt gecontroleerd door Kosovo-Albanezen. Ongeveer 500 miljoen gulden wordt met drugs verkregen, de rest komt van fondsen met nationalistische namen zoals "Het vaderland roept" en "Het Geboorteland Vraagt Uw Hulp" en rekent met 3% solidariteitsbelasting van de 500.000 Kosovaren in het buitenland.

Het U.C.K. heeft een algehele mobilisatie afgekondigd en heeft volledige medewerking van de Albanese autoriteiten. De rebellen mogen op haar grondgebied oefenen, terwijl vrachtwagens voor troepentransporten beschikbaar worden gesteld. Ook leiden Albanese officieren de nieuwbakken rebellen op.
Er zijn grote ladingen Turkse uniformen en Amerikaanse helmen aangekomen.
De rebellen rekenen erop dat met medewerking van de NAVO-luchtmacht en zij als grondtroepen Kosovo in hun handen valt.
De Russische president Boris Jeltsin heeft begin april j.l. gewaarschuwd voor een "Europese oorlog","mogelijk zelfs een wereldoorlog" als de NAVO in Joegoslavië acties onderneemt die Rusland dwingen zich te mengen in de strijd.

Uit NAVO-informatie dd. 16 april j.l. blijkt, dat het rebellenleger U.C.K. bijna 100.000 soldaten heeft gerecruteerd.

Hoewel de NAVO om politieke redenen geen officiële contacten met het U.C.K. onderhoudt (volgens het akkoord van Rambouillet moet het U.C.K. de wapens neerleggen) zijn er wel degelijk intensieve informele contacten. Ook zien de NAVO-trospen in Albanië en Macedonie door de vingers dat het U.C.K. zichzelf verder bewapent, recruten traint en Kosovo infiltreert. Volgens NAVO-Janie Shea: "Dat zien we wel, maar het is onze verantwoordelijkheid niet."

Agim Ceku, een voormalige brigade-generaal van het Kroatische leger, die in 1993 gewond raakte in de strijd tegen de Serviërs, is benoemd tot de nieuwe chef-staf van het U.C.K. Hij heeft alle verantwoordelijkheid op zich genomen voor de militaire operaties die tegen de Joegoslavische veiligheidstroepen genomen worden. Ceku trad in 1991 in dienst van het Kroatische leger.

Ad Woudenberg

Wim Kok in 1981 ! :

"De wapenwedloop vergroot het onrecht; geld, energie en talent, stuk voor stuk keihard nodig voor de strijd tegen honger, armoe en werkeloosheid in de wereld, worden verspild aan de macht om elkaar te vernietigen. Daartegen verheffen we onze stem, geen bommen maar banen, geen bommen maar brood daar vraagt de wereld om!"

to be or not to be

JEZELF EEN VRAAG STELLEN
DAARMEE BEGINT VERZET
EN DAN DIE VRAAG AAN
EEN ANDER STELLEN

HARDE FEITEN: NIETS GEBEURT ZO MAAR !

23 Nederland heeft 225 miljoen gulden bijgedragen aan de ontwikkeling van de Joint Strike Fighter, het vliegtuig dat vanaf 2010 de F-16 gaat vervangen. De Nederlandse industrie kan over een periode van 20 à 30 jaar een extra omzet behalen van zestien miljard gulden. Tenminste, wanneer Nederland deelneemt aan de verdere ontwikkeling en productie van de Joint Strike Fighter voor de 21ste eeuw. Den Haag beslist eind 2000 over verdere deelname.

24 Weet u dat u met uw belastinggeld meebetaalt aan een aanvalsoorlog tegen Joegoslavië met 20 F-16 gevechtsvliegtuigen, het fregat Hr.Ms. Bloys van Treslong, een maritiem patrouillevliegtuig en de onderzeeboot Hr. Ms. Dolfijn?
Dat men bereid is ook Apache-helicopters in te zetten?
Dat men momenteel 12 "lease-Apaches" heeft geleend in afwachting van de 30 bestelde Apaches? Dat 10 van de 12 op de basis Gilze-Rijen staan en twee op de SFOR-basis in Tuzla, Bosnië?

25 Weet u dat zonder het sein voor een grondoorlog tussen NAVO en Servische troepen is gegeven, het westers bondgenootschap mù intussen bezig is met een grote troepenopbouw in de Kosovaarse regio? Dat de "humanitaire" en "defensieve" opdracht die de meeste van die troepen hebben, snel kan veranderen met een nieuw, ruimer mandaat dat meer NAVO-geweld toestaat?

26 Op 29 maart j.l. werd de onaantastbaar geachte Nighthawk van de Amerikanen door het Servische leger in brand geschoten. De Amerikaanse luchtmacht beschikt over 54 van deze peperdure toestellen die 85 miljoen gulden per stuk kosten.
Tijdens de Golfoorlog voerden 42 Nighthawks 1.300 bombardementen-vluchten uit. Nacht na nacht penetreerden deze het luchtruim boven Bagdad om er hun lasergestuurde precisiebommen af te werpen.

27 De Nederlandse F-16 piloten bevinden zich op de basis in het Zuid-Italiaanse Amendola. Vandaar uit worden de missies (moordpartijen) georganiseerd en zijn 's nachts de verlichte steden van grote hoogte te zien. Inslagen van de bommen - de Nederlanders hingen tot dusver (29/3-99) hoog om andere toestellen te beschermen - waren goed zichtbaar.
We hebben ook wel eens een hele stad in een keer zien "verdwijnen" omdat de stroom uitviel. De Nederlanders zijn meermalen bij luchtduels betrokken en noemen het een KILL als een tegenstander (verdediger van z'n eigen land) uit de lucht gehaald wordt. Gewoon "MOORD" dus. "Wij doen dit werk omdat we er voor zijn opgeleid". Over mentaliteit gesproken!

28 De NAVO-bombardementen op Joegoslavië tot 9 april j.l. zijn volgens het ministerie van informatie in Belgrado vooral gericht op burgerdoelen. Meer dan 150 scholen en universiteiten en ongeveer 5.000 kloosters, kerken en moskeeën hebben zware schade geleden, waardoor zeker 800.000 kinderen geen les krijgen en kinderopvang vrijwel onmogelijk is.

29 De leugencampagne (10-4-99) van de NAVO lanceert "hun indruk" dat Joegoslavische artillerie direct na een geallieerde luchtaanval woonwijken beschiet om de indruk te wekken dat er veel schade wordt toegebracht aan burgerdoelen.

30 De passagierstrein die op 12 april j.l. een spoorbrug in Noord-Servië wilde passeren kreeg niet één maar twee voltreffers van een NAVO-piloot. De piloot liet een tweede lasergeleide bom vallen omdat hij meende bij zijn eerste "raid" wel de trein, maar niet de brug geraakt te hebben. Resultaat: Vele burgers gedood en gewond.
Zeker ook: "Wij doen dit werk omdat we er voor zijn opgeleid" ?
Het cynisch antwoord van de NAVO: Wij hebben buitengewone maatregelen in acht genomen om te voorkomen dat er onbedoelde schade wordt aangericht bij aanvallen, maar dat "we helaas de mogelijkheid van slachtoffers niet kunnen uitsluiten" !

31 Op 13 april heeft de opperbevelhebber van de NAVO, Wesley Clark, in Brussel aangekondigd dat de luchtaanvallen op Servische doelen verder opgevoerd zullen worden.
Hij vroeg het Pentagon om ongeveer driehonderd extra vliegtuigen, maar de versterking van de luchtvloot zal dankzij bijdragen uit andere NAVO-landen nog groter uitvallen.
(AW: Gelooft u nog steeds dat het om Kosovo gaat?)
Tito heeft de Amerikanen (ondanks al hun manipulaties en investeringen) nooit een militaire basis in Joegoslavië toegestaan.
De huidige ontwikkelingen die de Amerikanen creëren moeten volgens hen wél succes hebben. Daarvoor kun je een land platgooien en verwoesten en de bevolking terroriseren en uitmoorden.

De onbetrouwbaarheid van de Amerikanen t.a.v. oorlogvoering doet denken aan een gelegaliseerde maffia. De kruisraketten, die zij niet als eerste zouden gebruiken en waartegen wereldwijd is gedemonstreerd, worden ook zonder blikken of blozen 'gewoon' gebruikt tegen een nauwelijks beschermd volk in Joegoslavië.

32 Op 14 april j.l. is een Duits verkenningsvliegtuig in Kosovo neergestort. Dit was tijdens de 80ste vlucht. Al eerder was er een toestel verloren gegaan. (2 miljoen gulden per stuk.)

33 Een vluchtelingenkonvooi in Kosovo is op 14 april j.l. door 2 NAVO-toestellen onder vuur genomen. Tegen de 100 mensen werden gedood. Uitgebrande tractoren, omgekomen slachtoffers, huilende kinderen. De Amerikaanse propagandamachine dacht ook deze moordpartij de Joegoslaven in de schoenen te schuiven.

34 De Verenigde Staten lijken hun inzet in de Kosovo-oorlog ingrijpend te vergroten.
Het Pentagon vraagt Clinton om 33.000 reservisten en leden van de National Quard.
Op 15 april j.l. is bij het Congres vernomen dat Clinton twaalf miljard gulden
e x t r a wil besteden aan de oorlog.
Wie maakt er nu de opmerking dat het platgegooide Joegoslavië na de eventuele val van Servië wel weer met zgn. Marchalhulp op de been gebracht zal kunnen worden? Kent het cynisme dan geen grenzen?

35 Op 16 april j.l. is door de NAVO 150 km. ten zuiden van Belgrado, bij de stad Paracin, een opvangcentrum voor gevluchte Serviërs gebombardeerd. Geldt ook hier: "Wij doen dit werk omdat we er voor zijn opgeleid" ??

36 Albanië heeft zijn luchthavens, luchtruim en grondgebied aan de NAVO ter beschikking gesteld. 24 Amerikaanse Apache-gevechtshelicopters zijn inmiddels (3e week april) gearriveerd.

37 Omdat de NAVO-berichtgeving van Jamie Shea (public relations) niet voldoende in staat is de misdadige bombardementen op burgerdoelen etc. etc. te verbloemen of goed te praten, heeft men besloten de 'persbriefings' via de C.N.N. te laten lopen.
In de Golfoorlog ging hun berichtgeving ook mis toen een van de precisie-bommen geen chemische fabriek (wat wel gesuggereerd werd) maar een schuilkelder vol vrouwen en kinderen trof. C.N.N. is nog geraffineerder, dus nog onbetrouwbaarder.

38 Na alle niet direct militaire doelen zoals bruggen, industriewijken, e.d., heeft men ondanks protesten van de Internationale Federatie van Journalisten (I.F.J.) en de Nederlandse Vereniging van Journalisten, gewoonweg verder gebombardeerd alsof er geen burgerdoelen zijn. Van 23 op 24 april heeft men het zoveelste bombardement op Belgrado uitgevoerd met als doel de uitschakeling van de Servische staatstelevisie. Zeker 15 mensen kwamen hierbij om het leven. De Servische minister van informatie noemde Clinton en Blair "misdadigers en monsters".
In tegenstelling tot de journalisten die de actie veroordeelden, zei premier Kok in Washington, dat hij er geen moeite mee had om "de propagandamachine van president Milosevic te beschouwen als een onderdeel van de Servische oorlogsmachine".
Kent u deze mijnheer (nog)?

39 Op 26 april j.l. is een Amerikaanse Apache-helicopter op de luchthaven van Tirana verongelukt. Een andere Apache heeft technische problemen en is nog in Italië.
Het Pentagon wil nog eens 24 Apache-helicopters naar Albanië sturen.

40 De NAVO heeft na 3 dagen eindelijk toegegeven dat een raket (u weet wel, zo een laser-geleide-precisie-raket) bestemd voor Joegoslavisch afweergeschut, op 26 april j.l. is terechtgekomen in Sofia, de hoofdstad van Bulgarije, zo'n 50 kilometer van zijn doel. Ook op 25 april ging zo'n raket kilometers verwijderd van z'n doel en kwam onbedoeld in de Joegoslavische plaats Surdulica terecht.

41 Mary Robinson, de hoge commissaris voor de mensenrechten van de Verenigde Naties, heeft op 30 april j.l. kritiek op het optreden van de NAVO tegen Joegoslavië geuit. Zij riep de partijen op snel met een politieke oplossing te komen. In haar rede ter afsluiting van de jaarlijkse zitting van de Verenigde Naties over de mensenrechten in Génève stelde zij de proporties van de aanvallen op Joegoslavië aan de kaak. Ook de keuze van doelwitten door de NAVO moest het ontgelden.

42 Tijdens een aanval op een brug in Kosovo, 20 km. ten noorden van Pristina, werd een autobus getroffen waarbij 34 burgers omkwamen, waaronder 15 kinderen. Een uur na de ramp werd een tweede aanval uitgevoerd waarbij een ambulance werd geraakt.

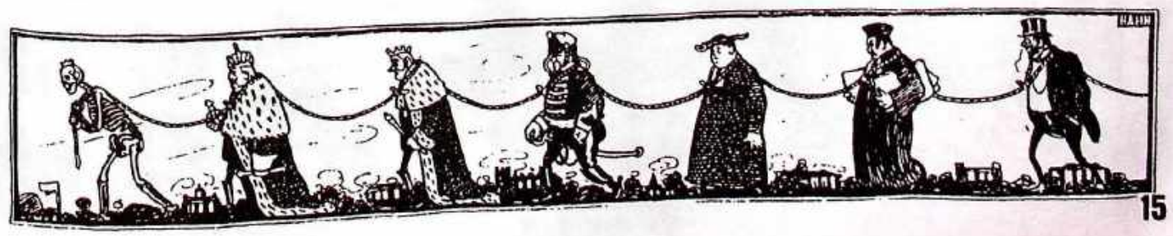

43 Op 2 mei j.l. stortte in het noord-westen van Servië een F-16 neer. Tevens verloor de NAVO een Harrier-gevechtsvliegtuig, dat na een oefenvlucht in de Adriatische Zee stortte. In totaal werden twaalf verkeersbruggen en vijf spoorbruggen vernietigd.

44 Tijdens een oefenvlucht is nu de tweede VS-Apache-helikopter (16 miljoen gulden per stuk) verongelukt ten noorden van Tirana. Twee bemanningsleden kwamen om.

45 Een konvooi van de hulporganisatie Dokters van de wereld is op 5 mei j.l. onder vuur genomen, maar enige uren later toch nog veilig in Pristina aangekomen. Volgens een woordvoerster van de Franse organisatie uit Athene raakte niemand gewond. De NAVO weet weer van niets.

46 Italiaanse vissers zijn furieus op de NAVO voor het droppen van bommen in de Adriatische zee. De vissers hebben de afgelopen weken in hun netten al zo'n tweehonderd bommen van Amerikaanse makelij gevonden. 10 mei j.l. raakte een visser zwaargewond toen een bom ontplofte die zijn boot had opgevist. Het NAVO-commandocentrum in Vicenza geeft toe dat de toestellen van het bondgenootschap nu en dan bommen droppen om gewicht te verliezen. Terugkerende of op de vlucht geslagen NAVO-toestellen vanuit Joegoslavië?? De bemanningen van zeshonderd vissersboten zijn in staking gegaan.

47 Ook in de nacht van 13 op 14 mei is opnieuw een vluchtelingenkonvooi onder vuur genomen. Meer dan honderd vluchtelingen en tientallen gewonden vielen bij een aanval met fragmentatiebommen (die men in Vietnam ook gebruikte) op het dorp Korisa, dichtbij Prizren in het zuidwesten van Kosovo. Alweer tracht Jamie Shea het in de schoenen van Joegoslavië te schuiven en presenteert steeds meer oude foto's etc. als bewijsstukken voor de etnische zuiveringen. Hij zegt "meldingen" (?) te hebben van 43 massagraven waar de Serviërs hun slachtoffers in zouden hebben gedumpt.

48 Afgezien van de bewuste aanvallen op konvooien en burgerdoelen zaaien de geraakte doelen twijfel over de intelligentie van de zogenoemde "slimme bommen". Uit een schatting van het Institute of International Affairs in Londen mist ongeveer 15 procent van de Amerikaanse Tomahawk-kruisraketten zijn doel.

49 Amerikaanse militaire vliegtuigen F-18 van het vliegdekschip J.F. Kennedy, hebben op 20 april j.l. twee bommen afgeworpen op een civiel gebouw op Puerto Rico nabij een uitzichttoren en een gebouw waar burgers werkzaamheden verichtten. Er vielen doden en gewonden. Twee aangegeven doelen op het eiland Viegues werden gemist.

50 Peter Handke, de Oostenrijkse toneelschrijver, is naar Belgrado gereisd om de Serviërs een hart onder de riem te steken. "Toen ik hoorde dat de NAVO-bombardementen worden voortgezet tot de laatste Serviër nog leeft, heb ik besloten te komen en hier, in Servië, bij jullie te zijn," zegt hij in de Servische krant Politika. De schrijver baarde enkele jaren geleden opzien door het in een essay op te nemen voor het Servische standpunt in de burgeroorlog in Bosnië. Wegens de luchtacties van de NAVO tegen Joegoslavië heeft Peter Handke de hoogste Duitse literaire onderscheiding, de Büchnerprijs, teruggegeven.
Hij is bovendien uit de Rooms-Katholieke Kerk gestapt omdat paus Johannes Paulus II de "brute NAVO-overval op een klein land" onvoldoende heeft veroordeeld.

51 Het ministerie van volksgezondheid van de Verenigde Staten heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) gevraagd vaccins te leveren tegen pokken. Het RIVM in Bilthoven is een van de weinige instellingen die aan de vraag kan voldoen. Het beschikt over faciliteiten om het vaccin te produceren, maar inventariseert nog de technische mogelijkheden om aan het verzoek te voldoen.
Het verzoek uit de V.S. wordt ingegeven door vrees voor biologische oorlogsvoering en terroristische aanslagen. (AW ???) Uit angst voor een mogelijke teroristische aanval met het pokkenvirus heeft de Amerikaanse regering eind april j.l. besloten haar voorraad aan levend pokkenvirus in stand te houden.
Ook deze beslissing gaat weer in tegen een in 1996 genomen besluit van de Wereldgezondheidsorganisatie WHO om de twee nog aanwezige voorraden levend virus, in de Verenigde Staten en in Rusland, in juni van dit jaar te vernietigen. De WHO kwam tot haar besluit, nadat was vastgesteld dat pokken sinds 1980 wereldwijd is uitgeroeid.
Volgens de Amerikaanse regering is het noodzakelijk de voorraad levend virus te bewaren om in staat te zijn nieuwe antivirale medicijnen en vaccins te ontwikkelen om de bevolking tegen een eventuele biologische aanval met het virus te beschermen.
Laten we hopen dat de Wereldgezondheidsorganisatie WHO deze activiteiten van de Amerikanen kan verbieden; - desnoods via de Verenigde Naties.
Men is nu al regelmatig bezig een aantal landen verdacht te maken ten aanzien van mogelijke chemische oorlogvoering. 't Is de dief die roept 'Houdt de dief! .

HARDE FEITEN: NIETS GEBEURT ZO MAAR !
IS SAMENGESTELD DOOR AD WOUDENBERG

LEES EN VERSPREID het blad van Volk voor Vrede.

Uw interesse helpt ons de zaak van de V R E D E

beter te dienen, want niets is belangrijker dan

Vredesplan biedt hoop voor Kosovo

Navo gaat voorlopig door met aanvallen op Servië

Van onze redactie buitenland

AMSTERDAM – Belgrado heeft gisteren ingestemd met een vredesplan voor Kosovo. Een onmiddellijk eind aan de Navo-aanvallen betekent het nog niet. De westerse landen eisen eerst bewijzen dat Joegoslavië zich aan de afspraken houdt. Voorzichtig optimisme overheerst echter dat er snel een eind komt aan het geweld op de Balkan.

Het Servische parlement en de Joegoslavische president Milosevic stemden gisteren in met een vredesplan dat door de Russische gezant Tsjernomirdin en zijn EU-evenknie Ahtisaari werd voorgelegd. Het plan voorziet in de volledige terugtrekking van Servische en Joegoslavische troepen uit Kosovo.

Een internationale troepenmacht 'met essentiële deelname van de Navo' moet het vervolgens de honderdduizenden vluchtelingen en ontheemden mogelijk maken terug te keren naar huis. Over de precieze commandostructuur van de vredesmacht zijn de Navo en de Russen het echter nog niet helemaal eens.

Volgens het akkoord krijgt Kosovo een grote mate van autonomie, maar blijft het deel uitmaken van Joegoslavië. Het Kosovo Bevrijdingsleger (UCK) zal worden ontwapend.

Ahtisaari bracht gisteravond de EU-leiders, in Keulen bijeen voor hun halfjaarlijkse top, verslag uit van zijn bevindingen in Belgrado. Volgens hem is 'een eerste stap' naar vrede gezet, al 'moet er nog veel werk worden gedaan'. Zo moet het akkoord in een VN-resolutie worden gegoten. De hoogste beleidsambtenaren van de G8, de zeven belangrijkste industrielanden plus Rusland, zijn daar gisteravond meteen mee begonnen.

In het westen werd voorzichtig optimistisch gereageerd. Het meest uitgesproken was EU-voorzitter Duitsland. „Dit is een grote dag voor Europa en voor de mensen in Joegoslavië," aldus bondskanselier Gerhard Schröder gisteren. „Vrede is binnen bereik, die moeten wij niet door onze vingers laten glippen", aldus Schröder. Hij sprak grote waardering uit voor het werk van Ahtisaari, „een toponderhandelaar en -diplomaat", en Tsjernomirdin, „zonder wie geen succes mogelijk zou zijn geweest".

Het akkoord betekent echter nog geen einde aan de Navo-aanvallen. De Amerikaanse president Clinton maakte duidelijk dat een stopzetting van de bombardementen pas volgt als Joegoslavië aantoonbaar zijn troepen weghaalt uit Kosovo. De Europese leiders lieten zich in soortgelijke bewoordingen uit. Eerst moet duidelijk zijn dat er een eind is gekomen aan de gevechten in Kosovo en er begonnen is met een 'controleerbare terugtrekking' van Joegoslavische en Servische troepen uit Kosovo.

De Navo-aanvallen gingen gisteren daarom gewoon door. Op het moment dat het Servische parlement akkoord ging met het vredesplan voor Kosovo kwam een aantal bommen terecht op de stad Bor in het oosten van Servië. Belgrado werd de nacht van woensdag op donderdag gespaard, toen Tsjernomirdin en Athisaari er overnachtten.

Volgens het Joegoslavische persbureau Tanjug kwamen gisteravond vier raketten terecht op een televisietoren bij Trgovistem, bij de Macedonische grens, en werd ook het plaatsje Markovici in het zuiden van Servië door twee raketten getroffen. In diverse andere plaatsen ging het luchtalarm af.

Bondskanselier Schröder (links) sluit de Finse onderhandelaar Ahtisaari in de armen. FOTO REUTER

Vluchtelingen reageren meest gelaten

Macedonië

Jan Bezemer

SKOPJE – „Wat goed is komt langzaam, wat slecht is komt snel." De Albanezen uit Kosovo in Skopje reageren uiterst terughoudend op het nieuws dat er een akkoord op komst is tussen de Navo en Milosevic.

Wie enige opluchting of vreugde verwacht had onder vluchtelingen uit Kosovo, komt bedrogen uit. De meesten zijn door alle ellende al zo kapotgemaakt, dat voor hoop geen plaats is. Vrijwel iedereen reageert gelaten. „Waarheen moeten we terug? Er is daar niets meer. De mensen die er nog zijn, hebben honger en dorst. Er liggen mijnen."

De Albanezen die in hun ellende een beetje helder denken, komen eerst met een stroom vragen en daarna met een serie voorwaarden. „Moeten we weer onder de Serviërs gaan leven? Komt er een opdeling van Kosovo?" Maar ook als alle Serviërs vertrekken, zal de Navo in hun ogen eerst naar binnen moeten om Kosovo te pacificeren. Om te controleren of de Serviërs echt weg zijn en of de mijnen gevaar opleveren. Ook zullen de humanitaire organisaties veel tijd nodig hebben om de achterblijvers te verzorgen, te voeden en op hun gemak te stellen.

„Er is daar niets meer, geen brood, geen water, geen elektriciteit", zegt Arjan, een Albanese gastarbeider uit Oostenrijk, die nog in februari op vakantie bij zijn familie in Kosovo was. Vandaag vond hij zijn vrouw en kinderen terug in een vluchtelingenkamp vlakbij Skopje. Met wat smeergeld en de juiste contacten wist hij het kamp binnen te komen. Hij gaat nu zijn geld en contacten gebruiken om zijn familie daar weg te halen. Hij heeft er nog geen seconde over gedacht dat de vluchtelingen wellicht terug zouden kunnen keren. Zijn vrouw volgens hem ook niet. „Zij is ten einde raad."

De Albanezen uit Kosovo, die in Skopje verblijven, gaan gewoon door te doen wat ze al deden: familieleden traceren en ze helpen om weg te komen. Bajram, een boer uit Drenica, zoekt zijn broer. „Als hij een geweer in zijn handen heeft, blijft hij vechten. Als hij geen geweer heeft, moeten we hem daar weg zien te halen", zegt de jong uitziende Albanese man. Zijn gelaat blijft volkomen uitdrukkingsloos. Hij is in maart met zijn moeder, vrouw en drie kinderen neergestreken bij zijn zwager in Skopje, die al twintig familieleden te logeren heeft in zijn kleine huisje. Het is elke nacht zoeken naar een plaatsje op de vloer. De gelatenheid van Bajram komt deels voort uit gewoonte, maar vooral ook omdat hij vorige zomer ook al hier logeerde en in oktober vol hoop is teruggekeerd naar huis. Tot ze in januari opnieuw moesten vluchten.

> **'Waarheen moeten we terug?'**

Macedoniërs reageren nauwelijks opgetogener op het nieuws over een mogelijke vredesregeling dan de Albanezen. „Natuurlijk is het goed als er een einde komt aan de bombardementen, maar een regeling onder politici lost niets op voor de situatie in Macedonië."

De afkeer over de stroom van driehonderdduizend Albanezen die in Macedonië hun toevlucht hebben gezocht, is onder de Macedoniërs overheersend. De Slavische Macedoniërs, die overwegend solidair zijn met de Serviërs, vrezen de Albanezen en ze kunnen nauwelijks geloven dat ze allemaal terug zullen keren naar Kosovo. „De Albanezen zullen uiteindelijk ook Macedonië willen overnemen", zo zeggen veel Macedoniërs. Een vredesregeling voor Kosovo lost derhalve de problemen voor Macedonië niet op. „Macedonië wordt een tweede Kosovo", en zoals de Albanezen geen vreugde kennen omdat er zoveel leed is aangericht door de Serviërs zo kennen de Macedoniërs geen vreugde omdat juist hun broeders, de Serviërs, zo vernederd zijn. „Een vredesregeling? Dan zullen ze ook wat moeten doen aan de schade in Servië", zegt een inwoner van Kumanovo, een stadje aan de grens met Servië. Zijn echtgenote maakt snel een einde aan het gesprek. „Ik ben bitter over het Navo-optreden," zegt zij. „Er is vrijwel nergens een spoor van opluchting."

Albanese ambassadeur meldt massamoord

BRUSSEL – De Albanese ambassadeur bij de Navo, Artur Kuko, heeft gisteren gezegd dat Servische troepen in het Kosovaarse dorp Staradran 130 mannen hebben vermoord. Om de sporen uit te wissen zouden de lichamen begraven zijn in het naburige dorp Rakosh. Kuko zei dat de executies enkele dagen geleden zijn uitgevoerd. Woensdagochtend zou het transport van de lichamen hebben plaatsgevonden. De ambassadeur zei de informatie te hebben gekregen van Kosovaarse vluchtelingen die in Albanië waren aangekomen. Volgens Kuko leggen Servische eenheden momenteel op grote schaal mijnen en bommen in dorpen in Kosovo. Daarnaast zouden zij bezig zijn 'de sporen van hun misdaden en slachtingen' uit te wissen.

Voedseldroppings Kosovo mislukt

PESCARA – De pogingen van een Amerikaanse hulporganisatie voedselpakketten te droppen boven Kosovo zijn gisteren op een mislukking uitgelopen. Het toestel heeft door technische problemen de lading niet kunnen afwerpen, zo meldde een woordvoerder van de hulporganisatie IRC. Het vliegtuig, een Russische Antonov-26, steeg om kwart over vier 's nacht op en is geen enkele keer aangevallen boven Kosovo. De vlucht was al enkele malen uitgesteld. De volgende vlucht is gepland voor vandaag. De droppings zijn een gezamenlijk initiatief van Zwitserse, Griekse en Russische organisaties. Ze worden gefinancierd door de Amerikaanse humanitaire organisatie USAid.

Voorzichtig optimisme over vrede in Kosovo

Van onze buitenlandredactie

AMSTERDAM – Voorzichtig optimistisch. Dat is, kort samengevat, de reactie in de meeste westerse landen op het akkoord over het vredesplan voor Kosovo.

De meeste westerse landen willen eerst zien, dan geloven. Maar er is meer hoop dan ooit de afgelopen twee maanden dat er een eind kan komen aan het geweld op de Balkan en dat daarmee ook de Navo-bombardementen kunnen worden stopgezet. „De voorwaarden die wij stellen zijn aanvaard door Milosevic en het Servische parlement, maar nu komt het aan op de uitvoering. Totdat dat gebeurt, is enige voorzichtigheid geboden", aldus de Britse premier Blair, tot nu toe een van de meest uitgesproken voorstanders van de Navo-bombardementen. Eenzelfde voorzichtigheid viel te beluisteren in Washington.

Secretaris-generaal Kofi Annan van de VN was eveneens terughoudend. „Het is te vroeg om een gat in de lucht te springen", verklaarde hij in Rome na gesprekken met paus Johannes Paulus. Volgens de Franse president Chirac is echter 'werkelijke hoop op vrede geboren'.

Het Kosovo Bevrijdingsleger (UCK), dat volgens het akkoord ontwapend moet worden, is daar allerminst zeker van. Een woordvoerder in Duitsland zei niet te geloven dat Milosevic op vrede uit is. „Dit is slechts een nieuwe truc om te proberen de internationale gemeenschap te verdelen." Politiek leider Thaci zei echter dat het UCK wel instemt met het plan.

In Servië werd over het algemeen opgelucht gereageerd op de gedachte dat het eind aan de luchtaanvallen in zicht is. Op de televisie werd het akkoord gepresenteerd als een overwinning voor president Milosevic. Er was echter ook kritiek. Zo dreigde de Servische vice-premier Vojislav Seselj, een extreem-nationalist, dat zijn Radicale Partij van Servië (SRS) de regeringscoalitie zal verlaten zodra Navo-troepen voet aan de grond zetten in Kosovo. De leden van de partij stemden ook en masse tegen het voorstel dat gisteren aan het Servisch parlement werd voorgelegd. Volgens het persbureau Beta stemden bijna alle leden van de Socialistische Partij van Milosevic voor, evenals de leden van de Servische Vernieuwingspartij van voormalig vice-premier Draskovic.

De Russische gezant Tsjernomirdin zei na terugkomst in Moskou dat het vredesplan tegemoetkomt aan alle westerse eisen en spoedig kan worden uitgevoerd. „Hoofdzaak is het conflict te beeindigen", aldus de oud-premier. „Ik denk dat we die fase hebben bereikt en dat het zal worden beeindigd."

Een hoge militair in Tsjernomirdins delegatie, kolonel-generaal Ivasjov, zei echter dat de militairen in de Russische afvaardiging allerminst tevreden zijn omdat 'veel onduidelijk is'. Ivasjov zei ongelukkig te zijn met de rol die de Navo wordt toebedeeld en 'de verminderde rol van Rusland'.

Het Servisch parlement neemt een minuut stilte in acht voor de slachtoffers van de Navo-bombardementen. FOTO AP

Belangrijkste punten uit akkoord

BELGRADO – Overzicht van de belangrijkste punten uit het document dat de Joegoslavische leider Milosevic gisteren als regeling voor Kosovo heeft aanvaard.

Om tot een oplossing voor de crisis in Kosovo te komen moeten de volgende uitgangspunten worden verwezenlijkt:

1 – Een onmiddellijk en controleerbaar einde aan het geweld en de onderdrukking in Kosovo.

2 – De controleerbare terugtrekking van alle politie-eenheden en militaire en paramilitaire strijdkrachten uit Kosovo, volgens een snel tijdschema.

3 – De stationering in Kosovo, onder VN-mandaat, van een effectieve, internationale burgerlijke en militaire aanwezigheid, die opereert overeenkomstig een besluit op basis van hoofdstuk 7 van het handvest van de VN.

4 – Een internationale veiligheidsmacht, met essentiële deelname van de Navo, moet onder één commando komen en gemachtigd zijn de veiligheid voor de bevolking van Kosovo te garanderen en de veilige terugkeer van ontheemden en vluchtelingen mogelijk te maken.

5 – De instelling van een voorlopig bestuur, als onderdeel van een internationale burgerlijke aanwezigheid waartoe de VN-Veiligheidsraad besluit en waarmee de bevolking van Kosovo betekenisvolle autonomie binnen de Federatieve Republiek Joegoslavië krijgt. Een voorlopig bestuur regeert terwijl democratische vormen van zelfbestuur worden opgericht. Er wordt daarop toegezien, zodat voorwaarden worden geschapen voor een vreedzaam en normaal leven voor alle burgers van Kosovo.

6 – Na de terugtrekking zal een nader te bepalen aantal Joegoslavische en Servische personeelsleden terugkeren voor de volgende taken: Contact onderhouden met de internationale macht. Het aanwijzen van mijnenvelden en het helpen bij het ruimen ervan. Het handhaven van Servische aanwezigheid bij plaatsen die tot het Servische erfgoed behoren. Het handhaven van Joegoslavische aanwezigheid bij belangrijke grensovergangen.

7 – De veilige en vrije terugkeer van alle vluchtelingen en ontheemden onder toezicht van de VN-Vluchtelingenorganisatie Unhcr en vrije toegang tot Kosovo voor alle humanitaire hulporganisaties.

8 – Een politiek proces gericht op een voorlopige, algemene regeling die betekenisvolle autonomie garandeert met inachtneming van de beginselen van de akkoorden van Rambouillet en van de soevereiniteit en territoriale integriteit van de FRJ en andere staten in de regio, alsmede de demilitarisering van de UÇK. Onderhandelingen mogen geen vertraging of beletsel vormen voor de instelling van democratische instituten van zelfbestuur.

9 – Een algemene aanpak van de economische ontwikkeling en stabilisering van de regio. Dat leidt tot uitvoering van het Stabiliteitspact voor Zuidoost-Europa met brede internationale deelname om verbetering van de democratie, economische voorspoed, stabiliteit en regionale samenwerking mogelijk te maken.

Ander elementen zijn:

– Een snelle terugtrekking is bijvoorbeeld binnen zeven dagen of voor luchtverdedigingsinstallaties binnen 48 uur.

– De genoemde terugkeer van personeel geschiedt onder toezicht en in overeengekomen kleine aantallen (honderden en niet duizenden).

– Het staken van de militaire activiteiten zou plaatshebben zodra de terugtrekking controleerbaar is begonnen.

– De discussie over militair-technische zaken mag niet het eerder overeengekomen terugtrekkingsschema vertragen.

Verloop tien weken oorlog

24 maart: begin luchtaanvallen;
31 maart: Serviërs nemen drie Amerikaanse soldaten gevangen in grensgebied Macedonië. Begin mei worden ze vrijgelaten;
3 april: in de nacht eerste aanval op binnenstad Belgrado.
10 april: Navo meldt 'etnische zuiveringen' en heeft aanwijzingen voor systematische verkrachtingen van vrouwen in Kosovo;
12 april: bij aanval op spoorbrug bij Leskovac in Servië komen zeker dertig mensen om;
14 april: Navo beschiet per vergissing vluchtelingenkonvooi bij Djakovica. Volgens Belgrado meer dan zeventig doden;
22 april: eerste bemiddelingspoging van de Russische Balkan-gezant Viktor Tsjernomirdin;
23/25 april: Navo-jubileumtop in Washington formuleert eisen aan president Milosevic.
1 mei: brug van Luzani in Kosovo bestookt: rond 40 buspassagiers komen om volgens Belgrado;
2 mei: Navo gebruikt eerste grafietbom, waardoor stroom uitvalt in grote delen van Joegoslavië;
5 mei: eerste twee doden aan Navo-zijde door neerstorten Apache-helikopter bij oefenvlucht in Albanië;
6 mei: G8-ministers worden het in Bonn eens over een serie uitgangspunten als basis voor een resolutie van de VN-Veiligheidsraad;
7 mei: Navo treft per abuis Chinese ambassade in Belgrado.
10 mei: klacht Joegoslavië bij Internationaal Gerechtshof in Den Haag tegen luchtaanvallen;
13 mei: honderd doden bij aanval op Korisa in Kosovo. Volgens Navo werden daar vluchtelingen als 'menselijk schild' gebruikt;
27 mei: aanklacht tegen Milosevic bij het Joegoslavië Tribunaal in Den Haag;
2 juni: Internationaal Gerechtshof wijst klacht Belgrado af. Tsjernomirdin en Finse president Ahtisaari arriveren in Belgrado met G8-vredesplan;
3 juni: Servisch parlement keurt vredesplan goed. Ook Milosevic stemt ermee in.

Vredesplan heeft veel haken en ogen

Analyse

Johan ten Hove en Nicole Lucas

AMSTERDAM – Opluchting alom, nu parlement en regering in Joegoslavië akkoord zijn gegaan met het vredesplan voor Kosovo. Het plan is uitgewerkt door Rusland, de Europese Unie en de VS gezamenlijk en dat geeft het plan het broodnodige gewicht. Opluchting dus, omdat er eindelijk uitzicht is op het stopzetten van het geweld op de Balkan.

Maar een aantal punten blijkt nu al voor verschillende interpretaties vatbaar. Uitvoering van het plan zal uiterst moeizaam zijn. Mogelijkheden tot sabotage zijn er te over. Het tekenen van de vrede op de Balkan, zoals dat misschien binnenkort zal gebeuren, is nog iets anders dan die vrede bereiken.

Ontegenzeggelijk zijn vooral Rusland en de Navo naar elkaar toegegroeid en dat is een grote vooruitgang. Het opent ook perspectieven op een betere samenwerking tussen de VS en Rusland in de Veiligheidsraad, waardoor dit orgaan effectiever zal kunnen optreden.

Beide landen hebben water bij de wijn gedaan en zo de regering in Joegoslavië onder druk gezet het vredesplan te accepteren. Rusland zag af van de (Joegoslavische) eis dat eerst de bombardementen gestopt moesten worden, alvorens er echt onderhandeld kon worden en preste Joegoslavië tevens tot het accepteren van een internationale strijdmacht in Kosovo, Joegoslavisch grondgebied. Amerika accepteerde dat in die strijdmacht ook Rusland vertegenwoordigd zou worden.

Daarmee zijn we bij een belangrijk strijdpunt gekomen, neergelegd in een voetnoot bij het akkoord, die ontbrak in de tekst die Joegoslavië goedkeurde: de vraag wie het opperbevelbevel krijgt over de internationale troepenmacht voor Kosovo. De tekst luidt „dat het Russische standpunt is dat het Russische contingent niet onder Navo-bevel zal staan en dat de relatie van dat contingent tot de overige internationale aanwezigheid (van troepen) zal worden bepaald door (nog op te stellen) aanvullende overeenkomsten". In de tekst staat verder dat „de Navo ervan uitgaat dat een internationale veiligheidsmacht een verenigd commando krijgt, waarvan de Navo de kern uitmaakt. Dat betekent een verenigde Navo-commando-structuur die onder de politieke leiding staat van de Noord-Atlantische Raad, die overlegt met niet-Navo-strijdmachten. Alle Navo-landen, partners en andere landen mogen meedoen aan de internationale veiligheidsmacht. Navo-eenheden staan onder Navo-bevel".

Een moeilijke tekst die er volgens westerse functionarissen op neer komt dat er geen afzonderlijke sectoren in Kosovo komen die onder bevel staan van commandanten van verschillende landen. Nog korter: de provincie Kosovo wordt niet opgedeeld. Ongetwijfeld zal over de vraag wie het voor het zeggen krijgt in die internationale veiligheidsmacht nog een fors robbertje worden gevochten. Waarbij de ervaringen in Bosnië zeker een rol zullen spelen en de Navo er niet aan moet denken dat de VN het bevel voert. Dan heeft het bondgenootschap nog liever de Sfor-variant, waarbij Russische troepen in Bosnië formeel onder Navo-bevel staan, maar zich daar bijzonder weinig van aantrekken. De vraag is natuurlijk ook nog hoeveel troepen, financieel en organisatorisch gezien, Moskou op de been kan brengen.

Nog afgezien van verschil van mening over de tekst: problemen blijven er genoeg. Om te beginnen met het Kosovo-bevrijdingsleger UCK, dat na de harde oorlog tegen de Servische troepen op veel meer dan autonomie had gehoopt. Van onafhankelijkheid voor Kosovo rept het akkoord niet, wel van 'volledige inachtneming van het akkoord van Rambouillet' en daarin stond dat er in drie jaar een referendum in Kosovo gehouden zou worden over onafhankelijkheid. Maar voor het zover is moet volgens het jongste akkoord het UCK worden 'gedemilitariseerd' en dat kan inhouden dat het UCK de guerrilla kiest en dan deze keer tegen een internationale vredesmacht.

Terugkeer van de vluchtelingen: dat zal een enorme opgave worden. Hun huizen en bezittingen zijn grotendeels verwoest, maar nog afgezien daarvan, velen zullen pas gaan als ze echt vertrouwen hebben dat de vrede er inderdaad komt en zal standhouden. Dan nog zullen ze weer moeten samenleven met de tien procent Serviërs in hun provincie en het is de vraag of beide bevolkingsdelen dat kunnen opbrengen. Zeker zullen velen, en dan vooral jongeren, hun heil proberen te zoeken in West-Europa, waar ze minder welkom zullen zijn, omdat ze immers 'terug kunnen'. De vluchtelingenkampen in de buurlanden zijn kortom nog lang niet leeg en dat op zichzelf zal de spanningen in die landen doen toenemen.

En dan Joegoslavië zelf: de verwoestingen zijn groot en als Milosevic blijft zitten, en daar lijkt het vooralsnog op, is het de vraag hoeveel economische steun het Westen zal overhebben voor een bewind dat wordt geleid door iemand die door het Joegoslavië-Tribunaal als oorlogsmisdadiger is neergezet.

Het akkoord spreekt wel van een algemene benadering van de economische ontwikkeling van de Balkan, maar het gevaar bestaat dat de westerse wereld (en wie anders zou de financiën beschikbaar kunnen stellen) na afloop van dit conflict de kwetsbare Balkan aan zijn lot overlaat, waardoor opnieuw conflicthaarden tot ontploffing kunnen komen. Want als er op de Balkan aan een ding géén gebrek is, is het wel aan diepgewortelde conflictstof.

EU naar eigen strijdmacht

KEULEN – Europese strijdkrachten moeten binnen afzienbare tijd zelfstandig vredesmissies kunnen uitvoeren.

Op de top in Keulen hebben de leiders van de Europese Unie een document aangenomen dat de defensie-identiteit van de EU handen en voeten geeft. De besluitvorming wordt in de tweede helft van het jaar 2000 onder Frans voorzitterschap afgerond. De EU wil behalve met politieke en economische middelen ook militair in staat zijn te reageren op crises. Nederland wil daarvoor gebruik maken van Navo-middelen.

NIEUWSMAKERS / *Ahtisaari: bruggenbouwer*

Martti Ahtisaari, president van Finland, gaat de geschiedenis in als de ultieme EU-bemiddelaar tussen Rusland, de Navo en Joegoslavië. Hij is aanvaardbaar gebleken voor de Russen, met wie hij goede betrekkingen onderhoudt, en voor de Amerikanen omdat hij zich nooit tegen de Navo-bombardementen heeft uitgesproken. Bovendien is Finland neutraal gebleven in het conflict.

Ahtisaari wachtte zijn kans af. Na zijn ontmoeting met Victor Tsjernomirdin op 13 mei, liet hij de wereld weten dat hij niet toe was aan een gesprek met Slobodan Milosovic vóór er overeenstemming zou zijn bereikt tussen de Navo en Rusland. In de week die volgde, wisten de Russische onderhandelaar Victor Tsjernomirdin, de Amerikaanse plaatsvervangend minister van buitenlandse zaken Strobe Talbott en Martti Ahtisaari in Helsinki een gezamenlijk plan te ontwerpen. Hoewel over de precieze uitvoering van het plan nog onenigheid bestond, zag Ahtisaari zich nu gerechtigd om af te reizen naar Belgrado.

Geboren in 1937 volgde Ahtisaari een opleiding tot leraar en werd hij in de jaren '60 uitgezonden voor een onderwijsproject in Pakistan. In 1973 ging hij als ambassadeur naar Tanzania, waar hij Finland eveneens voor Mozambique, Somalië en Zambia vertegenwoordigde. In het onafhankelijkheidsproces van Namibië had Ahtisaari een sleutelrol namens de VN. Tegen de verwachting in werd Namibië een succes. Als voorzitter van de werkgroep voor Bosnië-Herzegovina behaalde Ahtisaari in 1992 zijn laatste internationale diplomatieke trofee voor hij in 1994 in Finland als eerste direct verkozen president aan de macht kwam.

Tekst vredesplan voor Kosovo

„Om tot een oplossing te komen van de crisis in Kosovo moet overeenstemming bereikt worden over de volgende punten:

1. Onmiddellijke en aantoonbare beëindiging van geweld en onderdrukking in Kosovo.
2. Aantoonbare terugtrekking uit Kosovo van alle militaire, politie- en paramilitaire troepen volgens een snel tijdschema.
• 3. Stationering van effectieve internationale waarnemers en veiligheidstroepen onder auspiciën van de Verenigde Naties die, zoals overeengekomen in hoofdstuk 7 van het Handvest van de VN, garant kunnen staan voor het bereiken van gezamenlijke doelen.
• 4. De internationale aanwezigheid, met een belangrijk NAVO-aandeel, moet onder centraal gezag staan en bevoegd zijn om een veilige situatie te waarborgen voor alle inwoners van Kosovo en de terugkeer van de vluchtelingen naar hun huizen kunnen garanderen.
• 5. Instelling van een tijdelijk bestuur van Kosovo, als onderdeel van de internationale aanwezigheid, die de Kosovaren autonomie geeft binnen de Federale Republiek Joegoslavië, overeen te komen in de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. Een overgangsregering moet voorlopige democratische zelfbesturende instellingen tot stand brengen die de voorwaarden voor een vreedzaam en normaal leven van de inwoners van Kosovo kunnen garanderen.
• 6. Na de terugtrekking zal een deel van de Joegoslavische en Servische manschappen worden toegestaan terug te keren voor de volgende taken:
- het samenwerken met de internationale troepenmacht en waarnemers;
- het bemannen van belangrijke grensposten;
- het bewaken van het cultureel erfgoed van de Serviërs;
- het aangeven en verwijderen van mijnenvelden.
• 7. Veilige en vrije terugkeer van alle vluchtelingen onder toezicht van de UNHCR en volledige en vrije toegang voor humanitaire hulporganisaties.
• 8. Een politiek proces met als doel het tot stand brengen van een tijdelijk politiek raamwerk dat de Kosovaren substantieel zelfbestuur geeft, met inachtneming van de Rambouillet-akkoorden en de beginselen van soevereiniteit en territoriale integriteit van de Federale Republiek Joegoslavië en andere landen uit de regio, alsook de demilitarisering van het Kosovo Bevrijdingsleger. De onderhandelingen tussen beide partijen over een oplossing mogen de totstandbrenging van democratische zelfbesturende instituties niet vertragen.
• 9. Algemene benadering voor de economische ontwikkeling en stabilisering van de crisisregio met een stabiliteitspact voor Zuidoost-Europa, waarin de internationale gemeenschap een belangrijke rol zal spelen ten einde democratisering, economische welvaart, stabiliteit en regionale samenwerking te bevorderen.
• 10. Het beëindigen van de militaire activiteiten zal afhangen van de acceptatie van bovenstaande beginselen, en de instemming met andere, eerder vastgestelde vereiste elementen, die zijn gespecificeerd in onderstaande voetnoot. Een militair-technische overeenkomst zal snel worden gesloten waarin onder andere de aanvullende modaliteiten gespecificeerd staan, inclusief de rol en functies van de Joegoslavisch/Servische manschappen in Kosovo.
• 11. Het proces van terugtrekking, inclusief de gefaseerde, en gedetailleerde afbakening van een bufferzone in Servië waarachter de troepen zich zullen terugtrekken.
• 12. De terugkerende manschappen: de uitrusting van de terugkerende troepen, de reikwijdte van hun functionele verantwoordelijkheden, het tijdschema van hun terugkeer, de afbakening van hun geografische operatiegebieden, voorschriften voor de relatie met internationale manschappen en waarnemers.

Voetnoot 1. Andere vereiste elementen.
- Een snel en nauwkeurig tijdschema voor de terugtrekking. Dit houdt bijvoorbeeld in binnen zeven dagen de terugtrekking te volbrengen en binnen 48 uur het luchtafweergeschut terug te trekken buiten de wederzijdse veiligheidszone van 25 kilometer.
- De terugkeer van enkele honderden Servische manschappen onder internationaal toezicht voor de uitvoering van taken gespecificeerd in punt 6.
- De opschorting van militaire activiteiten zodra met de terugtrekking is begonnen.
- De discussies en de onderhandelingen over een militair-technische overeenkomst moeten het tijdschema van de complete terugtrekking niet vertragen.

Voetnoot 2. De samenstelling van de internationale troepenmacht
- Onder een internationale troepenmacht met 'substantiële NAVO-deelname' verstaat de NAVO een centraal gezag en met de NAVO als kern.
- Dit betekent een centrale NAVO commandostructuur onder de politieke regie van de Noord-Atlantische Raad in consultatie met niet-NAVO-lidstaten die een bijdrage leveren.
- Alle NAVO-lidstaten, partners, en andere landen zullen in aanmerking komen om een bijdrage te leveren aan de internationale troepenmacht. NAVO-onderdelen zullen onder NAVO commando staan.
- Het contingent van Rusland zal niet onder NAVO-commando staan en de verhoudingen met de internationale aanwezigheid zal geregeld worden in relevante aanvullende overeenkomsten."

Clinton kan geen oorlog voeren

De Verenigde Staten begonnen de oorlog tegen Servië over Kosovo uitsluitend op morele gronden. Maar als Clinton die vervolgens halfslachtige voert, krijgt de oorlog een immoreel karakter, meent ***Robert J. Samuelson.***

DE AMERIKAANSE activiteiten rond Kosovo vallen het makkelijkst te begrijpen vanuit de woorden die Clinton begin 1991 sprak, nadat president Bush van het Congres toestemming had gekregen voor een aanval op Irak. De toenmalige gouverneur van Arkansas zei bij die gelegenheid: 'Bij een klein verschil van stemmen zou ik, denk ik, met de meerderheid hebben meegestemd. Maar ik neig toch meer naar de argumenten van de minderheid.'

Dat is nog eens een man met principes, die weet wat hij wil en bereid is enorme politiek risico's te nemen als het gaat om opkomen voor je mening! Acht jaar later zitten we met een oorlog die vergezeld gaat van allerlei verheven retoriek over Slobodan Milosevic en zijn duivelse streken, maar ook een oorlog met zoveel zelfopgelegde beperkingen dat vooral de Kosovaren er de dupe van worden, de bevolkingsgroep die we nu juist willen helpen. Deze beperkingen zijn terug te voeren op het feit dat Clinton zijn positie in de opiniepeilingen en de Democratische kansen in de komende verkiezingen niet op het spel wil zetten.

Clintons gedrag staat in schril contrast met dat van Bush in de Golfoorlog. Bush moet toen ook geweten hebben hoe hij er in de peilingen voor stond, maar dat bleek op geen enkele manier uit zijn daden. In november 1990 – toen de troepenmacht werd opgebouwd – vroeg men de burgers in een Gallup peiling naar hun voorkeur voor een grond- of luchtoorlog tegen Irak. Met 74 tegen 17 procent, werd er toen voor een luchtoorlog gekozen.

Clintons timide oorlogsvoering is, onbedoeld, koren op de molen van de vele critici die beweren dat het in Kosovo nooit om grote Amerikaanse belangen ging. Dat klopt. Waren er wel grote belangen in het spel geweest, dan zou de oorlog met veel minder beperkingen zijn gevoerd. De interventie heeft echter (volgens diezelfde critici) schade toegebracht aan het Amerikaanse buitenlandse beleid. Het heeft de relaties met Rusland en China aangetast. Wanneer een Amerikaans leger niet op volle kracht opereert, wordt het bovendien moeilijker in de toekomst andere naties af te schrikken.

Zulk soort zaken werkt door, ook als Milosevic straks gedwongen wordt zijn troepen terug te trekken. Maar er speelt nog iets anders mee: de rol van de morele principes in het buitenlandbeleid. Kosovo gaat waarschijnlijk de annalen in als de eerste oorlog in de Amerikaanse geschiedenis die vooral werd gevoerd op morele gronden. Of zoals Clinton het in Forum (29 mei) schreef: 'De Balkan hoeft niet per definitie het donkere hart van Europa te blijven, al is dat moeilijk te geloven in een regio met kapotgebombardeerde moskeeën, jongens en mannen die in de rug worden geschoten en vrouwen die worden verkracht...'

De weerzin van Clinton tegen dit soort praktijken weerspiegelt de gevoelens van de meeste Amerikanen. Clinton heeft gelijk: Amerika kan niet alle wreedheden voorkomen, maar soms kan het wel degelijk zijn steentje bijdragen. In Kosovo is het resultaat een oorlog die met de beste bedoelingen wordt gevoerd, al blijft Clinton helaas het antwoord schuldig op die ene vraag: als je een oorlog begint op morele gronden en zo'n oorlog vervolgens halfslachtig voert, kan je dan nog spreken van moreel gedrag?

Clinton dekte zich in en wist zo van een morele kruistocht een immorele te maken. In het begin kon hij kiezen uit twee kwaden. De ene keuze was: zich er niet mee bemoeien, omdat alle ellende van een oorlog in Kosovo niet opwoog tegen de eventuele positieve gevolgen. Dat zou hem de felle kritiek hebben opgeleverd van medeplichtigheid aan de afslachting van onschuldige Kosovaren. De andere keuze was: met een groot leger tussenbeide komen om de kansen op hulp aan de Kosovaren te vergroten. Het risico: veel Amerikaanse slachtoffers en afwijzende publieke reacties.

En dus koos Clinton voor een optie die zijn politieke risico verminderde. Hij zou tussenbeide komen, maar wel met de kans op een zo klein mogelijk aantal Amerikaanse slachtoffers. Ongetwijfeld een handige politieke oplossing – voor een of ander simpel en onschuldig wetsvoorstelletje, maar niet voor een oorlog. In dit geval is de politieke oplossing, vanwege de consequenties, niet verdedigbaar. Vanuit moreel standpunt gezien heeft Clinton vrijwel het hele risico van het Amerikaanse beleid op de Kosovaren afgewenteld. Zij zouden er nauwelijks beroerder aan toe zijn geweest – misschien waren ze zelfs beter af geweest – als Clinton niets had gedaan.

Toen de NAVO begon met bombarderen, hield niets Milosevic meer tegen. Clintons bewering bij het begin dat er nooit grondtroepen zouden worden ingezet gaf Milosevic de vrije hand. Het was roekeloos gedrag en, gezien de gevolgen, tegen het criminele aan. Clintons aanhangers zullen zeggen dat hij gehinderd werd (en wordt) door praktische problemen: verdeeldheid in de NAVO; de publieke opinie; het moeilijke terrein op de Balkan. Dat is allemaal waar. Maar het geldt voor elke oorlog. Bush had in de Golfoorlog ook gigantische problemen: tegenstribbelende bondgenoten (behalve Groot-Brittannië); de moeilijke taak om de Arabische naties de anti-Saddam-coalitie binnen te leiden; de grote afstand tot de Golf.

Tot op zekere hoogte is het falen te wijten aan Clinton zelf. Maar het falen markeert ook een dilemma in het buitenlandse beleid: hoe blijf je trouw aan de Amerikaanse waarden en erken je tegelijkertijd de grenzen van de Amerikaanse macht? De Amerikanen willen hun Amerikaanse overtuigingen op de rest van de wereld projecteren. Maar dit geloof in de superioriteit van hun waarden maakt de Amerikanen ook achterdochtig ten opzichte van buitenlanders. Dat leidt tot internationalisme aan de ene en isolationisme aan de andere kant.

Clinton wilde opkomen voor het goede, voor rechtvaardigheid. Maar hij heeft er niet echt zijn nek voor uitgestoken. Dat denken de meeste Amerikanen waarschijnlijk ook. Kosovo leert ons dat goede bedoelingen alleen niet genoeg zijn. Als je er onzorgvuldig mee omspringt, hebben ze een averechts effect.

Robert J. Samuelson is econoom en columnist van *Newsweek*.
© Washington Post Writers Group.
Vertaling: José van Zuijlen

de Volkskrant

Vrede in zicht

4-6-99

Na meer dan twee maanden oorlog is er ineens zicht op een spoedig, vreedzaam einde van de Kosovo-crisis. In de rug gedekt door het Servische parlement, is de Joegoslavische president Milosevic akkoord gegaan met de belangrijkste eisen van de NAVO, aan hem overgebracht door de Russische gezant Tsjernomyrdin en de Finse president Ahtisaari.

Belgrado verklaart zich bereid een onmiddellijk eind te maken aan de terreur in Kosovo en vrijwel al zijn (para)militaire eenheden terug te trekken. Het stemt in met de terugkeer van de honderdduizenden verdreven en gevluchte Kosovaren en met de stationering in Kosovo van een internationale vredesmacht, met deelname van de Russen en een 'wezenlijke rol' voor de NAVO. Bestuurlijk zal Kosovo tijdelijk een internationaal protectoraat worden. In die tussentijd kan worden overlegd over de modaliteiten voor een autonoom Kosovo binnen de Joegoslavische federatie.

Kortom, Milosevic heeft zich akkoord verklaard met een variant op Rambouillet, die voor hem ongunstiger is dan het oorspronkelijke voorstel. Dat roept de bittere vraag op: waarom nu wel en twee maanden geleden (toen Milosevic zich mordicus verzette) niet? Klaarblijkelijk is de overtuigingskracht van de NAVO-bombardementen aanzienlijk geweest.

Er is voor niemand reden om met voldoening op de afgelopen twee maanden terug te kijken. Niet voor de Kosovaren, die volgens het scenario van een horrorfilm van huis en haard verdreven zijn, of erger. Niet voor de Serviërs, die ook hun doden te betreuren hebben en wier economie en samenleving een zware slag is toegebracht. Niet voor de NAVO, die, al vocht zij een te rechtvaardigen strijd, vuile handen heeft gemaakt. En niet voor Milosevic, die zich definitief tot internationale paria heeft gemaakt.

En toch is er zeker ook reden voor vreugdetranen, wanneer de vrede die zich aftekent en die het ergste onrecht ongedaan belooft te maken, inderdaad gestalte krijgt.

Die vrede lijkt nabij, maar een feit is zij nog niet. In Washington en Londen worden Milosevic' concessies met wantrouwen bezien. Zit er geen adder onder het gras, verborgen in de kleine lettertjes? Moet het bombarderen niet doorgaan, tot Milosevic zijn vrome woorden met daden heeft waargemaakt?

Er is alle reden om Milosevic blijvend te wantrouwen en om te verifiëren of een begin wordt gemaakt met de Servische terugtrekking. Maar deze kans op vrede – waaraan naast het NAVO-ingrijpen ook de Russische diplomatie een substantiële bijdrage heeft geleverd – mag niet verloren gaan. Daarom moet het zo snel mogelijk komen tot een Veiligheidsraads-resolutie, waarin het bereikte akkoord wordt vastgelegd, en tot een opschorting van de bombardementen, die als het akkoord wordt geïmplementeerd, definitief kan worden.

STEPHAN SANDERS

Niet-ariër

ER ZIJN op z'n minst twee oorlogen aan de gang, en ze hebben weinig met elkaar te maken.

In de ene is het sinds de Tweede Wereldoorlog niet meer voorgekomen dat standpunten verdacht worden gemaakt op grond van de raskenmerken van de schrijvers'. Ik citeer hier Dorien Pessers, die mij daarbij als boosdoener aanwijst.

Zelf zie ik de essentie van wat er in Kosovo gebeurt net even anders. 'Sinds de Tweede Wereldoorlog', zou ik zeggen, 'is het in Europa niet meer voorgekomen dat landen etnisch worden gezuiverd.' Daar gaat het om, en ik heb nog van geen enkele tegenstander van de NAVO-acties mogen horen hoe zij naar behoren op een politiek van razzia's en mensenjacht willen reageren.

Ja, diplomatiek overleg, computers sturen en 'uitwisselingsprogramma's opzetten' zoals Pessers onlangs opperde.

Er is hier in Nederland sprake van een merkwaardige amnesie zodra het gaat om de praktijk van etnische zuiveringen. We zien het niet live op de tv, dus slaat bij velen de fantasie op hol. Pessers bijvoorbeeld schijnt te denken dat er dan politie aan de deur komt die 'standpunten verdacht maakt op grond van raskenmerken'. Dat is niet zo. Standpunten, zelfs *verdachte* standpunten, zijn niet het probleem. Mensen worden weggevoerd en eventueel vermoord vanwege hun naam, hun huid en/of haar. 'Onvoorstelbaar', hoor je dan te zeggen, maar dat zou het voor Europeanen juist niet moeten zijn. Ik heb vorige week beschreven hoe zoiets in Nederland in z'n werk zou kunnen gaan, en erg smaakvol was het niet, wel waarheidsgetrouw.

Slachtoffers van zo'n razzia hebben geen keuze. Ze kunnen bijvoorbeeld heel erg tegen de NAVO-acties zijn, en toch opgepakt worden. Hun mening doet er niet meer toe. Het zijn wandelende bloedmonsters geworden. Sorry voor dit saaie lesje, maar het is kennelijk nodig.

Pessers gelooft dat ik van mijn gesprekspartners een 'niet-ariër-verklaring' wil. Maar ik geloof helemaal niet in het bestaan van ariërs of niet-ariërs, zuiveren en on-zuiveren, en ook niet in verklaringen van die strekking.

Nu [illegible] zou ik zeggen.

● Westen reageert voorzichtig optimistisch ● Belgrado haalt alle troepen weg uit Kosovo

Joegoslavië accepteert vredesplan van G-8

1-6-99

Van onze correspondent
Geert-Jan Bogaerts

KEULEN

Regering en parlement van Joegoslavië accepteren het vredesplan van de internationale gemeenschap. Joegoslavië zegt te zullen voldoen aan alle eisen die de zeven grootste industrielanden en Rusland hebben gesteld. Daarmee is de weg vrij voor vrede in Kosovo.

Volgens de Duitse bondskanselier Schröder en de Finse bemiddelaar president Ahtisaari is gisteren een politieke doorbraak bereikt. 'De vrede is nu binnen handbereik', zei Schröder in Keulen, waar hij een vergadering voorzat van Europese regeringsleiders. Ahtisaari kwam aan het eind van de middag rechtstreeks uit Belgrado verslag uitbrengen van zijn bezoek aan president Milosevic.

'Dit is een goede dag voor Europa en voor de bevolking van Joegoslavië', zei Schröder. 'Dit is een echt succes.' Ook Ahtisaari toonde zich opgetogen. 'Natuurlijk moet er nog het een en ander uitgewerkt worden. Nog niet alles is gedetailleerd geregeld. Maar dit is de eerste stap om een echte vrede op te bouwen.'

Het Servische parlement was bij lange na niet unaniem: 76 leden van de Radicale Partij stemden tegen. Hun leider Seselj dreigt zich terug te trekken uit de Servische coalitieregering. 'Wij maken geen deel uit van een regering die de komst van NAVO-troepen in Kosovo afwacht', zei Seselj, die wil dat de Joegoslavische troepen in Kosovo ten minste op het niveau van voor 24 maart blijven.

Het Kosovo Bevrijdingsleger reageerde verdeeld. Een woordvoerder in Duitsland sprak van 'een nieuwe truc' van Milosevic. Maar politiek leider Hashim Thaqi zei dat 'het UCK gaat instemmen met dit vredesplan'.

De Europese regeringsleiders in Keulen reageerden behalve optimistisch ook voorzichtig. 'Alles moet eerst worden uitgevoerd', zei de Britse premier Blair. Premier Kok noemde de ontwikkelingen 'bemoedigend'.

De Amerikaanse president Clinton reageerde heel gereserveerd. Hij zei het te verwelkomen dat de Servische leiding de NAVO-voorwaarden lijkt te aanvaarden. 'Maar gezien de eerdere ervaringen, moeten we voorzichtig zijn.' Volgens Clinton moet er eerst 'duidelijkheid' komen dat de Servische leiding de eisen werkelijk accepteert en bereid is uit te voeren.

Joegoslavië heeft toegezegd alle troepen te zullen terugtrekken uit Kosovo en plaats te maken voor een internationale vredesmacht. Het heikele probleem van de commandostructuur is nog niet opgelost. In het akkoord staat dat de vredesmacht een 'fundamentele NAVO-deelname' zal kennen.

Maar er zijn twee voetnoten bij de overeenkomst. In de ene, die is goedgekeurd door Joegoslavië, staat dat de NAVO die macht zal leiden. De andere voetnoot meldt echter dat Rusland van mening is dat het zijn troepen nooit onder NAVO-bewind zal stellen.

Ahtisaari gaf toe dat dit element nog geregeld moet worden. 'Maar ik ben er absoluut zeker van dat we hiervoor een oplossing zullen vinden.' Volgens hoge diplomaten hebben Rusland en de VS hierover onderling al overeenstemming bereikt.

Zodra Milosevic is begonnen met een 'verifieerbare' terugtrekking van zijn troepen, zal de NAVO ophouden met de bombardementen. 'Dat zou in enkele dagen kunnen gebeuren', zei Ahtisaari.

Bij de NAVO was gisteren nog geen reactie te vernemen. 'We moeten de zaak nog goed bestuderen', aldus een hoge diplomaat. Binnen een week moeten alle troepen zijn teruggetrokken. Daarna kunnen 'enkele honderden' Joegoslavische soldaten weer terug naar Kosovo voor de bewaking van enkele grenzen en 'religieuze objecten'.

Ahtisaari sprak gisteren in Keulen ook kort met de Amerikaanse onderminister Talbott. Vandaag licht hij Talbott in detail in over de besprekingen die hij en de Russische gezant Tsjernomyrdin de afgelopen twee dagen in Belgrado met Milosevic hebben gevoerd.

Gisteren waren in Keulen al hoge diplomaten uit de zeven grootste industrielanden en Rusland (de G-8) bijeen om een resolutie van de Veiligheidsraad op te stellen. Die moet de stationering van de internationale vredesmacht regelen. 'Een kwestie van dagen', aldus een diplomaat.

VN-secretaris-generaal Kofi Annan zei 'blij' te zijn met het akkoord, maar ziet nog geen reden 'een gat in de lucht te springen'. 'We moeten eerst maar eens zien wat Milosevic gaat doen. We moeten ook de details afwachten.'

De belangrijkste punten uit het akkoord over Kosovo:

- **Einde aan geweld in Kosovo.**
- **Snelle terugtrekking van alle (para-)militaire groepen, waarna einde van NAVO-bombardementen.**
- **Inzet internationale veiligheidstroepen onder auspiciën van VN en onder verenigd gezag, maar met een belangrijke rol voor de NAVO.**
- **Terugkeer van alle ruim 850 duizend vluchtelingen.**
- **Tijdelijk bestuur voor Kosovo, in te stellen door de Veiligheidsraad.**
- **'Substantiële' autonomie voor Kosovo als politiek einddoel.**
- **Ontwapening Kosovo Bevrijdingsleger (UCK).**
- **Economisch programma voor de hele regio, dat moet leiden tot stabiliteit.**

De Joegoslavische president Milosevic (links) praat in Belgrado met de Russische gezant Tsjernomyrdin (rechts midden). Rechts naast de laatste zit de Finse president Ahtisaari. FOTO

Pagina 5: Belgrado voldoet aan alle NAVO eisen
Letterlijke tekst akkoord
Profiel Tsjernomyrdin

Pagina 11:
Commentaar

De NAVO gaat voorlopig door met het bombarderen van doelen in Joegoslavië. 'Totdat Joegoslavië aan onze eisen heeft voldaan', zei woordvoerder Jamie Shea. Volgens Servische media raakten er gisteren twee mensen zwaar gewond bij een aanval op een brandstofopslagplaats in het noorden van Servië.

Als er daadwerkelijk vrede wordt gesloten kan de NAVO binnen twee dagen met troepen in Kosovo zijn, meldden diverse bronnen bij het bondgenootschap donderdag. 'De kern van de vredesmacht is al in de regio aanwezig', zegt secretaris-generaal Solana in een interview dat vandaag in de Duitse krant *Tagesspiegel* verschijnt. 'Er zijn 15 duizend manschappen in Macedonië en 8 duizend in Albanië.'

De opperbevelhebber van de NAVO, generaal Wesley Clark, en de Amerikaanse gezant Strobe Talbott, kwamen gisteravond in Brussel bijeen met de negentien permanente ambassadeurs van de NAVO-lidstaten. Bij aankomst zei Talbott dat er 'zeer belangrijke ontwikkelingen op het diplomatieke front' waren. Talbott kwam uit Bonn, waar hij was bijgepraat door de EU-gezant Ahtisaari, die donderdag met een akkoord uit Belgrado arriveerde.

De NAVO heeft nog niet officieel gereageerd op het nieuws van Ahtisaari en de Russische gezant Tsjernomyrdin, dat Joegoslavië het internationale vredesplan voor Kosovo heeft aanvaard.

Familieleden wonen in het Albanese Kukes de begrafenis bij van een UCK-strijder die in Kosovo sneuvelde.

FOTO AP

Blije bemiddelaar Ahtisaari zat drie keer bij Milosevic

Van onze correspondent
Geert-Jan Bogaerts

KEULEN

Glunderend zaten ze naast elkaar, hoofdrolspelers in een blijspel voor twee heren: de Duitse bondskanselier Schröder en de Finse president Ahtisaari, bemiddelaar namens de EU en samen met de Rus Tsjernomyrdin bouwer van vrede in Kosovo. Schröder en Ahtisaari namen eerst vijf minuten de tijd om elkaar te complimenteren.

Daarna begon de Fin met zijn relaas van een maand bemiddeling. Totdat Schröder er genoeg van kreeg: '*Letzte Frage*', siste hij luidkeels in het oor van zijn woordvoerder.

Maar toen had een inblije Ahtisaari al het verhaal van zijn leven verteld. Hoe hij een maand geleden was gevraagd om als bemiddelaar op te treden. 'Ik weigerde', zei hij, 'ik wilde het alleen doen als ik namens de hele internationale gemeenschap kon spreken.'

Dat was een probleem, want de standpunten van Rusland en de NAVO-landen lagen ver uit elkaar. 'Ik hield eerst een serie bilaterale bijeenkomsten met de Amerikaanse onderminister Talbott en Tsjernomyrdin. Toen deed ik de suggestie dat we gedrieën in één kamer konden zitten. Dat was beter om een gemeenschappelijk standpunt te vinden.'

'Toen vroeg kanselier Schröder ons eind vorige week naar de Petersberg te komen. Ik waarschuwde hem: die bijeenkomst zou een fiasco worden. Ik ben hem uit de grond van mijn hart dankbaar dat hij heeft doorgezet.'

Laatste zit duurde een half uurtje

'Het was een vergadering van levensbelang, ook al duurde ze tot kwart voor vijf woensdagochtend en hadden we woensdag overdag wat meer tijd nodig dan we dachten. Het was de moeite waard, want we móesten komen met een eensluidend standpunt van de internationale gemeenschap.'

'Toen we woensdagmiddag in Belgrado aankwamen, presenteerde ik ons vredesdocument, twee pagina's. Ik las het eerst voor, en gaf het daarna aan Milosevic. Mijn rol was het toen om zijn vragen te beantwoorden. Die waren er genoeg. Toen vroeg hij of dit document verbeterd kon worden. Ik zei dat ik geen mandaat had om te onderhandelen.

'Ik heb hem toen ook de suggestie gedaan dat hij de verschillende geledingen in zijn regering en de verschillende partijen zou consulteren. Dat heeft hij gedaan. Woensdag hebben we van vijf uur 's middags tot half tien 's avonds bij Milosevic gezeten.'

'Donderdagochtend, van negen tot kwart over tien, kwamen we terug bij Milosevic. We kregen te horen dat de regering ons document aan het parlement zou aanbieden, wat ze deed. En om tien over één zaten we weer bij de president, nu maar voor een half uurtje. Ons werd toen verteld dat de federale regering van Joegoslavië en het parlement ons document hadden aanvaard.'

'In al onze gesprekken is de zaak van de aanklacht van het internationale oorlogstribunaal tegen president Milosevic niet aan de orde gesteld. Ik was daardoor blij verrast. Ik had niet gedacht dat we in één reis zulke positieve resultaten zouden boeken.'

Letterlijke tekst akkoord

Het vredesakkoord voor Kosovo, zoals dat is aanvaard door het Servische parlement.
'Teneinde een begin te maken met de oplossing van de crisis in Kosovo, moet een overeenkomst bereikt worden op de volgende punten:

1. Op korte termijn een verifieerbaar einde aan het geweld en de onderdrukking in Kosovo.

2. Een verifieerbare terugtrekking uit Kosovo van alle militaire, politionele en para-militaire troepen volgens een snel tijdschema.

3. De inzet in Kosovo, onder auspiciën van de VN, van doeltreffende internationale waarnemers en veiligheidstroepen die zouden handelen conform hoofdstuk VII van het Handvest van de VN en in staat moeten zijn om gezamenlijke doelen te bereiken.

4. De internationale troepenmacht, waarin de NAVO een we[illegible] moet [illegible]

6. Na de terugtrekking blijft een overeengekomen aantal Serviërs achter om de volgende taken te vervullen: het contact met de internationale waarnemers en de troepenmacht, het aangeven van de plaatsen waar mijnen liggen, het bewaken van plaatsen die voor Servië van cultureel belang zijn, het bewaken van de belangrijkste grensovergangen.

7. Veilige en vrije terugkeer van alle vluchtelingen en ontheemden onder toezicht van de Unhcr en ongestoorde toegang van humanitaire organisaties tot Kosovo.

8. Politiek proces met als doel het bereiken van een politiek interim-akkoord dat in essentie autonomie voor Kosovo garandeert, met volledige inachtneming van het Rambouillet-akkoord, de beginselen van souvereiniteit en territoriale integriteit van Joegoslavië en andere staten in de regio alsmede de demilitarisering van het Kosovo Bevrijdingsfront. De [illegible]

met andere, eerder vastgestelde elementen die worden benoemd in onderstaande voetnoot. Daarop zal een militair-technisch akkoord worden gesloten waarin onder andere de additionele modaliteiten gespecificeerd staan, inclusief de rol en de functie van de Joegoslavische, dat wil zeggen Servische, manschappen in Kosovo.

11. Het proces van terugtrekking bevat een gefaseerd, gedetailleerd tijdschema en de instelling van een bufferzone in Servië, waarachter de troepen zich moeten terugtrekken.

12. De terugkerende manschappen: de uitrusting van de terugkerende manschappen, de reikwijdte van hun functionele verantwoordelijkheden, het tijdschema voor hun terugkeer, de afbakening van de geografische zones van hun activiteit, de gedragsregels voor hun betrekkingen met de aanwezige internationale veiligheidstroepen en de internatio[illegible]

ANALYSE

Belgrado willigt alle NAVO-eisen in

Aan alle NAVO-eisen is voldaan. Met de onmisbare hulp van Tsjernomyrdin, en enige bewust dubbelzinnige afspraken, werd in Bonn een tekst opgesteld waaraan Milosevic wel móest voldoen.

Van onze correspondent

KEULEN

Een doorbraak. 'Vrede voor 99 procent', zei gistermiddag een opgetogen diplomaat in Keulen. 'Een snuifje verwijderd van een volledige vredesregeling.' Als de Serviërs de daad bij het woord voegen en hun troepen beginnen terug te trekken uit Kosovo, is aan alle NAVO-voorwaarden voldaan.

Het moet raar lopen wil het principe-akkoord in de komende dagen niet leiden tot een wapendoen, althans op papier, aan alle eisen van de NAVO. Het ziet er naar uit dat de Joegoslavische president Milosevic zodanig in de hoek is gedreven dat hij wel móet voldoen aan de NAVO-eisen.

Feitelijk kwam de doorbraak niet gisteren in Belgrado tot stand, maar woensdag in Bonn, tijdens het voorbereidende overleg tussen de Finse president Martti Ahtisaari, afgezant namens de EU, de Amerikaanse onderminister Talbott, de Russische presidentiële vertegenwoordiger Tsjernomyrdin en de Duitse kanselier en EU-voorzitter Schröder.

Tsjernomyrdin en Talbott waren de grootste opponenten. Ahtisaari en in mindere mate Schröder fungeerden als bemiddelaars. De Finse president had meermalen laten weten dat hij pas bereid was naar Belgrado af te reizen als hij met een eensluidend standpunt kon spreken. De moeilijkste punten leidende rol wilde in de vredesmacht. Zonder belangrijke NAVO-rol zouden de 1,5 miljoen verdreven Kosovaren er simpelweg niet aan denken weer naar huis te gaan. Dat NAVO-standpunt was echter onverteerbaar voor de Russen, die slechts een troepenmacht onder VN-vlag wilden steunen. Maar daarmee zijn in het verleden (Bosnië 1995) slechte ervaringen opgedaan.

Talbott en Tsjernomyrdin kwamen tot een 'bilaterale afspraak', die bewust enige dubbelzinnigheid toeliet, zei gisteren een hoge Belgische diplomaat. Wat later op de dag werd duidelijk wat die afspraak inhield: het vredesleger zou een 'essentiële NAVO-aanwezigheid' bevatten, onder een enkele commandostructuur.

Met een diplomatieke slimmigheid werd het Servische parlement een voetnoot onthouden: daarin staat dat de Russen een

Zij zeggen dat het akkoord zo moet worden opgevat dat de NAVO feitelijk de leiding krijgt over de vredesoperatie, maar onder toezicht komt te staan van de Verenigde Naties. In zo'n uitleg zou ook Tsjernomyrdin zich kunnen vinden en zouden ook Russen kunnen deelnemen in de vredesmacht.

Toen het probleem van de samenstelling van het vredesleger was opgelost, bleek het tijdschema geen groot obstakel meer. Zodra Milosevic is begonnen met de terugtrekking van zijn troepen – en dat kan een kwestie van dagen of zelfs uren zijn – en zodra dat van onafhankelijke zijde bevestigd is, houden de bombardementen op.

Alle NAVO-eisen zijn ingewilligd. Maar daarmee is de NAVO nog niet de grote overwinnaar van het Kosovo-conflict. De alliantie heeft de hulp en de bemiddeling

lingen trekt weg uit Kosovo vanwege het gebrek aan voedsel, meldden vertegenwoordigers van de Verenigde Naties donderdag in Kukes. 'Ze beginnen de vluchtelingenkampen buiten Kosovo te beschouwen als een mogelijkheid om te eten.'

Steeds meer Kosovo-Albanezen die naar Macedonië zijn gevlucht trekken weg bij de gastgezinnen waar ze onderdak hadden gevonden. Duizenden Kosovaren zijn volgens hulpverleners naar de overbevolke vluchtelingenkampen gekomen. Vandaar zullen ze worden overgebracht naar Albanië, waar wel plaats voor hen is.

onder een verenigd gezag. Hij moet de bevoegdheid krijgen een veilige omgeving te waarborgen voor alle inwoners van Kosovo en de veilige terugkeer mogelijk te maken van vluchtelingen.

5. Er wordt een tijdelijk bestuur ingesteld voor Kosovo, waarover de Veiligheidsraad zal beslissen. Onder dat bestuur krijgt de bevolking van Kosovo een belangrijke mate van autonomie binnen de Federale Republiek Joegoslavië. De interim-regering bestuurt gedurende de tijd die nodig is om de voorwaarden te scheppen voor een vreedzaam en normaal leven voor alle inwoners.

over de oplossing mogen de instelling van democratische organen voor zelfbestuur niet vertragen of verstoren.

9. Algemene benadering voor de economische ontwikkeling van de crisisregio. Die zal behelzen een stabiliteitspact voor Zuidoost-Europa, uitgebreide internationale deelname met als doel democratische en economische vooruitgang, stabiliteit en regionale samenwerking.

10. Het beëindigen van militaire activiteiten zal afhangen van de aanvaarding van de lijst beginselen en de gelijktijdige instemming

Voetnoot – Andere vereiste elementen: snel en precies tijdschema voor de terugtrekking, wat bijvoorbeeld betekent: zeven dagen om de terugtrekking te voltooien; terugkeer van Servische manschappen om de vier taken uit te voeren onder toezicht van de aanwezige internationale veiligheidstroepen; hun aanwezigheid zal worden beperkt tot een klein aantal, honderden, niet duizenden.

Opschorting van de militaire acties zal gebeuren nadat het begin van de terugtrekking kan worden vastgesteld.

PROFIEL

Impopulaire Rus kan akkoord uitbuiten

VIKTOR TSJERNOMYRDIN heeft een centrale rol gespeeld in het oplossen van de Kosovo-crisis. Maar in Rusland klinkt al meteen kritiek.

UITERLIJK onbewogen stapte Viktor Tsjernomyrdin uit het vliegtuig dat hem zeven weken lang van de ene na de andere hoofdstad had vervoerd. Maar innerlijk moet hij tevreden zijn geweest. Het is voor een groot deel aan de Rus te danken dat het einde van het Kosovo-conflict nabij lijkt.

Tsjernomyrdin kan claimen dat hij de NAVO ervan heeft overtuigd de bombardementen op Joegoslavië te staken, dat de Verenigde Naties weer de centrale rol spelen die ze volgens Rusland behoren te vervullen, en dat het Russische leger in de toekomstige vredesmacht een voorname rol zal spelen.

Maar zijn politieke tegenstanders, ja zelfs de militairen in zijn eigen delegatie, beschuldigden hem er meteen van dat hij te veel was opgeschoven naar de kant van de NAVO (de vijand!) en de belangen van Rusland en Joegoslavië had verkwanseld.

De ex-premier werd in april door president Jeltsin ontrukt aan de vergetelheid en benoemd tot zijn Balkan-gezant. Omdat hij in het Westen wordt gewaardeerd als een pragmatisch hervormer, was hij de ideale kandidaat om de Russische razernij over de NAVO-bombardementen over te brengen.

Tsjernomyrdin slaagde erin Rusland iets van zijn oude grootmachtstatus terug te bezorgen. De ene buitenlandse dignitaris was nog niet vertrokken of de volgende diende zich alweer in Moskou aan. Tsjernomyrdin vervulde zijn diplomatenrol naar behoren; met geduldig praten probeerde hij de eisen van zijn gesprekspartners af te zwakken. Zijn ervaring met de

Viktor Tsjernomyrdin FOTO AP

Russische achterkamertjespolitiek zal hem daarbij van pas zijn gekomen. De buitenwereld kreeg niet veel meer te horen dan een paar gemompelde, op allerlei manieren te duiden zinnen.

Hoewel Tsjernomyrdin zich er pijnlijk van bewust moet zijn geweest dat Rusland niets had om zijn diplomatie kracht bij te zetten (op het veto in de Veiligheidsraad na), liet hij niet na het Westen te intimideren. In een brief aan de *Washington Post* dreigde hij de onderhandelingen te staken en waarschuwde hij dat de wereld de afgelopen tien jaar nog nooit zo dicht bij een atoomoorlog was geweest als nu.

In Belgrado werd de Balkan-gezant aanvankelijk niet erg serieus genomen. De Joegoslavische president Milosevic deed liever zaken met de Russische hardliners. Pas toen hij een gesloten front vormde met de Europese Unie en de Verenigde Staten ging Milosevic door de knieën.

De 61-jarige politicus zal hoe dan ook proberen munt te slaan uit het akkoord. Hij is zo onpopulair dat zijn partij bij de Doemaverkiezingen in december onder de kiesdrempel dreigt te verdwijnen. Met dit diplomatieke succes kan hij poseren als een staatsman die weet wat goed is voor Rusland en die ver is verheven boven de ruziënde politici.

Bart Rijs

'Wederopbouw na oorlog kost 40 miljard gulden'

AP

BERLIJN

De wederopbouw van Joegoslavië en andere landen die bij de oorlog om Kosovo zijn betrokken, gaat minstens veertig miljard gulden kosten. Dat heeft Europees commissaris Yves Thibault de Silguy (financiën) donderdag gezegd tegen de *Berliner Zeitung*.

Volgens Thibault is de som gelijk aan wat is besteed aan de wederopbouw van Bosnië. De EU heeft vorige maand samen met de Wereldbank een plan gemaakt voor economische hulp aan de betrokken landen.

'Vergeet televisie man, lees liever Kellerman.'

SPANNING

Advertentie

Westland wil tot 2010 6600 nieuwe huizen

ANP

DEN HAAG

Het Westland wil tot 2010 6600 nieuwe huizen bouwen. Dat is 3200 meer dan was voorzien, omdat de woningnood hoog is. Van de extra woningen zijn er 2000 bedoeld voor Westlanders.

dat zij ruimere arbeidsvoorwaarden willen aanbieden nu personeel moeilijk te krijgen is.

De 36-urige werkweek, een verworvenheid die de bonden niet willen loslaten, zal minder star worden toegepast. Werknemers kunnen tijdelijk vier uur meer per week werken en zo vrije tijd sparen voor studie-, zorg- en onderhoudende maanden gevoerd.

tot na de zomer. Na twee [illegible] honsessies van drie dagen werden woensdagnacht om 4 uur de handtekeningen gezet.

De onderhandelingen voor de CAO's voor ouderenzorg, geestelijke gezondheidszorg, thuiszorg, academische ziekenhuizen, Riagg's en gehandicapten worden komende maanden gevoerd.

Strengere g

Klanten in de Tilburgse koffieshop To

Het onder internationale druk aangescherpte gedoogbeleid heeft in twee jaar tijd tot een daling van het aantal koffieshops geleid met 15 procent. Onderzoekers van Intraval en SGBO onderzochten in opdracht van de overheid 116 gemeenten en telden in 1997 1019 koffieshops, tegen 1201 in 1995. Die dalende trend heeft zich het afgelopen jaar vrijwel zeker voortgezet.

Toch is in een meerderheid van de gemeenten (71) het aantal koffieshops relatief [illegible]

keer van de vluchtelingen naar huis en de wederopbouw van Kosovo en Joegoslavië.

De Serviërs hebben spijkerharde toezeggingen gedaan, geratificeerd door het parlement. Zij vol-

waren de samenstelling van de internationale troepenmacht en het tijdstip waarop de NAVO zou ophouden met de bombardementen.

De alliantie heeft zich steeds op het standpunt gesteld dat zij de

voorbehoud maken bij die opzet en hun troepen niet onder het NAVO-commando willen stellen. Volgens diplomaten moet het raar lopen, wil dit onderdeel nog voor problemen zorgen.

van twee andere partijen hoeft gehad om *Milosevic op de knieën* te krijgen: de Fin Ahtisaari en de Rus Tsjernomyrdin. Zonder hen zou het niet zijn gelukt.

Geert-Jan Bogaerts

KEERPUNT KOSOVO

TOT OP het laatste moment bleef Belgrado zich verbeten verzetten tegen de NAVO-eisen. Joegoslavië werd platgebombardeerd, van de economie en infrastructuur is vrijwel niets meer over, maar president Slobodan Milosevic hield zijn poot stijf: volledige terugtrekking van Servische troepen uit Kosovo was uitgesloten, de aanwezigheid van NAVO-troepen absoluut onbespreekbaar.

Een week geleden, toen het Joegoslavië-Tribunaal de aanklacht wegens oorlogsmisdaden tegen de vrijwel complete Joegoslavische top bekendmaakte, dachten velen nog dat de diplomatieke weg naar de vrede volledig was geblokkeerd. Van Milosevic is immers bekend dat hij doodsbang is om ooit als oorlogsmisdadiger in Den Haag te worden berecht.

Maar gisteren zijn het Servische parlement en Milosevic ineens met alle eisen van de NAVO akkoord gegaan. Volgens de Russische gezant Tsjernomyrdin is daarbij niet eens gesproken over immuniteit van rechtsvervolging. Hoe is deze radicale ommezwaai te verklaren?

Milosevic heeft natuurlijk in zijn verklaring naar het volk de rol van de Verenigde Naties in de vredesmacht onderstreept, en eveneens benadrukt dat het plan de soevereiniteit en territoriale integriteit van Joegoslavië respecteert. Maar de feitelijke tekst van het plan wijkt amper af van het akkoord van Rambouillet, dat Milosevic in maart nog zo halsstarrig weigerde te ondertekenen.

In een aantal opzichten gaat het gisteren ondertekende vredesplan zelfs nog verder dan 'Rambouillet'. Daarin stond dat elfduizend Servische manschappen in Kosovo zouden mogen blijven. Nu wordt slechts nog gesproken over een kleine aanwezigheid van 'hooguit enkele honderden manschappen', die onder toezicht van de internationale vredesmacht de Servische kerken mogen bewaken.

Wat maakt deze voorstellen, die zo lang onbespreekbaar waren, nu ineens acceptabel voor Milosevic? Het antwoord zou voor een deel wel eens in Moskou kunnen liggen.

Tijdens de twee maanden van onophoudelijke NAVO-bombardementen is de stellingname van Rusland opgeschoven van fel pro-Servisch naar die van westerse bondgenoot. Rusland is tot de ontdekking gekomen dat de eigen economie en de relatie met het Westen waardevoller zijn dan de Slavische bloedbanden.

Rusland heeft erop aangedrongen dat het Servische parlement het vredesplan zou ondertekenen. Het verlies van deze belangrijke bondgenoot moet voor Milosevic een zware tegenslag zijn geweest. En ook China bleek, zelfs na het fatale NAVO-bombardement op de ambassade in Belgrado, niet bereid de woede

Milosevic gaat door de bocht

jegens het Westen om te zetten in daadwerkelijke steun.

De vernietiging van de economische en militaire infrastructuur, het gebrek aan brandstof en voedsel, muitende soldaten en het oplaaien van protesten in het zuiden van Servië dreven Milosevic steeds dieper de hoek in. Zo diep, dat hij niet anders meer kon dan de uitgestoken hand van de internationale gemeenschap accepteren.

Duidelijk is wel dat áls Milosevic zich dit keer aan het vredesakkoord houdt, en dat áls de Servische troepen in Kosovo hebben plaatsgemaakt voor een internationale vredesmacht, dat dan de NAVO een zucht van verlichting zal slaken. Want dan heeft haar strategie van luchtaanvallen het beoogde effect gehad.

En dat terwijl de critici steeds harder gingen roepen dat bombardementen niet genoeg waren, dat alleen een offensief met grondtroepen of zelfs een mars op Belgrado Milosevic op de knieën zouden kunnen dwingen. Anderen vreesden dat het Westen de eisen zou moeten versoepelen of vanwege onderlinge verdeeldheid onverrichter zake zou moeten afdruipen.

Overigens moeten ook nu nog vele barrières worden overwonnen. Zal het UCK bijvoorbeeld bereid blijken de wapens in te leveren? En hoe gaat de vredesmacht eruit zien, wie heeft de leiding in handen en zullen de Kosovaarse vluchtelingen zich wel veilig onder toezicht van Russische militairen?

Wat ook onduidelijk blijft, is hoe het nu verder moet met Milosevic. In het vredesplan wordt met geen woord gerept over de verplichting van Joegoslavië tot samenwerking met het Joegoslavië-Tribunaal in Den Haag.

Westerse diplomaten vertrouwen op eerdere resoluties van de VN-veiligheidsraad, waarin medewerking van Belgrado met het Tribunaal wordt geëist.

Bovendien gokken zij erop dat er in Joegoslavië een conflict om de macht zal uitbreken, dat Milosevic niet zal overleven. Zodra de Joegoslaven zijn bijgekomen van de bombardementen en de kans krijgen de smeulende puinhopen te overzien die van hun land resteren, zullen zij zich gaan realiseren wie daar nu daadwerkelijk voor verantwoordelijk is.

Milosevic zal na de oorlog niet lang aan de macht blijven, hopen de optimisten die zich gesteund voelen door de diplomatieke doorbraak van gisteren.

Eerst zien, dan geloven. Anders kan het adagium in het geval van Milosevic niet luiden. Want deze meester in de manipulatie heeft zich al vaker uit uitzichtloze situaties weten te redden.

En voor veel Serviërs is deze gezochte oorlogsmisdadiger nog altijd een onovertroffen held, die uit liefde voor volk en vaderland wekenlang de NAVO-bommen trotseerde.

Corine de Vries

Pagina 4
• Tekst vredesplan Kosovo

Pagina 5
• Nieuwsanalyse
• Krijgskundige erkent fout
• Clinton maant tot voorzichtigheid
• Kosovaren: Milošević is een geboren leugenaar

Pagina 7
• Hoofdartikel

NAVO zet bombardementen voort tot Servische troepen vertrekken

Milošević aanvaardt vredesplan Kosovo

BELGRADO, BRUSSEL, 4 JUNI. President Milošević van Joegoslavië heeft gisteren het door de Kosovo-gezanten Tsjernomyrdin en Ahtisaari voorgelegde vredesplan voor Kosovo geaccepteerd. In Westerse hoofdsteden is de Joegoslavische instemming met voorzichtig optimisme verwelkomd. De NAVO zet haar bombardementen op Joegoslavië voort totdat Belgrado zichtbaar begint met de terugtrekking van troepen uit Kosovo.

Het optimisme over het 'ja' van Belgrado wordt getemperd door wantrouwen jegens de Joegoslavische president Slobodan Milošević en de vraag of hij daadwerkelijk de 40.000 Joegoslavische militairen, Servische politiemannen en paramilitairen uit Kosovo terugtrekt en de vluchtelingen laat terugkeren. „We kennen Milošević. We zijn als regeringsleiders geen naïevelingen", zei premier Kok gisteren in een reactie.

Het door Belgrado aanvaarde vredesplan voorziet in:

• het staken van geweld en repressie in Kosovo;
• de aftocht van alle Joegoslavische en Servische troepen in Kosovo;
• de legering van een internationale vredesmacht in Kosovo met een kern van NAVO-soldaten maar ook met Russische en andere eenheden onder auspiciën van de VN;
• de terugkeer van de vluchtelingen naar Kosovo;
• de instelling van een provisorisch bestuur dat de Kosovaren intern zelfbestuur garandeert;
• een deel van de Joegoslavische troepen mag vervolgens naar Kosovo terugkeren om mijnen te ruimen, het Servische erfgoed te bewaken en grensposten te bemannen;
• er komt een politiek proces op gang voor de verwezenlijking van autonomie op basis van het akkoord van Rambouillet;
• het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK wordt ontwapend.

De NAVO stopt met bombarderen zodra duidelijk is dat Belgrado zijn troepen terugtrekt. De Russische president Jeltsin eiste vandaag dat de bombardementen onmiddellijk worden gestaakt.

Het plan moet in een resolutie in de Veiligheidsraad worden bekrachtigd. Volgens de EU is die „al vrijwel klaar". Vandaag of morgen zullen Joegoslavische en NAVO-generaals in een neutraal land afspreken hoe de militaire aftocht wordt uitgevoerd. Voor die aftocht is een week uitgetrokken, maar gezien de schade door NAVO-bombardementen aan bruggen, communicatiecentra en -systemen moet die periode waarschijnlijk worden verlengd.

Vannacht werd in Joegoslavië opnieuw gebombardeerd. Vier zendmasten van de televisie en brandstofdepots werden verwoest. Belgrado werd ontzien. De NAVO liet gisteren weten dat bij de luchtacties in totaal zeker vijfduizend Joegoslavische militairen zijn gedood en tienduizend gewond. In Belgrado is tot nu toe gezegd dat tweeduizend burgers en minder dan 1.800 militairen zijn omgekomen.

Volgens de plaatsvervangende Amerikaanse minister Strobe Talbott, een van de architecten van het vredesplan, zijn nog veel details over de vredesmacht onduidelijk. Rusland, zei hij gisteren, verzet zich tegen de plaatsing van het Russische contingent van de vredesmacht onder NAVO-commando en -controle. Hoeveel militairen Rusland gaat leveren is nog onduidelijk. De NAVO heeft 24.000 man in Albanië en Macedonië beschikbaar om Kosovo binnen te trekken. Er zijn toezeggingen voor in totaal 47.000 man uit 31 landen.

In Joegoslavië is het akkoord over het door de Kosovo-gezanten Viktor Tsjernomyrdin en Martti Ahtisaari in Belgrado voorgelegde plan gepresenteerd als een overwinning. Dat de vredesmacht in de kern een NAVO-strijdmacht zal zijn wordt verzwegen: in de media wordt van een VN-troepenmacht gesproken. Er wordt veel nadruk gelegd op het naderende eind van de NAVO-luchtacties en critici worden van de televisieschermen geweerd. [• *Vervolg* KOSOVO: pagina 5]

President Ahtisaari van Finland (op de rug gezien) en de Duitse kanselier Schröder vallen elkaar in de armen als de Fin zich bij de EU-leiders voegt op hun top in Keulen met zijn onderhandelingsresultaat uit Belgrado: Milošević is akkoord met het vredesplan. (Foto AP)

Ahtisaari dicteerde, hij onderhandelde niet

Het was in Belgrado, zei Ahtisaari gisteravond, snel bekeken: er kon niet worden onderhandeld. De Finse president bracht in Keulen verslag uit.

Door onze correspondent
BEN VAN DER VELDEN

KEULEN, 4 JUNI. Twee velletjes met vredesvoorwaarden las de Finse president Martti Ahtisaari woensdagmiddag in Belgrado voor aan de Joegoslavische president Slobodan Milošević en leden van diens regering. Toen die hem vroegen of ze nog verbeteringen voor de tekst konden voorstellen, antwoordde Ahtisaari droogjes: „Ik heb geen toestemming om te onderhandelen. Dit is het beste wat de internationale gemeenschap kan doen."

Rustig, als een vertellende grootvader, deed Ahtisaari gisteravond in Keulen op een door zo'n duizend journalisten bezochte persconferentie verslag van zijn wederwaardigheden als onderhandelaar. Daarvoor heeft al urenlang in de wandelgangen van de topbijeenkomst van de staats- en regeringsleiders van de Europese Unie in Keulen het woord vrede gecirculeerd. Sommige diplomaten hebben tevergeefs gemaand tot voorzichtigheid. „Afwachten tot alle details van de onderhandelingen bekend zijn", is ook het parool van premier Kok.

Maar de Duitse minister van Buitenlandse Zaken, Joschka Fischer, die zich opvallend vaak in het perscentrum vertoont, spreekt al even opvallend vaak in de verleden tijd als het over de oorlog in Kosovo gaat. Tegen BBC-journalisten grapt hij: „Iemand zei me: Het was weer zo'n typisch Duitse oorlog. Hij begon in Berlijn en eindigde in Keulen. Ik zei: Met dit verschil dat wij nu niet met onze buren vochten, maar met hen samenwerkten." De grap verwijst naar de EU-top eind maart in Berlijn, vlak na het begin van de bombardementen op Joegoslavië.

Bondskanselier Schröder spreekt even later wat minder in de verleden tijd. Als hij druk handendschuddend en breed lachend met Ahtisaari achter de tafel in de enorme perszaal plaatsneemt, zegt hij: „Ik ben blij. De vrede ligt voor het grijpen. We laten die niet uit onze handen glippen", om meteen daarna zijn buurman een compliment te geven. „Het is het persoonlijk succes van Ahtisaari, dat hij heeft kunnen bereiken door de samenwerking met Tsjernomyrdin en Talbott."

De Finse president zelf lijkt weinig gevoelig te zijn voor de lofprijzing. Hij is voorzichtig over de waarde van het akkoord. „The proof of the pudding is in the eating", waarschuwt hij. Op droge toon vertelt hij met gevoel voor details over zijn ervaringen als vredesonderhandelaar voor de EU. [• *Vervolg* KEULEN: pagina 5]

Akkoord is hooguit beperkte capitulatie Milošević

Het door Belgrado geaccepteerde vredesplan is nog niet veel meer dan een raamwerk. Cruciale vragen blijven onbeantwoord en pijnlijke onderhandelingen zijn nog nodig.

Door onze redacteuren PETER MICHIELSEN en ROBERT VAN DE ROER

ROTTERDAM, 4 JUNI. Slobodan Milošević heeft de wereld opnieuw overdonderd. Eind maart versnelde hij na aanvang van de NAVO-bombardementen totaal onverwacht de etnische zuiveringen van de Kosovo-Albanezen, waarop niemand antwoord had. Nu overrompelt hij iedereen met zijn vermeende capitulatie, die niemand verwacht had na zijn dagvaarding door het Haagse oorlogstribunaal een week geleden. De Finse EU-gezant Ahtisaari was gisteren „verbaasd" dat Milošević meteen bij zijn eerste bezoek een vredesplan aanvaardde. Zijn onberekenbaarheid en instemming met het plan laten de antwoorden op hamvragen voorlopig open: betekent dit werkelijk vrede? Is dit zijn definitieve capitulatie in deze crisis? En ligt in het verlengde hiervan het einde van zijn bewind?

Getekende overeenkomsten heeft deze leider al vaker geschonden, dus waarom niet een ongetekend akkoord? De NAVO bombardeert voorlopig door totdat de Joegoslavische troepen zich „verifieerbaar" terugtrekken. De Amerikanen en de Britten reageren voorzichtig op het akkoord, maar andere Westerse landen zoals Frankrijk en Duitsland verwelkomen het enthousiast.

Scepsis is geboden omdat het Westen zich al vaker verkeken heeft op Milošević, zoals vorig jaar bij diens oktoberakkoord met de toch allesbehalve naïeve Amerikaanse sterdiplomaat Holbrooke. Naar later bleek, plande Milošević toen in diezelfde periode zijn huidige (zuiverings)operatie 'Hoefijzer'. Milošević heeft voorts cruciale onderdelen van het Dayton-akkoord voor Bosnië (1995) nooit uitgevoerd, zoals medewerking met het oorlogstribunaal.

Het vredesplan van de NAVO en Rusland zegt niets over medewerking met het tribunaal, in tegenstelling tot het eerdere Rambouillet-document van maart, en dat roept de vraag op of Milošević in functie mag blijven. Is een Westerse wederopbouw van Kosovo en Joegoslavië mogelijk met vele tientallen miljarden dollars terwijl hij aan de macht blijft? En biedt zijn aanblijven de vluchtelingen vertrouwen voor hun terugkeer? Zelfs de grootste optimisten die nu verkondigen dat het Westen Milošević op de knieën heeft gekregen door militaire macht en diplomatieke druk, moeten toegeven dat hij eerder klaar was met zijn zuiveringen van meer dan een miljoen Kosovo-Albanezen dan het Westen met zijn luchtoorlog tegen Milošević. Omdat hij die helse wedloop gewonnen heeft, is het akkoord van gisteren ook een schijncapitulatie: Milošević boog niet, Milošević was al klaar (met zijn operatie Hoefijzer).

Op papier betekent zijn instemming met het vredesplan op korte termijn het einde van de oorlog. Dat is op zichzelf een grote stap vooruit, na het akkoord een dag ervoor tussen het Westen en Rusland, dat Milošević grotendeels beroofde van zijn Moskouse steun en zijn onderhandelingspositie tegenover het Westen verzwakte. Maar voor de lange baan ontbreken tal van zekerheden. Daarvoor is het vredesplan nog tezeer een raamwerk, laat het vele cruciale vragen onbeantwoord en zullen nog pijnlijke onderhandelingen nodig zijn.

De terugtrekking van Joegoslavische legereenheden en de Servische politie zal weliswaar leiden tot een afname van geweld en onderdrukking in Kosovo, maar die zullen niet verdwijnen. Het vertrek van de paramilitairen die duidelijk hebben bijgedragen tot de campagne van etnische zuivering, valt niet te controleren. Veel Servische burgers die blijkens de uitlatingen van vluchtelingen hebben deelgenomen aan de terreur jegens hun Albanese buren, mogen blijven.

Een klein aantal Joegoslavische militairen mag op grensposten blijven, maar dit zal de ongehinderde terugkeer van vluchtelingen niet ten goede komen. Veel vluchtelingen hebben geen papieren meer en kunnen niet bewijzen uit Kosovo afkomstig te zijn, temeer omdat

NIEUWSANALYSE

in Kosovo kadasters bewust zijn vernietigd.

Nu al is duidelijk hoe Belgrado de terugkeer van vluchtelingen gaat saboteren. Sinds enkele dagen krijgen alle nog aanwezige inwoners van grote steden in Kosovo nieuwe identiteitsbewijzen, met de mededeling dat alleen diegenen die over zo'n document beschikken, in Kosovo mogen wonen. In Albanië en Macedonië verblijven honderdduizenden Kosovaren die geen enkel document meer hebben en wier bureaucratische bestaan in Kosovo zorgvuldig is uitgewist.

Het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK van zijn kant valt niet effectief te ontwapenen: UÇK-strijders verstoppen hun wapens. Het gevaar is groot dat het in Kosovo tot wraakacties en afrekeningen tussen Albanezen en Serviërs komt. Bovendien zal het UÇK de droom van de onafhankelijkheid niet opgeven. Het zal zich willen blijven manifesteren om niet te worden gemarginaliseerd.

Het Westen en Rusland zijn het nog niet eens over de leiding van een vredesmacht onder één NAVO-commando. Zal Rusland uiteindelijk het SFOR-model uit Bosnië accepteren, waar Russen onder NAVO-controle werken? Het is niet te voorspellen hoe deze controverse kan opspelen bij de opstelling van een resolutie in de VN-Veiligheidsraad, met daarbij ook China nog als potentiële stoorzender.

De NAVO geeft hoog op van het SFOR-model in Bosnië, maar het is de vraag of juist de Russische deelname aan de vredesmacht niet een zwak punt is in het vredesplan. De ervaring van Bosnië leert dat een Russische contingent zich, zelfs als het onder NAVO-commando valt, zijn eigen gang gaat en de Serviërs hardnekkig de hand boven het hoofd houdt.

Een vluchteling die nu veilig bij familie in Macedonië zit zal de nodige aarzelingen voelen over terugkeer naar huis, zeker als dat huis staat in een door Russen gecontroleerde omgeving, in een dorp waar Servische buren aan zijn verdrijving hebben meegewerkt, in een Kosovo dat deel blijft uitmaken van Servië. Elke Kosovaar zal altijd bang moeten zijn dat op een kwade dag de internationale vredesmacht vertrekt. Als, zoals voor de hand ligt, veel Kosovaren in de buurlanden blijven, zal dat vooral in Macedonië een groot gevaar voor verdere destabilisatie opleveren.

Waar de vluchtelingen die wel terugkeren, gehuisvest worden, is evenmin duidelijk: in hun geblakerde en verwoeste woningen of in nieuwe tentenkampen? De duur van de wederbouw van Kosovo en Joegoslavië wordt door sceptici geschat op zo'n 25 jaar.

Hoe het voorlopige bestuur van Kosovo onder VN-vlag eruit gaat zien, weet eveneens niemand. Datzelfde geldt voor de rolverdeling tussen NAVO en VN, die nu een grote rol gaan spelen in Kosovo. Het bestuur moet voorzien in autonomie voor de Kosovaren. De autonomie van Kosovo zal kunnen functioneren zolang de internationale gemeenschap fysiek in Kosovo blijft. Vertrekt ze, en dat zal ooit gebeuren, dan staat niets de eliminering van de autonomie door Belgrado in de weg. In 1989 heeft Milošević weinig moeite hoeven doen om de grondwettelijk gegarandeerde autonomie van Kosovo af te schaffen, hoewel hij toen nog rekening moest houden met verzet van de kant van de andere deelrepublieken van het toenmalige Joegoslavië. Onafhankelijkheid van Kosovo, de enige mogelijke garantie tegen zo'n scenario, wordt door de internationale gemeenschap niet gewenst.

Een onvoorziene factor die het vredesproces kan dwarsbomen, is de vondst van eventuele massagraven. Als straks de werkelijke omvang van de Servische zuiveringen en genocide-praktijken duidelijk wordt en groter blijkt dan verwacht, zal dat de flexibiliteit van de Kosovo-Albanezen in onderhandelingen niet bevorderen.

Dit akkoord geeft op dit moment noch het Westen, noch Rusland, noch Joegoslavië een echte overwinning of nederlaag. De NAVO die slechts gedeeltelijk wilde investeren in deze oorlog via een luchtcampagne, en niet met grondtroepen, krijgt Milošević, naar het zich nu laat aanzien, niet helemaal op de knieën. Als hij aanblijft, is het akkoord van gisteren slechts een beperkte capitulatie.

Afwachtende reactie op akkoord

VS manen tot 'voorzichtigheid'

Door onze correspondent JUURD EIJSVOOGEL

WASHINGTON, 4 JUNI. De Amerikaanse regering heeft gisteren behoedzaam het nieuws verwelkomd dat Belgrado instemt met het vredesplan voor Kosovo. President Clinton zei dat die instemming „natuurlijk welkom" is. „Maar op basis van onze ervaringen moeten we voorzichtig zijn."

Minister van Buitenlandse Zaken Madeleine Albright sprak van een „essentiële eerste stap", maar ook zij maande tot behoedzaamheid. Alleen in haar lof voor de bemiddelaars Tsjernomyrdin en Ahtisaari, die ze prees voor hun „heel belangrijke rol", bleek iets van opluchting dat de luchtaanvallen van de NAVO nu toch eindelijk effect lijken te hebben.

Haar woordvoerder James Rubin zei dat het nog te vroeg is om de champagne te ontkurken. „Het is nu de tijd om te zorgen dat de vluchtelingen naar huis kunnen gaan en dat de Servische troepen Kosovo verlaten." Maar de doorbraak was voor Albright ook een grondinvasie van Kosovo nog mogelijk is.

De Republikein Jesse Helms, de voorzitter van de Senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, veroordeelde „het zogenaamde vredesakkoord" scherp. Hij waarschuwde dat president Clinton er in geen geval mee moet instemmen dat de Joegoslavische president Milošević, die in staat van beschuldiging is gesteld voor oorlogsmisdaden, de macht over Kosovo behoudt. „Het enige acceptabele akkoord met Slobodan Milošević is er een dat hem veiligheid in ballingschap aanbiedt, in ruil voor zijn aftreden."

Verschillende invloedrijke

voorbeeld gebeuren, vroeg hij, als het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK naar de zin van Joegoslavië niet snel genoeg ontwapent, en het Joegoslavische leger daarop zijn terugtrekking opschort? Brzezinski waarschuwde de NAVO daarom de bombardementen niet te vroeg te staken, omdat ze daarmee haar enige drukmiddel uit handen geeft.

Warren Zimmermann, ex-ambassadeur in Belgrado, wees op de onduidelijkheid die er nog bestaat over de autonomie van Kosovo. Als een interim-regering van Kosovo goedgekeurd moet worden door de Veiligheidsraad, vroeg Zimmermann, betekent dat

genomen reis naar Mexico afzegde. Verschillende anonieme regeringsfunctionarissen toonden meer opluchting dat het einde van de oorlog in zicht is en dat Clinton op het punt staat opnieuw een grote crisis te overleven. Minister van Defensie Cohen zei dat de NAVO nog „geen enkele optie van tafel" heeft genomen – een verhuld dreigement dat zonodig

KEULEN

'Er wacht nog veel zwaar werk'

[• *Vervolg* van pagina 1] De Finse president verhaalt hoe hij vanaf begin mei betrokken raakte bij de onderhandelingen die hem de afgelopen dagen oog in oog brachten met Milošević. „Geen enkele keer", werd bij de gesprekken het verzoek om aanhouding van de Joegoslavische president wegens oorlogsmisdaden van het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag genoemd. De meeste Serviërs aan tafel kende Ahtisaari nog uit de tijd dat hij onderhandelaar voor de VN in Bosnië was. „Er heerste een zakelijke sfeer. Er was geen sprake van stemverheffing", zegt hij. Woensdag was hij „van 's middags vijf uur tot 's avonds half tien bezig. Gistermorgen van negen uur tot kwart over tien. Ik heb acht uur kunnen slapen", vertelt hij tevreden.

Alsof hij de gesprekken met een stopwatch heeft bijgehouden, zegt hij dat het gesprek eergistermiddag om „tien over één" werd hervat en „een half uur" duurde. Toch kwam hij pas gisteravond in Keulen aan. „Ik had het vliegtuig van Finnair - excuseer me voor deze kleine commercial - naar Boedapest gestuurd om bij te tanken. Maar dat was te laat terug in Belgrado", zo verklaart hij de vertraging, en voegt eraan toe dat hij zich eigenlijk had voorbereid op een reeks bezoeken aan Belgrado. „Ik was erop ingesteld dat dit niet mijn laatste bezoek aan Milošević zou zijn."

De Finse president vertelt dat hij altijd kritisch is geweest over het buitenlandse en veiligheidsbeleid van de Europese Unie. Maar hij is van mening veranderd. „Dit is het voorbeeld hoe het moet gaan", zegt hij nu. Geen misverstand, dat is geen pluim op zijn eigen hoed. „Zonder Schröder had ik deze functie nooit kunnen uitoefenen", onderstreept hij.

Hij heeft nog een groter compliment voor de bondskanselier. Tijdens de gesprekken met Milošević heeft hij ook gezegd dat de Europese Unie een stabiliteitspact wil voor de Balkan, dat ook voor het herstel van Joegoslavië gebruikt kan worden. Hij heeft daar niet bij gezegd dat landen die voor hulp in aanmerking willen komen de regels van de democratie moeten respecteren. „Ik heb gesproken over het Schröder-plan. Ik heb het geen tweede Marshall-plan genoemd", zegt hij.

De voorbereidingen voor de besprekingen in Belgrado begonnen met onderhandelingen met de Rus Viktor Tsjernomyrdin en de Amerikaan Strobe Talbott. Ahtisaari stelde voor om dadelijk met zijn drieën in een kamer te praten. „Dan krijg je geen misverstanden." Vier keer ontmoette het drietal elkaar in Helsinki, Moskou en in Petersberg nabij Bonn. Die laatste ontmoeting van afgelopen dinsdag duurde „tot 's morgens kwart voor vier", zegt de president.

In Belgrado vertelde hij dat aanvaarding van het voorstel dat hij meebracht „tot een proces van beëindiging van de vijandelijkheden kan leiden". Nadat het parlement was geraadpleegd kreeg Ahtisaari gistermiddag te horen dat de regering van Joegoslavië en het Servische parlement de vredesvoorwaarden aanvaardden.

Maar wat betekenen die voorwaarden precies? „Een eerste stap op weg naar de vrede", zegt Ahtisaari. Hij schat dat de bombardementen op Joegoslavië „binnen twee, drie dagen" kunnen stoppen. „Veel zwaar werk moet nog gebeuren", zegt de Finse president, „maar de eerste stap naar vrede is gezet." Voordat Ahtisaari in Keulen is, blijkt Belgrado al met Brussel contact te hebben opgenomen over de uitvoering van de plannen.

Ahtisaari staat op om de Europese regeringsleiders tijdens een diner uitgebreid van zijn wederwaardigheden op de hoogte te stellen. De stampvolle zaal journalisten lijkt de normale beroepsmatige afstandelijkheid even te vergeten. Zij geven hem een luid applaus.

Militair historicus geeft toe: ik zat fout

Door onze correspondent

LONDEN, 4 JUNI. **John Keegan, de beroemde Britse krijgskundige, heeft historisch geblunderd. 'Kosovo' laat zien dat oorlogen wel degelijk met luchtaanvallen alleen zijn te winnen, bekent hij vandaag in *The Daily Telegraph*. Hij komt daarmee radicaal terug op zijn eerdere scherpe veroordeling van het NAVO-besluit om een grondoffensief in Kosovo uit te sluiten en alleen te bombarderen.**

„Ik heb het bijna tot het einde toe bij het verkeerde eind gehad en ik neem mezelf kwalijk dat ik het licht niet eerder heb gezien", aldus Keegan, de auteur van standaardwerken als *The history of warfare* en *The face of battle*, waarin hij veldslagen behandelt door de ogen van de infanterist.

Het „militaire geloofsartikel" dat met bommen alleen geen oorlogen zijn te winnen, kan op de mestvaalt, schrijft hij. De Golfoorlog (1990-'91) gaf daarvoor al een aanwijzing, ook al werden in de slotfase grondtroepen ingezet. Grondtroepen zijn in Kosovo echter niet gebruikt; 72 dagen bombarderen met precisiewapens lijken nu de Servische wil om te vechten gebroken te hebben. „Dat resultaat is een overwinning voor de luchtmacht en de luchtmacht alleen." Het belang daarvan kan niet onderschat worden, zegt hij. Het betekent dat elke plek op aarde met nieuwe Miloševi-c'en voortaan dezelfde behandeling kan krijgen.

Eén aspect laat Keegan in zijn biecht onaangeroerd: niemand weet of Milošević' kennelijke acceptatie van het vredesvoorstel niet óók te danken is aan het dreigen met een invasie over land. Na maanden afhouden leek de NAVO de afgelopen weken een begin te willen maken met de opbouw van een offensieve troepenmacht aan de grens met Kosovo. En die koerswijziging was ironisch genoeg te danken aan de scepsis die Keegan en anderen hebben geuit.

waarschuwden gisteren op de televisie voor een voortijdige overwinningsroes. Zbigniew Brzezinski, die Nationale Veiligheidsadviseur was onder president Carter, prees de Amerikaanse regering voor de manier waarop ze erin geslaagd is om de NAVO-bondgenoten op één lijn te houden. Maar hij wees op een aantal „gaten" in het vredesplan. Wat zal er bijvan Kosovo daarmee in handen is gelegd van Rusland en China? En Rusland, aldus Brzezinski, wilde van het begin af aan voorkomen dat de NAVO succes had met haar actie in Joegoslavië. „Ik geloof niet dat Moskou nu opeens wel belang heeft bij succes van de NAVO. De Russen zullen al het mogelijke doen om de situatie te bemoeilijken."

Een vluchteling uit Kosovo luistert in een kamp in Kukës in het noorden van Albanië naar het laatste nieuws over het door Belgrado aanvaarde vredesplan. (Foto AP)

'Milošević is een geboren leugenaar'

Kosovaarse vluchtelingen in Albanië reageren lauw op het vredesplan voor Kosovo. Ze vertrouwen Milošević niet. En moeten zij naast hun voormalige Servische buren gaan wonen?

Door onze redacteur
YAËL VINCKX

TIRANA, 4 JUNI. Geen gejuich. Geen feest. In de Albanese hoofdstad Tirana is het Skanderbegplein opvallend rustig gebleven. Gisteravond, na etenstijd, stroomde het trefpunt van de stad even vol, met flanerende mannen en vrouwen en spelende kinderen. Net als de avond daarvoor en de avond daarvoor.

Het nieuws over het vredesplan van de Finse president Martti Ahtisaari en de Russische gezant Viktor Tsjernomyrdin was toen al op de Albanese televisie geweest; Milošević' instemming met het plan was een nieuwsitem dat tussen neus en lippen door werd gebracht. Daarna verscheen de Amerikaanse badpakkenserie Baywatch weer op het scherm.

De Kosovaren geloven nauwelijks in het vredesplan. Milošević is een geboren leugenaar, zeggen ze, en hij moet niet worden vertrouwd. Eerst zien, dan geloven, is de stemming. Milošević' instemming is een van zijn vele trucs – en wederom laat het Westen zich bij de neus nemen, menen de meeste uit hun land verdreven Kosovaren.

„Milošević is een duivel", zegt Arianne Dërguti. „Hij is geboren met een slecht hart en heeft nooit geleerd zich aan zijn woord te houden. Dat zal hij deze keer ook niet doen." Arianne is aan het begin van de oorlog Kosovo ontvlucht, samen met haar man en haar kinderen. Nu loopt ze, net als vele andere Kosovaren en Albanezen, iedere avond een rondje om de fontein op het Skanderbegplein.

Voorlopig gaat Arianne Dërguti niet terug naar Kosovo. En gaat ze al terug, dan moeten alle Serviërs verdwenen zijn; niet alleen politieagenten, militairen en paramilitairen, maar ook de Servische burgers van Kosovo. „Gemaskerde mannen hebben mijn zwager en zijn broer vermoord. Een kennis heeft later verteld een van de mannen te hebben herkend, nadat hij de bivakmuts van zijn hoofd trok. Hij woonde verderop bij hem in de straat. Denk je dat wij nog naast zulke mensen kunnen wonen?"

Dërguti's mening wordt vanochtend gedeeld door de Kosovaarse mannen in de sporthal van Tirana. De sporthal was eigenlijk bedoeld als doorgangshuis voor vluchtelingen, maar sommige Kosovaren liggen hier al weken, zij aan zij met andere vluchtelingen, op een matrasje op de grond.

Buiten de sporthal staat een groep mannen om een Albanese krant. 'Capituleert Milošević' luidt de kop – met een groot vraagteken er achter. De mannen wijzen op het vraagteken. „Zo'n vraagteken zegt genoeg", weten ze. Het vredesakkoord wordt met een achteloos handgebaar weggewoven. De mannen wijzen op de foto in de krant: Milošević met twee gezichten. „En dat zijn nog maar twee van zijn gezichten", zegt een man. „Hij heeft al honderd keer gelogen", zegt een andere.

Een andere factor is het Kosovaarse Bevrijdingsleger, UÇK. Het vredesakkoord voorziet in autonomie voor de provincie Kosovo, en niet in de door het UÇK zo begeerde onafhankelijkheid. De bevrijdingsbeweging, die een officieel kantoor heeft in Tirana, wilde vanochtend geen commentaar geven. Een persconferentie werd aan het einde van de middag verwacht. Maar een UÇK-soldaat in de straten van Tirana gaf gisteravond al zijn mening. „We vechten door tot de laatste Serviër uit Kosovo is verdreven."

Ingezonden mededeling

ALL ABOUT... MASTEROPLEIDINGEN
ontwikkeling van kennis en kunde
www.masteropleidingen.nl
(zie pagina 28 en 29)

KOSOVO

Belgrado: 'Kosovo blijft deel van Joegoslavië'

[• *Vervolg* van pagina 1] Het vredesplan werd gisteren door het Servische parlement aanvaard met 136 tegen 74 stemmen, na een debat dat uit de hand dreigde te lopen toen leden van de ultranationalistische Radicale Partij van de Servische vice-premier Vojislav Šešelj andere parlementariërs te lijf wilden gaan. De radicalen dreigen uit de regering te stappen zodra NAVO-soldaten Kosovo binnentrekken. „De terugtrekking van onze troepen onder het criminele NAVO-bombardement is onaanvaardbaar", zei Šešelj later. Het vredesplan „doet de principes teniet waarvoor we hebben gevochten." Die toelichting werd weggelaten uit de berichtgeving van de Servische televisie. De neo-communistische partij die wordt geleid door Milošević vrouw was tevreden omdat „Kosovo bij Joegoslavië blijft en een VN-missie er de vrede en ontwikkeling gaat verzekeren".

Het UÇK reageerde aanvankelijk negatief. Een UÇK-leider sprak van „een nieuwe truc van Miloševi´c om de internationale gemeenschap te verdelen". Later evenwel liet het UÇK weten zich aan de afspraken te zullen houden.

De EU-leiders gaven in Keulen een verklaring uit waarin zij Ahtisaari en Tjernomyrdin „hartelijk gelukwensen met het welslagen van hun demarche". Ze menen „dat er nu een reële kans bestaat om te komen tot een politieke oplossing." Kanselier Gerhard Schröder prees Moskou om zijn rol. De Britse premier Blair legde er de nadruk op dat op geen enkele manier aan Miloševi´c is toegegeven. „Er was geen sprake van onderhandelingen en er niet is afgeweken van onze oorspronkelijke eisen."

BUITENLAND

EU krijgt op termijn militaire middelen

Voor humanitaire en vredesacties

Door onze correspondent BEN VAN DER VELDEN

KEULEN, 4 JUNI. De Europese Unie krijgt op termijn d militaire middelen om onafhankelijk van de NAVO humanitaire en vredesoperaties uit te voeren. Dit hebben de staatshoofden regeringsleiders van de EU gisteren besloten op hun topbijeenkomst in Keulen.

Europa moet zijn militaire zaken zelf opknappen

J.H. Sampiemon

Zeshonderd man heeft Nederland nog extra beschikbaar voor een eventueel in Kosovo te legeren vredesmacht. De vredesmacht in Bosnië trekt al een zware wissel op het Nederlandse leger, evenals de ondersteunende eenheden in Macedonië en Albanië. Het halfjaarlijkse aflossingsschema leidt er toe dat op iedere militair in de Balkan er twee in Nederland op de reservebank zitten. Ook andere NAVO-landen worstelen met onderbezetting van hun strijdkrachten als gevolg van de bezuinigingen die sinds het einde van de Koude Oorlog zijn doorgevoerd. Groot-Brittannië bijvoorbeeld moet gespecialiseerde reservisten oproepen met het oog op de herhuisvesting van vluchtelingen in het platgebrande en kaalgeslagen Kosovo. Het merendeel van de Bundeswehr is voor vredestaken niet beschikbaar. De Amerikanen doen om binnenlands politieke redenen slechts bescheiden mee.

Er opent zich een kloof tussen de werkelijke mogelijkheden van de Europese landen èn hun ambities zoals die terug te vinden zijn in de plannen voor de zogenoemde Europese Veiligheids en Defensie Identiteit. Dit is een begrip uit de Verdragen van Maastricht en Amsterdam. Het staat voor de ontwikkeling binnen de Europese Unie van een Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheids Beleid dat wordt ondersteund met Europese strijdkrachten en dat naar buiten toe wordt uitgedragen door een 'meneer GBVB'. Die meneer is gis-

Het gaat om meer dan een paar extra soldaten

teravond op de Keulse bijeenkomst van Europese staats- en regeringsleiders benoemd. Van meer betekenis is het voornemen om eind volgend jaar de West-Europese Unie in de Europese Unie te laten opgaan.

Op 10 en 11 mei jongstleden zou worden aangevallen, maar aan een militaire organisatie kwamen zij niet toe. In de praktijk ontwikkelde de NAVO zich, dankzij het Amerikaanse lidmaatschap, tot garant tegen de toen gevreesde Sovjet-overval op West-Europa. De WEU kreeg de bijnaam 'doornroosje'.

Na een kortstondige opstanding van dit slapende vorstenkind als de goede fee van een eigen Europees veiligheidsbeleid lijkt het nu toch definitief te ruste te worden gelegd. Dat is mogelijk geworden door de handreiking die premier Blair eind vorig jaar in St. Malo deed aan Frankrijk, een fervent voorstander van een fusie van EU en WEU. Van het begin af aan viel het lidmaatschap van de WEU samen met dat van de NAVO. Sinds 'Maastricht' bestond het voornemen de WEU in te passen in de EU, maar dat stuitte op Brits verzet. Van de EU zijn ook zogenoemde 'neutralen' lid. Bovendien meende de Britse regering dat een eigen Europees veiligheidsbeleid de Amerikanen onwelgevallig was en de NAVO zou ondermijnen. In St. Malo staakte Blair het Britse verzet tegen samensmelting van WEU en EU.

De veranderde Britse houding had te maken met gewijzigde inzichten omtrent de strategische prioriteiten. Niet langer stond de verdediging van het bondgenootschappelijk gebied op de voorgrond, maar het herstel van vrede en stabiliteit op de door burgeroorlogen verscheurde Balkan. Uit de geschiedenis van het verval van de bondsrepubliek Joegoslavië sinds 1991 was duidelijk geworden dat de Amerikaanse verzekering van vrede en veiligheid op het Europese continent niet automatisch gold in dit soort perifere kwesties. Pas toen in de zomer van 1995 in Bosnië Europese blauwhelmen ernstig in het nauw raakten, kwam Amerika te hulp – en dat nog als gevolg van NAVO-afspraken waarvan president Clinton aanvankelijk geen weet had. Het toeval speelde bij de totstandkoming van het akkoord van Dayton dat in Bosnië de vrede herstelde een doorslaggevende rol.

Ook in Kosovo is de Amerikaanse betrokkenheid betrekkelijk, al wekt de Amerikaanse armada die dag en nacht Joegoslavië vanuit de lucht bestookt een andere indruk. Wanneer het om de inzet van landstrijdkrachten gaat, zal

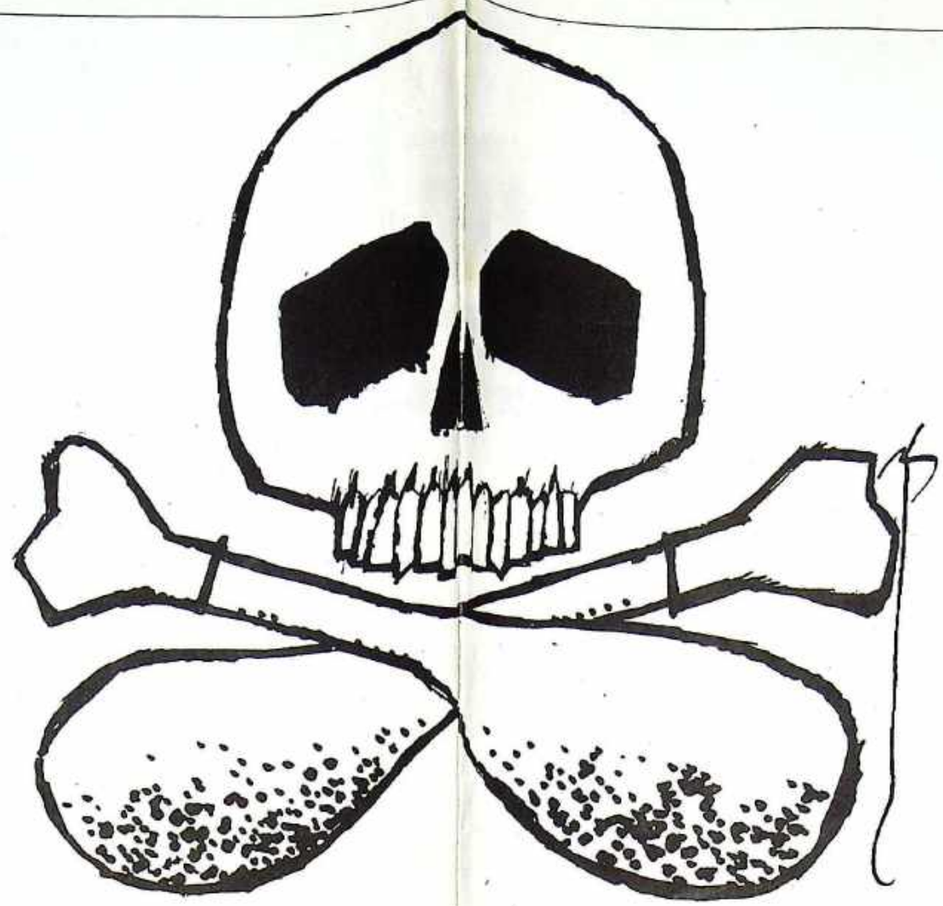

TEKENING FRITS MULLER

Vredeshandhaving in Kosovo wordt beproeving voor NAVO

De vrede in Kosovo mag dan bijna een feit zijn, maar in werkelijkheid staan de NAVO en president Milošević aan het begin van hun eigenlijke beproeving, meent **Jonathan Eyal**. De vredesmacht zou wel eens een provincie binnen kunnen trekken waar roversbenden onderling strijd leveren en de etnische Serviërs worden afgeslacht.

De oorlog is voorbij!" schreeuwden enkele Servische volksvertegenwoordigers opgetogen toen het parlement in Belgrado gisteren het vredesplan van de NAVO had aanvaard. In praktisch opzicht zouden ze wel eens gelijk kunnen hebben: letterlijk uitgelegd betekent het akkoord de onvoorwaardelijke capitulatie van president Milošević. Na 72 dagen bombarderen heeft hij alle eisen van de NAVO geaccepteerd, waaronder de totale terugtrekking van alle Joegoslavische strijdkrachten uit Kosovo, de terugkeer van vluchtelingen en de stationering van een internationale vredesmacht, in hoofdzaak geleverd door het Bondgenootschap en ressorterend onder één commando.

Niets resteert van de hoop dat Joegoslavië een snipper van Kosovo kon behouden. Hetzelfde geldt voor Milošević' dromen van een etnisch 'gezuiverde' provincie. Op zijn hoogst 'geeft de dictator zijn zich van zijn persoonlijke verantwoordelijkheid te verlossen door zijn parlement te vragen zich over het vredesakkoord uit te spreken. Die tactiek heeft nu al het tegengestelde effect: het parlement heeft het akkoord weliswaar aanvaard, maar met slechts een minieme meerderheid, en pas nadat de Servische Radicale Partij, bestaande uit nog extremere nationalisten dan Milošević zelf, de vergaderzaal woedend had verlaten. In Belgrado is nog nooit een machtsstrijd door parlementaire pen. Als het akkoord standhoudt, zal het fiat van de VN slechts een formaliteit zijn. Het venijn voor de NAVO zit hem niet zozeer in de feitelijke tekst van het akkoord als wel in de praktische uitvoering ervan op de langere termijn.

Het meest acute probleem betreft de vorming van de vredesmacht. De troepen moeten snel beschikbaar komen, enerzijds om te zorgen dat de Joegoslavische strijdkrachten niet zullen terugkeren zodra de bombardementen worden gestaakt, en anderzijds om wat voor commandostructuur de NAVO in Kosovo gaat vestigen. Hoewel over de bijzonderheden van het akkoord nog moet worden onderhandeld, gaat het Westen ervanuit dat de gehele troepenmacht, waaronder ook troepen van niet-NAVO-landen, ressorteert onder één commando. In theorie betekent dit dat de Russen geen eigen sector in Kosovo krijgen, en dat de provincie één geheel zal blijven. Maar het valt moeilijk te geloven dat Russische generaals zonder meer orders van NAVO-commandanten zullen uitvoeren en zelfs als ze dat doen, sluit het militaire materieel en de verbindingsapparatuur van de Russen veelal niet aan op die van het Bondgenootschap. Dit kan tot gevolg hebben dat de Russen weliswaar naast de NAVO-eenheden zullen opereren, maar dat Moskou's militairen één beperkt gebied binnen de provincie zullen bedienen. Als dat gebeurt zullen vluchtelingen weige-

Vrede op komst

DE CRITICI krijgen ongelijk. De luchtoorlog dwingt vrede af in Kosovo. Hoewel de NAVO, struikelend over haar eigen loze ultimatums, zich midden maart tegen heug en meug in *Allied Force* had verstrikt en sindsdien de ene blunder op de andere misser stapelde, heeft zij uiteindelijk met haar bijna desperate volharding en de massa van haar militaire middelen toch de wrede hardnekkigheid van Joegoslaviës president Milošević doorbroken. Zonder de diplomatieke schaarbeweging met de Russen zou overigens het succes van de geallieerde operaties vermoedelijk nog wel even op zich hebben laten wachten. Het was niet voor niets dat de EU-afgezant naar Belgrado, Finlands president Ahtasaari, gisteren op de Europese top in Keulen uitdrukkelijk president Jeltsin bedankte voor diens bijdrage aan het resultaat. Jeltsins bemiddelaar Tsjernomyrdin had tenslotte de Serviërs ervan overtuigd dat hun wedloop met de tijd de finish had bereikt.

De vele haken en ogen die aan het dictaat van Belgrado vastzitten – Ahtasaari onderstreepte dat er niet was onderhandeld – stemmen tot voorzichtigheid. Met name van Amerikaanse en Britse zijde, de eigenlijke oorlogsleiders, wordt tot voortzetting van de bombardementen gemaand zolang de Joegoslavische strijdkrachten niet ten minste een verifieerbaar begin hebben gemaakt met de bevolen algehele terugtocht uit Kosovo. In eerste instantie zullen de militaire aanvoerders van beide kanten afspraken moeten maken over de regie van een dergelijke operatie.

DE ECHTE PROBLEMEN komen aan bod met de, gefaseerde, terugkeer van de vluchtelingen. Er zijn praktische problemen als het opruimen van mijnen, het optrekken van provisorische woonruimte en het lenigen van de eerste nood. Bezwaarlijker zal het zijn Kosovaren ertoe te bewegen terug te keren naar gebieden die niet onder regelrechte protectie van de NAVO zullen vallen. De ervaringen in Bosnië hebben geleerd dat de moslims daar de Russische vredestroepen niet vertrouwen. Dat dreigt ook voor de Kosovaren te gaan gelden. Als voor dit vraagstuk geen oplossing wordt gevonden, lijkt een tweedeling van Kosovo op den duur onvermijdelijk. De commandostructuur van de vredesmacht en de samenstelling van het tijdelijke internationale bestuur van de provincie zullen hier bepalend zijn.

Een beslissend moment ligt thans ook bij het UÇK. De Kosovaarse bevrijdingsbeweging zal moeten worden teruggevoerd naar het akkoord van Parijs waaronder haar handtekening staat en dat nu in feite ook door Milošević is aanvaard. Zal het UÇK, na alles wat er is gebeurd, zich nog laten demilitariseren en ook maar de formeelste vorm van een Joegoslavisch staatsverband in Kosovo willen accepteren? Juist de afgelopen weken was een opportunistisch verbond met de NAVO ontstaan. Het UÇK functioneerde als inlichtingendienst, de geallieerde lucht

MILIE BERICHTEN

Familieberichten zijn mededelingen van:

A. geboorte, verloving en huwelijk
(standaard 38 mm breed)

B. overlijden en in memoriam
(standaard 78 mm breed)

„Daar ligt het stille zonbeschenen land:
Deinende zeeën van geelgroen koren,
Weiden zoo ver, dat de roep gaat verloren ..."

Op 2 juni 1999 is gestorven mijn lieve man, onze dierbare vader en grootvader

HENDRIK JAN LOUWES
3 februari 1921

Nieuw-Midhuizen: Ada Louwes-Westerhuis
Oegstgeest: Jacobien Louwes
Wiep van Maanen
Kampong Cham: Klaziena Louwes
Amsterdam: Willemijn van Maanen
Frans de Lorme van Rossen

Sieto

Amsterdam: Adine van Maanen

Correspondentieadres:
Westpolder 22
9975 WJ Vierhuizen

Hendrik Jan is thuis.

De herdenkingsdienst zal worden gehouden in de Nederlands Hervormde Kerk te Vierhuizen, op dinsdag 8 juni om 11.30 uur.

VROM: meer inspraak consument in Vinex-wijk

Door onze correspondent

ZWOLLE, 4 JUNI. De consument moet meer te zeggen krijgen over de woningbouw in de Vinex-locaties. Als er niet beter naar hem wordt geluisterd, wordt er uiteindelijk gebouwd voor de leegstand. Dat zei directeur-generaal W. Kokhuis van het departement van VROM gisteren in Zwolle.

Kokhuis sprak op een conferentie over de Vinex-locatie Stadshagen, die ten noorden van de Overijsselse hoofdstad wordt aangelegd. Stadshagen (8.500 woningen) is voor de helft afgerond, en dat was reden voor een „tussentijdse evaluatie", meende de gemeente. Volgens Kokhuis moeten er zeker dingen veranderen. De afgelopen jaren hebben er zo veel ontwikkelingen plaatsgevonden, dat doorgaan op de huidige weg naar de mening van de topambtenaar niet zinvol is. Hij gaat ervan uit dat bij de 'herijking' van het Vinex-beleid, medio volgend jaar, meer en beter naar de wensen van de consument zal worden geluisterd. Dat betekent onder andere grotere en betere (huur)woningen.

De bouw op de achttien Vinex-locaties begon in 1995 en loopt nog tot 2005. Uitgangspunten waren onder andere een verdere verstedelijking (bouwen bij de stad) en terugdringing van het woningtekort. In totaal gaat het om 460.000 woningen in de stadsgewesten en 190.000 daarbuiten. Vanaf het begin is er kritiek geweest op de grootschalige bouwprojecten: er zou te klein en vooral ook te eenvormig gebouwd worden.

Kokhuis liet gisteren blijken dat hij zich in die kritiek kan vinden. Maar, zo zei hij, de inzet bij het begin van het Vinex-beleid was een andere dan nu: „We begonnen met bouwen om de achterstand weg te werken, om het tekort terug te dringen." Nu gaat het niet langer om het produceren van woningen alleen, aldus Kokhuis. „We moeten kijken naar een goede invulling van de locaties, inspelen op maatschappelijke veranderingen, beter luisteren naar de consument. Die discussie is wat mij betreft noodzakelijk." Dat betekent: „Geen massale gelijkvormige nieuwbouw. Dat is niet meer van deze tijd. Anders dan voorheen huisvest de burger tegenwoordig zichzelf. Hij wil keuzes kunnen maken. Zo niet, dan zal hij deze locaties mijden."

Kokhuis waarschuwde evenwel niet alleen dure woningen te bouwen, waarmee mensen van buiten de stad worden aangetrokken. Dan schiet de aandacht voor eigen burgers tekort, aldus Kokhuis.

Ambtenaar op Gemeente

Lees verder op pagina 9

Russia's latest news source quoted Valentin Serzeyev, Milosevic's spokesman, as saying that a NATO military base could go to Belgrade "in the next few days" to discuss implementation and that the bombing would stop then.

"The day and the hour for withdrawal agreed [illegible] in Belgrade with [illegible] and the day and the hour for withdrawal [illegible]," he quoted as saying.

[illegible] NATO [illegible] said the alliance's [illegible] were immediately [illegible] move [illegible] Kosovo [illegible].

French Defence Secretary Alain Richard said the alliance would stop the bombing campaign, now in its 72nd day, until [illegible] confirmed "[illegible]" of Yugoslav security forces from Kosovo.

[illegible] from the United States.

[illegible] Thursday [illegible] the Serbian parliament [illegible] acceptance of the peace plan was "progress" but [illegible] the Serbs [illegible] and that NATO bombing [illegible].

But Defence Minister Dragoljub Micunovic told the parliament [illegible] agreement on the peace proposal for Kosovo [illegible] withdrawal of troops.

"After the rapid response in our foreign relations market, where our people as of peace won the fragile confidence NATO countries for the first time in May."

Serbian diplomats said the debate on the peace plan in parliament has been rowdy and that the ultra-nationalist Radical Party strongly opposed it.

"The Serb assembly accepted the agreement prepared by NATO and the UN in total, no excuse, no exception," said Dragan Veselinov, a leader of the small Yugoslav coalition.

"The Radicals voted against it but they cannot [illegible] peace will come," he said.

Radical Party leader Vojislav Seselj said he would resign if NATO troops entered Kosovo.

Before the talks with Milosevic began on Thursday morning, an Ahtisaari adviser issued a six-word "no comment" when asked whether Milosevic was demanding the lifting of his indictment for war crimes in

SEARCH

Advertise on Central Europe Online

Parlement van Servië keurt vredesplan goed

BELGRADO, 3 JUNI. Het Servische parlement heeft vandaag ingestemd met het vredesplan dat gisteren door de Kosovo-gezanten Viktor Tsjernomyrdin en Martti Ahtisaari in Belgrado is voorgelegd aan de Joegoslavische leiding.

Na het besluit van het parlement, dat achter gesloten deuren vergaderde, wordt instemming van de Joegoslavische en Servische leiding met het plan gezien als een formaliteit. Tsjernomyrdin en Ahtisaari spraken gisteren in Belgrado twee uur lang met de Joegoslavische leiding. Het overleg werd vanochtend hervat en daarna verdaagd tot na het debat van het Servische parlement. Waarnemers zeiden vanochtend al dat belangrijk is dat de Joegoslavische president Milošević voor het eerst in de crisis een concreet plan voorgelegd krijgt dat zowel de steun van de EU en de NAVO als van bondgenoot Rusland heeft. De druk op Belgrado werd nog vergroot door de bekendmaking dat president Clinton vandaag met de Amerikaanse legerleiding de optie van een grondinvasie in Kosovo bespreekt. Tsjernomyrdin en Ahtisaari spraken gisterochtend in Bonn urenlang met elkaar en met de Amerikaanse gezant Strobe Talbott over details van het plan, om het als gezamenlijk plan in Belgrado te kunnen presenteren. Uitlatingen van Tsjernomyrdin na afloop leidden echter tot verwarring. Volgens hem is afgesproken dat er in Kosovo twee onafhankelijke vredesmachten komen, een Russische en een NAVO-vredesmacht, beide onder VN-vlag, maar beide onder een eigen, afzonderlijk commando, waarbij de relaties tussen beide vredesmachten „door aparte akkoorden worden geregeld".

Talbott zei echter dat de NAVO tegen een tweedeling van de vredesmacht is, omdat die kan leiden tot een ongewenste territoriale opdeling van Kosovo. Een dubbele commandostructuur levert het gevaar op „dat we terechtkomen op de glibberige helling richting opdeling, ondoelmatigheid of erger". NAVO-chef Solana wees op het precedent van de vredesmacht in Bosnië die een Russisch contingent kent onder NAVO-controle. Vandaag meldde de NAVO dat er in Kosovo in elk geval één overkoepelend commando komt.
[• *Vervolg* KOSOVO: pagina 5]

• GRONDINVASIE: pagina 5

COA wil geen Kosovaren in Steffenberg

VUGHT, 3 JUNI. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) wil geen Kosovaren huisvesten in het gebouw van het voormalige blindeninstituut De Steffenberg in Vught. De stichting Elzenroode, eigenaar van het complex, wil het complex alleen ter beschikking stellen aan vluchtelingen uit Kosovo. „Wij hebben de stichting tijdens een open gesprek duidelijk gemaakt dat we geen speciale opvangcentra voor Kosovaren kennen", aldus een COA-woordvoerder. Eind vorig jaar wilde het COA in De Steffenberg 300 asielzoekers onderbrengen. Negen vermogende omwonenden, die zich hadden verenigd in de stichting Elzenroode, kochten vervolgens het pand voor 3,7 miljoen gulden. Op die manier wisten ze de komst van asielzoekers te voorkomen. (ANP)

Recordbedrag voor Kosovo

RIJSWIJK, 3 JUNI. De inzamelingsactie voor de vluchtelingen uit Kosovo via giro 555 heeft volgens de Samenwerkende hulporganisatie (SHO) 100 miljoen gulden opgebracht. Dat is de grootste opbrengst voor een hulpactie ooit. (ANP)

"In order to move forward toward solving the Kosovo crisis, an agreement should be reached on the following principles:

"1. Immediate and verifiable end to violence and repression in Kosovo.

"2. Verifiable withdrawal from Kosovo of military, police and paramilitary forces according to a rapid [illegible].

"3. Deployment in Kosovo, under U.N. auspices, of effective international civilian and security presences which would [illegible] can be decided according to Chapter 7 of the U.N. Charter and be capable of guaranteeing fulfillment of joint goals.

"4. International security presence, with substantial NATO participation, must be deployed under unified control and command and authorized to secure safe environment for all the residents in Kosovo and enable the safe return of the displaced persons and refugees to their homes.

"5. Establishment of an interim administration for Kosovo, which the U.N. Security Council will decide and under which the people of Kosovo will enjoy substantial autonomy within the Federal Republic of Yugoslavia. The interim administration [will] secure transitional authority during the time [for the] interim democratic and self-governing institutions [establish] conditions for peaceful and normal life of all citizens of Kosovo.

"6. After the withdrawal, an agreed number of Serb personnel will be allowed to return to perform the following duties: liaison with the international civilian mission and international security presence, assisting mine fields, maintaining a presence at places of Serb heritage, maintaining a presence at key border crossings.

"7. Safe and free return of all refugees and the displaced under the supervision of UNHCR and undisturbed access for humanitarian organizations to Kosovo.

"8. Political process directed at reaching interim political agreement which would secure essential autonomy for Kosovo, with full taking into consideration of the Rambouillet agreement, the principles of sovereignty and territorial integrity of the Federal Republic of Yugoslavia and other states in the region as well as demilitarization of the Kosovo Liberation Army. The talks between the sides about the schedule should not delay or disrupt establishment of the democratic self-governing institutions.

"9. General approach to the economic development of the crisis region. That would include carrying out a pact of stability for southeastern Europe, wide international participation in order to advance democracy and economic prosperity, and stability and

MOSCOW, June 3 (Itar-Tass) — Russia's Balkan's envoy Viktor Chernomyrdin in a telephone conversation with U.S. Deputy Secretary of State Strobe Talbott "persistently proposed sending to Belgrade in the next few days a group of NATO officers under the U.N. Security Council's aegis, as already agreed with Slobodan Milosevic, to fulfil jointly with Russian and Yugoslav military of the already approved plan for Kosovo," Chernomyrdin's aide Valentin Sergeyev told Itar-Tass by telephone from Belgrade.

The plan's priority aim is to withdraw armed formations from Kosovo, bring the refugees and displaced persons back there and secure their safety, Valentin Sergeyev said.

He said the day and hour of the arrival of the officers of the North Atlantic Alliance under the U.N. Aegis in Belgrade will become the day and hour of the termination of armed use of bloodshed in Yugoslavia."

Belgrade ready for peace talks on Kosovo – ambassador

BONN, June 3 (Itar-Tass) -- The Yugoslav ambassador to Ukraine said on Thursday that his country's leadership is ready for talks on a peace settlement of the Kosovo crisis, as a result of which the country's territorial integrity will be observed, Kosovo will get a wide autonomy and all the national minorities will have equal rights.

Moreover, Gojko Dapcevic said, Belgrade will "insist on sitting down at the negotiating table to stop the bloodshed in the Balkans."

The ambassador stressed at a press conference that Belgrade hopes for "an active participation of the United Nations Organisation, and

Chernomyrdin-Ahtisaari talks with Milosevic postponed

BELGRADE, June 3 (Itar-Tass) - Talks between Viktor Chernomyrdin, special representative of the Russian president for Yugoslavia, and Finnish President Martti Ahtisaari, on the one hand, and Yugoslav President Slobodan Milosevic, on the other hand, were postponed at 12.00 on Thursday until the Serb Skupstina (parliament) adopts a resolution on the problem. The Serb parliament will discuss on Thursday the agreements, reached by Viktor Chernomyrdin, Martti Ahtisaari and U.S. First Deputy Secretary of State Strobe Talbott at the tripartite talks in Bonn on Wednesday.

NATO Raids on Manufacturing and Civilian Facilities for 2nd and in the Night Between June 2nd and 3rd, 1999

The third NATO aggressor continued raids on manufacturing and civilian facilities throughout the country. The night in the capital of FR Yugoslavia was rather peaceful, on the 72nd day of the [illegible] from NATO-launched missiles precisely destroyed [illegible] focusing on the telecommunication infrastructure. In the [illegible] of 24 hours as much as eight TV transmitters were destroyed in various towns in Serbia. Largest number of attacks were directed at the southern Serbian Province.

Eleven out of thirteen casualties of the [illegible] Novi Pazar were recorded, nine persons were killed and 27 were heavily injured.

According to data available, in the bombing of [illegible] old-age-home in Surdulica 20 people were killed and [illegible] patients wounded, including the refugees from Bosnia and Herzegovina and Croatia.

PRISTINA: (07:00) Since yesterday morning, NATO aircraft unceasingly flew over the city. Some 15 missiles were launched on the relay TV set on Gazivoda Peak on Mt. Crnolac.

SRBOBRAN: [illegible] to the Serbian Broadcasting Corp. (RTS) transmitter in the vicinity of the town was targeted.

NOVI SAD: (10:20) Explosions [illegible] from the direction of Mt. Fruska Gora. On Bukovac [illegible] and Sikirica near Petrovaradin were raided (in round 10:30).

KURSUMLIJA: (10:45-10:52) [illegible] of the NATO air force attacked the nearby Markovica suburb five times in a row, firing some 12 missiles.

MERDARE: Three airplane launched missiles hit the village of Aleksandrovo. Relay tower of Radio Nis (part of RTS) was targeted.

JAGODINA: (11:25) Two missiles were fired at the relay tower on Mt. Crni Vrh in Jagodina county. Soon after, the area between the town of Vranjane and the village of Vranjace was targeted with another seven. Three people were injured. Missiles also hit the area called Baruture (a place where the Turks were keeping their gunpowder).

CUPRIJA: (11:30) Facilities in the area of Dobrinceva agricultural complex were targeted twice in a row during the night.

Conflict over Kosovo-plan

Rusland en het Westen samen naar Belgrado met voorstel, maar met uiteenlopende interpretaties

BELGRADO – De Russische gezant Tsjernomirdin en de westerse bemiddelaar Ahtisaari hebben een gezamenlijk vredesvoorstel voorgelegd aan de Joegoslavische president Milosevic. Maar het voorstel werd door Rusland en de Navo verschillend geïnterpreteerd.

Diplomaten waren gisteren optimistisch over de kans op een doorbraak in het Kosovo-overleg. Als Belgrado instemt met het plan kunnen de ruim zeventig dagen durende Navo-bombardementen op Joegoslavië worden beëindigd. Tsjernomirdin zei te hopen daarvoor snel een datum te kunnen vaststellen. Na anderhalf uur werden de besprekingen opgeschort om de Joegoslaven de kans te geven de voorstellen te bestuderen. Vandaag wordt verder gepraat.

Het voorstel, dat na lange onderhandelingen tussen de westerse landen en Rusland tot stand kwam, bevat een serie eisen aan Joegoslavië. Zo moet Belgrado troepen weghalen uit Kosovo, en de Albanese vluchtelingen laten terugkeren.

Het voorstel gaat daarnaast uit van een Russische militaire aanwezigheid in Kosovo, als onderdeel van een internationale vredesmacht.

Over dat punt ontstond gisteren gelijk onenigheid. De Russen willen hun eigen commando voeren, maar de VS en Groot-Brittannië beklemtoonden dat nog niet zeker is dat de Russen meedoen en er bovendien geen sprake van kan zijn dat Kosovo wordt opgedeeld in een door de Russen gecontroleerd Servisch deel en een Navo-sector voor de Albanese Kosovaren. De VS zegden overigens 7 000 militairen toe voor de vredesmacht van in totaal 50 000 man.

VN-onder-secretaris-generaal Sergio Vieira de Mello beschuldigde Belgrado gisteren van een 'georganiseerde en goed voorbereide deportatie' van Albanezen uit Kosovo. De Braziliaan leidde kort geleden een humanitaire missie naar de Servische provincie. Tegen de Veiligheidsraad zei hij dat „alle argumenten van de (Joegoslavische) regering geen verklaring of rechtvaardiging bieden voor de wreedheid van de behandeling van de burgerbevolking." Vieira de Mello vroeg overigens ook aandacht voor de half miljoen Servische vluchtelingen die na de oorlogen in Bosnië en Kroatië ontheemd zijn geraakt.

Een Amerikaanse hulporganisatie begint vandaag met het afwerpen van hulppakketten boven Kosovo. Zo moeten ontheemde Albanezen binnen de provincie van voedsel worden voorzien.

Overigens heeft Macedonië ingestemd met de komst van extra Navo-militairen. Onduidelijk is of het land de financiële compensatie krijgt die het had geëist.

VN-hof wijst klacht van Belgrado af

DEN HAAG – Het Internationaal Gerechtshof in Den Haag heeft de Joegoslavische eis afgewezen dat de Navo met onmiddellijke ingang de bombardementen op Joegoslavië moet staken. Het hof had vooral technische argumenten voor het vonnis.

Joegoslavië had de eis op 29 april ingediend, mede op basis van het genocide-verdrag uit 1948. Volgens Belgrado is met de bombardementen sprake van de 'fysieke vernietiging' van het Joegoslavische volk.

Alleen de rechters uit China, Joegoslavië en Rusland onderschreven echter de eis. De andere 17 rechters oordeelden dat Joegoslavië, om een onmiddellijk verbod te rechtvaardigen, te weinig heeft aangetoond dat de Navo volkerenmoord pleegt .

Ook een beroep op het geweldverbod in het VN-Handvest namen de rechters niet in behandeling. Joegoslavië heeft namelijk pas op 25 april de bevoegdheid van het hoogste VN-hof erkend, en wel voor nieuwe geschillen die na die datum ontstaan. Maar volgens de rechters kan niet elke nieuwe bom worden beschouwd als nieuw juridisch geschil. En aangezien de luchtacties op 24 maart begonnen, is het juridische probleem vóór 25 april ontstaan en zijn de rechters dus niet bevoegd. De rechters toonden zich wel 'ten diepste bezorgd', zowel over het juridische recht op het gebruik van geweld door de Navo, als over de 'menselijke tragedie' van de Kosovaren.

Joegoslavië had de rechtszaak aangespannen tegen de tien Navo-landen die meedoen aan de bombardementen, waaronder Nederland. Tegen Spanje en de Verenigde Staten stoppen de procedures – deze landen achten het VN-hof niet bevoegd inzake de genocide-conventie. Tegen de andere acht komt mogelijk een soort bodemprocedure. Daarin kan het hof inhoudelijk tot een heel andere uitspraak komen. De gehele procedure voor het VN-hof kan nog jaren duren.

Zware celstraffen voor Servische deserteurs

BELGRADO – Een Joegoslavische militaire rechtbank heeft drie Servische dienstplichtigen tot vier jaar en tien maanden celstraf veroordeeld omdat zij zich niet bij hun legereenheid hadden gemeld. Dat heeft het dagblad *VIP* dinsdag gemeld. De krant zegt dat 24 reservisten in het Centraal-Servische Krusevac zijn opgepakt omdat ze zich niet bij hun eenheid hadden gemeld.

Joegoslavië verliest zaak bij Gerechtshof

Door een onzer redacteuren

DEN HAAG, 2 JUNI. Het Internationaal Gerechtshof in Den Haag acht zich niet bevoegd om, op verzoek van Joegoslavië, een einde te maken aan de bombardementen van de NAVO.

Joegoslavië deponeerde eind april een aanklacht bij het Hof waarin het de tien NAVO-landen die deelnemen aan de bombardementen afzonderlijk beschuldigt van schending van het handvest van de Verenigde Naties en van het plegen van genocide. Het Hof oordeelde vanochtend in de zaken tegen de tien landen (waaronder Nederland) dat er geen duidelijke aanwijzingen zijn dat deze landen uit zijn op de opzettelijke vernietiging van Joegoslavië.

Doordat de „intentie" om genocide te plegen ontbreekt, kan Joegoslavië zich niet beroepen op de Genocideconventie. Het Hof kan aldus geen maatregel treffen „om de rechten die door Joegoslavië geclaimd worden te beschermen", aldus de vice-voorzitter van Hof, Christopher Weeramantry.

Het Hof blijft echter worstelen met de vraag of de luchtacties een rechtsbasis hebben in het internationale recht. Het VN-handvest verbiedt het gebruik van geweld tegen soevereine staten (tenzij uit zelfverdediging). Bovendien heeft de NAVO voor de luchtacties geen toestemming gekregen van de VN-Veiligheidsraad. Weeremantry zei hierover: „Het Hof is zeer bezorgd over het gebruik van geweld in Joegoslavië. Onder de huidige omstandigheden werpt het gebruik ervan serieuze vragen op voor het internationale recht."

Niettemin voerde het Hof een formeel argument aan om het beroep dat Joegoslavië doet op het geweldsverbod van de VN af te wijzen. Joegoslavië heeft de autoriteit van het Hof pas op 25 april erkend, mét het indienen van de aanklacht. Het Hof oordeelde dat het jurisdictie heeft in geschillen die na 25 april zijn begonnen. Aangezien op 24 maart al met de bombardementen werd begonnen, acht het Hof zich niet bevoegd te oordelen in het huidige geschil. Juristen zetten vandaag vraagtekens bij deze lezing. Ze vragen zich af of elk bombardement juridisch niet als een afzonderlijk geschil kan worden opgevat. Zij spreken het vermoeden uit dat de rechters een discussie over rechtvaardiging van de bombardementen uit de weg gaan.

• REPORTAGE: 5

Omslag in Deventer

Oorlogspropaganda contraproductief

Door Jan Cletop

Er wordt in Deventer al een aantal weken door middel van een picketline gedemonstreerd tegen de NAVO-oorlog in Joegoslavië. Opvallend is dat er zich een omslag in het denken van het Deventer winkelpubliek begint af te tekenen. In het begin waren er veel negatieve reacties richting demonstranten, maar dat beeld begint zich te wijzigen.

Vorige week, op donderdagavond (koopavond), deed zich een opmerkelijke vergelijkingsmogelijkheid voor, omdat op tien meter afstand van de picket-line zich twee collectanten opstelden die geld inzamelden voor de Kosovaarse vluchtelingen. Zij bevonden zich midden tussen het winkelend publiek en pasten 'de orgelman-methode toe', waarbij zij het publiek ook nog persoonlijk aanspraken. Het resultaat was zichtbaar bijzonder matig. Bij de picket-line daarentegen werden de demonstranten door het publiek zelf benaderd met vragen over hun zienswijze en voor het zetten van een handtekening op een lijst met de volgende drie leuzen: "Stop de NAVO-oorlog", "Voor de veilige terugkeer van alle vluchtelingen", en "Voor vreedzame onderhandelingen".

Volgens de picket-liners die in vier keer reeds meer dan tweehonderd handtekeningen ophaalden, begint het erop te lijken dat de Nederlandse bevolking oorlogsmoe wordt en dat de extreme NAVO-propaganda tegen zichzelf begint te werken. Verder is het de demonstranten opgevallen dat de vijandige blikken vooral (nog) van mannen van middelbare leeftijd komen. Die trokken hun portemonnee trouwens ook niet open voor de collectanten. Het zijn in hoofdzaak mensen onder de veertig jaar die spontaan hun handtekening tegen de oorlog zetten, waarvan het merendeel dan weer uit vrouwen bestaat. De picket-liners hebben het vaste voornemen door te gaan zolang de NAVO-oorlog duurt. Op de zaterdagen van 12.00 tot 14.00 uur en op de donderdagavonden van 19.00 tot 21.00 uur.

Gooi Turkije voor straf uit de Navo

Turkije weert de internationale pers om te voorkomen dat duidelijk wordt hoe ernstig het land de mensenrechten schendt. Dat blijkt ook bij het proces tegen PKK-leider Öcalan. De VS en de EU moeten maatregelen nemen, en om te beginnen Turkije uit de Navo gooien.

Öcalan-proces

Arjan Evers

Het proces tegen PKK-leider Öcalan wordt alleen verslagen door de Turkse staatsomroep TRT, twaalf Turkse en acht buitenlandse journalisten. Buitenlandse camera's mogen er niet bij in de rechtszaal, en ook TRT mag het proces niet live op de zender brengen. De Turkse overheid wil kunnen voorkomen dat onwelgevallige beelden het Turkse publiek en de toch al kritische wereld bereiken.

De manier waarop de Turkse autoriteiten de pers in z'n werkzaamheden beperken, is typerend voor de verhouding overheid-media als het gaat om de Koerdische kwestie. Buitenlandse camerateams die reportages wilden maken in Oost-Turkije, zijn al een paar keer zonder opgaaf van reden weggestuurd. Er wordt dan zelfs regelmatig gedreigd met arrestaties. De Turkse overheid is erop gebrand om buitenlandse pers weg te houden uit Oost-Turkije, omdat leger en politie daar dingen doen die ze liever niet internationaal bekend willen zien worden.

De Turkse bevolking wordt al jarenlang met propaganda via de eigen media gevoerd. In Oost-Turkije is elke Koerd een terrorist die een hekel heeft aan Turken, is de boodschap. Media die zich niet aan de officiele Turkse standpunten houden worden verboden. Kranten worden onderworpen aan een strenge censuur. Zo hebben voor het Öcalan-proces TRT en het staatspersbureau Antara een lijst met 'gevaarlijke' woorden gekregen, en moet guerrillastrijder worden vervangen door terrorist, schurk of rover.

Journalisten die schrijven over een vreedzame oplossing van de Koerdische kwestie worden opgepakt en tot lange straffen veroordeeld. Volgens de overheid bestaat de 'Koerdische kwestie' niet, en is er alleen een terroristenprobleem. Amnesty International zegt dat er geen land in de wereld is waar zoveel journalisten vastzitten als in Turkije. Bij arrestaties wordt met enige regelmaat belastend materiaal geplaatst als blijkt dat er tijdens een huiszoeking geen bruikbaar materiaal gevonden wordt.

Het was dan ook logisch dat de overheid er alles aan deed om te laten zien hoe goed Öcalan behandeld werd. In de tijd tussen zijn arrestatie en zijn proces stonden de kranten vol met nieuws over hoe goed hij werd behandeld, en hoe riant zijn cel en buitenruimte waren. Ook werd gemeld dat hij regelmatig overleg had met zijn advocaten.

De werkelijkheid is dat de Nederlandse advocaten van Öcalan niet eens in Turkije werden toegelaten. Enkele Turkse advocaten zijn opgepakt.

Niet alleen bij de PKK-leider, ook bij andere, vooral politieke gevangenen gebeuren dingen die niet in een rechtsstaat thuishoren. Advocaten worden geïntimideerd om te voorkomen dat ze een 'politieke' rechtszaak aannemen. Doen ze dat toch, dan worden ze vaak niet toegelaten in de rechtszaal, krijgen ze de processtukken te laat om een goede verdediging te kunnen voorbereiden, of worden ze in de rechtszaal gearresteerd. Het is duidelijk dat de Turkse overheid bereid is er veel moeite in te steken om haar versie van het verhaal als de enige en dus ware naar buiten te brengen.

De Turkse overheid voert al jaren een smerige oorlog in Koerdistan, waarbij de mensenrechten op grote schaal worden geschonden. In de afgelopen vijftien jaar zijn minimaal 3500 dorpen ontruimd en platgebrand door het Turkse leger en zijn er naar schatting drie miljoen mensen op de vlucht geslagen. En zolang er geen onafhankelijke pers bij is om er verslag van te doen, is de enige bron van informatie de Turkse staat.

Het is bitter dat westerse landen niet bereid zijn om iets te ondernemen tegen de Turkse staat. Ondanks internationale verdragen worden er nog steeds onderhands wapens verkocht aan Turkije. Terwijl de Navo-partners de andere kant opkijken wordt zelfs regelmatig de grens met Irak geschonden om Koerden aan te vallen die door een no-fly zone beschermd moeten worden tegen de Iraakse leider Saddam Hoessein. De Verenigde Staten hebben duidelijk laten merken dat de Koerden geen hulp hoeven te verwachten. Turkije is een te belangrijke bondgenoot in de regio. Nederland, de rest van de EU en de VS kunnen gewoon wapens blijven leveren aan Turkije omdat niet onomstotelijk is bewezen dat de Turkse staat die inzet tegen Koerden. Niemand heeft er enig belang bij dat dit bewezen wordt, want het is 'business', en dus goed voor de economie. Daarbij moet Turkije vanwege zijn ligging koste wat kost te vriend worden gehouden.

Turkije voert al jaren een smerige oorlog in Koerdistan

Toch is het niet meer dan logisch dat deze kwestie eindelijk eens op de internationale politieke agenda komt. Het is een blamage dat de idealen van de westerse landen opgegeven worden voor economische en politieke belangen. Turkije beweert een vrije democratie te zijn, maar is in feite een militaire dictatuur. De EU en Amerika moeten een duidelijk signaal afgeven dat de mensenrechtenschendingen niet langer kan worden getolereerd. Turkije moet in ieder geval uit de Navo worden gezet en er moet actief worden gewerkt aan de verbetering van de situatie van minderheden en andersdenkenden binnen de Turkse staat.

Arjan Evers was lid van een onafhankelijke delegatie aan Turks Koerdistan tijdens de viering van het Koerdisch Nieuwjaar in maart 1999

Tom Janssen

Aparte Russische zone op de Balkan is fataal

De Navo-bondgenoten moeten de Russen er alsnog van overtuigen, dat ook zij de Joegoslavische president Milosevic laten vallen. De Navo-landen moeten niet zo hypocriet zijn dat zij er stiekem op rekenen dat de Russen hun contact met deze oorlogsmisdadiger voortzetten.

Kosovo

Dick Verkijk

Milosevic staat dan toch op de lijst van oorlogsmisdadigers. Dat is mooi. Maar wederom hebben de Navo-landen een kans verzuimd om hem definitief van het onderhandelingstoneel te later verdwijnen. Ze hadden tot een consensus met de Russen (en de Grieken) moeten komen vóórdat hij op die lijst zou worden geplaatst:

„Oké Russen, jullie onderhandelen met Milosevic, maar als er een arrestatiebevel wegens oorlogsmisdaden tegen hem wordt uitgevaardigd, moeten ook jullie daar de consequenties uit trekken. Dan degraderen we Milosevic tezamen tot de status die de Bosnisch-Servische leider Karadzic in Bosnië heeft – dan is hij onderhandelingspartner af."

Dan zou het ook voor de bevolking in Servië duidelijk zijn geweest dat het hier niet om een subjectief Navo-besluit ging, maar om een objectief VN-oordeel, waar ook bondgenoot Rusland niet omheen kon. Nu gebeurt precies het omgekeerde: de Russen vinden de beslissing van het hof in Den Haag onjuist en versterken daarmee het vooroordeel bij velen in Servië dat het Westen tegen hen is.

De Navo-landen moeten de Russen er alsnog van overtuigen, dat ook zij Milosevic moeten laten vallen, in plaats van stiekem te hopen dat de Russen hun contacten met de boosdoener voortzetten.

Het is nu de tijd de Servische regering voor de keus te stellen.

Milosevic wordt gehandhaafd, maar dat betekent een volstrekt onafhankelijke staat Kosovo, omdat je moeilijk van de Albanezen kunt eisen, dat ze binnen een Joegoslavië blijven waarin oorlogsmisdadiger Milosevic een hoofdrol speelt.

Het enige alternatief is een werkelijk democratische regering in Servië, die een confederaal verband mogelijk maakt. Hiertoe zou een referendum moeten worden gehouden: niet in Kosovo, maar in Servië, waar de Servische bevolking dan zelf haar keus kan maken. Het is een keuze voor de huidige Joegoslavische federatie met Milosevic maar zonder Kosovo, óf voor een Joegoslavische confederatie zonder Milosevic maar met Kosovo.

Dit is ook meteen de lakmoesproef voor Milosevic. Wat vindt hij belangrijker: aan de macht blijven of, door af te treden, Kosovo redden voor een verband binnen Joegoslavië?

Als de Servische bevolking vóór een confederatie en dus tégen Milosevic kiest, dan moeten de inter-Joegoslavische onderhandelingen voor de verdere toekomst niet beperkt blijven tot die tussen een Albanese en een Servische delegatie.

Hoe een verloren oorlog toch kan worden gewonnen

Het moet een driezijdig overleg worden tussen vertegenwoordigers van Montenegro, Kosovo en Servië. De huidige Montenegrijnse regering, zo heeft vice-premier Dragosan Burzan nog eens tegenover mij in Podogorica bevestigd, legt nu al elke federatieve wet naast zich neer, omdat zij de centrale Joegoslavische regering illegaal acht.

De Montenegrijnse regering zal geen enkele moeite hebben met het idee van een confederatie.

Mocht de Servische bevolking toch voor Milosevic stemmen, dan kan Montenegro overwegen uit de federatie met Servië te stappen en pogen met het dan zelfstandig wordende Kosovo een confederatie aan te gaan: dat zou tot een volstrekt isolement van het Servië van Milosevic leiden.

De vraag is natuurlijk, welke alternatieve politici er in Servië zijn. Van de 'oude garde' komt alleen Vesna Pesic van het Burger Initiatief in aanmerking. Om haar heen kunnen zich mensen uit de onafhankelijke media scharen, die de taak van Milosevic kunnen en moeten overnemen.

Alle aangeklaagden en meelopers moeten eenvoudig van het toneel verdwijnen, wil er nog iets van een democratisch en vreedzaam Zuidoost-Europa terechtkomen.

Het zou heel goed zijn als ook Russen en Oekraïners deel zouden gaan uitmaken van een internationale gewapende macht die hopelijk kan gaan toezien op een ongehinderde terugkeer van de vluchtelingen naar Kosovo. Maar het zou catastrofaal zijn, als dat zou leiden tot een Russisch-Oekraïense eventueel Griekse zone in de noordelijke streken van Kosovo, naast een Navo-zone in het zuiden. Dat zou de indruk wekken, dat Russen, Oekraïners en Grieken anti-Albanees en de Navo-vertegenwoordigers anti-Servisch zouden zijn. Je kon in het vooroorlogse Kosovo niet spreken van afgebakende zones van Albanezen en Serviërs.

Het indelen in dergelijke zones zou een de facto verdeling zijn van Kosovo in 'etnisch zuivere' gebieden. De Albanezen in de 'Russische zone' zullen wegtrekken respectievelijk terugkeren naar de 'Navo-zone' en de Serviërs zullen zich terugtrekken in de 'Russische zone'.

De internationale militaire macht zal gemengd moeten zijn en in die samenstelling worden ingezet in heel Kosovo.

Het hoogste gezag zal bovendien voor die overgangsperiode moeten berusten bij een burgerlijk VN-bestuur, waarin weliswaar ook in redelijke mate vertegenwoordigers zitten van landen die troepen hebben geleverd, maar dat toch zelfstandig besluit wanneer en waar gewapend optreden nodig is.

Laten we hopen, dat het allemaal nog lukt. Wie maar enigszins op de hoogte was van de situatie op de Balkan en van de mentaliteit van Milosevic, zag al voor het begin van de bombardementen dat de verkeerde middelen zouden worden gebruikt voor een goed doel.

Mocht dit goede doel toch nog worden bereikt, dan kan de Navo zeggen dat ze een al verloren oorlog heeft gewonnen.

Mocht deze oorlog straks voorbij zijn, dan zou er een soort parlementair onderzoek moet worden gedaan naar de besluitvorming binnen de Navo om vergelijkbare nieuwe catastrofes te voorkomen. Want vanwaar toch die huiver bij de Navo-landen om, zowel politiek als militair, de consequentie te trekken uit hun eigen beleid?

Dick Verkijk was jarenlang corresponde in het toenmalig Joegoslavië

NAVO-INGRIJPEN = MEER ELLENDE

2-634

STOP DE OORLOG NU!

NEEM VOOR PLAATSELIJKE ACTIVITEITEN CONTACT OP MET:

.....

.....

.....

De NAVO voert een krankzinnige oorlog op de Balkan, en ook Nederland doet volop mee. Clinton, Blair en Kok beweren dat deze oorlog vrede brengt voor Kosovo.

Niets is minder waar. NAVO-ingrijpen heeft alleen maar voor meer ellende gezorgd. De bommen zaaien elke dag opnieuw dood en verderf onder Servische burgers. Ook Albanese vluchtelingen worden geraakt. De etnische zuiveringen zijn door de NAVO-aanval versneld. En de hulp voor de vluchtelingen stelt weinig voor - de meesten zitten vast in armoedige kampementen. Dit is geen humanitaire interventie - dit is een hypocriete interventie.

Er wordt gepraat over het sturen van grondtroepen. Dat zou nog rampzaliger zijn. En zelfs zij die de oorlog steunen, weten dat. Zo zegt Clinton: "Wat mij zorgen baart: als ik grondtroepen vijandelijk gebied in stuur, krijg ik ze daar ooit nog weg?" Grondtroepen betekenen een nog veel bloedigere oorlog.

We moeten deze waanzin stoppen - NU! We moeten er voor zorgen dat de Nederlandse regering haar steun voor dit bloedvergieten staakt. Dat betekent dat we Paars II onder druk moeten zetten - met demonstraties, acties, debatten en meetings.

Neem contact met ons op en doe mee!

VECHT MEE TEGEN DE OORLOG

INTERNATIONALE SOCIALISTEN
POSTBUS 92025 • 1090 AA AMSTERDAM
desocialist@hotmail.com

- **VERSPREID POSTERS EN STICKERS**
Laat zien dat je tegen de NAVO-oorlog bent. Hang deze poster op in je school of universiteit, op je werk of in je buurt. Kopieer 'm verder voor anderen. Vergroot beide helften van deze poster naar A3-formaat, en je hebt een extra grote A2-poster. Er zijn ook stickers!
- **LEES EN VERKOOP DE SOCIALIST**
Verspreid de argumenten tegen de oorlog: lees De Socialist, het maandblad van de Internationale Socialisten. Je kunt ook helpen met de verkoop van De Socialist.
- **ORGANISEER ACTIES EN MEETINGS**
Doe mee met het organiseren van acties, demonstraties, discussiemeetings en debatten tegen de oorlog. Neem vandaag nog contact met ons op!

DEZE POSTER KOST 1 GULDEN | NIET OM AAN TE PLAKKEN

rnalisten rennen aan de Albanese kant van de grens met Kosovo weg als een NAVO-raket in hun nabijheid inslaat. (Foto AP)

Belgrado-reis gaat wellicht niet door

Extra overleg tussen Kosovo-gezanten

BONN, BELGRADO, 2 JUNI. De Kosovo-gezanten Viktor Tsjernomyrdin en Martti Ahtisaari hebben hun reis naar Belgrado, voor overleg met de Joegoslavische leider Slobodan Milošević, vanochtend uitgesteld. De NAVO waarschuwde gisteren voor te hoge verwachtingen in de diplomatieke inspanningen voor een regeling in Kosovo.

De reis van de Finse president en EU-gezant Ahtisaari en de Russische ex-premier Tsjernomyrdin van Bonn naar Belgrado werd vanochtend uitgesteld voor extra onderling overleg, in aanwezigheid van de Amerikaanse gezant Strobe Talbott, over een gemeenschappelijk standpunt dat de twee gezanten Milošević moeten overleggen. Gisteren spraken Ahtisaari, Tsjernomyrdin, Talbott en bondskanselier Gerhard Schröder al urenlang over dat thema. Daarbij werd volgens Schröder „aanzienlijke vooruitgang" geboekt ten aanzien van de geschillen tussen Rusland en de NAVO over de vraag of Belgrado al zijn troepen uit Kosovo moet weghalen en wat voor vredesmacht in Kosovo moet worden gelegerd. Ahtisaari meldde dat „niet op alle details honderd procent overeenstemming" bestond. Eerder was in Bonn gezegd dat Ahtisaari en Tsjernomyrdin alleen samen naar Belgrado gaan als ze Milošević één gezamenlijk standpunt konden voorleggen. Vanochtend werd een nieuwe poging ondernomen om de kloof tussen het Westen en Rusland te dichten. Daarna zouden de twee gezanten naar Belgrado reizen. In de loop van vandaag zei in Moskou een woordvoerder van Tsjernomyrdin dat „de Amerikanen" voorstellen hebben gedaan die voor Moskou onaanvaardbaar zijn en dat de reis naar Belgrado mogelijk niet doorgaat.

Gisteren bevestigde het Joegoslavische bewind in een brief van minister van Buitenlandse Zaken Živadin Jovanović aan zijn Duitse collega Joschka Fischer dat Belgrado „de uitgangspunten" van het vredesplan van de G8 (de zeven rijkste industrielanden en Rusland) aanvaardt. In Belgrado tekende generaal Nebojša Pavković – die namens het Joegoslavische leger vredesoverleg bijwoont – echter aan dat dit alleen geldt voor een „aangepast" G8-plan. De aanpassingen betreffen volgens hem de bepalingen over de aftocht van Servische en Joegoslavische troepen uit Kosovo en de legering van een vredesmacht. „Daarover wordt een cruciale diplomatieke strijd uitgevochten", aldus de generaal.

De NAVO waarschuwde, kennelijk met het oog op die Joegoslavische reserves, nog voordat Ahtisaari en Tsjernomyrdin hun reis uitstelden tegen te hoog gespannen verwachtingen van hun overleg in Belgrado. Woordvoerder Jamie Shea zei dat het nog „te vroeg" is om vast te stellen in welke richting zich de diplomatieke inspanningen bewegen. De NAVO, die gisteren Ahtisaari een gedetailleerd vredesplan overhandigde aan de hand waarvan hij in Belgrado moet vaststellen of Joegoslavië daadwerkelijk een regeling wil, houdt onverkort vast aan haar vijf eisen aan Belgrado. Ook de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Madeleine Albright, liet zich sceptisch uit. In Rome zei ze dat de NAVO van Belgrado blijft eisen dat het geweld tegen de Kosovaren wordt beëindigd en dat de NAVO de internationale vredesmacht gaat leiden. „We zullen met minder geen genoegen nemen", aldus Albright. (Reuters, AFP, AP)

Oud-chef Joegoslavische luchtmacht omgekomen

BELGRADO, 2 JUNI. Bij de NAVO-bombardementen op Joegoslavië is de voormalige commandant van de Joegoslavische luchtmacht, generaal Ljubiša Veličković, gedood. Dat meldde gisteren het Joegoslavische persbureau Tanjug op basis van een verklaring van het leger.

Generaal Veličković, aldus die legerverklaring, werd gedood terwijl hij troepen inspecteerde „in de eerste defensielijn". Waar, wanneer en hoe de generaal omkwam werd niet toegelicht.

Veličković, 53, luchtmachtofficier en piloot, was tot november vorig jaar commandant van de luchtmacht. Hij werd toen door president Milošević vervangen in het kader van een omvangrijke zuivering onder officieren die zich kritisch hadden uitgelaten over het Kosovo-beleid van de regering of die door het regime in Belgrado niet werden vertrouwd. De generaal werd later benoemd tot plaatsvervangend stafchef, een erefunctie.

Generaal Nebojša Pavković, chef van het Derde Joegoslavische Leger, gaf gisteren voor het eerst ruwe verliescijfers die de Joegoslavische strijdkrachten in zeventig dagen van NAVO-luchtacties hebben geleden. Hij zei dat Joegoslavië 180.000 man onder de wapenen heeft en dat de verliezen „minder dan één procent" bedragen, dus minder dan 1.800 man. Pavković maakte duidelijk dat het daarbij ging om doden en gewonden. Volgens de generaal zijn de verliezen „minimaal".

Dat geldt ook voor de materiële verliezen. „De agressor is er slechts in geslaagd barakken en depots te vernietigen. We hebben de legereenheden tijdig in veiligheid gebracht. Bovendien is de vijand er tot nu toe niet in geslaagd zich van maar één centimeter van ons grondgebied meester te maken", aldus Pavković.

In Belgrado is eerder gezegd dat bij de luchtacties tweeduizend burgers om het leven zijn gekomen.

Bij de NAVO-luchtacties van gisteren bombardeerden NAVO-toestellen intensief in de grensregio tussen Albanië en Kosovo. Het doelwit was een rij bunkers aan de Joegoslavische kant van de grens, maar een aantal raketten kwam terecht op of bij stellingen van het Albanese leger op Albanees grondgebied. Een van de raketten miste op het nippertje een groep journalisten aan de grens. Onder vluchtelingen brak paniek uit. Er viel bij de missers één gewonde, een vluchteling uit Kosovo. (Reuters, AFP)

Oorlog verlengt impasse Bosnië

De oorlog om Kosovo heeft een verlammende uitwerking op de relaties in de Servische Republiek in Bosnië.

Door onze redacteur
PETRA DE KONING

BANJA LUKA, 2 JUNI. Vijfduizend collega's zitten thuis. Alleen de portier is er nog, bij de ingang van het bedrijf Čajavec in Banja Luka, de hoofdstad van de Servische Republiek in Bosnië. In Čajavec werden onderdelen gemaakt voor de auto-industrie in Joegoslavië, dat grenst aan de Servische Republiek. Die fabrieken liggen stil vanaf het begin van de NAVO-aanvallen. De vijfduizend werknemers zijn naar huis gestuurd.

luistert naar ons." Maar zijn collega's hebben geen werk, en Borjanić zelf kreeg al twee maanden geen salaris. „We moeten de straat weer op, dit kan niet doorgaan."

Sinds het begin van de NAVO-luchtaanvallen op Joegoslavië raakten meer dan vijftigduizend werknemers in de Servische Republiek hun baan kwijt. Zeventig procent van de export van de Servische Republiek was naar Joegoslavië, en vijfenvijftig procent van de import kwam er vandaan.

Apotheken en ziekenhuizen hebben nu al een tekort aan medicijnen. De prijzen van levensmiddelen zijn gestegen met twintig tot veertig procent. En er kwamen al meer dan veertigduizend vluchtelingen uit Joegoslavië naar de Servische Republiek. Ze wonen bij familie of in tenten bij het busstation

de beslissing van een internationale arbitragecommissie dat Brčko in het noorden van Bosnië neutraal blijft en niet aan de Servische Republiek wordt toegewezen. Brčko is strategisch belangrijk: de stad is de enige verbinding tussen het westen en het oosten van het Servische deel van Bosnië.

Op 5 maart, de dag dat die beslissing viel, ontsloeg Carlos Westendorp de president van de Servische Republiek, de ultra-nationalist Nikola Poplašen. Volgens Westendorp blokkeerde Poplašen het vredesproces in Bosnië. Poplašen weigerde de gematigde, her-

'Zelfs de bedelaars zijn uit Servië

lijke situatie voor heel Bosnië", zegt parlementsvoorzitter Petar Djokić van de Socialistische Partij, die deel uitmaakt van de regering van Dodik. „Onze coalitie verliest steun, het Dayton-akkoord wordt bedreigd. Westendorp moet snel een nieuwe president benoemen."

Maar Westendorp doet niks. Een van zijn woordvoerders in Banja Luka: „We wachten af wat er in Joegoslavië gebeurt. Wij willen dat het rustig is in de Servische Republiek voordat wij besluiten hoe het verder moet."

Ook Poplašen wacht af. In zijn kantoor in het parlementsgebouw van Banja Luka zit de ontslagen president onderuitgezakt in een stoel. Zijn secretaresse brengt hem een dubbele whisky. „De meeste Bosnische Serviërs", zegt hij, hebben wapens, ook zware." Po-

wat hij tussen de middag eet. Verder bepalen Clinton en Albright wat hij zegt en doet." Het Daytonakkoord noemt Poplašen 'klinisch dood'. Alle buitenlanders moeten weg uit Bosnië. „Dan gaan Serviërs, moslims en Kroaten aan tafel zitten en lossen we de problemen op." Poplašen zou graag met Westendorp een borrel drinken en de zaken regelen. „We hebben allebei onze ambities vervuld: hij heeft veel geld verdiend, en ik heb mijn volk niet verraden, zoals Dodik en zijn marionetten-regering."

Slavko Mitrović, bestuurslid van Dodiks sociaal-Democratische partij, reageert nijdig. „Poplašen zelf is een verrader. Hij wil het land isoleren, de mensen gras laten eten. Wij willen dat onze kinderen naar school gaan, dat we kunnen reizen, dat er wordt geïn-

2-6-99

envoy Viktor Chernomyrdin "will usually proceed from the fact that the situation can be changed," he said. "Russia has submitted real proposals for the settlement of the conflict in Yugoslavia. Now it's NATO's turn. That problem is very difficult, but it must be resolved," Ivanov stressed.

"Unfortunately, as has already happened, on the major stages of political settlement, NATO's military leadership intensifies the missile-bomb strikes, and so hostile that missiles hit neighbouring countries, including Albania," Ivanov added.

"The talks in Bonn are still in progress and we expect that NATO will demonstrate the proper political will," he said.

Ivanov told reporters that during the talks on Wednesday between the Russian and Chinese foreign ministers, the two countries demonstrated a common approach concerning the necessity to stop the missile strikes against Yugoslavia and to begin a political settlement under the UN aegis.

During the Wednesday talks, the sides discussed different variants of consideration, emphasizing that Russia and China come out decisively for a peace settlement in Yugoslavia.

The minister stressed that the sides will adopt a decision in the UNSC "in accordance with the situation and adequate to it."

Ivanov noted that international public opinion must get an all-round and objective picture of what is going on within and around Yugoslavia.

In that connection, he criticized some Western mass media, which "manipulate public opinion, covering the situation in the Balkans one-sidedly."

Chernomyrdin, Talbott to fly to Belgrade after all.

BONN, June 2 (Ria-Novosti) -- Russia's and E.U.'s Balkans envoys, Viktor Chernomyrdin and Martti Ahtisaari, are due to fly to Belgrade after protracted talks in Petersberg, according to Chernomyrdin's aide Valentin Sergeyev.

Sergeyev told journalists that "the Chernomyrdin-Talbott- Ahtisaari talks in Bonn are nearing completion."

"I think that the mission will take place today," Sergeyev said.

Talks in Bonn progress with difficulties - Ivanov.

Optie van grondinvasie ter sprake

Meer Amerikanen voor vredesmacht

Door onze correspondent

WASHINGTON, 3 JUNI. President Clinton heeft de Amerikaanse bijdrage aan een nog te vormen vredesmacht voor Kosovo gisteren verhoogd van vierduizend naar zevenduizend man. Ook kondigde de Amerikaanse president aan dat de Verenigde Staten 68 extra vliegtuigen zullen leveren voor de luchtaanvallen van de NAVO tegen Joegoslavië.

Voor de tweede keer deze week verdedigde Clinton in een toespraak het militaire ingrijpen van de NAVO in Joegoslavië. „Sommige zaken zijn het waard om voor te vechten", zei hij tegen een groep van afgestudeerden van de luchtmachtacademie in Colorado Springs. „We kunnen deze campagne niet opgeven, alleen maar omdat een tegenstander het langer dan een paar nieuwscycli uithoudt."

In februari had Clinton vierduizend Amerikaanse manschappen toegezegd voor een NAVO-vredesmacht voor Kosovo, die in totaal 28.000 man zou tellen. Nu gaat de NAVO uit van een totaal van 50.000 man, waardoor ook de Amerikaanse bijdrage hoger moet zijn. Waarschijnlijk zullen mariniers die al in Italië gelegerd zijn, als eerste Amerikanen Kosovo binnengaan.

Opiniepeilingen geven aan dat Clintons populariteit lijdt onder de oorlog. Het percentage Amerikanen dat vindt dat hij zijn werk goed doet, is de afgelopen weken gedaald tot onder de zestig procent, het laagste niveau sinds 1996. Vandaag zal Clinton de voortgang van de oorlog bespreken met de chefs van staven (zijn hoogste militaire adviseurs) en het kabinet. Naar verwachting zal daarbij ook de omstreden optie van een invasie van Kosovo aan de orde komen.

Maandag noemde Clinton de oorlog over Kosovo „een test van onze overtuigingen". Hij zei dat in een rede op Memorial Day, de dag waarop de Amerikanen hun doden herdenken. „Ik weet dat veel Amerikanen vinden dat dit geen strijd voor ons is. Maar wat we nu doen zal in de toekomst levens redden, ook Amerikaanse levens, en onze kinderen een wereld geven die beter en veiliger is."

Clinton zei dat Europa niet alleen een belangrijke rol speelt in de oorlog, maar na de oorlog het grootste deel van de wederopbouw van Joegoslavië voor zijn rekening zal nemen. „Als er een vredesmacht heengaat, zullen de Europeanen de overweldigende meerderheid van de mensen leveren. Als de reconstructie begint, zal het overgrote merendeel van de investeringen van de Euopeanen komen."

De Joegoslavische president Slobodan Milošević, met naast zich de Servische president Milan Milutinović, tijdens het overleg met de gezanten Tsjernomyrdin (links op de rug gezien) en Ahtisaari (rechts op de voorgrond). (Foto Tanjug)

Vredesplan van Tsjernomyrdin en Ahtisaari brengt drama-Kosovo in nieuwe fase

Toenadering NAVO en Rusland is vooruitgang

Aan een mogelijk akkoord in Belgrado is een akkoord in Bonn voorafgegaan: tussen Rusland en het Westen. „De internationale gemeenschap spreekt steeds meer met één stem."

Door onze redacteur
ROBERT VAN DE ROER

ROTTERDAM, 3 JUNI. Wat vandaag ook de definitieve uitkomst wordt van het bezoek van de Westerse en Russische gezanten Ahtisaari en Tsjernomyrdin aan de Joegoslavische president Milošević, de wereldgemeenschap heeft gisteren voor het eerst sinds het begin van de NAVO-bombardementen op 24 maart een andere belangrijke horde genomen: de NAVO en Rusland zijn het grofweg eens geworden over maatregelen om de oorlog in Kosovo te beëindigen en de druk op Belgrado te verhogen.

De eerste signalen in de Joegoslavische hoofdstad, zoals de instemming van

Aan de huidige missie naar Belgrado, ging gisteren een moeizaam tot stand gekomen 'akkoord van Bonn' vooraf. De Amerikaanse plaatsvervangend minister van Buitenlandse Zaken, Talbott, en de Rus Tsjernomyrdin werden het in het bijzijn van de Finse EU-gezant Ahtisaari globaal eens over een aantal maatregelen. „De internationale gemeenschap spreekt steeds meer met één stem", zei Talbott na afloop. Tsjernomyrdin zag „een realistische kans dat de oorlog beëindigd zal worden".

Hoewel er nog vele haken en ogen aan zitten en inmiddels al interpretatieverschillen opduiken, is het akkoord van Bonn op zichzelf van betekenis. Vergeleken met de diplomatieke dwergpasjes van de afgelopen weken is de internationale overeenstemming van gisteren een reuzensprong vooruit. Zonder overeenstemming met Rusland had het Westen de afgelopen weken überhaupt geen uitzicht op een diplomatiek resultaat in Belgrado: de kans dat de Joegoslavische leidesmachten komen, één van de Russen, één van de NAVO, met elk een eigen commando. De VS hielden na afloop vast aan één vredesmacht van de NAVO. Een Duitse regeringsfunctionaris deed de Russische uitleg af als een standpunt om de eigen achterban in Moskou tevreden te stellen. Het Westen streeft naar een variant van SFOR, de vredesmacht in Bosnië die een Russische contingent kent met eigen commandanten, maar onder NAVO-controle.

De Russen gaan inmiddels ook akkoord met een vrijwel volledige terugtrekking van alle Joegoslavische troepen uit Kosovo. Voor grensbewaking zou een miniem contigent mogen achterblijven. Rusland laat voorts de eis van een pauze in de NAVO-bombardementen vallen. Belgrado moet eerst een concreet bewijs van de troepentrekking laten zien, voordat er sprake kan zijn van zo'n stopzetting van de luchtcampagne. Vervolgens zouden de vluchtelingen naar Kosovo moeten kunnen terugkeren en zou een di-

'Akkoord' schept meer problemen dan het oplost

Instemming van Belgrado met het plan van Tsjernomyrdin en Ahtisaari betekent nog lang geen vrede. Het drama-Kosovo komt hooguit in een nieuwe fase.

Door onze redacteur
PETER MICHIELSEN

ROTTERDAM, 3 JUNI. Optimisme alom: het moeizaam tot stand gekomen vredesplan van de Kosovo-gezanten Viktor Tsjernomyrdin en Martti Ahtisaari is door het Servische parlement aanvaard. Als Milošević dat ook doet – en niets let hem – kan de bombardementscampagne worden beëindigd. Hier en daar wordt zelfs gerept van een oplossing.

Het woord oplossing is evenwel even misplaatst als het optimisme. Het ziet ernaar uit dat de NAVO, door vast te houden aan haar eigen eenheid en door de kwestie samen met de Russen en met de zegen van de VN te willen afhandelen, zoveel water in de wijn doet dat ze met

vredesmacht bevat een Russisch contingent dat, welke afspraken over de commandostructuur ook op papier worden gemaakt, in Kosovo zijn eigen onafhankelijke gang zal gaan. De NAVO wijst op het Bosnische precedent: de vredesmacht SFOR bevat een Russische eenheid onder NAVO-bevel. Daarbij wordt over het hoofd gezien dat in de praktijk dat Russische contingent zich van dat NAVO-bevel niets aantrekt, met (onder andere) het gevolg dat maar weinig vluchtelingen terugkeren naar de door de Russen beheerste sector in Bosnië.

Probleem twee: die vluchtelingen. Bijna één miljoen Kosovaren zijn de grenzen overgedreven of overgevlucht. Zij moeten terug – dat is de hele ratio van de diplomatieke inspanningen. Maar zij moeten terug naar een Kosovo dat deel blijft uitmaken van Servië, en veel Kosovaren zullen dat weigeren. Bovendien moeten veel vluchtelingen terug naar sectoren die door Russen worden gecontroleerd – en ook dat zal door velen (zie Bosnië) worden geweigerd. Daar komt nog

gaan. Het weet dat een nieuwe conferentie over de toekomst van Kosovo, een tweede Rambouillet, niet op korte termijn tot die onafhankelijkheid zal leiden. Het heeft dus geen belang bij een akkoord en evenmin bij een terugkeer van de vluchtelingen. Het zou de strijd het liefst willen voortzetten. Als het dat doet kan het ongeschreven bondgenootschap van het UÇK met de NAVO veranderen in een conflict van het UÇK met de Russisch-Westerse vredesmacht. En dat verkleint de kans op succes bij een nieuw 'Rambouillet'. Die kans is toch al niet groot: in februari kostte het veel duwen en trekken om het UÇK zover te krijgen voor een periode van drie jaar autonomie voor Kosovo binnen Servië te accepteren. Het is onwaarschijnlijk dat het Bevrijdingsleger die autonomie nu nog of opnieuw zou accepteren.

Milošević kan tevreden zijn. Hij kan poseren als een overwinnaar: hij heeft zich heroïsch verzet tegen de almachtige NAVO. Hij heeft Kosovo niet prijsgegeven. Hij heeft één miljoen Albanezen het

dat Belgrado zou instemmen met de internationale eisen. Vanmiddag duurde het overleg nog voort. Hoe dan ook, de positie van Milošević in het schaakspel met het Westen lijkt aanzienlijk verzwakt door de toenadering tussen Rusland en de NAVO. De Joegoslavische leider kan nu Rusland niet zo gemakkelijk meer uitspelen tegen de NAVO, een van de grote politieke talenten van Milošević. De Russische steun is altijd de belangrijkste internationale pijler van zijn machtspositie geweest, ook tijdens het conflict in Kosovo. Als Belgrado nu alsnog 'nee' zou zeggen, bruuskeert het Rusland en Tsjernomyrdin persoonlijk, die de Kosovo-missie ziet als een springplank naar het presidentschap van Rusland in 2000.

niet-bestaand. Bovendien dringt de tijd voor het Westen en Rusland: als nu niet snel een diplomatieke oplossing wordt gevonden, komt een grondoorlog door de NAVO onvermijdelijk dichterbij.

Van een nogal vaag contourenplan van de zeven rijkste industrielanden en Rusland van 6 mei schakelt de wereldgemeenschap nu over naar een rigoreus NAVO-eisenpakket aan Milošević. De Russen hebben gisteren voor het eerst ingestemd met internationale militaire vredestroepen voor Kosovo, waaraan zowel de NAVO als Rusland onder VN-vlag deelnemen.

Tegelijkertijd bestaan hier nog interpretatieverschillen over. Tsjernomyrdin wekte gisteren de indruk dat er twee vre-

moeten beginnen. Hoewel van dit alles nog niets op papier staat en ondertekend is, althans vanochtend niet, is een voorlopige bezwering van het huidige conflict nu toch in zicht gekomen. Een definitieve oplossing evenwel zal nog veel onderhandelingen vergen.

worden geschapen dan opgelost.

Probleem één: er wordt een vredesmacht in het leven geroepen die door de Russen én de NAVO wordt geleid, onder auspiciën van de VN (hetgeen, gezien het verleden van de VN-operatie in Bosnië, twijfel wekt aan de doelmatigheid). Die

bij dat Belgrado mogelijk een deel van zijn troepen in Kosovo mag handhaven. Die zullen alles doen om de terugkeer van vluchtelingen te saboteren, door Kosovaren zonder papieren de toegang te weigeren en diegenen die wel terugkeren het leven zuur te maken. Het is naïef te veronderstellen dat Belgrado zonder verdere slag of stoot zijn hoofdprijs uit het conflict, de verdrijving van een gehate volksgroep, zal inleveren.

De terugkeer van de vluchtelingen zal ook worden gefrustreerd door het radicale Kosovo Bevrijdingsleger UÇK onder Hashim Thaçi, 'premier' van een van de twee Kosovaarse regeringen in ballingschap. Het UÇK ziet de onafhankelijkheid van Kosovo aan zijn neus voorbij

Servische geschiedenis. Hij laat de buurlanden met veel vluchtelingen en het gevaar van destabilisering zitten. En in Kosovo komt een vredesmacht met veel Russische vrienden, een vredesmacht bovendien met een levensvatbare kiem van interne verdeeldheid, met ondoelmatigheid en gebrek aan daadkracht als potentiële gevolgen.

Van een 'oplossing' van de Kosovocrisis is dus ook na een Servisch 'ja' geen sprake. De crisis blijft. Het drama-Kosovo gaat hooguit een nieuwe fase in. Een met wat minder bommen en raketten misschien, maar niet met minder menselijk leed en niet met minder politieke problemen. Integendeel.

BRIEVEN

Gerechtshof ontwijkt lastig juridisch debat

Het Internationaal Gerechtshof stuurde Joegoslavië gisteren met lege handen naar huis. Maar het juridische debat over de NAVO-bombardementen is daarmee niet voorbij.

Door STÉPHANE ALONSO

DEN HAAG, 3 JUNI. Dat het Internationale Gerechtshof in Den Haag de NAVO gisteren 'vrijsprak' van genocide was te verwachten. Het Hof oordeelde dat er geen duidelijke aanwijzingen zijn dat de tien door Belgrado gedaagde NAVO-landen de moedwillige vernietiging van Joegoslavië nastreven. Maar wat betreft de andere klacht, dat de NAVO zonder toestemming van de VN-veiligheidsraad geweld gebruikt tegen een soevereine staat, werd Joegoslavië gisteren door het Hof met een kluitje in het riet gestuurd. Nog goed en wel voordat de vraag aan de orde kon komen of de bombardementen al dan niet gerechtvaardigd zijn, verklaarde het Hof zich niet bevoegd.

„Een te verwachten manoeuvre", zegt jurist David Raic, docent Volkerenrecht aan de Universiteit van Leiden. Veel juristen vinden dat het Hof zich uit een penibele situatie heeft gered door zich onbevoegd te verklaren. Als het dat wel had gedaan, had het Hof moeten oordelen over de (juridische) juistheid van de NAVO-bombardementen. En op dat punt zou het Joegoslavië wel eens gelijk hebben moeten geven.

Joegoslavië beschuldigt de NAVO ervan het VN-handvest te schenden. Onderdeel van het handvest is het verbod op het gebruik van geweld tussen soevereine staten. Bovendien heeft de NAVO nooit toestemming van de VN-Veiligheidsraad gekregen voor de acties tegen Joegoslavië.

De NAVO wilde hier in Den Haag liever niet op ingaan en verdedigde zich door te stellen dat Joegoslavië geen beroep kan doen op het Hof, omdat het sinds 1991, toen het 'oude' Joegoslavië overging in het 'nieuwe', geen VN-lid meer is. Geen sterk argument, meent David Raic. Volgens Raic blijkt uit de vele resoluties waarin Joegoslavië is veroordeeld, dat de VN er zelf wél van uitgaan dat het land lid is.

Het Hof is die mening blijkbaar ook toegedaan. Gisteren werd duidelijk dat het best bereid was geweest de klacht van Joegoslavië in behandeling te nemen, ware het niet dat de autoriteiten in Belgrado hun klacht 'verkeerd' hebben ingediend, waardoor het Hof zich niet bevoegd acht om erover te oordelen. Eén 'knullig' geformuleerd zinnetje in de aanklacht deed Joegoslavië de das om: „Joegoslavië erkent de jurisdictie van het Hof in alle geschillen die rijzen of zullen rijzen na ondertekening van deze declaratie." Akkoord, verklaarden de rechters met meerderheid. Aangezien „deze declaratie" pas op 25 april is ondertekend, kunnen we geen oordeel vellen over het huidige geschil met de NAVO. Dat geschil begon immers vóór die datum, op 24 maart, toen de eerste bommen vielen. Exit Joegoslavië.

Enkele juristen zetten gisteren in Den Haag vraagtekens bij deze lezing van het Hof. Want is niet elk bombardement afzonderlijk, ook ná 25 april, een schending van het geweldsverbod van de VN?

De muggenzifterij over clausules (en het tijdstip waarop ze zijn ondertekend) neemt niet weg dat er nog altijd één belangrijke vraag openstaat: bestaat er in het internationale recht een juridische basis voor de bombardementen op Joegoslavië? „Alle argumenten van Joegoslavië liggen nog steeds op tafel", zegt Raic.

Het antwoord op deze cruciale vraag is niet alleen van belang voor Joegoslavië, maar voor de hele internationale gemeenschap, menen juristen. Als de NAVO oogluikend wordt toegestaan een soeverein land te bombarderen, verliest het geweldsverbod in het VN-handvest aan betekenis. Een ge... precedent, want het kan een... diging worden om buiten... om in te grijpen in andere... gelegenheden, en met min... bele' motieven dan de NA... zou de internationale re... ernstig kunnen aantasten. ... erkende dat gisteren impli... te stellen dat de NAVO-ac... rieuze vragen" opwerpen ... internationale recht.

De vraag is hoe men... door de NAVO veroorza... dische impasse kan kom... ziet een mogelijkheid. Te... zou het Hof het juridische... van 'nood breekt wet' ... kennen als recht. Dit be... dat de schender van een... recht niet verwijtbaar han... dat er sprake was van een... lijke noodsituatie. Maar... Raic, dat zou de Veilig... wel eerst moeten vaststa...

In het geval van Ko... ook gebeurd. Vorig ja... nam de Veiligheidsraa... 1.199 aan, waarin wo... ken van een „humanit... tuatie" en de plicht om... men dat deze verde... maar de raad gaf ge... ming om geweld te... Raic kan zich voorst... dergelijke situaties, ... wet' van toepassing is. ... Dus als ... dure zou kunnen wo... tutionaliseerd in het in... recht. Maar, zegt Rai... gebeuren, dan is het n... of de Veiligheidsraad ... resolutie aanneemt ... gesproken van een ... noodsituatie", uit an... mige VN-leden losse... gen en op oorlogspa...

Marco Raij Yard is econoom.

Suriname was een gigantische sociale werkplaats

Niet de corruptie maar het eigen bestuurlijk onvermogen doet Suriname nu de das om, vindt **Marco Raij Yard**. De huidige situatie in het land is slechts de evolutie van wat aan de vooravond van de onafhankelijkheid werd voorspeld.

Telkens als Suriname in een bestuurlijke chaos verzeild raakt, wordt de 'barmhartige Samaritaan' van stal gehaald: Nederland mag Suriname niet aan zijn lot overlaten (NRC Handelsblad, 28 mei 1999). Maar buiten de altijd opgesomde redenen – de relatieve veelheid van Surinamers in Nederland, de koloniale geschiedenis en de gemeenschappelijke taal, als concretisering van de grote fornuten

en richtte zich tot de Tweede Kamer, waarbij de Surinaamse parlementariër en arts Alwyn Munsra de profetische woorden uitsprak: „Zij die gaan sterven groeten u."

Het is echter niet de door Hernens onderkende corruptie die het noodlot van Suriname bepaalt – Suriname is altijd een onrechtvaardige samenleving geweest. Bovendien stond de elite van Nederland, inclusief koningin Beatrix, in augustus 1995 te popelen om een 'Boutersе-tot-de-twaalfde-macht' in Indonesië de hand te drukken – maar het pure besef over het eigen bestuurlijke onvermogen.

Joop den Uyl en Jan Pronk hadden echter geen boodschap aan dit eerlijke inzicht, want er kon oud zeer uit het verleden mee opgerumd worden. Immers, het zo door de Duitsers gekneechte Nederlandse volk aarzelde enige maanden na de bevrijding in 1945 niet de naar soevereiniteit hunkerende Indonesiërs opnieuw te onderwerpen. Slechts internationale druk van de Verenigde Staten deed Nederland op zijn schreden terugkomen. Moord en doodslag waren toen reeds gezaamd.

Eind jaren zestig kwam dit bruteel Nederlandse optreden in het voormalige Nederlands-Indië in volle hevigheid aan de oppervlakte. Het streven naar soevereiniteit van een kleine minderheid in Suriname werd dankbaar door de PvdA aangegrepen om het Nederlandse blazoen – het geschonden Samaritaan' – te restaureren. Welk land geeft haar voormalige kolonie een cheque van drie miljard mee? Dat is toch ongehoord?

En dat was nu het probleem met de keynesianen Pronk en Den Uyl. Ontwikkelingshulp is nooit als monetair fenomeen gezien, die monetaire variabelen als de wisselkoers sterk beïnvloedt.

Vlak voor de onafhankelijkheid hadden de Surinamers geen referendum nodig om hun mening te geven over hetgeen de politici Arron, Bruma, Den Uyl en Pronk hadden bekokstoofd. Ze kochten een vliegticket en vertrokken naar Nederland, of familieleden haalden hen ingewikkelde papieren in.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat de Surinamers boven het hoofd hangt. Of is het antwoord op deze vraag de opmerking van minister van Ontwikkelingssamenwerking, Herfkens, dat Suriname door en door corrupt is?

geboondenheid – wordt nooit echt duidelijk wat het noodlot is dat de Surinamers boven het hoofd hangt. Of is het antwoord op deze vraag de opmerking van minister van Ontwikkelingssamenwerking, Herfkens, dat Suriname door en door corrupt is?

...tisnakers
...antiek
...antiquе furniture
...expert
TEL Telefoon 0180 - 63 22 59
...GEOPEND
...doosje
...Nu reeds
...v.a. 1285,-
...Van 1985,-
...voor 985,-
...RUZEN!
...prijzen... veelal voor
...N (MASSIEF MAHONIE!)
...PRODUCTIES VAN OUD
...middels achter de rug. Dus kunnen
...e hebben wel een mijpenl ruimtege-
...al op ons terrein gezet. Hier wordt een
...UW bouwen! Vanaf nu:
...OP
...LEEG-
...ata uw stag!

Belgrado: overleg over vredesplan gaat door

[• *Vervolg* van pagina 1] Binnen de delegatie van Tsjernomyrdin bestaat volgens diverse Russische bronnen verschil van mening over het plan. Militairen in de delegatie zouden zich heftig verzetten tegen het compromis, omdat de NAVO te veel zeggenschap krijgt ten koste van een inbreng van de VN.

Het plan voorziet in een bestand in Kosovo, een onmiddellijke aftocht van de Joegoslavische en Servische troepen uit Kosovo en de gelijktijdige legering van de internationale vredesmacht. Vervolgens zouden de vluchtelingen naar Kosovo moeten kunnen terugkeren en zou een dialoog over de autonomie van Kosovo moeten beginnen.

Inmiddels hebben 31 landen in totaal 47.800 militairen toegezegd voor de vredesmacht. Rusland is daar nog niet bij. De NAVO heeft onlangs het aantal militairen dat ze voor een internationale vredesmacht nodig denkt te hebben, tot vijftigduizend verhoogd.

De NAVO heeft vannacht en vandaag de bombardementen op Joegoslavië onverm... gezet, maar daarbij ... zien en de aanvaller... centreerd op Servi... Kosovo. In Belgrad... de verstoring van ... ziening tot een seri... probleem leidt, n... een tekort aan wa... (Reuters, AFP, A...

KOSOVO

Suriname dank ramspoed aan zic...

OPINIE

...USIEF

Kosovo tussen doorbraak en escalatie

Tsjernomirdin en Ahtisaari naar Belgrado om vredesplan voor te leggen

Van onze redactie buitenland

BONN, BELGRADO – Het vredesproces rond Kosovo balanceert op de scheidslijn tussen 'escalatie' of een doorbraak in de richting van vrede, zei de Duitse minister van buitenlandse zaken Fischer gisteren.

De doorbraak moet vandaag of morgen komen, als de Russische gezant Viktor Tsjernomirdin samen de Finse EU-vertegenwoordiger Martti Ahtisaari in Belgrado is. Ook Tsjernomirdin zelf heeft het gevoel dat deze ronde van gesprekken het verdere verloop van het conflict zal bepalen. „Deze week zal beslissend zijn", zei hij gisteren in Duitsland.

De Rus probeerde er overeenstemming te bereiken met Ahtisaari en de Amerikaan Strobe Talbott over precisering van het vredesplan van de G8 – de zeven grootste industrielanden en Rusland. Belgrado stemde maandag formeel in met de uitgangspunten van het plan, maar die instemming is in het Westen met scepsis ontvangen. Tsjernomirdin en – vooral – Ahtisaari willen in Belgrado met eigen oren horen waartoe de Joegoslavische president Slobodan Milosevic precies bereid is.

Dat Ahtisaari meegaat toont aan dat het de Navo en de EU ernst is. Want hoewel Rusland de ruimte wordt gegund internationaal prestige op te bouwen met de bemiddelingspogingen, begint het westerse geduld met Moskou op te raken. De Navo wil vooral dat Rusland duidelijk maakt wat het doet als Milosevic het vredesplan slechts halfslachtig wil uitvoeren. De alliantie verwacht van de Russen dat ze dan een VN-resolutie accepteren – of zo'n resolutie tenminste niet met een veto blokkeren – die het afdwingen van een vredesregeling met Navo-landstrijdkrachten mogelijk maakt. En de duidelijkheid daarover moet nu komen, omdat met de opbouw van een landleger de komende weken moet worden begonnen willen de Kosovo-Albanezen nog enige kans maken om voor de winter veilig naar huis te kunnen.

De Navo-lidstaten willen bovendien duidelijkheid over de vredesmacht die in Kosovo gelegerd moet worden. De Russen voelen er wel wat voor om in het kader van een vredesregeling in delen van de Servische provincie de enige gewapende internationale aanwezigheid te vormen. De Navo vindt dat onacceptabel, omdat het een *de facto* opdeling van Kosovo in sectoren zou betekenen. De alliantie wil in alle delen van Kosovo aanwezig zijn om de veiligheid van de Albanezen te kunnen garanderen.

Intussen komen vanuit Joegoslavië verzoenende geluiden. In een brief aan EU-voorzitter Duitsland liet Belgrado weten in te stemmen met een „VN-aanwezigheid, een VN-mandaat en andere elementen waarover de VN-Veiligheidsraad in een resolutie moet beslissen volgens het VN-handvest". De Joegoslavische regering zegt ook bereid te zijn de troepensterkte in Kosovo terug te brengen tot 'het niveau van in vredestijd'. De Navo eist echter terugtrekking van vrijwel álle 40 000 Joegoslavische soldaten. Overigens erkende de alliantie gisteren na zeventig dagen bombardementen nog nauwelijks schade te hebben kunnen aanrichten aan de Joegoslavische militaire troepenmacht in Kosovo.

Intussen wordt steeds heviger gevochten aan de grens van Albanië en Joegoslavië. Inwoners van Albanese dorpen sloegen gisteren op de vlucht nadat het Joegoslavische leger hevige beschietingen had uitgevoerd op rebellen van het Kosovo-bevrijdingsleger UCK. Onder meer het politiebureau van de grensplaats Morini liep schade op door raket- en mortiervuur. De Navo bombardeerde de Servische legereenheden, maar raakte ook enkele bunkers aan Albanese kant – op enige honderden meters van de grens.

2-6-99

STOP DE BOMBARDEMENTEN!

Na twee maanden onophoudelijk bombarderen van geheel Joegoslavië en intensieve internationale bemiddeling lijkt een akkoord om tot het staken van het militaire geweld te komen, binnen handbereik. De Joegoslavische regering en het parlement hebben hun steun gegeven aan een voorstel dat Kosovo onder VN-gezag plaatst, maar wel als integraal onderdeel van de Federale Republiek Joegoslavië.

Het voorstel dat vooral onder invloed van de Duitse regering tot stand kwam, was echter voor de VS en Engeland onvoldoende. Hun reactie was snel en meedogenloos. Zij eisen een militaire bezetting van Kosovo door de NAVO. Hun 'vrede' is in feite de onvoorwaardelijke capitulatie van Joegoslavië en een terugtrekking van de Joegoslavische troepen zonder stopzetting van de bombardementen, zonder garanties voor een veilige aftocht van het Joegoslavische leger, zonder garanties voor ontwapening van het UCK en het volledig buiten spel houden van de VN. Hun 'vrede' is die van brute macht, die tot doel heeft de Joegoslavische staat te ontbinden en op te delen in protectoraten onder gezag van de westerse machten en de internationale financiële instellingen.

De Joegoslavische regering heeft alle recht om een oplossing te eisen onder gezag van de VN en dat de bombardementen worden gestaakt, alvorens met terugtrekking van troepen te kunnen beginnen. De oorlog tegen Irak heeft immers geleerd dat toen de Iraakse troepen zich terugtrokken, de VS een enorme slachting aanrichtten, waarbij 45.000 Iraakse militairen de dood vonden.

De NAVO koerst niet op vrede, maar op opdeling van Joegoslavië. Openlijk klinken er geluiden, o.a. uit Hongarije, om de grenzen te herzien. Wanneer de NAVO in haar opzet slaagt, dan zal er voorlopig geen vrede komen. Europa zal zich geconfronteerd zien met een destabilisering die het continent voor tientallen jaren zal verscheuren. De prijs voor een 'Pax-NAVO' zal op ons bord komen. Clinton heeft al aan het Amerikaanse Congres verklaard dat het de VS niets zal kosten. Europa gaat betalen. En de miljarden aan zgn. 'hulp' waarover men nu praat verdwijnen in de kluizen van het internationale bedrijfsleven.

De NAVO wil geen vrede, maar onderwerping. Wij roepen alle vredeskrachten op om deze ontwikkeling te keren en op te treden voor een politieke regeling d.m.v. onderhandelingen onder gezag van de VN en op basis van het respect voor de soevereiniteit en territoriale onschendbaarheid van Joegoslavië.

STOP DE OORLOG!

DE NAVO UIT DE BALKAN!

SPINOZA ACADEMIE
VOOR VREEDZAME EN LEEFBARE WERELDPOLITIEK

Grote Wittenburgerstraat 27, 1018 KV Amsterdam
* tel. en fax (020) 639 35 63 en 627 35 08
* postbank 5054615
* K.v.K. inschrijvingsnr. 204.826

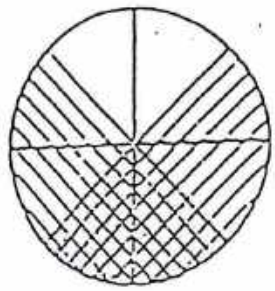

Uitnodiging voor de bijeenkomst op vrijdag 25 juni 1999 van 17.00 tot 19.00 uur in de Spinoza-Academie

TIEN RAMPJAREN

In juni 1989, tien jaar geleden, tijdens een bezoek van president Gorbatsjov aan Duitsland, werd onder invloed van de rechtervleugel van de Duitse CDU-CSU, de Habsburger familie en het Vaticaan, een doorbraak geforceerd van het Westen naar het Oosten. Het IJzeren Gordijn werd doorgeknipt en opzijgeschoven. Gorbatsjov, geconfronteerd met het risico van een Derde Wereldoorlog, besloot te zwichten.

Tegelijkertijd kwam het tot een crisis in Kosovo in aanwezigheid van Milošević. Leiders van het Servische bevolkingsdeel in Kosovo eisten van hem een eind te maken aan de bedreiging door de Albanese Kosovaren. Milošević zegde dat toe. Hij hief de autonomie op van Kosovo, 15 jaar nadat Kosovo bij de grondwet van 1974 maximale autonomie had verworven.
Ook Kroatië en Slovenië, die vanaf de "Kroatische lente" (1967-1971) voor grotere autonomie ijverden, en eigenlijk voor totale onafhankelijkheid, kregen het maximum wat mogelijk was.

In de recente oorlog in Kosovo komen die twee draden samen. De NAVO heeft haar schaakstukken weer meer naar het Oosten kunnen opschuiven, en zal geen afstand doen van haar leidende rol. Niet ten opzichte van Rusland, niet ten opzichte van de VN of de OVSE. Ook al zal daarvoor een lange bezetting nodig zijn, met alle risico's daarvan. De bedoeling is dat het bruggehoofd in Kosovo wordt uitgebouwd tot westerse penetratie in de gehele regio, onder de vlag van een politiek en economisch herstelprogramma.

Meer dan ooit is het nodig een centrum van mondiale samenwerking te stichten. In termen van de Spinoza-Academie: een bundeling van mensen en bewegingen in het Derde Kwadrant.

Als u met ons hierover van gedachten wilt wisselen op aanstaande vrijdag dan verwachten wij u graag.

H. Bakker
J.W.E. Riemens

NIEUWE COMMUNISTISCHE PARTIJ - NCPN
Donker Curtiusstraat 7-325
1051 JL Amsterdam
tel. 020 6825019
fax. 020 6828276
Postbank 6391313
KvK V 537640

Juni/Juli 99

Verklaring NCPN n.a.v. de toestand in Joegoslavië.

Wat na de maandenlange bommenregen op Joegoslavië als vredesakkoord wordt voorgesteld, zal niets anders blijken te zijn dan het voortzetten van de oorlog met andere middelen en de voorbereiding op nieuwe gevechten.

De misplaatste trots en de arrogantie waarmee de NAVO, de militaire arm van het roofzuchtige imperialisme, claimt succes te hebben gehad met haar zogenaamde schone luchtoorlog, steekt beangstigend af bij de gigantische vernietiging van mensenlevens, woonhuizen, fabrieken en infrastructuur, milieu en de economie! De volkeren in Servië en Kosovo zijn uiteindelijk allemaal het slachtoffer van de NAVO-aanvallen.

De imperialistische leugenpropaganda, bestaande uit halve waarheden en hele leugens, uit suggestieve televisiebeelden en kranteartikelen, door een groot leger anti-communistische en naar Amerikaans voorbeeld geknede journalisten, zal op den duur niet kunnen verhullen dat de oorlog om Joegoslavië niets te maken heeft met welke humane doelstelling dan ook. De NAVO-aanvallen waren uitsluitend bedoeld om een soevereine staat, die niet bereid is in alles toe te geven aan de imperialistische machtshonger en hegemonistische politiek, op de knieën te dwingen. Dat inzicht groeit onder de bevolking. Daarom wordt nu al duidelijk dat de NAVO wellicht een militaire overwinning heeft geboekt, maar politiek en moreel veel steun verliest.

Alles wat in de verste verte nog op communisme of socialisme lijkt staat de onbelemmerde groei van de kapitalistische belangen in de weg en moet daarom vernietigd worden! Servië, waar zelfs na een jarenlange westerse economische blokkade nog zo'n 70 procent van de sleuteleconomie staatseigendom is, moet als zelfstandige republiek verdwijnen of onder een bewind komen van een aan het imperialisme onderdanige vazallenregering!

Het doel van de oorlog is de beschikking over de rijkdommen van het land, het verkrijgen van de totale controle - zowel economisch als militair - over de hele Balkan en een vrije doortocht naar andere rijkdommen in de voormalige Sowjet-Unie. Overigens maken sommige vooraanstaande woordvoerders in hun hoogmoedige arrogantie daar al geen geheim meer van!

Het gaat niet alleen om de afscheiding van de provincie Kosovo. Feitelijk zijn de misdadige voorbereidingen voor verdere opsplitsing van Joegoslavië al in volle gang, in de provincie Vojvodina, in de deelrepubliek Montenegro en in het aanzetten en scheppen van tegenstellingen in andere delen van Servië. Ook in de voormalige Joegoslavische deelrepubliek Macedonië zijn de imperialistische machinaties om het land te verdelen duidelijk zichtbaar.

Om de hele wereld te onderwerpen aan de machtigste en rijkste kapitalistische landen, om zó de afbraak van de verworvenheden en rechten van de arbeidersbevolking in de eigen landen door te kunnen zetten en elk perspectief voor de grote massa's in de andere delen van de wereld de grond in te

boren, wordt het door henzelf met de mond beleden internationaal recht op grove wijze geschonden. Om een soeverein land aan te vallen vond men een formele dekking door de, steeds meer aan de leiband van het imperialisme lopende, Verenigde Naties niet eens meer nodig.

Het kan dan ook geen verwondering meer wekken dat het politiek-militaire gangsterdom van de VS en de Europese NAVO-regeringen, waarvan een groot deel geleid wordt door, zich nog schaamteloos "socialistisch" noemende, regeringsleiders, nauw samenwerkt met de bandieten van het UCK in het provoceren van Servisch optreden. Samenwerking dus met een afscheidingsbeweging, indirect gesteund door de Duitse regering en bewapend met drugs- en andere mafiagelden! En dit, terwijl de imperialistische leugenfabriek, met het doel tegenacties in de wereld te kunnen voorkomen, elk volk, elk staatshoofd criminaliseeert dat niet naar de imperialistische pijpen wil dansen. Geheel naar de Amerikaanse geweldstraditie worden er zelfs, miljoenen op het hoofd gezet van president Milosevic, leider van een wettige regering. Het politieke gangsterdom ten voeten uit!

De moorddadige agressie tegen het Joegoslavische volk heeft niets te maken met menslievendheid en zorg voor vluchtelingen. De NAVO-agressie heeft dit vraagstuk zelfs veelvoudig verergerd!

Vormen van Servisch nationalisme zijn niet anders dan reacties op nationalisme in andere delen van het destijds nog bestaande Joegoslavië. Dit nationalisme werd en wordt politiek en met wapens gesteund en door Europese landen, met Duitsland voorop!

Tekenend is dat de NAVO, om de regering Milosevic weg te krijgen, nu onder de formele vlag van de VN, onderhandelt met de Servische oppositie, die vooral bestaat uit extreme en tegen het fascisme aanleunende politieke groeperingen, waarvan de militaire "vrijcorpsen" de daders zijn van excessen in Kosovo, zoals moord en brandschatting. Dat is de kapitalistisch-imperialistische machts- en verdeel- en heerspolitiek: liever een fascistisch bewind dan een regime dat weigert staatseigendommen uit te leveren aan de "vrije" markt, dus aan de winsthonger van het kapitaal!

Het moet voor alle vredelievende en weldenkende mensen ontnuchterend zijn om te moeten constateren dat partijen, zoals GroenLinks, die doorgaans zoveel vrede en milieu in hun politiek stoppen, achter het bombarderen en de daardoor veroorzaakte milieurampen staan. Ook deze partijen hebben zich geplaatst in de rij van hen die onverbloemd het Europese en Amerikaanse grootkapitaal steunen. Terwijl de werkenden en uitkeringsgerechtigden in alle betrokken westerse landen voor de kosten van de oorlog moeten opdraaien, proberen de oorlogsstokers, die eerst gigantische winsten maakten aan het produceren van de wapens, nu ook nog van de door hen veroorzaakte schade te profiteren door herstelwerkzaamheden in Joegoslavië uit te voeren, waardoor ze vette winsten binnenhalen.

De Nieuwe Communistische Partij-NCPN roept alle vredelievende en goedwillende mensen op zich niet te laten meeslepen in de leugenachtige NAVO-propaganda en overeenkomsten te zoeken ten einde een uiterst noodzakelijke nieuwe beweging voor vrede en tegen oorlog te organiseren!

Handen af van Joegoslavië!
NAVO is oorlog!

Nieuwe Communistische Partij-NCPN
juni/juli 1999.

Balkan Vredes Info

Eerste jaargang - nr. 1 - juni 1999 - los nummer Fl. 2.50

Kosovo:
derde bedrijf in de ontmanteling van Joegoslavië

Van de redactie

Het Dayton-accoord maakte duidelijk hoe de Verenigde Staten de Balkan wensten te controleren, nl. de vorming van protectoraten onder directe militaire controle van de NAVO, waarin de VS een beslissende invloed hebben. De vorming van zelfstandige staten, zoals het geval was met Kroatië en Slovenië in 1991 mocht niet gevolgd worden. De VS steunden aanvankelijk deze afscheidingen dan ook niet, maar werden net als de Europese landen voor het blok gezet door de eenzijdige erkenning van Duitsland, met actieve ondersteuning van het Vaticaan. In de Bosnische oorlog hebben de VS een afscheiding zoals met Kroatië en Slovenië d.m.v. Dayton weten te verhinderen. Ook ten aanzien van Kosovo, het derde bedrijf in de ontmanteling van Joegoslavië, streeft men naar protectoraten onder controle van de grootmachten en niet naar zelfbeschikkingsrecht van de volkeren, alle 'humanitaire' gepraat ten spijt.

Lees verder op pagina 13 t/m 17

Inhoud

Kosovo:derde bedrijf in de ontmanteling van Joegoslavië
pagina 1, 13 t/m 17

Commentaar: het monster van de grondoorlog kruipt dichterbij
pagina 3

Het dictaat van Rambouillet
pagina 4 en 5

Economie zal tien jaar nodig hebben om te herstellen
pagina 6 en 7

Uitspraken van vooraanstaande politici
pagina 8

De slag om Kosovo: oorlog om de grondstoffen
pagina 9 en 10

VN terzijde geschoven
pagina 10

Bombardement op Albanese vluchtelingen. Een vergissing?
pagina 11 en 12

Oorlogsveteranen tegen Balkanoorlog
pagina 12

Clusterbommen
Pagina 12

Vojvodina, geschikt gebied voor veldslag
pagina 18

Onthullende documenten uit Duitsland
pagina 19 t/m 21

De milieugevolgen van de NAVO-agressie
pagina 22 en 23

NAVO verzwijgt verliezen
pagina 24 t/m 26

Hongarije in lastige positie
pagina 26

De Serviërs in de rol van fascisten
pagina 27 en 28

Anti-Servische stemmingmakerij
pagina 28

Colofon:

Balkan Vredes Info is een nieuws- en informatieblad met actuele berichtgeving en achtergronden over de ontwikkelingen op de Balkan en Oost-Europa. Behalve aandacht voor de afzonderlijke landen, worden met name de internationale ontwikkelingen gevolgd, in het bijzonder de relaties met de Europese Unie, de Verenigde Staten en de NAVO.

De informatie die gegeven wordt, komt voor een belangrijk deel van internationale persbronnen, instituten en onafhankelijke onderzoekscentra. Voor niet-redactionele artikelen geldt dat deze niet automatisch de opvatting van de redactie weergeven.

Gezien de actuele ontwikkelingen zal Balkan Vredes Info onregelmatig verschijnen.

Hoofdredakteur: Nico Varkevisser

Vormgeving: Moonik

Uitgever:
Stichting Global Reflexion
gevestigd:
Centrum Internationale Samenwerking
Sloterkade 20 - 1058 HE Amsterdam
Telefoon: 020 615 1122
Fax: 020 615 1120
E-mail: office@globalreflexion.org

Alle correspondentie:
Postbus 59262
1040 Amsterdam

Drukkerij, distributie en advertentie-acquisitie:
Centrum Internationale Samenwerking

Oplage: 4000

ISSN: 1389-9996

Nederland:
Los nummer: Fl. 2.50
Steunabonnement: Fl. 35.00
Giro 824553 t.n.v.
Global Reflexion inzake abonnementen,
Amsterdam
O.v.v. Balkan Vredes Info

Belgie:
Distributie en administratie:
Global Reflexion
Postbus 9
Evere 3 - 1140 Brussel
Telefoon: 02/217 52 35
Los nummer: Bfr. 45
Steunabonnement: Bfr. 650
Bank: Général Brussel
Rekening 210-0347863-73

Het monster van de grondoorlog kruipt dichterbij

Van "chirurgische ingrepen", zo deze er ooit waren, is bij de bombardementen van de NAVO op Joegoslavië allang geen sprake meer. Steeds vaker worden burgervoorzieningen tot militaire objecten verklaard. Geconfronteerd met het falen van hun militaire strategie, nl. het uitschakelen van de defensiecapaciteit van Joegoslavië, wordt een massale vernietigingsaanval uitgevoerd op de burgerbevolking en de sociaal-economische structuur van het land. Met het bombarderen van ziekenhuizen en inrichtingen, scholen en universiteiten, elektriciteitscentrales en drinkwatervoorziening, de economische produktie en het milieu, wordt alles vernietigd wat na de Tweede Oorlog door de volkeren van Joegoslavië is opgebouwd. De hoop is daarmee de weerstand te breken en het dictaat van Rambouillet te kunnen opleggen. De totale vernietiging van een Europees land, dat ook een belangrijk deel uitmaakt van de Europese cultuur als geheel, moet een pijnlijk gezichtsverlies, zoniet de ondergang, van de NAVO voorkomen.

Het NAVO-front begint forse scheuren te vertonen. Griekenland, verklaard tegenstander van de oorlog, heeft zijn luchtruim voor Turkse militaire vluchten gesloten. De Italiaanse premier d'Alema wil een "bommenpauze". Duitsland verklaarde bij monde van Joschka Fischer, "dringend behoefte aan een gesprek" te hebben. In het voetspoor van Duitsland wil Nederland nu opeens "zoeken naar een andere procedure".

Het monster van de grondoorlog kruipt dichterbij. Vooral de Britse premier Blair dient zich aan als herauut van de grondaanval, ondersteund door de Amerikaanse Generale Staf. Duitsland wil voorlopig nog niets van een grondoorlog weten en ook in andere Europese landen leeft weerzin. Betrokken te raken bij een 'Vietnam-oorlog' in Europa, zal verregaande consequenties hebben voor de ontwikkelingen van het gehele Europese continent, tot zelfs ver daarbuiten.

Terwijl er ogenschijnlijk nog gediscussieerd wordt, zijn de VS al bezig zijn met de opbouw van een omvangrijke troepenmacht in Albanië. Op deze wijze creëren de VS een situatie, waarin de Europese landen slechts kunnen kiezen om wel of niet daaraan deel te nemen. Een greep op de processen hebben zij niet.

Deelnemen aan een grondoorlog zal ook voor ons land grote consequenties hebben. Een meerderheid van de bevolking is daar ook tegen. Wanneer we echter kijken naar de politiek in Den Haag, dan blijkt dat men in een wezensvreemde realiteit leeft. Terwijl steun wordt gegeven, met als enige uitzondering de SP, aan een oorlog tegen Joegoslavië die elke vorm van recht, humaniteit en beschaving tart, wordt de regering ten val gebracht vanwege het correctief referendum. D66, de partij die het sterkst heeft gepleit voor een grondoorlog, creëert een politieke crisis vanwege een betekenisloze wet.

Tegen dit onverantwoordelijke gedrag van de politici in Den Haag, mogen protesten niet uitblijven. Wanneer de oorlog niet zeer snel stopt, dan zal zij zeer langdurig, smerig en kostbaar zijn. Joegoslavië zal verwoest worden en wij krijgen de rekening. De winst is voor het internationale bedrijfsleven, met name voor de militair-industriële bedrijven.

Het dictaat van Rambouillet

Van de redactie

Herhaaldelijk werden wij in de eerste week van de luchtaanvallen op Joegoslavië getrakteerd op uitspraken van regeringsvertegenwoordigers dat Milosevic slechts de telefoon hoefde te pakken om de bombardementen op zijn land te stoppen. "Eén telefoontje is genoeg", zo bezwoer onze Minister van Buitenlandse Zaken Van Aartsen ons in de eerste oorlogsnacht. Het enige wat, volgens Van Aartsen, Milosevic te doen stond was te verklaren dat zijn regering het 'Vredesakkoord van Rambouillet' zou ondertekenen. Het 'akkoord' werd zoals bekend niet ondertekend. Deze `starre opstelling' van Milosevic was volgens degenen die het Nederlandse volk het 'Hoe en Waarom van de oorlog' moesten uitleggen de oorzaak van de bombardementen. Het geduld van de NAVO was genoeg op de proef gesteld en er was niets meer om over te onderhandelen.

De werkelijkheid aan de vooravond van de oorlog lag echter iets anders, zo blijkt achteraf. Er was in feite niets om over te onderhandelen. De Verenigde Staten hadden buiten de internationale contactgroep eenzijdig eisen ingebracht die Joegoslavië feitelijk tot een volledige overgave dwongen. Madeleine Albright hield de Serviërs voor dat zij het 'akkoord' moesten ondertekenen en een door de NAVO geleide militaire macht hadden te accepteren. Volgens de New York Times van 8 april hadden vlak voor het begin van de bombardementen zowel het Joegoslavische parlement als de Joegoslavische regering tot het laatste moment aangedrongen op de stationering van een troepenmacht van de Verenigde Naties in plaats van NAVO-troepen.

Het begint steeds duidelijker te worden dat de Verenigde Staten juist geen VN toezicht wensten, terwijl het 'Akkoord van Rambouillet' een voor de Federale Republiek Joegoslavië onaanvaardbaar dictaat is dat het gehele Joegoslavische grondgebied zal uitleveren aan een NAVO-bezettingsmacht.

Uit de zware bombardementen die geheel Joegoslavië treffen en uit de troepenconcentraties van de NAVO in de buurlanden, blijkt dat de NAVO inderdaad van plan is heel Joegoslavië te bezetten, zoals ook blijkt uit de bepalingen van Rambouillet In de media werden vooral die punten uit het `Akkoord van Rambouillet' genoemd die betrekking hebben op Kosovo:

- een autonome status.

- een troepenmacht van 30.000 man NAVO-troepen.

- een referendum binnen drie jaar over de 'zelfstandigheid'.

Voor de andere gedeelten van Rambouillet was in de pers geen aandacht. Hieronder volgt een korte opsomming:

- Kosovo krijgt een President, een Eerste Minister en een Regering, een Parlement en een Hooggerechtshof.
- Kosovo zal het recht hebben eigen wetten te maken zonder enige controle van Servië of de Federale Republiek Joegoslavië. Het zal gerechtigd zijn belastingen te heffen, programma's op economisch, wetenschappelijk, technologisch, regionaal en sociaal gebied mogen uitvoeren en internationale relaties onderhouden op de zelfde wijze als een republiek.
- Joegoslavische legereenheden zullen zich geheel uit Kosovo terugtrekken, behalve een beperkte grenswacht (actief in een grensgebied van vijf kilometer).
- Servische politietroepen zullen zich geheel uit Kosovo terugtrekken tot op een grensgebied van vijf kilometer.
- De NAVO zal worden uitgenodigd een troepenmacht (KFOR) te leveren, die gemachtigd is geweld te gebruiken bij het toezien op de naleving van de akkoorden.

Met name die gedeelten in 'Appendix B' van het 'Akkoord van Rambouillet', waarin de bewegingsvrijheid van de NAVO wordt uitgewerkt, die geheim waren en pas op het allerlaatste moment aan de Joegoslavische delegatie werden voorgelegd, wijzen uit dat de soevereiniteit van heel Joegoslavië zou worden aangetast. Hieronder volgen zij in verkorte vorm:

Bepaling 6a: De NAVO is onschendbaar voor elk juridisch proces van de FRJ (Federale Republiek Joegoslavië), zowel burgerlijk, administratief als strafrechtelijk.

Bepaling 6b: NAVO-personeel zal onder alle omstandigheden onschendbaar zijn voor elk juridisch proces van de FRJ, zowel burgerlijk, administratief als strafrechtelijk.

Bepaling 7: NAVO-personeel is onschendbaar voor iedere vorm van arrestatie, verhoor of detentie door de autoriteiten van de FRJ.

Bepaling 8: NAVO-personeel kan zich vrij bewegen binnen de FRJ inclusief het luchtruim en de territoriale wateren.

Bepaling 9: De NAVO zal worden gevrijwaard van elke vorm van diensten, belastingen, douane-inspectie en documentencontrole voor goederen en personen die de FRJ binnenkomen of in transit passeren.

Bepaling 10: De autoriteiten van de FRJ zullen met voorrang en noodzakelijke middelen alle verplaatsing van personeel, voertuigen, schepen en vliegtuigen mogelijk maken. De NAVO is gevrijwaard van het betalen van heffingen of belastingen bij aankomst of vertrek bij havens en vliegvelden.

Bepaling 11: Het is de NAVO toegestaan kosteloos de luchthavens, wegen, spoorwegen en havens van de FRJ te gebruiken.

Bepaling 12: NAVO-personeel is gevrijwaard van het betalen van belasting voor inkomen verworven buiten de FRJ.

Bepaling 13: NAVO-personeel is gevrijwaard van het betalen van belastingen, heffingen, inspectie en douanebepalingen voor geïmporteerde goederen.

Bepaling 14: De NAVO wordt het toegestaan zonder belasting of andere heffingen goederen te importeren voor officieel gebruik van de NAVO of verkoop aan NAVO-personeel.

Bepaling 15: De NAVO heeft het recht het gehele 'elektromagnetische spectrum' (communicatie-netwerken) van de FRJ te gebruiken. De NAVO is het toegestaan haar eigen postdienst te onderhouden. De partijen verplichten zich, na eenvoudig verzoek, alle telecommunicatiefaciliteiten aan te bieden, inclusief radio en TV uitzendingen.

Bepaling 16. De partijen zullen zonder kosten alle publieke faciliteiten ter beschikking van de NAVO stellen. De partijen verplichten zich tegen de meest goedkope prijs de NAVO te voorzien van elektriciteit, water, gas en andere bronnen

Bepaling 17: De NAVO en het NAVO-personeel is gevrijwaard van elke claim die uit de activiteiten van haar operatie voorkomen.

Bepaling 18: Het is de NAVO toegestaan om goederen, diensten en bouwactiviteiten van elke bron, binnen en buiten de FRJ te verwerven. Over de contracten, goederen en diensten kunnen geen heffingen of belastingen geheven worden. De NAVO kan contructiewerkzaamheden door eigen personeel laten uitvoeren

Bepaling 19: Commerciële operaties in de FRJ, in dienst van de NAVO, zijn gevrijwaard van alle lokale wetten en bepalingen

Bepaling 20: De NAVO kan lokaal personeel inhuren die op individuele basis onderworpen blijven aan lokale bepalingen, met uitzondering van arbeidswetgeving. Echter, lokaal personeel in dienst van de NAVO zullen:

a. gevrijwaard zijn van processen met betrekking tot hun uitlatingen, zowel schriftelijk als mondeling

b. gevrijwaard zijn van nationale verplichtingen en/of militaire dienst

c. alleen voorwerp zijn van arbeidsbepalingen van de NAVO en

d. gevrijwaard zijn tot het betalen van belasting over het salaris dat de NAVO betaalt.

Bepaling 21: Het is de NAVO toegestaan individuen in gevangenschap te nemen

Bepaling 22: Het is de NAVO toegestaan in de FRJ verbeteringen of veranderingen aan te brengen op het gebied van de infrastructuur, zoals wegen, bruggen, tunnels en gebouwen.

Dit zijn de rechten die een bezettingsleger zich toeëigent! Het is daarom niet verwonderlijk dat 'Rambouillet' voor Joegoslavië bij voorbaat onacceptabel was. ■

Economie zal tien jaar nodig hebben voor herstel

BELGRADO, 23 mei (IPS) - Als de bombardementen op Joegoslavië nu stopten, dan zou de Servische economie tien jaar nodig hebben om weer op het niveau van 24 maart dit jaar te komen, de begindatum van de NAVO-aanvallen. Dit zeggen onafhankelijke economen van de Groep 17, een organisatie die bekend staat om zijn scherpe kritiek op het economische beleid van Milosevic en diens terughoudendheid om marktgerichte hervormingen door te voeren.

Zowel officiële als onafhankelijke economen vrezen dat Joegoslavië, een middelmatig industrieland, met opzet wordt teruggebracht tot een achterlopende overlevingseconomie. Volgens de gegevens van Buitenlandse Zaken zijn meer dan 40 weg- en spoorwegbruggen door raketten vernield, waardoor onderandere het scheepvaartverkeer op de Donau geblokkeerd is geraakt. Naast de infrastructuur is systematisch de metaalverwerkende, chemische en olie-industrie verwoest. "De verstoring van een belangrijke verkeersader als de Donau leidt voor de gehele regio tot dagelijkse verliezen van 20 miljoen Duitse mark," zei de Joegoslavische Minister van Buitenlandse Zaken, Zivadin Jovanovic, afgelopen week tegen journalisten.

Omdat hun arbeidsplaatsen door de NAVO met de grond gelijk zijn gemaakt, hebben sinds 24 maart 500.000 mensen hun baan verloren, zo blijkt uit officiële Joegoslavische statistieken. Al voor de NAVO-bombardementen beliep de werkloosheidsgraad 27 procent. Slechts 1,9 miljoen mensen op een bevolking van tien miljoen waren volledig tewerkgesteld. Nu is onder andere ook de enige autofabriek van Joegoslavië, Zastava, tot een ruïne gebombardeerd.

"Voor 24 maart waarschuwden de meeste van onze deskundigen dat het door de slechte economische situatie in het land 15 jaar zal duren voor Joegoslavië opnieuw het economische niveau van 1989 heeft bereikt," zegt Mladen Dinkic van Groep 17. 1989 was het jaar dat voorafging aan het uiteenvallen van Joegoslavië en de daarop volgende oorlogen in Kroatië en Bosnië, waarvoor de FR. Joegoslavië met economische sancties bestraft werd door de Verenigde Naties. Toen de sancties in '95 opgeheven werden, bleef Joegoslavië de toegang ontzegd tot handelsovereenkomsten en buitenlandse financieringen en investeringen.

"Welk excuus de NAVO ook had voor de luchtaanvallen, de reden voor de omvang van de verwoestingen blijft voor de economische experts een raadsel," zegt Dinkic. "Want uiteindelijk is het alleen de bevolking die de schade ondervindt en humanitaire hulp nodig zal hebben, niet Milosevic."

De Groep 17 waarschuwt dat het gemiddelde jaarinkomen in Joegoslavië van 1650 tot onder de 1000 dollar zal terugvallen. De totale economische schade door de NAVO-aanvallen, zo stellen de economen, zal, gemeten in verhouding tot het bruto binnenlands produkt, de door de Nazi's berokkende schade tijdens de Tweede Wereldoorlog waarschijnlijk gaan overtreffen. "Joegoslavië zal niet in staat zijn het huidige niveau van gezondheidszorg, sociale zekerheid en onderwijs te handhaven."

Volgens de econoom Srboljub Antic kan het Joegoslavische bbp, afhankelijk van de duur van het conflict, met 50 procent inkrimpen. "Het is nu al duidelijk dat zonder omvangrijke buitenlandse hulp we geen economisch herstel mogen verwachten. Natuurlijk zullen de mensen terug kunnen vallen op landbouw voor hun voedselvoorziening, maar deze economie zal meer weg hebben van de middeleeuwen dan van het einde van de 20e eeuw."

Joegoslavië zelf raamt de wederopbouwkosten op dit ogenblik op zo'n 100 miljard dollar, maar westerse verantwoordelijken hebben al laten doorschijnen dat er van hulp geen sprake kan zijn zolang Milosevic aan het roer staat.

De Servische regering heeft inmiddels een noodinkomstenplan gelanceerd voor 50.000 arbeiders van de negen grootste fabrieken in Servië, die totaal vernietigd werden, en biedt hun werk aan in landbouwprojecten. Tot dusver is de respons daarop te verwaarlozen. Als de luchtaanvallen gestopt zijn, willen de autoriteiten op grote schaal "werkbrigades" organiseren voor de wederopbouw van het land.

BELGRADO, 23 Mei (Joegoslavische Rode Kruis). Volgens het Joegoslavische Rode Kruis telt Joegoslavië na twee maanden bombarderen al meer dan een miljoen ontheemden. Deze mensen moesten hun huizen verlaten doordat hun wningen werden vernietigd. Ook zijn uit angst voor de bombardementen een groot aantal mensen op drift geraakt. Vooral in de plaatsen Aleksinac, Pristina, Novi Sad, Djakovica, Surdulica, Cacak, Valjevo, Cuprija, Nis en Prokuplje werden op grote schaal woonwijken verwoest.

Meer dan 500.000 arbeiders zijn door de vernietiging van hun fabrieken werkloos geraakt, zo heeft de Servische Vakvereniging verklaard. Als gevolg daarvan zijn op zijn minst twee miljoen mensen van hun bestaan beroofd en deze zullen spoedig een beroep moeten doen op hulporganisaties, zo verwacht het Rode Kruis. Door de onophoudelijke bombardementen op Kosovo en Metohija zijn bijna 250.000 mensen naar veiliger plaatsen in Servië en naar Montenegro gevlucht. Daarnaast zijn er in Joegoslavië al meer dan 600.000 vluchtelingen uit Bosnië-Herzegovina en Kroatië.

BELGRADO, 23 Mei (TANJUG). Het Joegoslavische comité voor samenwerking met UNICEF heeft bij monde van Margit Savovic verklaard dat sinds het begin van de NAVO-aanval meer dan 1200 burgers zijn gedood. 30% daarvan bestaat uit kinderen. Zij vertelde dat juist de kinderen het zwaarst worden getroffen. Van de gewonden zijn 40% kinderen. Volgens voorzichtige schattingen leven drie miljoen kinderen onder voortdurende stress door slaaptekort. De effecten daarvan zullen pas na de oorlog zichtbaar worden. ■

Uitspraken van vooraanstaande politici

Mario Soares, voormalig President Portugal:

"Of wij Milosevic nu aardig vinden of niet, een feit blijft dat hij een democratisch gekozen president is die internationaal wordt erkend en dit conflict - ik wil niet spreken van een Derde Wereldoorlog maar wel over de onvoorziene consequenties daarvan - is in het hart van Europa". De NAVO heeft de Verenigde Naties of Rusland niet geconsulteerd en breekt het internationaal recht en de internationale orde, wat ik als zeer ernstig beoordeel".

Michael Gorbachev, voormalig President van de Sovjet Unie. Rome 21 April:

"Na het uiteenvallen van de USSR was het noodzakelijk nieuwe spelregels te vinden waardoor niet alleen maar het recht van de sterksten zou prevaleren. Een nieuw evenwicht moest worden bereikt door hervormingen van de Verenigde Naties en andere internationale organisaties. In plaats daarvan werd de zeer meegaande Kofi Anan benoemd tot leider van de Verenigde Naties en de marionet Javier Solana tot hoofd van de NAVO".

Dennis Healy, veteraan WO II, en adviseur van Labour 1964-1970:

"Servië is door de Verenigde Naties erkend als een soevereine staat. (...) Wij maken een fout door zo snel te handelen en ons vast te leggen in een langdurige campagne, waarin wij de totale beslissingsbevoegdheid niet bij de regeringen van de NAVO-landen hebben gelegd maar bij de commandanten van de NAVO. Als je Joegoslavië aanvalt om Kosovo, waarom Rusland dan niet vanwege Tsetsjenië? Waarom niet Turkije voor de oorlog tegen de Koerden?"

Lebed, Russisch nationalistisch politicus en Gouverneur van Krasnojarsk. Moskou, 31 Maart 1999:

"Wij moeten verklaren dat wij Joegoslavië militaire en technische steun zullen geven met het doel de burgerbevolking te ondersteunen".

Henry Kissinger, voormalig Minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten, 5 April 1999:

"Als Kosovo onafhankelijk zou worden zal de druk op Macedonië, waarvan éénderde deel Albanees is, toenemen. Waarom zouden wij hen niet hetzelfde recht toekennen als hun Albanese broeders in Servië? Het conflict zal zich uitbreiden als Bulgarije een claim zal leggen op de in Macedonië levende Bulgaren, ook éénderde deel van de bevolking. Griekenland zou vervolgens in de verleiding kunnen komen de legitimiteit van Macedonië, ter discussie te stellen."

Mc Namara, Minister van Defensie in de jaren `60 tijdens de oorlog in Vietnam. New York Times, 21 April 1999:

"Ik ben bang dat wij zullen eindigen met een herhaling van dezelfde fouten als destijds. Mijn grote bezorgdheid is dat wij nu al fouten hebben gemaakt die vermeden hadden kunnen worden als wij van onze ervaringen hadden geleerd. Als wij ons de lessen van Vietnam ter harte zullen nemen kunnen wij de oorlog (in Kosovo) misschien eerder beëindigen; als wij deze lessen negeren zal het resultaat catastrofaal zijn."

Fidel Castro, President Cuba, 4 Mei 1999:

"Het probleem kan niet worden opgelost met raketten, bommen of met grondtroepen omdat, als het volk vastbesloten is te vechten zij dat ook overal zullen doen. Ieder huis zal veranderen in een fort en iedere man of vrouw in een soldaat. Het is dan geen kwestie van divisies, artillerie-eenheden, luchtmacht of marine". (....) "Wij beschikken niet over overvloedige reserves maar wij hebben een menselijk voordeel. Als u medisch personeel nodig hebt voor die honderdduizenden vluchtelingen zal ons land kosteloos bijdragen met 1000 artsen om voor de vluchtelingen uit Kosovo te zorgen." (Aangeboden aan vertegenwoordigers van de St Egidious Community op 5 April, 12 dagen na het begin van de NAVO-aanvallen).

Margaret Thatcher, voormalig Eerste Minister van Groot Brittannië, 23 April 1999:

"De bombardementen zijn acht jaar te laat. (...) Oppositie tegen de bombardementen is emotionele nonsens. (...) Milosevic is een waarachtig monsterachtig kwaad. (...) Pinochet is een bastion van democratie tegen de dreiging van het communisme en een waardevolle bondgenoot van Groot-Brittannië".

De slag om Kosovo: oorlog om de grondstoffen

Van de redactie

Kosovo wordt vaak afgeschilderd als een achterlijk, geïsoleerd berggebied, verstoken van natuurlijke hulpbronnen en slechts interessant voor diegenen die er wonen. In dat licht is het merkwaardig dat de NAVO het nodig vond om juist dit gebied de inzet te maken van een miljarden dollars verslindende oorlog. De tot vervelens toe herhaalde beweegreden dat het zou gaan om een 'humanitaire campagne' om etnische zuiveringen te stoppen en de vluchtelingen naar hun huizen te laten terugkeren komt door de massaliteit van de oorlogshandelingen steeds ongeloofwaardiger over. Is het bijvoorbeeld noodzakelijk om voor een 'humanitaire campagne' ter redding van Kosovo ver verwijderde bevolkingsconcentraties als Belgrado, Novi Sad en Nisj te bombarderen?

In de geschiedenis gingen bijna alle grootschalige militaire conflicten, van Koeweit tot Vietnam, uiteindelijk om harde economische belangen en nooit om de verdediging van welk mensenrecht dan ook. Er moeten dus verborgen motieven bestaan. In 1998 bezocht de Amerikaanse journalist Chris Hedges, Kosovo en op 8 Juli van datzelfde jaar publiceerde hij in de New York Times een artikel over de bodemrijkdommen van het gebied. Deze bodemrijkdommen zijn hoogstwaarschijnlijk één van de verborgen drijfveren van de Westerse machten om Kosovo binnen hun invloedssfeer te trekken.

In het bewuste artikel beschrijft Hedges het mijnbouwcomplex van 'Stari trg', gelegen bij Kosovska Mitrovica, een industriestad ten noordwesten van Kosovo's hoofdstad Pristina. Sinds de Griekse Oudheid wordt deze streek al genoemd als vindplaats van goud en zilver. In dit mijnbouwgebied worden ook nu nog steeds grote hoeveelheden goud en zilver gewonnen maar ook lood, zink en cadmium. Het complex is eigendom van de Staat (waar wij later op terug zullen komen) en is volgens Hedges "het belangrijkste mijnbouwgebied in de Balkan". De waarde ervan wordt geschat op minstens vijf miljard dollar.

Door de economische sancties van de Verenigde Staten en de Verenigde Naties tegen de FR Joegoslavië zijn de 22 mijnen van Stari Trg de kurk waarop de Joegoslavische economie drijvende wordt gehouden. Inname van Kosovo zou dus de doodsteek voor de economie van Joegoslavië betekenen. Hedges in de New York Times: "De mijnen van Stari Trg worden omringd door magazijnen, hoogovens, 17 metaalbewerkings-fabrieken, goederen-opslagplaatsen, spoorlijnen, een energiecentrale en de grootste accufabriek van het land." De capaciteit van de lood- en zink-raffinaderijen is de op twee na grootste ter wereld. Volgens de directeur, Novak Bjelic, is de totale eindproduktie van de laatste drie jaar van zink, lood, cadmium, zilver en goud, 139.789 ton. In alle oorlogen waar de Balkan bij betrokken was, was het mijngebied een van de belangrijkste twistpunten. Een van de belangrijkste opdrachten van de Duitse Wehrmacht in de Tweede Wereldoorlog was de inname van Kosovo. Ter illustratie, het belang van Stari Trg voor de militaire industrie van Nazi-Duitsland: de accu's van de Duitse U-boten die tijdens de Tweede Wereldoorlog de zeeën onveilig maakten werden in Stari Trg gefabriceerd. Nu zijn zowel Duitsland als de Verenigde Staten in het gebied geïnteresseerd. Gezien de cruciale rol die de streek in de afgelopen oorlogen heeft gespeeld is dat geen toeval.

Als eerder aangegeven, zijn de mijnen en de aanhangende industrieën eigendom van de FR Joegoslavië, een land dat sinds lange tijd in een economische crisis verkeert en daarom diep in de schulden zit. Een van de belangrijkste voorwaarden ter 'leniging' van deze schulden die door het IMF en de Wereldbank worden gesteld is privatisering van staatseigendommen. Dit geldt dus ook voor de mijnindustrie van Kosovo. De FR Joegoslavië is aan deze eis tegemoet gekomen en heeft de onderhandelingen over een 'joint venture' geopend met de Griekse investeerder Mytilineos Holding SA. Een streep door de rekening van beluste Amerikaanse en Duitse bedrijven. Dit zou een gedeeltelijke verklaring kunnen zijn voor het militaire ingrijpen van de NAVO en ook voor

de tweeslachtige houding van de Griekse regering ten aanzien van het huidige conflict. Een dominante positie van de door de VS beheerste NAVO in Kosovo is vooral gunstig voor Amerikaanse investeerders. De West-Europese investeerders, die ook graag hun tanden in de vette Kosovo-kluif willen zetten zullen natuurlijk hun uiterste best doen een deel van de buit binnen te halen. Als de oorlog, zoals zij hopen, in het voordeel van de NAVO is beslecht, zullen zij zich niet zonder meer door de VS op een dood spoor laten rangeren. Wat dit betreft zullen na de Balkanoorlog spoedig economische conflicten tussen de VS en Europa ontstaan. Uiteindelijk zal de slag om de grondstoffen van Kosovo echter ten nadele zijn van hen die de het directe slachtoffer zijn van deze oorlog, het Joegoslavische volk, en van hen die de oorlog uiteindelijk moeten financieren, de werknemers en uitkeringsgerechtigden in de Verenigde Staten en West-Europa. De oorlog om Kosovo zal hogere belastingen en bezuinigingen op de sociale voorzieningen tot gevolg hebben. De oorlogsbuit zal verdwijnen in de kluizen van een klein aantal aandeelhouders in de VS en West Europa. ■

Verenigde Naties terzijde geschoven

De NAVO heeft de Verenigde Naties bewust buitenspel heeft gezet om zo Joegoslavië, zonder gestoord te worden door lastige beraadslagingen in de Veiligheidsraad en door mogelijke veto's van China of Rusland, aan haar militaire gezag te kunnen onderwerpen. Het lijkt erop dat de Verenigde Staten alles op alles zetten 'the point of no return' te bereiken voordat het NAVO-bondgenootschap al te grote scheuren zal gaan vertonen. Tot nu toe is ieder compromisvoorstel als 'totaal onvoldoende' verworpen. De terugtrekking van Joegoslavische legereenheden uit Kosovo, wordt als een onbeduidend gebaar weggewimpeld. De bijeenkomst van de G8 bleek niets meer te zijn dan een loze 'demonstratie van goede wil'.

Ondertussen wordt wel geprobeerd pro-Joegoslavische grootmachten als China en Rusland enerzijds te intimideren en anderzijds aan het lijntje te houden. Bondskanselier Schröder bracht in allerijl een bezoek aan Peking om de 'excuses' van de NAVO over te brengen voor het bombardement van de Chinese ambassade in Belgrado, een daad die door China niet wordt gezien als 'een vergissing' maar als een bewuste aanval als een signaal tot hoever de NAVO bereid is te gaan bij het opleggen van haar wil. De Franse president Chirac was bij Jeltsin te gast. Op lager diplomatiek niveau verklaart de Amerikaanse speciale gezant Talbott telkens dat zijn besprekingen met Tsjernomirdin 'hoopgevend' zijn. Al deze bewegingen aan het diplomatieke front blijken helaas meer en meer slechts schijnbewegingen te zijn. De bombardementen worden alleen maar opgevoerd terwijl de voorbereidingen voor een grondaanval worden voortgezet.

Grondtroepen

Inmiddels heeft de UNHCR de vluchtelingenzorg aan de NAVO overgedragen. Deze is onverwijld begonnen met het ontruimen van vluchtelingenkampen in Albanië en Macedonië dicht bij de grens van Servië. Hierdoor komt ruimte vrij voor aanvalstroepen. In Noord-Albanië maakt het 82ste bataljon, stoottroepen van het Amerikaanse leger die ondermeer ook tegen Grenada en Panama zijn gebruikt, zich met zware wapensystemen in gereedheid voor de grondoorlog met Joegoslavië. Zij zullen daarbij worden ondersteund door Apache-helikopters, ook wel 'Flying fortresses' genoemd. Het Joegoslavische leger trekt zich terug, vermoedelijk om een directe confrontatie met de NAVO-overmacht te vermijden. Zeer waarschijnlijk zal zij de NAVO in een partisanenoorlog gaan bestrijden. Als de grondaanval op de FR Joegoslavië inderdaad zal worden geopend, zal dat het begin zijn van een langdurige en zeer bloedige oorlog die zich op den duur, zo moet worden gevreesd, zal uitbreiden tot ver buiten de Balkan. ■

Bombardement op Albanese vluchtelingen.

Een vergissing?

Het bombardement van een vluchtelingenkonvooi op 14 april waarbij een groot aantal doden en gewonden vielen, leidde bij velen tot twijfel aan de precisie en de technische onfeilbaarheid van de NAVO-wapens. In dit geval vonden immers Albanese vluchtelingen de dood terwijl de NAVO-landen steeds beweren dat de acties nu juist begonnen zijn om deze groep te beschermen. Aanvankelijk probeerde de NAVO deze affaire in de doofpot te stoppen. Volgens een commentator in het televisieprogramma Netwerk was de NAVO bevreesd dat het incident de publieke opinie ongunstig zou beïnvloedden. Navo-woordvoerders haastten zich te verklaren dat het nog niet mogelijk was de zaak te onderzoeken omdat er nog geen foto's beschikbaar waren. Later werd beweerd dat het konvooi was bestookt door Servische gevechtsvliegtuigen. Er zouden (volgens de NAVO) ooggetuigen zijn die konden bevestigen dat het bombardement was uitgevoerd door een toestel met duidelijk te herkennen emblemen van de Servische luchtmacht. Uiteindelijk moest schoorvoetend worden toegegeven dat het vluchtelingenkonvooi per ongeluk door een F16 van de NAVO was aangevallen. In militair jargon heet zo'n vergissing: 'collateral damage'. Volgens welingelichte kringen in het Witte Huis was de aanval echter geen ongeluk maar paste deze in een weloverwogen strategie.

Cynische mediacampagne

Volgens deze eerder genoemde bronnen heeft Albanië grote problemen met de vluchtelingen uit Kosovo en Metohija. Deze zijn zeer ontevreden met de omstandigheden waaronder zij in Albanië moeten verblijven en worden geteisterd door besmettelijke ziektes waaraan vooral veel ouderen overlijden. Velen van hen willen daarom terugkeren naar hun dorpen. Het bewuste vluchtelingenkonvooi van 14 April, was op weg naar huis in Kosovo en werd om twee redenen gebombardeerd:

- De NAVO is om `strategische motieven' tegen terugkeer.
- Om het Joegoslavische leger en de Servische politie van deze misdaad te kunnen beschuldigen.

Hoewel bovengenoemde motieven indruisen tegen de door de NAVO toe gepresenteerde humanitaire achtergrond van de bombardementen (het stoppen van etnische zuiveringen, alle vluchtelingen moeten terugkeren naar Kosovo), zijn zij misschien een cynische aanwijzing voor hoe weerloze mensen in mediacampagnes worden misbruikt. Een aantal berichten van Internet:

Nederlandse piloot?

De Amerikaanse Minister van Defensie William Cohen, heeft de bevelhebber van de NAVO in Europa, Wesley Clark, persoonlijk gevraagd een piloot uit te kiezen die het konvooi moest aanvallen. Achteraf noemde Cohen het een enorme fout dat andere piloten die op dezelfde dag boven Kosovo in actie waren de aanval op de vluchtelingen hadden opgemerkt. De naam van de piloot die de aanval op het konvooi uitvoerde wordt strikt geheim gehouden. Bekend is alleen dat het gaat om een in de Verenigde Staten getrainde NEDERLANDSE officier. Na het bloedbad eiste President Clinton het onmiddellijke ontslag van Wesley Clark. Hieraan werd echter 'om politieke redenen' geen gevolg gegeven.

Schone oorlog bestaat niet

Inmiddels heeft het oppercommando van de NAVO al laten weten dat zij niet meer verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor het vallen van slachtoffers onder de burgerbevolking of onder vluchtelingen. "Een schone oorlog bestaat nu eenmaal niet", zo geeft de NAVO al onomwonden toe. Ook wordt meer en meer het argument gehanteerd dat vluchtelingen als 'menselijk schild' worden ingezet. Tot nu toe ontbreekt voor deze beschuldiging echter ieder bewijs. In de Nederlandse pers duiken hier en daar onsmakelijke vergelijkingen op met geallieerde bombardementen op Nederlandse steden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Het Nederlandse volk had deze voor lief genomen

omdat zij pasten in het kader van de bevrijding. Stap voor stap wordt zo getracht een défaitistische mentaliteit aan te kweken: Schone oorlogen bestaan niet, vergissingen horen erbij. Joris Voorhoeve, onze gewezen Minister van Defensie die aftrad tijdens de nasleep van (de nog steeds niet opgehelderde) kwestie Srebrenica hield in de begindagen van de oorlog de televisiekijkers zelfs voor dat "dingen vaak eerst nog erger moeten worden, willen zij beter kunnen worden."

Bij een laatste 'vergissing' in de nacht van 14 op 15 Mei vonden tussen de 70 en de 100 Kosovaarse vluchtelingen de dood tengevolge van een aanval met clusterbommen. Ook nu was de NAVO weer "very sorry" en ook nu werd weer herhaald dat burgerslachtoffers nu eenmaal onvermijdelijk zijn. ■

(gebaseerd op: viki@net.yu)

Oorlogsveteranen tegen Balkanoorlog

Tijdens een bijeenkomst van 'The American Legion', de grootste organisatie van oorlogsveteranen in de Verenigde Staten is in een resolutie aangedrongen op de terugtrekking van de VS-troepen uit de Balkan. "Wij denken dat de beste manier om onze troepen te steunen, te beschermen, is ze naar huis te laten terugkeren", aldus Harold L. 'Butch' Miller, nationaal commandeur van 'The American Legion'. "Wij denken dat wij in Kosovo in een slechte situatie terecht zullen komen". Volgens de resolutie zullen de door de VS geleide NAVO-aanvallen tegen Servië alleen maar leiden tot veel doden, gewonden en gevangenen terwijl het doel van de aanval onduidelijk is. De veteranen zouden de acties wel steunen als deze door het Congres zouden worden gesanctioneerd, VS-troepen alleen onder bevel zouden staan van Amerikaanse commandanten en de President zou uitleggen waarom de oorlog zo belangrijk is voor de 'vitale nationale belangen' van Amerika en als algemene richtlijnen voor het verloop van de oorlog, inclusief een terugtrekkings-scenario, zijn opgesteld. 'The American Legion' vertegenwoordigd 2.9 miljoen Amerikaanse oorlogsveteranen. ■

Clusterbommen

'Op humanitaire gronden', is volgens internationale conventies het inzetten van massavernietigingswapens verboden. Onder massavernietigingswapens rekent men ondermeer nucleaire, biologische en chemische strijdmiddelen. In de oorlog tegen Joegoslavië gebruikt de NAVO, zoals openlijk wordt toegegeven de zogenaamde 'clusterbommen'. Door hun nietsontziende vernietigende uitwerking zijn ook deze in diverse internationale conventies niet toegestaan. Clusterbommen worden in (twee) containers onder aan vliegtuigen vervoerd. Elke container bevat tweehonderdveertig clusterbommen. Als de container is afgeworpen ontploft deze waardoor er een regen van aan kleine parachutes neerdalende clusterbommen ontstaat die op hun beurt weer exploderen. Tijdens de explosies ontstaat in een gebied van 150 meter bij één kilometer, een vuurzee en een soort tornado van rondvliegende scherven. De bomscherven veroorzaken zeer ernstige verwondingen door hun grootte, hun zeer hoge temperatuur en hun snelheid door de kracht van de explosie. De containers en de bommen zijn van Amerikaans fabrikaat.

Effectief en goedkoop

Clusterbommen zijn vooral zeer effectief tegen personen, maar ook tegen voertuigen en gebouwen. Naar nu bekend is, zijn clusterbommen ingezet boven grote steden als Nisj, Belgrado en Pristina. Alleen al op de regio rond Granica, ten zuidoosten van Pristina, bekend door het vlakbij gelegen Orthodoxe klooster, werden 14 containers met in totaal 3.500 clusterbommen afgeworpen! Een waar bommentapijt. In vergelijking met de zogenaamde 'smart weapons' kunnen clusterbommen niet worden 'gestuurd' en zijn zij daarom minder precies. 20 tot 30 procent van de bommen ontploft niet. (Waardoor zij later, met name voor de burgerbevolking extra gevaar opleveren). Daar staat echter tegenover dat zij in vergelijking met precisiewapens relatief goedkoop zijn, een gemeenschappelijk kenmerk van massavernietigingswapens. ■

(viki@net.yu).

Kosovo:

derde bedrijf in de ontmanteling van Joegoslavië

Vervolg van pagina 1

NAVO controle

De VS hebben tot twee keer toe een vredesregeling in de Bosnische oorlog geblokkeerd, omdat deze niet paste in een door Washington uitgestippelde strategie. De eerste keer was dit bij de bemiddeling van de EU in Lissabon op 18 maart 1992, waarbij het tot een overeenkomst was gekomen tussen de Bosnische Moslims, Kroaten en Serviërs over een ongedeeld Bosnië. Deze overeenkomst werd door de VS gesaboteerd door het regime van Alija Izetbegovic voor te houden dat er door hem veel meer in de wacht gesleept zou kunnen worden - mogelijk de overheersing van de gehele regio - met ondersteuning van de VS. De overeenkomst van Lissabon had de bloedige burgeroorlog in Bosnië kunnen voorkomen.

De tweede maal dat de VS een vredesregeling saboteerden was met de bemiddeling van Cyrus Vance en Lord Owen in 1993, namens de VN en de EU. Het Dayton-accoord van 1995, dat op veel punten identiek was met het Vance-Owen plan, ging echter uit van een door de VS geleidde NAVO troepenmacht, i.p.v. een EU-VN vredesmacht zoals in het Vance-Owen-plan was voorzien.

Dayton bepaalde verder dat Bosnië-Herzegovina een protectoraat werd onder direct toezicht van de NAVO. Geheel in koloniale stijl werd er een gouverneur aangesteld, als toezichthouder van 'de internationale gemeenschap', met onbeperkte macht waar het gaat om het benoemen of afzetten van functionarissen. De Centrale Bank is onder directe toezicht van het IMF geplaatst. De democratische instellingen zijn een farce, het land wordt feitelijk bestuurd met directieven van de westerse grootmachten.

Ontbinding van Joegoslavië

Waar overeenstemming over bestaat binnen de NAVO en waar ook op wordt samengewerkt, is de verdere ontmanteling van Joegoslavië. De Duits-Amerikaanse geheime operatie 'Roots', die beoogt Kosovo, Montenegro en de Vojvodina van Joegoslavië los te maken, is daar een duidelijk voorbeeld van. Kosovo is rijk aan bodemschatten, Montenegro is de verbinding naar de Adriatische Zee en de Vojvodina de graanschuur van Joegoslavië. De plannen laten een opdeling van Joegoslavië zien die grote gelijkenis vertoont met de opdeling door Nazi-Duitsland in de Tweede Wereldoorlog. Het Servië dat overblijft zit ingeklemd tussen staatjes en protectoraten onder controle van de NAVO en is beroofd van elke mogelijkheid om zich te ontwikkelen tot een zelfstandige levensvatbare staat. De huidige strijd om Kosovo is een strijd die de totale capitulatie van Servië beoogt en de definitieve ontbinding van het overgebleven Joegoslavië moet bewerkstelligen. Wat op het spel staat is de soevereiniteit van Joegoslavië en tegelijkertijd die van alle kleinere landen in de wereld. Madeleine Albright stelde het op 6 april jl. als volgt:
"De Kosovo-operatie is een voorteken van hoe de alliantie in de komende eeuw haar extra-territoriale operaties zal uitvoeren."

Nieuwe slaven

Eén van de eerste eisen die de westerse machten stellen aan de onderworpen gebieden, is de onmiddellijke overgang naar de vrije economie. Staatsbedrijven en publiek eigendom moeten in een snel tempo geprivatiseerd worden en het bezit wat de Joegoslavische volkeren na jarenlang werken hebben opgebouwd gaat voor een appel en een ei over in handen van het internationale bedrijfsleven. De controle van Duitsland over Kroatië heeft ertoe geleid dat de gehele economie in Duitse handen is gekomen. De lonen van de Kroatische arbeiders liggen gemiddeld op 250 DM per maand, een fractie van de lonen die de Duitse arbeiders ontvangen. Ter vergelijking: politie- en legerfunctionarissen in Kroatië ontvangen 1500 tot 2000 DM per maand! Daarmee wordt duidelijk wat de Duitse visie is achter het inlijven van de landen op de Balkan en Oost-Europa: de vorming van afhankelijke staatjes, beroofd van elke mogelijke tot een zelfstandige toekomst en alleen van belang als leveranciers van grondstoffen en lage lonen landen. Wat Hitler-Duitsland niet met militaire middelen kon bereiken, wordt nu met politieke en economische middelen geprobeerd: de herkolonisatie van de Balkan en Oost-Europa, met een uitbuiting die de volkeren in die landen tot de slaven

van de 21ste eeuw veroordeelt.

Onderlinge concurrentie

De NAVO-machten zijn echter niet alleen bondgenoten. Wanneer het om de controle van de Balkan gaat, zijn het ook concurrenten. Achter de discussie VN- of NAVO troepenmacht speelt zich de strijd af wie de militaire controle uitoefent. Dit is bepalend voor wie gaat investeren in het gebied. Bij een NAVO-troepenmacht hebben de VS een beslissende greep op de ontwikkelingen. Ieder grootmacht streeft naar een zo'n groot mogelijk deel van de buit. De westerse kapitaalsmachten hebben behoefte aan nieuwe markten, investeringsmogelijkheden, grondstoffen en transportwegen, met name voor de ruwe olie uit Midden -Azie en het Nabije Oosten. Daarbij komt dat wie de Balkan beheerst, grote invloed uit kan oefenen op de ontwikkelingen in Europa, Rusland en het Midden-Oosten.

Bij de politiek tot ontmanteling van Joegoslavië hebben de VS, Duitsland, Engeland en Frankrijk dan ook hun eigen agenda. Ook in de huidige oorlog om Kosovo kan men de onderlinge tegenstellingen nauwelijks verbergen. De Duitsers en de Fransen klagen over het gebrek aan coördinatie en informatie, dat genoemde landen dwingt om zelf spionagevliegtuigen naar de Balkan te sturen. De niet tot het Euro-blok toegetreden grootmacht Engeland, treedt op als één van de voornaamste haviken en stuurt aan op een grondoorlog, terwijl uit Duitsland tot nu toe te beluisteren valt dat men het niet zover wil laten komen. Kennelijk leeft er binnen het Euro-gebied van de NAVO grote vrees voor een militaire bezetting door de dollarmogendheden, dan wel meegezogen te worden in een Vietnam-achtig avontuur dat niet te overziene gevolgen zal hebben voor de economie en stabiliteit in geheel Europa, om nog maar te zwijgen van de relaties met Rusland.

Amerikaanse expansie

Achter de eis tot NAVO-controle, zowel in Bosnië als nu met Kosovo, gaat een ongetemd Amerikaans expansionisme schuil, waaraan Europese deelname gewenst is, maar in een ondergeschikte positie. Honderd jaar geleden, in 1898, voerden de VS hun eerste oorlog buiten hun maritieme grenzen tegen de aan kracht ingeboete Europese macht Spanje. Het leidde tot de bezetting van Cuba, de Filipijnen en Puerto Rico. Het was de eerste stap op weg naar een wereldmacht. Nu wordt oorlog gevoerd om zich definitief in het meest strategische deel van Europa, tegelijkertijd de toegang tot Azië, te vestigen. Voor zover de VS de Europeanen, met name Duitsland, bij de expansie naar het Oosten het voortouw laten nemen, wordt ingegeven door tactische motieven. Het eerste en laatste woord ligt bij de VS als grootmacht binnen de NAVO.

De Amerikanen zijn altijd zeer duidelijk in hun doelstelling van hun Balkan-politiek geweest, hoewel dat in de media nauwelijks genoemd wordt. Het voormalige hoofd van de Amerikaanse Luchtmachtstaf, generaal Michael J. Dugan, schreef al op 29 november 1992 in de New York Times:
"Met een overwinning in de Balkan, zouden de VS - in een wereld na de Koude Oorlog - zich van een leiderspositie kunnen verzekeren, op een wijze zoals dat met Operatie Dessert Storm (tegen Irak) nooit zou hebben gekund."

James Hooper, directeur van de 'Balkan Action Council' zei in een speech op 23 februari van dit jaar in het Holocaust Museum: "Het eerste wat we moeten accepteren is dat de Balkan een regio is van strategisch belang voor de VS, het nieuwe Berlijn zo u wilt, het grondgebied waar de standvastigheid van de NAVO en het VS-leiderschap worden getest."

President Clinton verklaarde tegenover een delegatie van de Amerikaanse vakbeweging "dat de oorlog om Kosovo noodzakelijk was omdat een stabiel Europa essentieel is voor het Amerikaanse bedrijfsleven".

Albanië

Ook ten aanzien van Albanië en Kosovo zien we het beeld van vooral Duits-Amerikaanse rivaliteit in het bondgenootschap. Duitsland begon al direct in 1990 met omvangrijke 'hulp' hulp aan Albanië. Dit omvatte militair materieel en opleiding door het Duitse leger, inclusief een gemeenschappelijk Duits-Albanese troepeneenheid bij de IFOR-troepenmacht in het Kroatische Zadar. Volgens het Duitse TV-programma Monitor kwam het tot een samenwerking tussen de Duitse militaire geheime dienst (MAD) en de Albanese geheime dienst SIKH. Volgens het blad The European, werd in Tirana een grote regionale afdeling van de Duitse geheime dienst (BND) ingericht. Tegelijkertijd werd er 'democratische hulp' geboden door stichtingen die nauw verbonden zijn aan de CDU en CSU, met name aan de partij van de in 1997 gevallen dictator Berisha. Deze controleert het noordelijk deel van het land, waar de belangrijkste transport-

wegen lopen die de Albanese maffia gebruikt om drugs naar West-Europa te smokkelen. Via dit gebied sluist ook het UCK haar wapens naar Kosovo. De Noordalbanese maffia en het UCK vormen een clan-gemeenschap en werken nauw samen.

Volgens de New York Times was Duits de eerste taal die door het UCK werd gebruikt. Eind juni 1998 hebben waarnemers van de OVSE UCK-benden Duitse uniformen zien dragen. De opleiding en bewapening van het UCK door de Duitse geheime dienst, zou volgens The European in 1997, na de val van Berisha, tot een ernstige breuk tussen de CIA en de BND hebben geleid.

Stabiliteit Made in the USA

In februari 1998 bestempelde de Amerikaanse ambassadeur in Macedonië het UCK nog als terroristisch, in juli van dat jaar werd dit gecorrigeerd door een woordvoerder van het State Department. Een plotselinge tactische omslag, typisch voor het spel van de grootmachten met de belangen van de volkeren. De VS-supermacht was niet van zins de destabilisering van de gehele regio nog langer van Albanese avonturen van hun Duitse 'bondgenoten' afhankelijk te maken. Daar komt bij dat in de VS de groeiende zorg over de Europese eenwording, de vorming van de Euro en de instabiliteit van Rusland, het urgent maakte om de zaken in de Balkan definitief naar hun hand te zetten.

Voor de VS geldt slechts als alternatief voor destabilisering: een 'stabiliteit' made in the USA. Temeer omdat het na de Bosnische oorlog tot een verdeling kwam tussen de Duitse en Amerikaanse invloedssfeer. Daarin kregen de Duitsers de controle over het noordelijk deel, met name Kroatië en Slovenië, het zuiden - het moslimgedeelte van Bosnië en Albanië - kwam aan de Amerikanen.

Inmiddels is Albanië feitelijk een militaire VS-basis geworden. VS-functionarissen fungeren als 'adviseurs' van de onderhandelingsdelegatie van de Kosovo-Albanezen. Het UCK - voorheen terrorist, maar nu vrijheidstrijder - krijgt nu ook een militaire opleiding in de VS. Dit is door de Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken aan haar Albanese collega toegezegd. De terroristen zullen onder de bescherming van de VS tot 'politietroepen of politieke eenheden' worden omgevormd. (New York Times van 24 februari 1999). Op 17 maart van dit jaar werd het UCK officieel in Washington omarmd.

Duitsland

De Duitse Bondsdag heeft op 25 februari 1999 ingestemd met de zending van maximaal 5500 Duitse soldaten en een jaarlijkse bijdrage van 620 miljoen DM. Fischer en Scharping willen het Duitse leger in Kosovo voor de eerste maal op gelijkwaardige wijze - dat betekent op gelijke sterkte met landen als Engeland en Frankrijk - stationeren. (Berliner Zeitung van 24 februari 1999).

Dit ondanks de vraag die in Bonn leefde, of de instemming van Belgrado met een NAVO-bezetting van Kosovo wel afgedwongen kon worden en ook niet kon worden kunnen overzien tot welke gevaarlijke gevolgen een plotselinge bezetting van Kosovo door de NAVO zou kunnen leiden. Voor de Duitse regering was haast geboden. De publieke opinie wordt overrompeld, waarbij de rechtse oppositie nog meer begaan is met de belangen van Duitsland als grootmacht. Washington heeft "alle internationale organisaties, ook de 'Kontaktgroep' volledig klem gezet", aldus de CDU-afgevaardigde en vice-voorzitter van de parlementaire vergadering van de OVSE op 12 januari 1999 voor de Duitse radio. Ook Rühe en Schauble willen dat de internationale strijdmacht alleen aan de NAVO ondergeschikt wordt gemaakt. Daarmee denken ze een beslissende invloed op hun Amerikaanse 'bondgenoten' te kunnen uitoefenen. De regering Schröder/Fischer wil niet onderdoen voor CDU en FDP en voor de eerste maal sinds de nederlaag in 1945 is het Duitse leger betrokken bij militaire operaties tegen andere landen, tegen volkeren die zich nog levendig de Tweede Wereldoorlog herinneren.

De Duitsers en de Amerikanen wedijveren ook met hun 'Marshall-plannen' voor de Balkan, waarbij Duitsland zelfs het voorstel heeft gedaan om geheel Noord-Afrika en delen van het Midden-Oosten tot de EU te laten toetreden. Verder maken de Duitsers haast met hun plannen voor een Europese defensiemacht, voor hetgeen men nog dit jaar wil realiseren. Achter de miljardeninvestering die men zegt te willen doen, schuilt de honger van het internationale bedrijfsleven tot expansie, de behoefte aan goedkope grondstoffen en aan gebieden met lage lonen. Wie uiteindelijk de militaire controle over het gebied krijgt, bepaalt welk deel van het bedrijfsleven de buit krijgt toegeschoven. In Albanië zijn de Amerikanen de baas en een groot Texaans bouwbedrijf heeft al een contract gekregen van 5 jaar voor de bouw van een NAVO-basis in dit land.

Nieuwe Apartheid

Zogenaamd uit humanitaire overwegingen ondersteunen de NAVO-machten de meest reactionaire krachten onder de Albanese bevolking, zoals ook eerder gebeurde in Kroatië en Bosnië. Dit heeft ertoe geleid dat ruim 700.000 Serviërs uit hun woonplaatsen in Kroatië en Bosnië zijn verdreven. In Kroatië kwamen de vroegere fascisten aan de macht en het is op dit moment etnisch het meest gezuiverde land van Europa. In Bosnië leidde het tot de vorming van de eerste staat in Europa op fundamentalistische moslimgrondslag, waarin ook de groepen etnisch gescheiden leven. De etnische scheiding waarvan men de Serviërs beschuldigt, wordt in feite bij elke politieke regeling doorgevoerd door de NAVO-machten. Feitelijk is het een door de NAVO afgedwongen Apartheid-systeem.

De westerse politiek gebruikt voor haar expansionistische doeleinden de ideologie van de mono-etnische staat. Door dit racistisch staatsconcept, dat in de Europese landen een impuls geeft aan de discriminering van buitenlanders, worden in Joegoslavië voorheen gelijkgerechtigde burgers tot een gediscrimineerde minderheid in eigen land gemaakt. Van alle delen van de voormalige socialistische republiek Joegoslavië is het huidige overgebleven Joegoslavië de enige veelvolkerenstaat. Er wonen nog steeds ruim 25 volkeren. De Joegoslavische delegatie in Rambouillet bestond uit een afvaardiging van 7 volkeren. Voorstellen van Belgrado om tot een multi-etnisch Kosovo te komen, werden van Albanese zijde beantwoord met een boycot van de onderhandelingen.

NAVO geen toeristische organisatie

Ook in de huidige oorlog om Kosovo wil men de Serviërs als schuldige voor etnische zuiveringen voorstellen, hoewel verschillende verklaringen, zowel uit de NAVO-landen als van onafhankelijke journalisten, dit tegenspreken. Tot op heden konden de beschuldigingen ook met geen enkel bewijs worden ondersteund. Op geen enkel moment wordt echter gesproken over de rol van het UCK bij de verdrijvingen en moordpartijen in Kosovo, terwijl dit wel degelijk bekend is. Zo ook van het feit dat er in Kosovo meer dan 100 Albanese radiostations actief zijn die mensen oproepen te vertrekken en het feit dat aan de vluchtelingen wordt voorgehouden dat ze na hun vlucht kunnen kiezen in welk land ze zich willen vestigen.

Een van de belangrijkste oorzaken voor de vluchtelingenstroom, de massale bombardementen op vooral Kosovo, worden consequent gebagatelliseerd. Het is echter de totale vernietiging van de provincie, vooral de drinkwatervoorziening, en de psychologische oorlogvoering door pamfletten te droppen waar met een nog vreselijkere agressie wordt gedreigd, die mensen van huis en haard doen verdrijven, niet alleen naar Macedonië, Albanië en Montenegro, maar ook naar Servië. Dit feit heeft bij sommige analisten de vraag opgeroepen of de NAVO deze volksverhuizing niet juist heeft gewild. Het maakt niet alleen een eventuele invasie in Kosovo gemakkelijker, maar ook het opleggen van politieke regeling zoals is gebeurd in Bosnië, wanneer ze er in slagen het gebied te veroveren. In dit verband passen de berichten over het bewust bombarderen van vluchtelingen die naar Kosovo terug willen keren. Ook de verklaring van de woordvoerder van de NAVO in Macedonië, Eric Munio, spreekt boekdelen. Op 17 mei jl. zei hij in Skopje dat de NAVO geen plannen heeft om de vluchtelingen in Macedonië naar Kosovo terug te brengen. Hij vond dit een taak van de hulpverleningsorganisaties, zoals het UNHCR. "De NAVO is geen toeristische organisatie dat zich bezig houdt met de terugkeer van vluchtelingen", aldus Munio, die daarmee beweringen van NAVO secretaris-generaal Solana dat de NAVO wel zou werken aan de terugkeer tegensprak.

Serviërs in rol van schuldigen

Tegelijkertijd zorgt een uitgekiende mediacampagne ervoor dat de Serviërs als schuldigen worden gezien. In een niet te overtreffen cynisme maakt het Westen Belgrado voor de verscherping van de situatie verantwoordelijk. In de westerse media wordt een anti-Servische haatcampagne gevoerd, die elke vorm van beschaving achter zich heeft gelaten. Waarom? Niet omdat, zoals wordt beweerd, oorlogsmisdaden bij het opbreken van de staat Joegoslavië, die zowel door de Serviërs, de Kroaten en de Moslims zijn begaan, voornamelijk de schuld is van de Serviërs.

Het is een feit dat de Servische bevolking het meest getroffen is door gedwongen verhuizing. Met directe en omvangrijke Amerikaanse militaire steun werden zij uit hun traditionele woongebieden in Kroatië en Bosnië-Herzegovina verdreven. De vijandschap in de westerse media heeft een concreet doel: Het land is als enige in Oost-Europa niet bereid tot de NAVO toe te treden en maakt geen haast, zoals andere Oosteuropese landen, bij de privatisering van het volksbezit. Daarbij komt dat de 'schuld' van de Serviërs al is bepaald vanwege hun geografische positie: Een relatief sterk en onafhankelijk Joegoslavië vormt een natuurlijke barrière in de verbindingsroute tussen West-Europa en Rusland, Midden-Azie, het oostelijk deel van de Middellandse Zee en het Nabije Oosten. Niet toevallig was de Balkan het brandpunt van twee wereldoorlogen. ■

Gevolgen van de waanzin: een deel van de 150 jaar oude, nu vernielde Varadin-brug

Vojvodina, geschikt gebied voor veldslag

De bombardementen op Novi Sad dienen een strategisch doel dat niets te maken heeft met de problemen in Kosovo. Novi Sad is de culturele en economische hoofdstad van Vojvodina, de rijke noordelijke provincie van Servië. De Vojvodina is het belangrijkste landbouwgebied van de republiek en wordt daarom wel de 'graanschuur van Servië' genoemd. Deze welvarende provincie kenmerkt zich door de goede onderlinge relaties tussen de vele etnische bevolkingsgroepen, waaronder een grote Hongaarse minderheid. De Vojvodina is een laagvlakte en is door de terreingesteldheid voor een invasiemacht ongetwijfeld de beste en makkelijkste manier om Servië binnen te trekken. Al vanaf het begin van de luchtoorlog heeft de NAVO de bruggen over de Donau die de Vojvodina met de rest van Servië verbinden, gebombardeerd. De belangrijkste van deze bruggen zijn nu vernield. Het doel van deze vernielingen is de Vojvodina van de rest van Servië af te scheiden.

Er zijn goede redenen om aan te nemen dat de NAVO-strategie voorziet in een daadwerkelijke afscheiding van de Vojvodina, zodat een nieuw NAVO-protectoraat zal ontstaan (zoals Bosnië) dat later misschien zal worden opgedeeld tussen Hongarije en Kroatië. Realisatie van een dergelijk plan zou betekenen dat voorafgaand een propagandaslag noodzakelijk is die zal moeten aantonen dat Hongaren en andere minderheden door de Serviërs worden gemaltraiteerd. Dit zou dan de NAVO een excuus verschaffen de Vojvodina vanuit de NAVO-lidstaat Hongarije of Kroatië binnen te vallen.

Ondertussen wordt Novi Sad keer op keer getroffen door zware bombardementen waardoor de stad wordt verwoest en ontvolkt. Hierbij moet worden opgemerkt dat de meerderheid van de stadsbevolking uit Serviërs bestaat. Dit lijkt de enige reden voor de luchtaanvallen. Over 'ethnic cleansing' gesproken.

Het Italiaanse tijdschrift "Limes" publiceerde onlangs een speciaalnummer waarin een kaart van Servië was opgenomen. Daarop was Servië in zes stukken opgedeeld. Eén van die stukken was de Vojvodina. In hoeverre dit ooit werkelijkheid zal worden is natuurlijk de vraag. Toch geeft deze landkaart aan waar het in deze oorlog allemaal om begonnen is: de versnippering en de verovering van de Balkan. De opdeling van Servië zoals weergegeven op de eerdergenoemde kaart stemt overeen met 'Plan Roots', de geheime Amerikaans-Duitse operatie dat in het nulnummer van Balkan Vredes Info ter sprake kwam: Joegoslavië te ontdoen van Kosovo, Montenegro en de Vojvodina. ■

(Gebaseerd op een internetbericht van Diana Johnstone, 1 Mei, 1999)

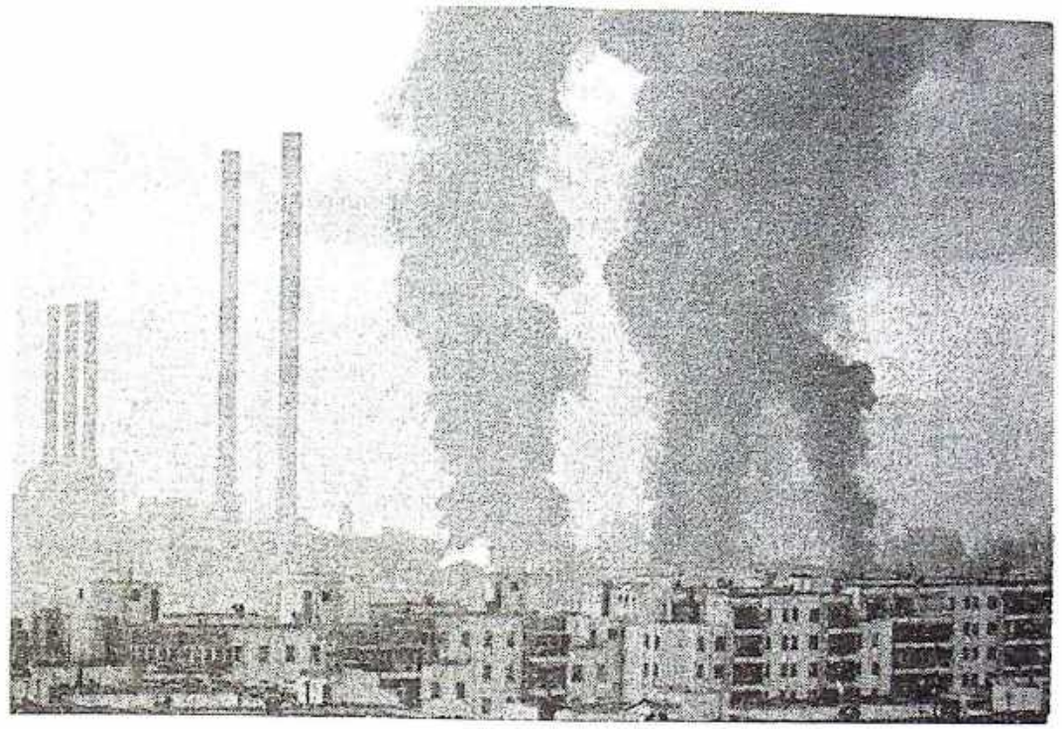

Op de rand van een ecologische katastrofe

direct beïnvloeden. Nevenprodukten van de verbranding van brandstofstabilisatoren, tezamen met lood- en fluorverbindingen vormen fluor-bevattende radicalen die pijnlijke verwondingen en blaren veroorzaken.

Alle bovengenoemde produkten verontreinigen lucht, bodem en water en gaan de voedselketen binnen, waardoor ze alle levende wezens beïnvloeden. Op de lange duur zullen de mutagene en kankerverwekkende effecten van de vrijgekomen chemicaliën het voorkomen van kwaadaardige long-, huid- en andere ziekten doen toenemen. Bovendien tasten zij de ozonlaag aan en beïnvloeden daarmee het klimaat.

Meer dan twintig internationale verdragen en conventie op het gebied van milieubehoud worden overtreden bij de aanval op Joegoslavië door ondertekenaars van die verdragen die deelnemen aan de NAVO-aanvallen: Het Verdrag voor Behoud van het Natuurlijke en Cultureel Erfdeel van de Mensheid (1972), de Weense Conventie ter Bescherming van de Ozonlaag (1985), de VN-conventie voor Klimaatbeheersing, de Conventie ter Behoud van Biodiversiteit (1992), de Basel Conventie, de Bonn Conventie, de Ramsar Conventie, en vele andere.

De hierboven genoemde gegevens vormen slechts een deel van de ramspoed en de tragedie waarin Joegoslavië door de NAVO-agressie wordt gedompeld. Het overleven van mensen en alle levende wezens in ons land en in de buurlanden wordt erdoor bedreigd en de rest van de wereld zal de gevolgen voelen. Wij hebben allen gezamenlijk een natuurlijke omgeving en catastrofes in een gebied raken ook andere gebieden, hoever deze ook verwijderd zijn. ■

Instituut voor Natuurbehoud in Servië
Zavod za zastitu prirode Srbije

NAVO verzwijgt verliezen

Hoewel de oorlog al geruime tijd aan de gang is en de NAVO deze voert met een overweldigende hoeveelheid aan materieel horen wij in de media over verliezen zeer weinig tot niets. Het enige verlies tot 20 april dat werd toegegeven was de crash van een F-117A Stealth bommenwerper en het 'verongelukken' van twee Apache helikopters. In een publikatie van 'The Defense & Foreign Affairs Group of Publications' (DFAGP) van april 1999 wordt een overzicht gegeven van de NAVO verliezen aan mensen en materieel tot 20 April. Genoemde instelling werd in 1972 in de Verenigde Staten opgericht en verzamelt inlichtingen op het gebied van defensie en buitenlandse zaken. De informatie is voornamelijk bedoeld voor regeringsfunctionarissen, inlichtingendiensten en hoge industriëlen en circuleert in meer dan 170 landen. De informatie geldt als zeer betrouwbaar. Niettemin wordt de omvang van de verliezen door de staf van het Amerikaanse leger en door de NAVO ontkend.

Op 20 april 1999 waren de NAVO-verliezen als volgt:

- 38 "fixed-wing" gevechtsvliegtuigen;
- Zes helikopters;
- Zeven onbemande verkenningsvliegtuigen (UAVs);
- "Veel" Kruisraketten (door afweergeschut of SAM-raketten).

Na 20 april zijn nog diverse vliegtuigen neergehaald waaronder twee F-117A Stealth bommenwerpers. Een daarvan werd neergehaald in een gevecht met een MIG 29 van de Joegoslavische luchtmacht, de andere door luchtafweer geschut of een SAM-raket. De NAVO heeft altijd beweerd dat de Stealth voor vijandelijke radar "onzichtbaar" was. In de oorlog met Joegoslavië zijn er echter al verscheidene neergeschoten waardoor het bijna mystieke waas rond dit toestel is doorgeprikt.

Op zijn minst één F-15 "Eagle" gevechtsvliegtuig is neergehaald. De piloot, een Afro-Amerikaanse majoor, bevindt zich in Joegoslavische krijgsgevangenschap. Tenminste één Duitse piloot (volgens sommige bronnen twee, waarschijnlijk de bemanning van een Luftwaffe-Tornado) is krijgsgevangene gemaakt. Er ook melding van één Amerikaanse vrouwelijke piloot die bij een luchtgevecht is omgekomen.

In de eerste week van de oorlog werd één Amerikaanse straaljager neergehaald bij Podgorica (Montenegro). Een NAVO helikopter wist de piloot op te pikken, maar volgens een aantal berichten werd de helikopter neergeschoten.

Zeker is volgens DFAGP dat de NAVO een groot aantal Tomahawk-Kruisraketten heeft verloren door slecht functioneren. Sommigen daarvan vielen vrijwel onbeschadigd in handen van het Joegoslavische leger. Zij zijn onmiddellijk onderzocht door Joegoslavische ingenieurs die later verklaarden dat de technologie van deze raketten nu door Joegoslavië kon worden nagemaakt.

Verliezen van NAVO-grondtroepen in Servië

In een ravijn ten zuiden van Pristina heeft het Joegoslavische leger 20 soldaten gedood. Het bleek te gaan om 12 Amerikaanse 'Groene Baretten' en acht Britse militairen, waarschijnlijk van de 'Special Air Service' (SAS). Het incident vond plaats in de eerste week van de aanval op Joegoslavië. Tenminste twee helikopters zijn door de Joegoslaven neergehaald met daarin 50 man. Allen vonden de dood. De meesten van hen waren Amerikanen. Beide incidenten wijzen erop dat NAVO-eenheden op Joegoslavisch grondgebied actief zijn. Overigens hebben prominente Nederlandse militairen nooit ontkend dat ook Nederlandse verkenningseenheden op Servisch grondgebied, dus achter de linies, operatief zijn. Het is bekend dat de NAVO op Joegoslavisch grondgebied een aantal van zijn doden heeft geborgen. Tenminste 30 lijken zijn uit de gevechtszone naar Athene getransporteerd.

Moreel verlies

Het verlies van grondtroepen heeft zeker afbreuk gedaan aan het moreel van de NAVO-manschappen. Reservisten in de Verenigde Staten die, als de oorlog met Joegoslavië zal worden uitgebreid met een grondoorlog, zullen worden opgeroepen, voelen niets voor deelname aan de gevechten in de Balkan. Daarbij komt dat in Amerikaanse militaire kringen twijfels bestaan over de gevolgde strategie en

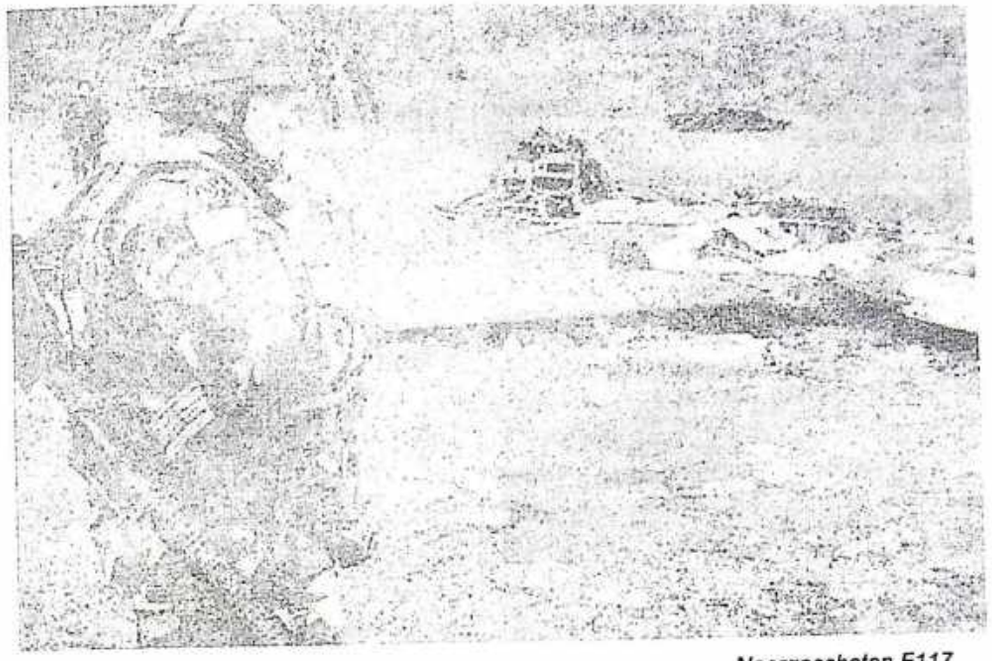

Neergeschoten F117

de organisatie van de gevechtsacties. Een Amerikaans officier vertelde DFAGP dat hij "erg geschrokken (was) van deze oorlog, of wat het dan ook is, en van het gebrek aan strategisch denken. Het geknoei en gestumper hebben geleid tot deze situatie en het moorddadige effect ervan treft niet alleen Serviërs en Kosovaren, maar ook de concepten van conflictsituatie-beheersing en soevereiniteit".

In Groot-Brittannië was volgens DFAGP op het vliegdekschip de 'HMS Invincible' (op volle bemanningssterkte 1415 man) bijna sprake van muiterij. De reden wordt niet genoemd, maar kan zeer wel in verband hebben gestaan met uitzending naar de Joegoslavische wateren. Als nieuws over grotere NAVO-verliezen bekend wordt zal dit een zware wissel trekken op het moreel van de NAVO-troepen.

Partizanen-oorlog

Diegenen die over enige feitenkennis beschikken moeten weten dat het Joegoslavische leger sinds 1948 (vooral onder het bewind van Tito) getraind is op gevechten in een eventuele langdurige partizanen-oorlog. Zwaar NAVO-materieel en troepen zullen vrij gemakkelijk over de Albanese grens Joegoslavië binnenrollen of vanuit Hongarije via de laagvlakte van de Vojvodina kunnen doorstoten naar Belgrado. Maar wat dan? Het berggebied (het overgrote deel) van Joegoslavië is afgeladen met ondergrondse olie-opslagplaatsen, munitiefabrieken, wapendépots, olieraffinaderijen, en ondergrondse hangars. Binnenwegen kunnen als 'airstrip' worden gebruikt. Het is duidelijk dat de vastbeslotenheid van de Joegoslaven om zich te verdedigen is gegroeid, ondanks door de NAVO verspreide geruchten als zouden er deserties voorkomen. Het moreel van de NAVO-strijdkrachten begint echter nu al te slijten, om maar te zwijgen over de onenigheid tussen de NAVO-staten onderling. Tot zover de publikatie van 'The Defense & Foreign Affairs Group of Publications'

Nog meer verliezen

Volgens het Joegoslavische blad 'Ilustrovana Politika' van 15 Mei 1999 dat de totale verliezen aan NAVO-vliegtuigen tot 10 Mei vermeldt, zijn de verliezen nog groter. Volgens genoemd blad zijn rond de 80 gevechtsvliegtuigen, ongeveer 10 helikopters en grote aantallen onbemande verkenningsvliegtuigen neergeschoten en meer dan 200 kruisraketten vernietigd. Na veel aarzeling heeft de NAVO tenslotte het neerschieten van 50 gevechtsvliegtuigen toegegeven. Westerse journalisten verklaren de herhaalde verzoeken van Generaal Wesley Clark om nieuwe gevechtsvliegtuigen

en piloten uit de grote verliezen en door luchtafweer toegebrachte schade. Een toestel dat geraakt is moet op zijn minst 30 dagen aan de grond blijven. De piloot is minstens een maand vrij van gevechtsdienst.

Raketten en bommen voortijdig gedumpt

Militaire deskundigen stellen dat meer en meer NAVO-piloten hun schietstoel gebruiken zonder dat hun toestel is geraakt. De reden daarvoor zou angst zijn. Om dezelfde reden worden steeds meer bommen en raketten gedumpt voor het gevechtsgebied is bereikt. (Dit zou kunnen blijken uit de grote aantallen bommen en raketten die in de Adriatische Zee zijn terecht gekomen. Onder Italiaanse vissers zijn reeds gewonden gevallen toen zij bommen naar boven haalden. Veel vissers weigeren uit te varen zolang de Adriatische Zee niet bomvrij gemaakt is. Mijnenvegers van de NAVO zouden daar al enige tijd mee bezig zijn. red.) Volgens Russische en Westerse bronnen zijn vier helikopters van het type 'Apache AN-64' buiten gevecht gesteld. Alles wijst erop dat in ieder geval één van deze helikopters luchtsteun heeft verleend aan het UCK nabij de Albanees-Joegoslavische grens. Dezelfde bronnen hebben het verlies bevestigd van twee helikopters van het type UH-60G en twee van het type CH-53/53G. Deze helikopters behoorden toe aan de Amerikaanse luchtmacht en hadden de opdracht neergeschoten piloten op te halen. Bij deze actie verloren de Amerikanen meer dan honderd commando's en ongeveer tien piloten. Volgens Russische informatie werd op 2 april, op 200 kilometer ten zuiden van Belgrado, eerst een NAVO-gevechtsvliegtuig neergeschoten en korte tijd later twee helikopters met daarin 58 commando's. De helikopters waren ingezet om de piloot van het eerder neergeschoten gevechtsvliegtuig te redden.

Tijdens bombardementen (met cluster-bommen) op Nisj op 6 mei zijn vier bommenwerpers neergeschoten. Een toestel kwam neer bij Svrljig, een andere bij Sicevac Gorge, de derde bij het dorpje Malc en de vierde kwam in de buurt van de stad Pirot terecht. De toestellen behoorden bij een squadron dat via het luchtruim van Bulgarije was binnengedrongen. Eén van de piloten had de Belgische nationaliteit en kon worden gevangèn genomen. ■

(Ilustrovana Politika. Belgrado, 15 Mei 1999)

Hongarije in lastige positie

Hoewel niet actief betrokken bij de Balkanoorlog bevindt Hongarije zich in een lastige positie. Hongarije is de enige NAVO-lidstaat dat aan Joegoslavië grenst en het zou zeer goed voldoen als uitvalsbasis voor een grondoorlog. Twee weken voor de oorlog tegen Joegoslavië begon, werd Hongarije samen met de Tsjechische Republiek en Polen lid van de NAVO. Budapest heeft zijn luchtruim ter beschikking van de NAVO gesteld. De meeste bommenwerpers voor Novi-Sad worden via Hongarije aangevlogen. Woordvoerders van de Hongaarse regering hebben hun bezorgdheid uitgesproken over het lot van de 400.000 etnische Hongaren in de Vojvodina. De NAVO stoort zich daar echter niet in het minst aan en blijft doorgaan met het bombarderen van Novi Sad en de vernietiging van bruggen en andere voorzieningen. Alle politieke partijen van Hongarije waren voor toetreding tot de NAVO. In een referendum gehouden in november 1997 sprak bijna 85% van de bevolking zich uit ten gunste van het NAVO-lidmaatschap, hoewel de opkomst slechts 50% was. Velen gingen er van uit dat de NAVO de veiligheid van Hongarije zou garanderen. Nu echter blijkt dat het einde van de bombardementen nog lang niet in zicht is en het grondgebied van Hongarije mogelijk zal worden gebruikt voor een aanval op Joegoslavië, groeit de kritiek en de ongerustheid. Onlangs werden de onrustgevoelens nog versterkt door een bombardement op Subotica, een stad met een overwegend Hongaarse bevolking gelegen op een afstand van 11 kilometer van de Joegoslavisch-Hongaarse grens. ■

De Serviërs in de rol van fascisten

Door Sarah Flounders

De vraag is, hoe in de loop van de ontwikkeling van het conflict in Joegoslavië de Serviërs als fascisten te boek zijn komen te staan. Deze kwalificatie is nu een geaccepteerd feit en staat verder niet meer ter discussie. Tegelijkertijd worden hiermee de motieven van de Verenigde Staten gezien als onbetwist zuiver, als die van de goeden tegenover de kwaden.

In een interview van Jacques Merlino, mededirecteur van het Franse TV 2, met James Harff, directeur van de Washingtonse PR-firma RUDER FINN GLOBAL PUBLIC AFFAIRS, wordt duidelijk welke rol de gezamenlijke media spelen in de beïnvloeding van een politiek vraagstuk.

Harff pocht over zijn diensten aan zijn cliënten, de Kroatische Republiek, de Republiek van Bosnië-Herzegowina en de parlementaire oppositie in de Servische provincie Kosovo. Merlino beschrijft hoe Harff gebruik maakt van een lijst van honderden journalisten, politici, academici en vertegenwoordigers van humanitaire organisaties, om de publieke opinie te bespelen. Harff legt uit: "Snelheid is het allerbelangrijkste ... de allereerste bewering heeft de meeste impact. Eventuele latere ontkenningen hiervan hebben totaal geen effect."

Tijdens het interview wordt Harff gevraagd waarop hij het meest trots is. Harff's antwoord: "Dat we het voor elkaar gekregen hebben om de joodse opinie aan onze kant te krijgen. Dit betrof een gevoelige materie, van deze zijde werd de zaak met argwaan bekeken. President Tudjman was erg onzorgvuldig in zijn boek WASTELAND OF HISTORICAL REALITY. Iemand die dit boek leest zou hem gemakkelijk van anti-semitisme kunnen beschuldigen (Tudjman beweert dat de Holocaust nooit plaatsgevonden heeft - S.F.) In Bosnië was de situatie al niet gemakkelijker: In zijn boek THE ISLAMIC DECLARATION toont president Izetbegowic zich een sterk voorstander van de oprichting van een fundamentalistisch-islamitische staat."

"Trouwens, het verleden van Bosnië en Kroatië wordt gekenmerkt door een sterk en wreed anti-semitisme. Tienduizenden Joden zijn vermoord in Kroatische kampen, er is dus alle aanleiding voor intellectuelen en Joodse organisaties om achterdochtig tegenover Kroaten en Bosniërs te zijn. Voor ons was het de uitdaging om deze houding om te draaien, en daar zijn we op meesterlijke wijze in geslaagd."

"Aanvang juli 1992 publiceerde de NEW YORK NEWSDAY het artikel over Servische kampen. We zijn onmiddellijk boven op deze gelegenheid gesprongen. We zijn drie grote Joodse organisaties te slim af geweest - de *B'nai B'rith Anti-Defamation League*, *The American Jewish Congress* en *The American Jewish Committee*. In augustus van dat jaar hebben we hen voorgesteld om in de NEW YORK TIMES een advertentie te plaatsen en om buiten de Verenigde Naties om demonstraties te organiseren."

"Dit bleek een geweldige zet. Op het moment dat er zich Joodse organisaties op de zaak gingen werpen en daarbij de kant kozen van de (Moslim-)Bosniërs, konden wij prompt de Serviërs in de publieke opinie gelijkstellen met de nazi's. Er was toch niemand die begreep wat er gebeurde in Joegoslavië. Waarschijnlijk worstelde het overgrote deel van de Amerikaanse bevolking met de vraag, in welk Afrikaans land Bosnië ligt."

"Met een enkele zet waren we in staat om een simpel verhaal voor te schotelen over de *good guys* en de *bad guys*, een rol waarin zij zich hierna vanzelf zouden bevestigen. We wonnen door ons op het Joodse publiek te richten. Bijna onmiddellijk vond er een omslag plaats in het taalgebruik in de pers, toen er begrippen in omloop kwamen met een hoge emotionele lading zoals etnische zuivering, concentratiekampen enz, die beelden opriepen van nazi-Duitsland en de gaskamers van Auschwitz. Niemand was in staat hier tegenin te gaan zonder beschuldigd te worden van revisionisme. We hebben de spijker op z'n kop geslagen".

Merlino: "Maar tussen 2 en 5 augustus, toen U deed wat U hier beschrijft, bestond er toch geen enkel bewijs voor Uw beweringen? Het enige waarop U zich kon baseren waren twee artikelen van NEW YORK NEWSDAY."

Harff: "Ons werk bestaat er niet uit om informatie na te trekken. Daarvoor zijn wij niet toegerust. Onze taak bestaat eruit om de omloopsnelheid van voor ons gunstige informatie op te voeren om zo een zorgvuldig vastgesteld doel te bereiken. Wij hebben niet bevestigd dat er dodenkampen bestaan in Bosnië, wij hebben alleen voor een breed publiek bekend gemaakt dat NEWSDAY dit bevestigt. Wij zijn professionals. Wij hadden een taak te doen en dat hebben we gedaan. We worden er niet voor betaald om ethische normen in acht te nemen."

Uit Cahier nr. 1 'De tragedie van Bosnië'
Zie bon op pagina 31

ANTI-SERVISCHE STEMMINGMAKERIJ

Serviërs dreigen het slachtoffer te worden van een wereldwijde anti-Servische propagandacampagne. Bij het begin van de burgeroorlogen in de Balkan werden Serviërs stelselmatig beschuldigd van wreedheden terwijl misdaden begaan door Kroaten en Moslims werden genegeerd. De hetze is opgezet door invloedrijke Amerikaanse PR. bureaus en wordt gévoed door Westerse inlichtingendiensten en bevooroordeelde of incompetente journalisten.

Een voorbeeld: Een ieder zal zich de beruchte foto herinneren van een ondervoede man achter een omheining van prikkeldraad. Gezegd werd dat het een Moslim was in een Servisch concentratiekamp. In werkelijkheid was deze man een Serviër die door de Servische autoriteiten was opgepakt wegens plundering. Hij was sterk vermagerd als gevolg van vergevorderde tuberculose en niet door voedselgebrek.

De directeur van 'The Jerusalem Institute for Western Defense', Yohanan Ramati, schreef over de campagne tegen de Serviërs: "Deze georganiseerde anti-Servische en pro-Moslim propaganda zou iedereen die gelooft in democratie en vrije meningsuiting ernstig moeten verontrusten. Het roept herinneringen op aan de Nazipropaganda tegen de geallieerden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Feiten worden verdraaid en feiten worden, indien onbruikbaar, genegeerd. De selectiviteit van de verslaggeving en van de commentaren is te opvallend om toevallig te zijn".

(The Orlando Sentinel. 25 April, 1999)

Balkan Vredes Info

De oorlog in Joegoslavië heeft een schok veroorzaakt onder vele mensen. De grote vluchtelingenstroom, de massale bombardementen op geheel Joegoslavië laten weinig mensen onberoerd.

De informatie die de grote media geeft, is fragmentarisch, onvolledig en eenzijdig, waardoor inzicht wordt onthouden over de krachten en belangen achter deze oorlog.

Balkan Vredes Info wil tegenwicht bieden aan de berichtgeving in de media en zo een bijdrage leveren aan de beweging die ijvert voor de onmiddellijke stopzetting van de NAVO-aanvallen.

Neem nu een steunabonnement!

voor minimaal fl. 35.00 per jaar

giro 824553 tnv Global Reflexion
Amsterdam
ovv Balkan Vredes Info

BON

Naam:

Adres:

Postcode/Woonplaats:

Bon sturen naar:

Centrum Internationale Samenwerking
Sloterkade 20 - 1058 HE Amsterdam

Of per Fax: 020 615 1120

Stichting Nederland Joegoslavië organiseert hulp!

De NAVO-bombardementen op Joegoslavië hebben een humanitaire catastrofe veroorzaakt van ongekende omvang. Meer dan een miljoen ontheemden, duizenden doden en een enorme verwoesting van de economie, het milieu en essentiële voorzieningen voor de bevolking. De schade aan fabrieken, bruggen, wegen, ziekenhuizen en scholen loopt in de tientallen miljarden. Drinkwater- en elektriciteitsvoorziening raken ontregeld. Om haar eigen gezicht te redden is de NAVO, nu duidelijk wordt dat de militaire operatie op een mislukking uitloopt, overgegaan tot de algehele verwoesting van Joegoslavië.

Stichting Nederland Joegoslavië, een Nederlandse organisatie die gevormd is door mensen uit de solidariteitsbeweging en verschillende vakbonden, zet zich in de eerste plaats in om de Nederlandse bevolking te informeren over wat zich op de Balkan afspeelt, om zo bij te dragen aan de snel groeiende anti-oorlogsbeweging. Daartoe werkt zij samen met een groot aantal organisaties in ons land. De Stichting behoorde o.a. tot de initiatiefnemers van de demonstratie op 9 mei jl. in Amsterdam en is ook nauw betrokken bij de verdere ontwikkeling van de protestacties.

Stichting Nederland Joegoslavië wil zich daarnaast inzetten voor hulp aan de slachtoffers van de NAVO-agressie. Niet uitsluitend voor de Albanese Kosovaren, zoals de officiële hulpverleningsorganisaties doen, maar aan alle volkeren van Kosovo en de rest van Joegoslavië. De stichting is een campagne gestart om hulp te geven aan het onlangs door de NAVO zwaar gebombardeerde Academisch Ziekenhuis van Belgrado. In overleg met vredesorganisaties en andere niet-gouvernementele organisaties in Joegoslavië wordt onderzocht op welke wijze nog meer hulp kan worden geboden.

Wij doen een beroep op allen, die net als wij met afschuw en weerzin zien hoe een land in z'n geheel wordt verwoest, om de actie voor het ziekenhuis te steunen. Dit kan door overmaking op giro 8242822, o.v.v. ziekenhuis.

U kunt de activiteiten tegen het voortduren van de oorlog ondersteunen door donateur van de stichting te worden. Met een bescheiden periodieke donatie maakt u het voor ons mogelijk om verdere initiatieven tegen de oorlog te nemen. Elke donateur die meer dan fl. 35,= per jaar overmaakt, ontvangt automatisch Balkan Vredes Info. U kunt ons ook helpen met de verkoop van Balkan Vredes Info in uw omgeving, om op deze wijze zoveel mogelijk mensen te betrekking in de strijd tegen de oorlog.

STOP DE BOMBARDEMENTEN - STEUN HET ZIEKENHUIS VAN BELGRADO

STOP DE OORLOG - STEUN STICHTING NEDERLAND JOEGOSLAVIË

STORT OP GIRO 8242822

t.n.v. Stichting Nederland Joegoslavië - Amsterdam.

Informatie: Stichting Nederland Joegoslavië
gevestigd: Centrum Internationale Samenwerking
Sloterkade 20 - 1058 HE Amsterdam
Telefoon: 020 - 615 1122 - Fax: 615 1120

The Children are dying
The impact of sanctions on Iraq
Reports by UN Food and Agriculture Organization

Schrijver: Ramsay Clark
Uitgever: International Action Center, New York
Blz. 167 - engels

Bestelnummer: BO 709 - fl. 20.00 *excl. verzendkosten*

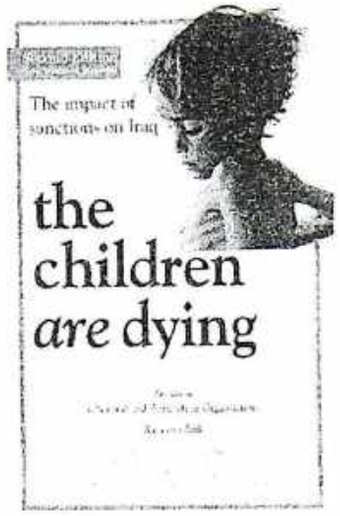

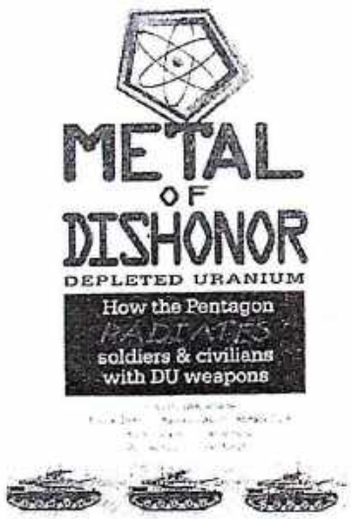

Metal of Dishonor
Depleted Uranium

How the Pentagon Radiates soldiers & civilians with DU weapons

Including selection by Rosalie Bertell, Helen Caldicott, Ramsay Clark, Jay M. Gould, Michio Kaku, Manuel Pino, Anna Rondon

Uitgever: International Actin Center, New York
Blz. 237 - engels

Bestelnummer: BO 710 - fl. 27.50 *excl. verzendkosten*

Challenge to Genocide
Let Iraq Live

Schrijver: Ramsay Clark
Participants in the Iraq sanctions challenge and others

Uitgever: International Action Center, New York
Blz. 251 - engels

Bestelnummer: BO 707 - fl. 25.00 *excl. verzendkosten*

Voor uw bestelling kunt u gebruik maken van de bon op pagina 31

Publicaties van Global Reflexion - Centrum Internationale Samenwerking

In verband met de oorlog tegen Joegoslavië heeft Global Reflexion de in 1996 gepubliceerde brochure 'De tragedie van Bosnië' opnieuw uitgegeven.

De herdruk is verschenen in 2 delen:

- **Cahier nr. 1**
  De tragedie van Bosnië
  De onbekende rol van de VS en het Pentagon door Sara Flounders
- **Cahier nr. 2**
  Waarom is de Navo in Joegoslavië door Sean Gervasie

In voorbereiding. Zal ca eind mei/juni verschijnen:

- **Cahier nr. 3**
  'Wij zorgen voor de oorlog, jullie voor de plaatjes'
  De media en de oorlog in Joegoslavië
- **Cahier nr. 4**
  Cuba, factor in de Europees-Amerikaanse betrekking

Alle Cahiers kosten fl. 7.50 per stuk, *exclusief verzendkosten*

Global Reflexion verzendt ook E-mail berichten uit internationale bronnen over onderwerpen die in de media niet of eenzijdig worden belicht.

Bestelbon

☐ Cahier nr. 1	aantal
☐ Cahier nr. 2	aantal
☐ Cahier nr. 3	aantal
☐ Cahier nr. 4	aantal
☐ BO 707	aantal
☐ BO 709	aantal
☐ BO 710	aantal

☐ Zet u mij op uw E-mail verzendlijst

Naam:

Adres

Postcode/Woonplaats:

Telefoon: Fax:

E-mail:

Bon opsturen naar

Centrum Internationale Samenwerking - Sloterkade 20 - 1058 HE Amsterdam
Telefoon: 020 615 1122 - Fax: 020 615 1120 - E-mail: office@globalreflexion.org

Op 9 mei jl. hebben naar schatting 2500 mensen deelgenomen aan een protestbetoging tegen de NAVO-aanval op Joegoslavië. Het initiatief tot de demonstratie is genomen door Global Reflexion/ Centrum Internationale Samenwerking en Stichting Nederland Joegoslavië. Ruim dertig organisaties, waaronder vredesorganisaties, organisaties tegen het fascisme, allochtonenorganisaties, politieke partijen en vriendschaps- en solidariteitsorganisaties, ondersteunden de demonstratie.

Aan de kop van de demonstratie die van het Beursplein naar de Stopera trok, liep een delegatie van 'Moeders voor Vrede' omdat het op 9 mei ook moederdag was.

In tal van toespraken werd de NAVO-oorlog scherp veroordeeld en de Nederlandse regering opgeroepen niet langer haar steun daaraan te geven.

Vanwege het voortduren van de bombardementen, die bovendien een steeds omvangrijker karakter krijgen waardoor het aantal slachtoffers onder de burgerbevolking enorm toeneemt, hebben de organisatoren besloten om opnieuw te demonstreren. Die demonstratie is vooral ook bedoeld als protest tegen de enorme opbouw door de VS van een omvangrijke legermacht in Albanië, wat de kans op een grondoorlog aanzienlijk doet toenemen.

De demonstratie wordt gehouden onder de leuzen:

- **Stop de bombardementen op Joegoslavië!**
- **Stop de oorlog nu!**

De demonstratie vindt plaats op
DONDERDAG 3 JUNI op de DAM, in AMSTERDAM

Tussen 19.00 uur en 19.30 uur wordt er verzameld. Om 19.30 uur zal een korte meeting worden gehouden, gevolgd door een demonstratieve tocht. De organisaties roepen allen, die zich tegen de oorlog verzetten, op om deel te nemen.

Andere activiteiten die worden gehouden zijn:

Zaterdag 29 mei: Comité Stop NAVO-Geweld Tilburg organiseert een informatie-avond in De Roskam, (Korte) Heuvel 5 in Tilburg. Sprekers zijn Mevr. Grbic die onlangs Joegoslavië heeft bezocht en de journalist Max van der Werf. Aanvang 20.00 uur. Inl. 06 28 55 47 33.

Zondag 6 juni: Brussel, vanaf World Trade Center gebouw bij station Brussel Noord: anti-Balkanoorlogdemonstratie. Aanvang 14.00 uur.

Deelnemers: vele tientallen organisaties (Pax Christi, milieubewegingen, jongerenbewegingen, Agalev, PvdA-België). Inl. 00 32 2 513 77 60.

Donderdag 10 juni: Den Haag, Malieveld: demonstratie tegen EU en hun rol in de oorlog. Aanvang 13.00 uur. Inl. 071 517 3019.

Zondag 27 juni: Den Haag, vanaf 's ochtends: Parkpop, Zuiderpark. Gratis popfestival; anti-oorloginformatie aanwezig.

Stop de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië

Juniqq

De bombardementen op Joegoslavië die burgers moesten verdedigen tegen verdrijving van hun grondgebied hebben, zoals voorspeld, dat doel niet bereikt, maar hebben juist eerder de vlucht van duizenden verhevigd.
Voor alle burgers van Joegoslavië, ook voor de Kosovaren, wordt een groot deel van de bestaansmogelijkheden vernietigd. De omringende landen ondervinden de desastreuze gevolgen in economische zin.
De moraal van de westerse wereld verandert in negatieve zin door de oorlog te verkopen als een soort video-spelletje, waar we zelf niets bij te verliezen hebben. Vooral de internationale rechtsorde is het kind van de rekening. Wat in jaren zorgvuldig is opgebouwd, wordt met één klap onderuit gehaald. Dat is een verlies voor de hele wereldbevolking.
De gevolgen van de aanvalsoorlog die de NAVO tegen Joegoslavië voert zijn:

1. Hij tast de bestaansmiddelen aan en daarmee de bestaansvoorwaarden van de bevolkingen op de Balkan

Nog steeds ontbreekt bij de bevolkingen van de Westerse landen het besef en het voorstellingsvermogen van de verwoestingen die door hun NAVO in Joegoslavië in hun naam worden aangericht. Als gevolg van de misdadige bombardementen, die nu al wekenlang doorgaan, ligt de gehele economie van Joegoslavië plat, is de industrie geruïneerd en de civiele infrastructuur goeddeels verwoest.
Nu de civiele electriciteitsvoorziening is vernietigd, ligt de civiele produktie bijna stil, is een een groot deel van de mensen zonder werk en daarmee zonder inkomen en dreigen hongersnood, ziektes en totale verpaupering.
Dit lot dreigt evenzeer de Albanese Kosovaren, waarvoor het allemaal begonnen heette te zijn, die immers evenzeer afhankelijk zijn van de Joegoslavische economie en civiele infrastruktuur. Kennelijk is hier het motto van de westerse landen: om ze te redden, moeten we helaas ook hen vernietigen. Of is het nooit werkelijk om hen gegaan ?

Bovendien wordt de gehele regio meegesleurd in de vernietiging van de Joegoslavische economie. Want ook de bevolkingen van de buurlanden, die economisch nauw met Joegoslavië zijn verbonden, delen in de malaise en ook daar slaat de verpaupering toe. Met als gevolg van deze maatschappelijke ontwrichting scherp oplopende spanningen tussen de verschillende bevolkingsgroepen.
Elke dag dat de helse bombardementen voortduren, nemen de haat, chaos en ontreddering toe en dalen de perspektieven op herstel van menswaardige onderlinge verhoudingen en levensomstandigheden op de Balkan verder.

2. Hij tast de moraliteit aan in de Westerse landen

Nog nooit in de wereld werd een zo diep ingrijpende aanvalsoorlog gevoerd met zo weinig implicaties voor de bevolkingen van de aanvallende staten. De oorlog veroorzaakt hier in het westen nauwelijks een rimpeling in de samenlevingen. Voor de prijs van een avondje uit per persoon is inmiddels een gehele staat ten gronde gericht. De oorlog die wij over Joegoslavië brengen voltrekt zich daarbij als een soort videoclip. Zonder dat het ook maar één westerse soldaat het leven zou hebben gekost.
De verwoesting van een andere samenleving met tomeloos oorlogsgeweld zonder dat het voor de bevolking van de aanvallende staten enige impact heeft, is immoreel. Datzelfde geldt voor een oorlog waarin westerse levens als van veel hogere waarde worden geschat dan de levens van de bevolking van de aangevallen staat.
Tezamen vormt dit een voorbeeld van ontluistering en betekent dit een terugval waarbij zelfs de ideeën van de Franse Revolutie, gebaseerd op de fundamentele gelijkwaardigheid van mensen onderling op het keerpunt van het milennium weer overboord worden gezet.

3. Hij tast de internationale rechtsorde aan

Na de verschrikkelijke ervaringen van de Eerste en Tweede Wereldoorlog werd het voeren van een aanvalsoorlog tussen staten onderling door de volkerengemeenschap als een misdrijf tegen de vrede buiten de wet gesteld. Op de valreep van deze eeuw breken de NAVO-landen de hierop gerichte consensus met hun aanvalsoorlog tegen Joegoslavië doelbewust weer open. Een nieuwe doctrine waarin niet langer de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties voortaan beslist of, waar, wanneer en op welke schaal er militair wordt

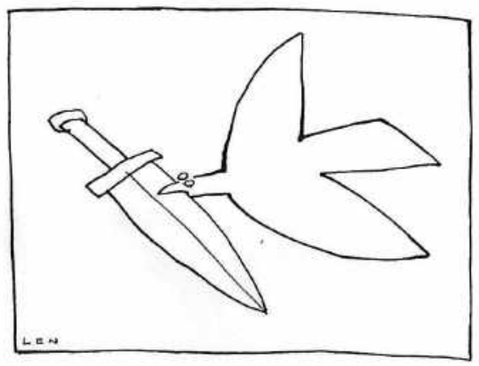

ingegrepen, maar de NAVO-landen, wordt openlijk gelanceerd. In één slag zijn daarmee de peilers van de internationale rechtsorde inzake vrede en veiligheid omver gehaald.

Nochtans is het niet zo dat de wil van de westelijke landen de inhoud van het volkenrecht dicteert. Nog steeds vormt het voeren van een aanvalsoorlog tegen een andere staat een daad van agressie en daarmee een misdrijf tegen de vrede.

Maar de afbraak van het internationale recht door de NAVO-landen gaat verder dan alleen het om zeep brengen van het agressie-verbod. In elke oorlog is bovendien ook het gebruik van disproportioneel oorlogsgeweld en het aanvallen van civiele doelen verboden. Elke overtreding hiervan vormt een oorlogsmisdrijf.
Maar de NAVO-landen steken ook de brand in deze fundamentele internationale regelingen. Nu de strijd met het Joegoslavische leger vanuit de lucht niet kan worden gewonnen, is deze verlegd naar de Joegoslavische burgerbevolking en is de NAVO nu bezig de Joegoslavische civiele infrastruktuur en de civiele economie te verwoesten, in een poging de weerstand van de burgerbevolking te breken. En zo wordt de burgerbevolking zelf rechtstreeks vanuit de lucht geterroriseerd.

Voor al deze oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede dienen de verantwoordelijke politieke en militaire leiders te worden vervolgd, berecht en gestraft. In Nederland zijn dat op de eerste plaats de Nederlandse politieke en militaire leiders.
Ook de miljarden-schade die door de NAVO-landen onrechtmatig in Joegoslavië is aangericht, dient door diezelfde staten te worden vergoed. Maar voor schadeclaims vanuit de Joegoslavische bevolking zullen niet alleen de NAVO-staten aansprakelijk moeten worden gesteld, maar ook dienen zij rechtstreeks op de verantwoordelijke politieke en militaire leiders te worden verhaald.
Dit op basis van de normen van Neurenberg, waarin is vastgelegd dat verdachten van oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede zich niet aan hun persoonlijke verantwoordelijkheid en individuele aansprakelijkheid hiervoor kunnen onttrekken.
Wij zullen hen achtervolgen met persoonlijke schadeclaims, verzameld en gedocumenteerd vanuit de Joegoslavische bevolking. Opdat ook hen duidelijk ingeprent zal worden dat oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede niet onvergolden kunnen blijven.
Maar eerst zetten wij alles in het werk om middels het voeren van spoed-kort gedingen te proberen te bereiken dat de Nederlandse rechter de verdere deelname van Nederland aan de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië verbiedt. Want dat is voor iedereen, Serviërs en Albanese Kosovaren, een eerste dringende vereiste.

Stel dat het waar is dat 600.000 Albanese Kosovaren in Kosovo zelf op de vlucht zijn. Hoe is het dan mogelijk om zoveel mensen hulp te blijven brengen als alle bruggen, wegen en andere verbindingsmogelijkheden door bombardementen worden vernietigd ? Hoe dit ook zij, in ieder geval staat daarmee de noodzaak om de oorlog zo snel mogelijk te stoppen nog eens extra vast.
Er zijn heel wat mensen geweest die geld hebben overgemaakt voor de processen tegen de Nederlandse deelname aan de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië en tegen de Nederlandse steun aan het Amerikaanse oorlogsgeweld tegen Irak. Iedereen die dat gedaan heeft wordt bedankt. Het geld is hard nodig.

In het volgende nummer van ProcesNieuws zal er verslag worden gedaan van deze processen, zullen de uitkomsten hiervan worden nagegaan en zal ook commentaar worden gegeven op de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof op de klacht die Joegoslavig tegen de NAVO-landen heeft ingediend.

Intussen blijven financiële bijdragen op giro 972992 van de Stichting Steunfonds Juridische Hulp te Zeist o.v.v. processes oorlog Joegoslavië meer dan welkom.

Nico Steijnen

HAGUE APPEAL FOR PEACE

Conferentie: 11 t/m 15 mei
Haagse Agenda voor Vrede & Gerechtigheid in de 21ste eeuw

Drie dagen na het einde van de conferentie en het hoofd nog vol van een overweldigend aantal indrukken vind ik het onmogelijk om de lezers van ProcesNieuws een helder beeld te geven van wat er allemaal plaats vond en met welke resultaten. Ik doe een poging tot een 'Tribunaal voor de Vrede' gerichte selectie !

Deelnemrs

Het aantal deelnemers raakte aan het plafond van onze meest gedurfde verwachtingen: 8000 mensen schreven zich in, een paar duizend nog na aankomst in Den Haag! In deze menigte zag ik ook bekende gezichten van trouwe eisers uit onze processen. Niettemin waren Nederlanders een minderheid, overtroffen door bv het aantal Japanners en Amerikanen Zonder overdrijving kan gezegd worden dat uit de hele wereld mensen gekomen waren.
Velen mede dank zij het gastvrije aanbod van Nederlandse logeeradressen. Bij deze wil ik meteen de lezers van ProcesNieuws danken die zich hiervoor aanmeldden! Voorzover deze lezers buiten Den Haag woonden kwamen zij op een reservelijst en ik moet bekennen dat de gasten hiervan liefst geen gebruik maakten omdat ze ook voor tram en trein geen geld hadden. Sommige anderen onder u, die van ons wèl een gast kregen toegewezen, bleven tevergeefs wachten omdat de gast geen visum kreeg. Oorzaak: soms te late aanvraag, soms de strakke Schengen richtlijnen: alle Schengenlanden hebben medebeslissingsrecht voor toelating in Nederland!

Hoogtepunten

Hoogtepunten waren er vele, van allerlei soort. Ik ga me hier beperken tot twee heel subjectieve, namelijk twee citaten van topsprekers die indruk op me maakten. Van Arundhati Roy, die sprak bij de opening en Kofi Annan die de slotzitting kwam opluisteren.
Arundhati Roy is een jonge schrijfster uit India. Ze won vorig jaar een Engelse prijs met haar debuut: 'De God van de kleine dingen'. Ze trok echter de aandacht van HAP niet door dit literaire werk maar door haar vlammend protest tegen de kernproeven van India en Pakistan.
Ze liet zich overhalen om te komen spreken doordat Cora Weiss haar verzekerde dat op de HAP geen enkele vlag zou wapperen. Toch vroeg ze haar achtduizend toehoorders: weet u zeker dat de vlag (van nationalisme) uit uw hoofd, uit uw hart verwijderd is? Zij zag in haar land tot haar diepe afgrijzen hoe de nationale trots torenhoog opzwol door het lid worden van de nucleaire club. Ze noemt het India's ultieme opstand tegen God: 'wij kunnen nu Uw werk vernietigen'. Daarom wil ze niet langer Indische zijn, noch Hindu, ze stelt: 'hierbij verklaar ik mij tot onafhankelijke mobiele republikein'.

Kofi Annan: de wereldleider met 'Fingerspitzengefül' wiens stem omgeven is door stilte.
Aangekomèn bij zijn microfoon zegt hij: 'Ik voel in deze zaal de energie en het diepe verlangen naar vrede. Een verlangen begeleid door diepe frustraties vanwege de oorlogen die woeden. Terwijl niettemin de meeste oorlogen ongeweten en onopgemerkte oorlogen zijn! We zien dagelijks de Kosovo-vluchtelingenstroom en beseffen niet dat op ditzelfde moment in Afrika de stromen nog veel gigantischer zijn en zonder opvang. Toch mogen we niet ontmoedigd raken. 'Wanhoop niet en geef nooit op!' Maar streef niet naar

Een van de bekende sprekers tijdens de HAP, bisschop Tutu zei: "Geen kernwapens, nooit!'

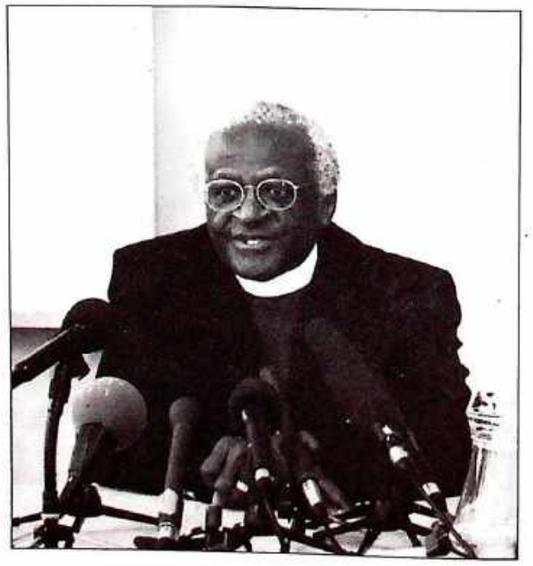

VERENIGING JURISTEN VOOR DE VREDE

*Cedant arma togae**

Algemene ledenvergadering

De VJV houdt op maandag 13 september 1999 haar algemene ledenvergadering. Deze zal worden gehouden in het "Stiltecentrum" van Pax Christi, Godebaldkwartier 74 in Utrecht. De vergadering begint om 19.45 uur.

Leden van de VJV die de stukken voor de algemene ledenvergadering wensen te ontvangen, kunnen deze aanvragen bij de secretaris van de vereniging, mr. N.M.P. Steijnen, Couwenhoven 52-05, 3703 ER Zeist, tel. 030 - 6956867.

Regering en de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof

In ProcesNieuws 51 hebben we al mededeling gedaan van het feit dat de minister van Buitenlandse Zaken in de Eerste Kamer een onjuiste voorstelling van zaken had gegeven wat betreft de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof d.d. 8 juli 1996 inzake kernwapens. We hebben minister Van Aartsen daarop geattendeerd. Hij antwoordde met een brief d.d. 17 februari 1999, die tamelijk ontwijkend mag worden genoemd. Inmiddels heeft de VJV daarop gereageerd.

In onze brief van 21 mei 1999 brengen we onze twijfel tot uitdrukking of minister Van Aartsen wel echt met ons in discussie wenst te treden. Hij spreekt in zijn brief van 17 februari namelijk niet meer over de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof, die volgens de minister inhield dat het gebruik van kernwapens niet in alle omstandigheden ongeoorloofd is". Hij schrijft nu over "mijn uitspraak dat het gebruik van kernwapens niet in alle omstandigheden ongeoorloofd is". Maar we hebben de minister van buitenlandse zaken niet aangeschreven naar aanleiding van zijn eigen opvatting, maar over de opvatting die hij het Internationaal Gerechtshof meende in de mond te kunnen leggen. We schreven hem aan over zijn verklaring dat het Internationaal Gerechtshof zou hebben uitgesproken dat het gebruik van kernwapens niet in alle omstandigheden ongeoorloofd is. De minister tracht dit te verdoezelen.

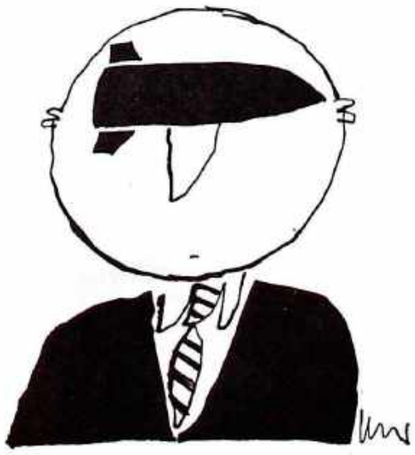

Ook geeft hij een vreemde interpretatie van de kwintessens van de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof. Deze kwintessens is volgens de minister dat het gebruik van kernwapens niet altijd onrechtmatig is. Dit is een wel heel vreemde interpretatie van die uitspraak. In onze brief van 12 mei 1999 hebben we dit ook aan de minister geschreven. In dat verband hebben we er ook op gewezen dat de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof verschillende uitspraken die de Nederlandse regering in het verleden heeft gedaan, in feite naar de prullenmand heeft verwezen. Zo heeft de Nederlandse regering betoogd dat het humanitaire recht niet van toepassing zou zijn op kernwapens. Ook heeft de regering gezegd dat het niet mogelijk zou zijn om de inzet van kernwapens te toetsen aan de beginselen van het internationale recht, zonder de omstandigheden van het concrete geval te kennen. Het Internationale Gerechtshof heeft nadrukkelijk gesteld dat kernwapens onderworpen zijn aan alle rechtsnormen die van toepassing zijn gedurende gewapend conflict. Bovendien heeft het Hof laten zien dat toetsing in het algemeen wel mogelijk is en dat deze leidt tot het oordeel dat gebruik van kernwapens in het algemeen onrechtmatig zal zijn.

We hebben de minister uitgenodigd de Eerste Kamer te berichten dat hij een onjuiste voorstelling van zaken heeft gegeven wat betreft de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof. Een afschrift van onze brief aan minister Van Aartsen is onder meer toegezonden aan de Vaste commissie van buitenlandse zaken van de Eerste Kamer. In onze aanbiedingsbrief aan die commissie wijzen we op het belang dat in onze democratie wordt gehecht aan een juiste en volledige informatie door ministers van de kamers.

Meindert Stelling

* Laten de wapenen wijken voor de toga.

IN VREDESNAAM OVERLEVEN!

KWARTAALUITGAVE
17e JAARGANG, NO 73
UITGEBREID
ZOMERNUMMER

JUNI 1999

Uitgave: Stichting VOLK VOOR VREDE - ONAFHANKELIJKE ANTI-KERNWAPEN-BEWEGING
Ingeschreven onder nr 41231406 i/h Stichtingenregister Zaanstreek.

Redaktie : Cees Blokhuis, Herman Brietenstein, Ad Woudenberg, Celine v.d. Hoek - de Vries.
Adres : Ennemaborg 58, 1082 ST Amsterdam.
Postgiro : Nr. 4305930 tnv penningmeester VOLK VOOR VREDE, Amsterdam.
Bankrelatie : VSB-Bank, Amsterdam. Nr. 94.94.48.508. Girorek.nr. 2459.

DE OOSTERSE VELDTOCHT VAN DE NATO

Terwijl het grootste deel van de wereld met toenemend afgrijzen toekijkt hoe de NATO, met voorop het geavanceerde moordtuig van de Verenigde Staten, Joegoslavië bombardeert en de hele politieke, sociaal economische en humanitaire infrastructuur van de Balkan vernietigt, heeft de meerderheid van het Nederlandse parlement de remedie voor de weinig glorieuze gang van zaken daar gevonden. De stoere meisjes en jongens in Den Haag willen doorgaan met bombarderen.

Kritisch waren ze wel over de "fouten" die door de bombardementen van de NATO worden gemaakt. Er moet zuiverder gemikt worden, is de verbluffende wijsheid van de meerderheid van onze hoogste politieke vertegenwoordigers in de Residentie.

In werkelijkheid een schimmig spel van woorden. In de eerste plaats omdat het er weinig toe doet wat de dames en heren daar zeggen. De echte beslissingen over de agressieve moordpartij op de Balkan worden genomen in Washington. De politieke opvattingen in Den Haag zijn niet meer dan het getob van de loopjongens.

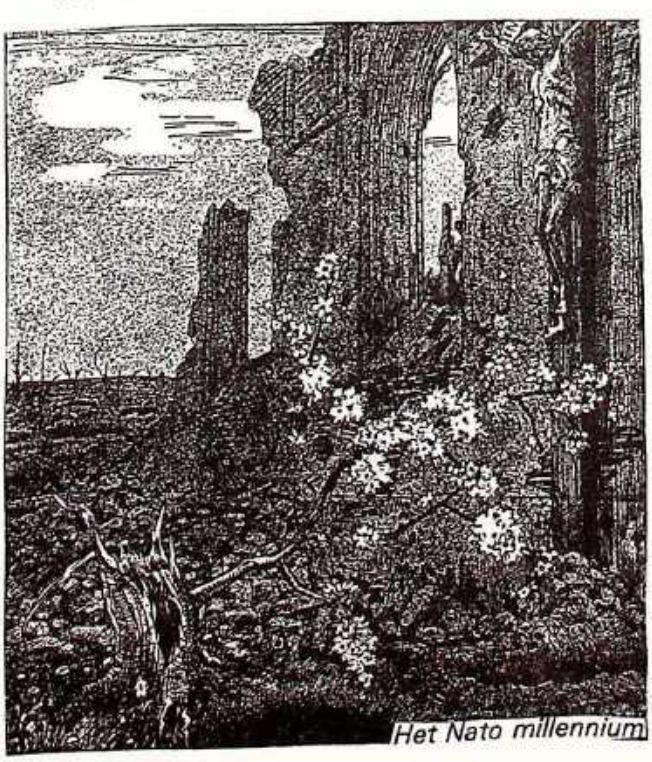

Het Nato millennium

'k Ben liberaal: dat is te zeggen,
Dat ík, in ieder staatsgeschil,
Moet kunnen denken als ík wil;
En alles doen gelijk ik wil,
En alle dingen uit mag leggen,
Gelijk ik wil, gelijk ik wil!

'k Ben liberaal, en meen daardoor mede,
Dat ik, in ieder staatsgeschil,
Elk een laat dénken als hij wil,
Mits dat hij spréékt gelijk ík wil:
En verder leve hij voort in vrede,
Mits naar mijn wil, mits naar mijn wil!

Uit: Het dorp aan de grenzen (1830)
door Mr. Jacob van Lennep

Ook al omdat aan het einde van de tweede wereldoorlog, toen Hitler zijn raketten lanceerde, het bekend was dat dit wapen voor tachtig procent gold als een terreurwapen tegen de burgelijke bevolking. En ondanks de Amerikaanse opschepperij over de electronische vervolmaking van dit wapen, is het nu niet anders.
Daarbij komt dat de vernieling van de Chinese Ambassade in Belgrado berekend is door de Amerikaanse geheime dienst, de C.I.A.
Men moet er rekening mee houden, dat dit apparaat, die berucht is door acties die in vele delen van de wereld hele landen in de vernieling heeft gestort, de opzet had om een eventuele mogelijkheid tot een diplomatieke oplossing van het geweld te voorkomen.

DE CREATIE VAN DE WILDERNIS

Zorgelijk is dat politieke debatten zoals in Den Haag de bedoeling hebben de werkelijkheid te verdoezelen. Want dat staat vast: de militaire operatie tegen de rest van wat eens Joegoslavië was, is zorgvuldig voorbereid en gepland. Met geen andere bedoeling het verder oprukken van de NATO, compleet met atoomwapens, naar het Oosten.

Geleidelijk is bekend geworden dat de zg. overeenkomst van Rambouillet niets te maken had met een mogelijk door iedereen op de Balkan te aanvaarden oplossing van de problemen in dat gebied, maar een dictaat is om heel Joegoslavië te bezetten door tot de tanden bewapende troepen van de NATO. En waarbij de kosten van die bezetting volledig zouden moeten worden betaald door Joegoslavië.

Het meest schokkende is echter het op de kop zetten van alle politieke waarden en normen, met daarbij een mediale campagne die gekenmerkt wordt door een regelrechte oorlogshysterie.
Men stelle zich voor: de NATO, een samenballing van de voornaamste imperialistische staten, toegerust met het meest geavanceerde moordtuig uit de wereldgeschiedenis, overvalt een land met nauwelijks 10 miljoen mensen. In strijd met alle normen van het Volkenrecht, bovendien het overgebleven deel van Joegoslavië dat nimmer in de geschiedenis ook maar iemand heeft bedreigd, dat eerder, maar vooral de laatste tien jaar systematisch volledig is uiteengerukt door de landen van de NATO.

Een militair verbond dat zichzelf de taak heeft toegemeten om overal ter wereld militair te opereren waar hij denkt dat ze niet voldoen aan de belangen van de NATO-landen en in het bijzonder aan de belangen van de Verenigde Staten.
Het is duidelijk dat als deze neokoloniale agressieve militaire machtsconcentratie de internationale politiek gaat beheersen, de wereld verandert in een wildernis.

HET EINDE VAN DE VERENIGDE NATIES

In werkelijkheid een herwaardering van alle normen en waarden in de internationale politiek. Met daarbij een mediapropaganda, dat ieder land dat zijn recht op zelfbeschikking verdedigt, zoals nu Joegoslavië, en vooral Servië, bij voorbaat tot oorlogsmisdadigers bestempelt.
We hebben niet de illusie dat we met onze periodiek kunnen concurreren met de kunstmatig opgefokte oorlogspsychose van de commerciële media. Maar voor ieder die nog over realiteitsbesef beschikt, moet het duidelijk zijn: na de militaire overval van de NATO op de Balkan heeft de wereld en vooral Europa een ander aanzien gekregen.

In de eerste plaats betekent die operatie dat de Verenigde Naties nauwelijks nog betekenis of invloed heeft. Natuurlijk, de Verenigde Staten hebben zich gedurende de hele periode van de Koude Oorlog, bij de vele gewelddadigheden waarbij dat land betrokken was, weinig aangetrokken van de Verenigde Naties. Niet bij de vermoording van de wettig gekozen president van Chili, Allende en de instelling van de fascistische dictatuur van Pinochet, noch bij de moordpartijen in Vietnam, de Kongo, Angola, Mozambique, Indonesië en het Midden-Oosten, Afghanistan, Turkije, - om maar een paar voorbeelden te noemen.
De Verenigde Naties waren bij de Amerikanen alleen in trek als ze de Volkenbond voor hun doeleinden konden gebruiken, zoals b.v. bij de operaties in Irak.
De bombardementen van de NATO nu zijn in strijd met vrijwel alle artikelen van het Handvest van de Verenigde Naties en zal de tegenstellingen met de meerderheid van de aangesloten landen slechts dieper maken.
Het betekent in feite dat driekwart van de wereldbevolking iedere invloed wordt ontnomen.

ONOPLOSBAAR

De agressie van de NATO heeft ernstige gevolgen voor Europa, uiteraard in de eerste plaats voor de landen op de Balkan zelf. Want niet alleen het zelfstandig bestaan van Joegoslavië is hier in het geding. De economische, sociale en menselijke structuur van alle landen van de Balkan staan hierbij op het spel.

De rivier de Donau is een van de belangrijkste slagaders voor het economische verkeer tussen Oost- en West-Europa. Door de vernieling van vrijwel alle bruggen over die rivier worden voor lange tijd de belangen niet alleen van Servië, maar ook landen als Roemenië, Bulgarije, Hongarije en zelfs Oostenrijk ernstige schade toegebracht.

Met de vernieling van viaducten enz. van de verkeersroutes langs de Adriatische kust ondervindt Griekenland met o.a. de toeristenindustrie nu nog onmeetbare gevolgen.

En dan de tragedie van Kosovo. Hoe ook de afloop van het NATO-geweld mag zijn: bij de oplossing daarvan worden Albanië zelf, maar ook Macedonië en Griekenland geconfronteerd met een situatie die labiel en op de lange duur onoplosbaar zal zijn.

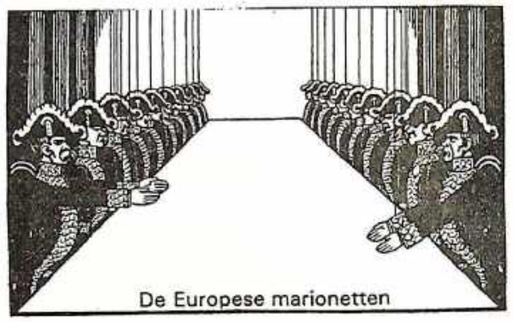

De Europese marionetten

Bovendien is Kosovo door het NATO-geweld zo langzamerhand herschapen in een onbewoonbare puinhoop. De menselijke tragedie daar is in hoofdzaak het gevolg van de "humane vredesoperatie" van de NATO. Een misleidende propagandamachine kan deze werkelijkheid niet verdoezelen.

DE WAPENWEDLOOP

We weten niet of er bij de landen van de NATO ooit werkelijke belangstelling heeft bestaan de wereld te behoeden voor de dreiging met de meest afschuwelijke vernietigingswapens uit de menselijke geschiedenis. Zowel het militair-economisch complex van de Verenigde Staten, als ook - laten we ons daarbij niet vergissen - in Europa, zijn een drijfkracht voor het steeds opnieuw ontstaan van oorlogssituaties. Voor de sociaal-humanistische krachten en in het bijzonder voor de vredesbeweging in Europa is de militaire krachtpatserij van de NATO op de Balkan een somber stemmende aangelegenheid. Alle mogelijkheden die er op het terrein van de algemene en bijzondere ontwapening bestaan, zijn, zo moet men ernstig vrezen, uit het nabije verschiet verdwenen.

Hoe labiel de verhoudingen in de voormalige Sovjet-Unie ook zijn: twee dingen staan als een paal boven water. De grote meerderheid van de bevolking daar ziet terecht de opmars van de NATO, compleet met atoomwapens, als een bedreiging van hun veiligheid. Waarbij nog komt de weigering van de NATO met voorop de Amerikanen, om af te zien van de "first strike" met atoomwapens, d.w.z. zo nodig als eerste atoomwapens in te zetten.

De staten van wat tegenwoordig de G.O.S. heet, hebben de laatste tien jaar hun internationale machtspositie geofferd met de gedachte dat dit o.a. zou leiden naar verdere afbouw van de kosten voor bewapening. Doch wie ook daar de leidinggevende macht gaat vormen, het gevoel door het Westen te zijn belazerd, is algemeen. De eventuele wens om verder hun niet geringe wapenarsenaal af te bouwen is niet alleen stopgezet. Integendeel, de wapens zullen worden opgepoetst.

De brutale vernieling van de Chinese ambassade in Belgrado heeft een woedende uitbarsting tegen de NATO tot gevolg gehad. De traditionele Amerikaanse politiek om de Chinezen uit te spelen tegen de Russen, heeft nauwelijks nog mogelijkheden.

Veelzeggend daarbij is ook de verklaring van de huidige Indiase minister-president naar aanleiding van de militaire overval van de NATO op de Balkan. Niet alleen kondigde hij hierbij aan het arsenaal van atoomwapens van India te vergroten, doch ook de verdere ontwikkeling van raketten voor de midden- en lange afstand. De eerste proeven zijn daarmee reeds genomen.
Al met al een somber perspectief voor het elimineren van de wapens in het algemeen doch in het bijzonder van de atoomwapens.

DE GEVOLGEN VOOR EUROPA

En tenslotte Europa.
Wat ook de oorspronkelijke doelstelling van de NATO mag zijn geweest, vrijwel iedereen in de Westerse wereld is er van overtuigd dat de militaire operatie een volledige mislukking is geworden. En dat het erkennen daarvan afstuit op de pogingen van de NATO om zijn gezicht te redden.

Waarom vooral Europa geen einde maakt aan deze gewetenloze aanslag op het leven van de burgerbevolking van Servië en de vernieling van vrijwel alle levensvoorwaarden van dat land, is een zorgelijk raadsel.
Want daarover kan geen twijfel bestaan: hoe deze zaak ook eindigt, Europa wordt opgezadeld met een ongelooflijke sociale, economische en humanitaire ramp.
Afgezien van de honderdduizenden vluchtelingen, en niet alleen in Kosovo, is de economische infrastructuur van de hele Balkan voor vele jaren vernield. Voor die miljarden schade draait heel Europa op.

De Belgische televisie had dezer dagen het verslag van een verkiezingsbijeenkomst waar de sociaal-democraten die bij monde van hun leider Louis Tobback de bevolking handhaving en verbetering van de sociale voorzieningen en de gezondheidszorg beloofden.
Zijn partij is mede verantwoordelijk voor de aanval van de NATO op de Balkan en in het licht daarvan zijn de beloftes platvloers verkiezingsbedrog.
Kenmerkend overigens voor de rol van de hele sociaal-democratie in Europa.

VREDE OF DE NATO

Op het moment dat we dit schrijven zijn er onderhandelingen gaande over de voorwaarden voor nieuwe diplomatieke onderhandelingen. Onderhandelingen die naar het er uitziet steeds weer stranden op de weigering van de NATO om zelfs maar tijdelijk het oorlogsgeweld te stoppen.
Van Engelse vrienden, die relaties onderhouden met de linkervleugel van Labour, vernemen we dat men in de kringen van de regering Blair er van uit gaat dat de oorlogshandelingen op de Balkan tot laat in de herfst kunnen voortduren. Doch al komt er tijdelijke stopzetting van de bombardementen - en iedere stopzetting van de moordpartij moet worden verwelkomd - dan nog moet men er rekening mee houden dat dit slechts een adempauze is voor de NATO om heel Joegoslavië militair te veroveren en blijvend te bezetten.

De oorlog op de Balkan is mede een gevolg van de opzet van de NATO, om o.a. door luchtmobiele brigades overal op de wereld dergelijke operaties uit te voeren. Waarbij de escalatie naar een derde wereldoorlog latent aanwezig blijft.

Of we willen of niet: vrede in Europa en in heel de wereld is slechts mogelijk als we het bestaan van de NATO en zijn functioneren op wereldschaal niet alleen ter discussie stellen, maar ook massaal bestrijden.

H.B.

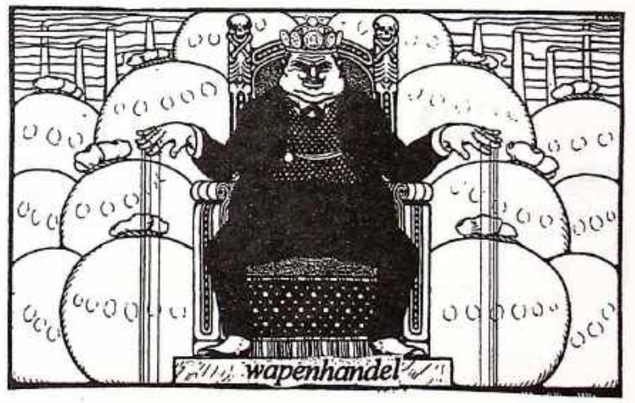

Sinds de fusie tussen Aerospatiale en Matra in Frankrijk ziet het beeld van de Westerse wapenindustrie er als volgt uit:
Britse luchtvaartindustrie = British Aerospace (fusie BAE en GEC-Marconi It.) met een omzet van 174 miljard euro,
de Duitse luchtvaartindustrie = DASA met een omzet van 8,8 miljard euro,
de Franse luchtvaartindustrie = Aerospatiale / incl. Dassault / incl. Matra Haute Technologies, met een omzet van 13,3 miljard euro,
de Italiaanse luchtvaartindustrie = Finmeccania, en de Spaanse luchtvaartindustrie CASA.

Hier tegenover staan de Amerikaanse luchtvaartindustrieën BOEING met 50,15 miljard euro-omzet per jaar en Lockheed Martin met 23,30 miljard euro omzet per jaar.

BOEING heeft in het eerste kwartaal van 1999 uit een omzet van 14,3 miljard dollar een nettowinst behaald van 469 miljoen dollar / 961 miljoen gulden, tegenover het eerste kwartaal van 1998 met een omzet van 12,9 miljard dollar en een nettowinst van 50 miljoen dollar.

VAN "ACTIVERING" TOT "AANVALSBEVEL"

Balkan

12/13 Oktober 1998
Slobodan Milosevic en de VS-onderhandelaar Richard Holbrook komen tot een overeenkomst waarbij de Servische troepen onder internationale contrôle uit Kosovo teruggetrokken worden. Er is ook overeengekomen dat er 2.000 OVSE-inspecteurs gestationeerd worden.
Gelijktijdig geeft de Navo-raad het 'Activation order' voor eventuele luchtaanvallen.
Belgrado geeft de toestemming voor NAVO-b e w a k i n g s vluchten boven Kosovo.

16 Oktober
De Duitse Bondsdag besluit de NAVO 14 Tornado gevechtsvliegtuigen en 500 grondtroepen ter beschikking te stellen voor mogelijke militaire operaties.

27 Oktober
Ondanks de grote terugtrekking van de Servische troepen uit Kosovo, blijft het Navo-bevel van kracht. Vier honderd gevechtsvliegtuigen worden op hun mogelijke inzet voorbereid.

5 November
De NAVO-raad besluit een snelle inzetbare troepenmacht van 1.800 man op te zetten, om de OVSE-inspecteurs in Kosovo te beschermen. Ze worden in Macedonië gestationeerd en kunnen vlug het eventueel crisisgebied in Kosovo bereiken. Zes Navo-lidstaten leveren soldaten voor deze troepenmacht.
Later wordt dit korps uitgebreid tot 3.000 soldaten.

November/December
De UCK poogt de verlaten stellingen van het Servische leger in te nemen. Waarop de Joegoslavische politie en militaire eenheden opnieuw een offensief starten tegen het UCK rond het gebied van Pristina en Drenica. De OVSE-waarnemers geraken gekneld tussen de twee fronten.

3 December
Het Joegoslavische parlement verklaart dat ze een afscheiding van Kosovo en Metohija niet aanvaarden. Joegoslavië zal ten allen prijze haar territoriale souvereiniteit en integriteit verdedigen.

10 December
De Albanese Kosovaarse zijde verwerpt het vredesplan van de bijzondere VS-gezant Holbrook, die nochthans een zekere autonomie voor Kosovo, maar geen afscheiding van Joegoslavië voorzag.

12 December
Zes jonge Serviërs worden bij een overval op een bar in Pec vermoord. Enkele dagen later wordt de vice-burgemeester van Polje ontvoerd, zijn lijk wordt de volgende dag in een straatgreppel gevonden. In Pristina worden twee Servische politiemannen door onbekenden doodgeschoten.

13/14 Januari 1999
De minister van Buitenlandse Zaken van Noorwegen, Vollebaek, onderhandelt als ambterende OVSE-voorzitter de vrijlating van acht door de UCK gevangen gehouden Joegoslavische soldaten in ruil voor de vrijlating van negen UCK leden. Voor het Italiaanse parlement verklaart de minister van Buitenlandse Zaken, de steun aan het UCK door de Albanese regering als een ondermijning van een vreedzame en diplomatieke oplossing.

15 Januari
In de omgeving van het dorp Racak worden de lijken gevonden van 40 Albanese-Kosovaren. De UCK spreekt van een slachting door de Joegoslavische politie, die op hun beurt beweren dat het om UCK-strijders gaat die in een vuurgevecht gedood zijn. Een Finse onderzoekscommissie in opdracht van de EU doet een onderzoek en haar voorzitster Helena Ranta kan de thesis van een slachting niet bevestigen.

18 Januari
De regering in Belgrado trekt de verblijfsvergunning van de chef van het OVSE-team William Walker in. Door de druk van de contactgroep (VS, Frankrijk, Duitsland, Rusland, Verenigd Koninkrijk en Italië) wordt deze beslissing ingetrokken.

29 Januari
De contactgroep zet de Joegoslavische autoriteiten en de Albanese Kosovaren onder druk om vredesgesprekken naar het voorbeeld van de Dayton conferentie te beginnen en legt een 10 punten programma voor waarbij de militaire aspecten uitgesloten blijven. Het document omvat volgende elementen: onmiddellijke wapenstilstand gecontroleerd door Navo-troepen, vreedzame oplossing van het conflict, voor drie jaar het instellen van een interim-status voor Kosovo op basis van een vergaande autonomie vooraleer een definitieve overeenkomst tot stand komt. Behoud van de Joegoslavische integriteit, vrije verkiezingen onder toezicht van de OVSE, het oprichten van democratische representatieve organen in Kosovo, amnestie voor politieke gevangenen, strafvrijheid voor daden begaan tijdens het conflict met uitzondering van de misdaden tegen de mensheid en tenslotte aanpassing van de Joegoslavische wetten aan de nieuwe rechtsregels van toepassing in Kosovo.

6 Februari
Start van de Kosovo-conferentie in Rambouillet onder het voorzitterschap van de ministers van Buitenlandse Zaken van Groot-Brittanië en Frankrijk.

18 Februari
Rusland verklaart dat het onder bepaalde voorwaarden bereid is grondtroepen te leveren na een akkoord (volgens het model in Bosnië)

23 Februari
De gesprekken in Rambouillet worden verdaagd.
President Milutinovic verklaart de bereidheid van Joegoslavië een autonomie-akkoord te ondertekenen op basis van het 10 punten-programma van de contactgroep. Een stationering van NAVO-eenheden of andere buitenlandse militairen op het Joegoslavische grondgebied wordt echter niet aanvaard.
Ondanks de druk van Madelein Albright, Amerikaanse staatssecretaris, weigeren de Albanese Kosovaren het voorgelegde ontwerpakkoord te tekenen.

15 Maart
Wanneer de gesprekken terug starten in Parijs, ondertekenen de Albanese Kosovaarse delegaties de voorliggende tekst, de Joegoslavische delegatie weigert de aangepaste versie van het akkoord ontwerp te ondertekenen. Ze verduidelijkt haar beslissing: ze kan niet akkoord gaan met de voorziene stationering van NAVO-troepen (28.000 soldaten) die over de doorvoering van de overeenkomst moeten waken en met de veranderingen die aan de Rambouillet 1 tekst zijn aangebracht waarbij de aanwezigheid van Joegoslavische ordestrijdkrachten maar van een symbolische waarde mag zijn. De UCK zou maar gedeeltelijk ontwapend worden (alleen zware wapens), na drie jaar zou in Kosovo een definitieve regeling gevonden worden op basis van de wil van de bevolking. Wat door de Joegoslavische zijde als een optie aangevoeld werd voor het door hen niet aanvaardbare referendum.
De Verdragstekst voorzag eveneens dat veranderingen van de status van de provincie alsook grenswijzigingen slechts doorgevoerd kunnen worden via een akkoord met de buurlanden.

23 Maart
Bij onderhandelingen in Belgrado overhandigt Richard Holbrook een "laatste waarschuwing", deze brengen geen wijziging in de Joegoslavische houding.

De NAVO-secretaris verklaart dat de gesprekken mislukt zijn. En zet het licht op groen voor het NAVO-kriegspiel.

24 Maart
De NAVO start de bombardementen en luchtaanvallen op de soevereine staat Joegoslavië.

"VREDE" - GENT - BELGIE

In verband met de oorlog tegen Joegoslavië heeft Global Reflexion de in 1996 gepubliceerde brochure 'DE TRAGEDIE VAN BOSNIE' opnieuw uitgegeven.
De herdruk verschijnt nu in 2 delen:

1) DE TRAGEDIE VAN BOSNIE
De onbekende rol van de VS en het Pentagon, door Sara Flounders.
Excl. porto f. 7,50

en

2) WAAROM IS DE NAVO IN JOEGOSLAVIE
door Sean Gervasi.
Excl. porto f. 7,50

Voor verdere informatie: Global Reflexion, Amsterdam. Tel. 020 6151122, fax 020 6151120.

VREDE OF DE NATO

BETOGING TEGEN DE NAVO

3 april 1999
14 uur Gemeentelijk Park van Sint - Lambrechts -- Woluwe,
Oproep in 'Solidair' - België

Wat is me hiervan bijgebleven?

Aankomst op Centraal Station Brussel. Vragen naar metrostation Roodebeek - meestal in 't frans. Bij de uitgang loop ik tegen 4 organisatoren van de manifestatie op - zijn al meteen op hun hoede, want bij de uitgang van de metro was al in 't ooglopende politie + fotoapparatuur en overvalwagens.
Het was toen plm. 13.15 uur. : Het manifestatie park was verboden terrein!

Dan proberen anderen te waarschuwen om niet hierheen te gaan en de metro-uitgang te vermijden.
Worden in de metrogangen ook steeds in de gaten gehouden - met 2 tegelijk lopen - niet meer.
Geen omsingeling dus of betoging: Overal overvalwagens van de gendarme = rijkspolitie - zeeën van witte helmen - afzettingen en wéér arrestatiewagens en witte busjes van de politie.
Boven ons hoofd de helicopter.

Het kerkje, uiteindelijke toevlucht en tevens "val" voor de demonstranten - omgeven door de gendarme met schilden.

Maar wat hield ik nu over van deze "vergeefse" tocht naar Brussel - hoofdkwartier van de NAVO - ?

Bijzondere zorgzame actievoerders, die me geen ogenblik aan mijn lot overlieten - van de een op de ander de zorg overdroegen: "haar mag niets overkomen", "zij moet vandaag terug naar Amsterdam"!
Wie mocht het eerst in een liftauto weer naar een andere "geheime" plaats? - dat was "onze kameraad".

Uiteindelijk toch wel nat, koud, maar ook onrustig om niet op tijd een trein te krijgen, - en hoe? - welke metro - en waar? - waar geen politie je aanhield, - zouden ze je niet fouilleren?
Pamflet met o.a.
"NAVO - 50 jaar steunpilaar van het kapitalisme" en "Nederland uit de NAVO" aan een mede-demonstrant gegeven, die het ergens verdonkeremaande.

Ook door een van hen naar het CS Brussel gereden met de auto. Geen pretje: Paasfeest - winkelend publiek, veel opstoppingen - maar we kwamen er.
Na ruim 4 uur was ik weer thuis in Purmerend.

Bij mij dus de overtuiging absoluut niet voor niets te zijn geweest, door de voor hen meest gewone zaak van kameraadschap! Gewoon bedankt, Solidair(e) mensen!

Anneke Ruys

Uit: Jesaja (hfdst 29 en 65)	In alledaags nederlands:
Daar zal niet langer een zuigeling zijn die slechts weinige dagen leeft, noch een grijsaard die zijn dagen niet voleindigt.	Het zal niet meer gebeuren dat miljoenen kinderen op aarde sterven door gebrek aan alles om normaal en gezond volwassen te worden; Bejaarden die het hoofd niet boven water kunnen houden, omdat ze ziek, zwak of arm en eenzaam zijn, zullen zich weer in een zorgeloze oude dag mogen verheugen;
Zij zullen huizen bouwen en die bewonen... zij zullen niet bouwen opdat een ander er wone...	Er zal geen huizenspeculant meer zijn die minder draagkrachtigen het recht op een goede en betaalbare woning ontzegt. Er zal geen grond onteigend worden om projectontwikkelaars de vrije hand te geven;
Zij zullen niet tevergeefs zwoegen en geen kinderen voortbrengen tot een vroegtijdige dood...	De "kanslozen" en laagstbetaalden zullen niet meer uitgebuit worden voor het zwaarste en smerigste werk. Hun kinderen zullen zonder onderscheid zorg en aandacht krijgen;
Zij zullen in een verblijf des Vredes wonen, in veilige woningen, in oorden van ongestoorde rust...	Het zal afgelopen zijn met oorlog en geweld hoe dan ook, zodat niemand meer bang hoeft te zijn voor een uitzichtloze toekomst;
Want het zal gedaan zijn met de geweldenaar en allen die op boosheid zinnen...	Want machtige staten zullen aan hebzucht, onderlinge rivaliteit en grootheidswaan ten onder gaan;
Zo zegt de Heer: het is meer dan genoeg geweest...	Er staat geschreven dat er grenzen zijn aan het onbeperkt misbruik maken van de aarde en alles wat daarop leeft en groeit. Wij zijn gewaarschuwd want het is meer dan genoeg geweest;
Ik zal Vrede tot uw overheid maken en gerechtigheid tot uw heerseres...	Vrede en gerechtigheid is de uiteindelijke belofte voor leven en welzijn!

8 maart 1919 WIL 1 mei 1999

JOHANNA WILHELMINA VAN ZIJL

Wij waren samen vanaf 1962.

Anneke Ruys,
uit naam van
beide families

IN MEMORIAM WIL VAN ZIJL

Onze vredesvriendin Wil van Zijl is op 1 mei overleden, na 80 vruchtbare jaren. Zij en Anneke Ruys behoorden tot de niet aflatende doorzetters in de vredesbeweging. Samen met Anneke was ze deel van de kern van Vrouwen voor Vrede - Purmerend, een vredesgroep met uitstraling.
Het aantal acties waar Wil aan bijdroeg moet in de vele honderden lopen. Met hart en ziel streed zij voor vrede, sociale rechtvaardigheid en tegen racisme.
Haar vredesvriendinnen en - vrienden hebben tot het eind toe van haar kritische vermogens kunnen profiteren: ze was daarmee openhartig en direct, met een sterke hang naar waarachtigheid.
Wils kunstzinnige kwaliteiten kwamen onder andere uit in haar tekeningen, aquarellen en gedichten. Ze publiceerde die in o.m. het blad 'In vredesnaam overleven!' en ook wel eens in de Haagse Vredeskoerier.

Zo bracht de Vredeskoerier van mei 1998 - een jaar voor Wils heengaan - haar prachtige gedicht "Als eens de laatste oorlog is gevoerd...".
Muzikant en koorleider Wim van de Meeberg werd direct door dit gedicht geraakt en vroeg Wil toestemming het - op muziek gezet - in het repertoire van Jan en Alleman te mogen opnemen. Wil was nieuwsgierig naar het resultaat. Gelukkig heeft zij dat nog mogen horen: na de Paasmars op 5 april in Den Haag, in het Zalencentrum van C.S. bracht 't koor het lied, vierstemmig getoonzet. Toen al behoorde het tot 't geliefde koorrepertoire. Iedereen, en zeker ook Wil, heeft ervan genoten!

Wij wensen Anneke alle kracht om het zware verlies te kunnen dragen. Zij kan zich hierbij gesteund weten door de zeer vele vredesactivisten met wie zij en Wil samen hebben gestreden. De strijd gaat voort!

G.

Waarde landgenoten, wij voeren oorlog

DE EENZIJDIGE EN LEUGENACHTIGE BERICHTGEVING VAN ONZE MEDIA OVER DE INTERVENTIE VAN DE NAVO

Door het sturen van manschappen, van wapentuig zoals de luchtmobiele brigades en het meewerken aan de bombardementen op Joegoslavië maakt ons land zich medeplichtig aan de oorlog tegen dat land.
Een oorlog, die net als in de Eerste- en Tweede Wereldoorlog de belangen van het grootkapitaal dient.
Nu zijn het de Amerikanen die hun kapitalistische heerschappij door middel van de NATO en de grote concurrent Duitsland naar Oost-Europa en Rusland willen uitbreiden.
En weer is het Servische volk het grootste slachtoffer, net als in beide voorgaande oorlogen, die ook via de Balkan en het latere Joegoslavië werden uitgevochten.

Met bombardementen probeert de NATO de Serven tot overgave te dwingen en wordt Milosovic als de boosdoener aangewezen.
Tijdens de Tweede Wereldoorlog hebben o.a. de Serven een heroïsche strijd gevoerd tegen de Wehrmacht en de Kroaten van Pavelic, die aan Duitse zijde meevochten met moslim-divisies in Duitse dienst.
In die ongelijke strijd zijn een miljoen Serven, waaronder duizenden van joodse afkomst, op beestachtige wijze vermoord.

Nu probeert de NATO, evenals de Duitsers tijdens de tweede wereldoorlog een verdeel-en heerspolitiek in Joegoslavië door te voeren en de volken daar tegen elkaar uit te spelen. Al voor de tweede wereldoorlog waren het de Kroaten met de fascisten van Ante Pavelic die zich lieten gebruiken door Hitler en Mussolini om Joegoslavië uit een te rukken.

Hetzelfde herhaalde zich in 1990 o.a. door inmenging van de Duitse minister van buitenlandse zaken Genscher.
Nu gebruikt de NATO het U.C.K., het z.g. Albanese bevrijdingsleger, in hoofdzaak door de Duitsers bewapend, dat probeert Kosovo los te maken van Servisch gebied.

Eind 1998 noemde Robert Gelbort, de speciale gezant van de Verenigde Staten in Bosnië, de strijders van de U.C.K. nog "terroristen" (bron 'Solidair' België).
Hun heldendaden bestaan uit het in brand steken en plunderen van huizen van Kosovaren die weigeren zich aan te sluiten bij het U.C.K.
Bij het U.C.K. zijn Albanezen waarvan velen al jarenlang in West-Europa leven en huurlingen uit heel Europa.

Iedere dag worden we met eenzijdige en leugenverhalen van de media overspoeld, zoals het steeds weer terugkerende verhaal van de menselijke ellende van de vlucht van de Kosovaren uit angst voor het Servische leger.
Dat het grootste deel van de mensen daar vluchten voor de bombardementen, die Kosovo tot een vrijwel onbewoonbare puinhoop maken, krijgen we nauwelijks iets te zien of te horen.

Ook is het vaak voorgekomen dat er in een paar weken tijds dezelfde beelden werden vertoond, alleen met andere onderschriften. Dat alles gaat steeds meer lijken op het bedrog van de filmjournaals in de Duitse en Nederlandse bioscopen tijdens de tweede wereldoorlog. En waarvan we het bedrog eerst te zien kregen in de films van de na-oorlogse televisie.

De voorlichting van de NATO houdt zich blijkbaar aan de uitspraak van Hitlers propagandaminister Joseph Goebbels: Als je dagelijks de leugens herhaalt dan wordt het door het volk voor waarheid aangenomen.

Het eenzijdige van onze media is dat alleen over de Kosovaren wordt gesproken als slachtoffers van deze oorlog. Over de Serven, die dagelijks lijden onder de terreurbombardementen wordt met geen woord gerept. Want de NATO raakt niet alleen militaire doelen. Ziekenhuizen en zelfs ambassades worden niet ontzien. Wekenlang wordt nauwelijks gewag gemaakt over de verliezen die daar worden geleden.

Maar het steeds verzwijgen begint argwaan te wekken. De Griekse en Joegoslavische persagentschappen zijn duidelijker in hun berichtgeving. Een Griekse krant bericht b.v. over tientallen lijken van NATO-soldaten in het militair hospitaal van Tessaloniki, in speciale kisten met het opschrift "strikt vertrouwelijk". Of dit: een complete Duitse NATO-brigade, 1.500 man, zou de benen hebben genomen uit het kamp Petrovac bij Skopje in Macedonië. En een groep Noorse NATO-piloten, die weigerden deel te nemen aan de bombardementen. Bronnen: de Griekse krant Athinaiki, Serbia Info News en het Joegoslavische persagentschap Tanjug (5-9 april 1999).

Doch ondanks deze andere berichten is er geen reden de vreselijke gevolgen van de barbaarse bombardementen van de NATO op Joegoslavië te onderschatten. Als hieraan op korte termijn geen einde komt, zijn de gevolgen hiervan voor de wereld niet te overzien.

C

God heeft de aarde grenzeloos gemaakt

Wakes op weg naar Pasen

Dit jaar hebben we voor de derde keer speciale vastentijd - wakes gehouden bij het grenshospitium in Amsterdam. Anders dan voorafgaande jaren bestond de organisatie niet enkel uit leden van de Amsterdamse Catholic Worker, maar uit een grote verscheidenheid van groepen. Ieder van de acht wakes werd door een andere groep georganiseerd en dat bleek een goede formule te zijn.

De spits werd afgebeten door de Doopsgezinden; een groep waarvan de leden over heel de wereld verspreid zitten omdat ze zelf ook ooit moesten vluchten, weg uit Nederland.

Zij werden gevolgd door het Netwerk Religieuzen voor vluchtelingen. Zij zijn zeer bekend met de problemen die het Nederlandse vreemdelingenbeleid veroorzaakt, en konden ons daar goed over vertellen.

De derde zondag was 'ZO Mokum' (Zuid Oost Mokum) aan de beurt; de Joodse gemeenschap van Amsterdam ZO. Hun wake was ook zeer sterk, vaak trekken wij de vergelijking tussen de situatie nu en die van vlak voor de oorlog; nu hoorden we hetzelfde uit Joodse monden, van mensen die zelf hebben ondervonden wat het betekent vervolgt te worden. Het was afschuwelijk om te horen, maar gaf ons tegelijkertijd steun en vastberadenheid om verder te gaan met ons werk.

Op 14 maart kwam de Basisbeweging met 100 mensen! Je kon duidelijk merken dat we met een 'doe' - gemeente te maken hadden en niet met een 'praat-en-uit-de-boom-kijk' gemeente zoals je in veel katholieke en protestante kerken tegen komt. Ze hadden prachtige liederen, gezongen door de Kritische Gemeente Ijmond, mooie teksten van Jan van Opbergen en heel veel bloemen bij zich.
De Quakers waren de volgende. Hun wake bestond voornamelijk uit stilte. We stonden in een stiltekring voor de poort van de gevangenis; er ging kracht van uit. Als er iets in je naar boven kwam dat je wilde zeggen kon dat en zo zei een vrouw: Abraham vluchtte voor de hongersnood in Egypte en was dus economisch vluchteling, Mozes had iemand vermoord en was dus een criminele vluchteling, David moest vluchten voor Saul, was hij politiek vluchteling? Het is maar goed dat er toen nog geen grensgevangenissen bestonden.

De zesde wake was georganiseerd door de plaatselijke Samen op Weg gemeente en werd ondermeeropgeluisterd door Bram Grandia. Het was Palmzondag en daarom hadden ze kleine paasbroodjes meegenomen voor de mensen in de gevangenis, zowel voor gevangenen als personeel.

Op Goede Vrijdag was er een Fransciskaans geïnspireerde wake; vanuit het hele land kwamen Franciskanen naar Amsterdam. We hielden een kruisweg van het metrostation naar het grenshospitium, enkele malen stoppend om de lijdensweg van Christus te herdenken, maar ook de lijdensweg van de in ons land verblijvende vreemdelingen en ons te bezinnen op ons aandeel in hun lijden.

Op Paaszondag was de laatste wake, door de vrouwen van de Catholic Worker georganiseerd, en dus een echte vrouwen-wake, waarbij we speciaal stilstonden bij de problemen van vrouwelijke asielzoeksters in Nederland. De lezing die we gebruikten ging over hoe de twee Maria's een open en leeg graf aantroffen vlak nadat Jezus begraven was. Moge ook wij ooit bij aankomst bij de grensgevangenis de poort opengerold aantreffen en alle cellen leeg!

Susan
van het Jeanette Noël Huis, Amsterdam Z.O.

OVERLEVEN DOOR HONGERSTAKEN

Als ik in 70 regels van 45 aanslagen iets over de z.g. witte illegalen moet vertellen, kan ik het beste met de Turkse hongerstaaksters beginnen.
Een hongerstaking voor een verblijfsvergunning? Zijn ze zó verkikkerd op ons landje dat dit een actie met eventueel dodelijke afloop rechtvaardigt?
Is Turkije een zó onvriendelijk land, dat een uitzetting als een godsonmogelijkheid wordt beschouwd?
Dat waren de vragen die U en ik zich stelden voor we ons in de strijd wierpen.
En zijn die vragen nu beantwoord na een theaterstuk van bijna 40 dagen, waarin de spelers zich 'als dood' hielden? Een even griezelig als riskant toneelstuk, waarin mensen tot het uiterste gaan.

Het bleek een actie die ook sympathie opriep, vooral als men ziet dat door de koppelingswet steeds meer loketten voor deze mensen dichtgaan. Eerst de Kinderbijslag, waardoor huurschulden ontstaan, dan de werkgevers die de bui al zien hangen. En tenslotte de onzekerheid hoelang de uitkering of het ziekenfonds het nog zal houden.

De actie leverde ook sympathie op voor gescheiden vrouwen, die niet aan de eis van 6-jaar-wit-werk toekwamen. En tenslotte voor de kinderen op de middelbare school, die met het plakkaat 'illegaal' moeten leven en door hun ouders vaak in de schijnwerpers gezet werden (Jeugdjournaal).

De sympathie werd het sterkst verwoord en gebaard door de Rode Vrouwen en in hun kielzog de ombudsvrouw van Amsterdam, Nora Salomons, die samen met 4 burgemeesters een Salomonsoordeel moet geven over zaken als 'inburgering' en 'familieomstandigheden'. Pas dan mag staatssecretaris Cohen weer een beslissing nemen.

Duurt dat niet erg lang allemaal?
Zelfs de gemeente Amsterdam vond dat ook en maakte 4,5 miljoen vrij voor de meest schrijnende gevallen. Ook de kerken laten zich niet onbetuigd: een kerkonderdak is in de maak voor diegenen die hun dak zijn kwijtgeraakt.
Wilt U ook niet een steentje bijdragen?
We zoeken nog vrijwilligers voor de onderdak-actie!

Co van Melle, Amsterdam,
telefoon (020) 6313051.

arm land
waar de mensenrechten
worden afgekloven
tot het bot

NAVO SCHIET VREDESIDEAAL AAN FLARDEN.

Met veel vlagvertoon heeft de NAVO haar vijftigjarig bestaan gevierd. Het militair bondgenootschap, dat zich enerzijds opzichtig laat voorstaan op zijn ongeëvenaarde slagkracht (getuige de dagelijkse tv-beelden van precisiebombardementen), maar zich anderzijds nooit zal afvragen of het respecteren van mensenrechten is af te dwingen met bruut oorlogsgeweld.

Desondanks is deze alleszins relevante vraag op eenvoudige wijze afdoende te beantwoorden, via een adequaat opinieonderzoek. Daarmee bedoel ik een onderzoek dat zich niet (zoals dat van Trouw en de Stichting Maatschappij en Krijgsmacht) specifiek richt op de schendingen van de mensenrechten in Kosovo, hoe ten hemel schreiend de etnische zuiveringen ook zijn.

Een dergelijk onderzoek dat zich beperkt tot een bepaalde regio, leidt door tekortschietende vraagstelling (mensenrechten worden overal ter wereld geschonden) automatisch tot massale steun (71 procent volgens de NIPO-enquête) voor het nagenoeg kamerbreed gesteunde paarse oorlogsbeleid. Het beleid dat ons als NAVO-lid medeplichtig maakt aan de rauwe ontmenselijkende Balkan-oorlog, die eufemistisch een 'militaire campagne' wordt genoemd, met de daarbij horende 'bijkomstige schade' aan onschuldige burgerslachtoffers en grondig vernielde infrastructuur, electriciteitsvoorziening, telecommunicatie en dergelijke.

Mede door dit verhullend taalgebruik gaan de NAVO-bombardementen met het universele - niet aan plaats en tijd gebonden en daardoor het Kosovo-drama overstijgende - mensenrechten- of vredesideaal aan de haal.
Zodoende wordt de alom beoogde vredelievende mondiale samenleving, ofwel de wereld die komende geslachten moet behoeden voor de gesel van de oorlog (Preambule VN-Handvest), door onze F-16's dagelijks verder aan flarden geschoten.

Wouter ter Heide

ALS EENS.....

Als eens de laatste oorlog is gevoerd
het allerlaatste gewapende conflict
is uitgevochten
en alle proeven
tot verdelgen
en vermoorden
zijn geslaagd.....
zal niemand
het gemis
aan kunnen geven
van wie dan ook
omdat er niemand is
die dat nog voelt
of van een ander hoort:

want het is vrede

als eens
al dat geweld
is uitgewoed
de laatste wolken
rook en stank
zijn afgedreven
zodat de zon
weer ongehinderd
straalt.....
en al het menselijk
verdriet

is uitgemoord -

Wil van Zijl

MOETEN

5 STELLINGEN TER DISCUSSIE

als vrouwen betaald willen werken
belemmeren man en kinderen dat
of ouders, zieke, zwakke mensen
dat vraagt om een debat

vrouwen die participeren op de arbeidsmarkt
en dat met moederschap moeten combineren
daarnaast b.v. een laag inkomen hebben
die zullen veel moeten ontberen

als vrouwen voor mensen zorgen
daarom dan korter betaald werken
dan maken ze moeilijker carrière
dat kunnen we allemaal merken

een baan combineren met opvoeden
vereist flexibiliteit, planning en verstand
voor wie de grenzen goed kennen
lijkt er weinig aan de hand

als vrouwen betaald moeten werken
zoals de meeste mannen moeten
dan mag het niet zo zijn
dat kinderen daar voor boeten

Nel de Haas

OORLOG ?

Beseft Nederland dat het in oorlog is? Staat in het Amsterdams Stadsblad van 14 april 1999. Wat Nederland beseft weet ik niet. Maar wat mijzelf betreft wil ik nadrukkelijk stellen dat ik niet alleen in 1948 de militaire dienstplicht heb geweigerd, vele jaren zeer veel jongens heb geholpen bij hun weigering van de militaire dienstplicht, zitting heb gehad in het Comité van aanbevelingen tegen het plaatsen van kruisraketten in Nederland, maar ook nu in alle opzichten principieel tegen iedere vorm van oorlog ben.

Nederland kan dan wel in oorlog zijn. Ik ben het niet! Ik hoop en verwacht dat met mij velen zullen zeggen: Wij willen deze bommen niet, wij willen deze oorlog niet! Wij willen geen oorlog, omdat wij geen wapens gebruiken of laten gebruiken omdat wij geen vijanden willen hebben.

Als volken op de Balkan elkaar bestrijden en uitmoorden dan is dit misdadig. Een ander woord is hier niet voor. Maar wie durft oprecht vol te houden dat het bombarderen van Servië door de NATO een werkelijke bijdrage kan leveren voor een oplossing van de problemen?

In diplomatiek opzicht kan Nederland een belangrijke bijdrage leveren aan het bereiken van vrede. Het zal dan echter uit de NATO moeten gaan.
Wellicht zal dan door andere landen dit voorbeeld worden gevolgd. Het zal in ieder geval een begin kunnen zijn om aan deze zinloze oorlog een einde te maken.

Ds. R.G.E. Mensink

STOP DE NAVO-OORLOG TEGEN JOEGOSLAVIE - Manifest 1

De aanvalsoorlog die de NAVO tegen Joegoslavië voert vernietigt alles.

I. Hij vernietigt de bestaansmiddelen en daarmee de bestaansvoorwaarden van de bevolkingen op de Balkan

Nog steeds ontbreekt bij de bevolkingen van de Westerse landen het besef en het voorstellingsvermogen van de verwoestingen die door hun NAVO in Joegoslavië in hun naam worden aangericht en al hebben plaatsgevonden.
Als gevolg van de helse en misdadige bombardementen, die nu al wekenlang doorgaan, ligt de gehele economie van Joegoslavië plat, is de industrie geruïneerd en de civiele infrastructuur goeddeels verwoest.

Nu de civiele electriciteitsvoorziening is vernietigd, ligt de civiele produktie voor een groot deel stil, zijn miljoenen mensen zonder werk en daarmee zonder inkomen en dreigen hongersnood, ziektes en totale verpaupering.

Dit lot dreigt evenzeer de Albanese Kosovaren, waarvoor het allemaal begonnen heette te zijn, die immers evenzeer afhankelijk zijn van de Joegoslavische economie en civiele infrastruktuur.

Kennelijk is hier het motto van de westerse landen: om ze te redden, moeten we helaas ook hen vernietigen. Of is het nooit werkelijk om hen gegaan?

Bovendien wordt de gehele regio meegesleurd in de vernietiging van de Joegoslavische economie. Want ook de bevolkingen van de buurlanden, die economisch nauw met Joegoslavië zijn verbonden, delen in de malaise en ook daar slaat de verpaupering toe. Met als gevolg van deze maatschappelijke ontwrichting scherp oplopende spanningen tussen de verschillende bevolkingsgroepen.

Elke dag dat de alles vernietigende bombardementen voortduren, nemen de haat, chaos en ontreddering toe en dalen de perspektieven op herstel van menswaardige onderlinge verhoudingen en levensomstandigheden op de Balkan verder.

II. Hij vernietigt de moraliteit in de Westerse landen

Nog nooit in de wereld werd een zo diep ingrijpende aanvalsoorlog gevoerd met zo weinig implicaties voor de bevolkingen van de aanvallende staten. De oorlog veroorzaakt hier in het westen nauwelijks een rimpeling in de samenlevingen. Voor de prijs van een avondje uit per persoon is inmiddels een gehele staat ten gronde gericht. De oorlog die wij over Joegoslavië brengen voltrekt zich daarbij als een soort videoclip. Zonder dat het ook maar één westerse soldaat het leven zou hebben gekost.

Zelfs de aanvalsoorlog van Hitler was in dit opzicht minder pervers, want het Duitse volk realiseerde zich noodgedwongen heel wel in oorlog te zijn. Duitse soldaten sneuvelden immers ook.

WERK AAN VREDE!

De verwoesting van een andere samenleving met tomeloos oorlogsgeweld, zonder dat het voor de bevolking van de aanvallende staten enige impact heeft, is het toppunt van immoraliteit.
Datzelfde geldt voor een oorlog waarin westerse levens als van oneindig hogere waarde worden geschat dan de levens van de bevolking van de aangevallen staat.

Tesamen vormt dit het summum van ontmenselijking en betekent dit een terugval waarbij zelfs de ideeën van de Franse Revolutie, gebaseerd op de fundamentele gelijkwaardigheid van mensen onderling, op het keerpunt van het millennium weer overboord worden gezet.

III. Hij vernietigt de internationale rechtsorde

Na de verschrikkelijke ervaringen van de Eerste en Tweede Wereldoorlog werd het voeren van een aanvalsoorlog tussen staten onderling door de volkerengemeenschap als een misdrijf tegen de vrede buiten de wet gesteld. Op de valreep van deze eeuw breken de NAVO-landen de hierop gerichte consensus met hun vernietigende aanvalsoorlog tegen Joegoslavië doelbewust weer open. Een nieuwe doctrine dat niet langer de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties voortaan beslist waar, wanneer en op welke schaal er militair wordt ingegrepen maar de NAVO-landen, wordt openlijk gelanceerd. In één slag zijn daarmee de pijlers van de internationale rechtsorde inzake vrede en veiligheid omver gehaald.

Nochtans is het niet zo ver dat de wil van de westelijke landen de inhoud van het volkenrecht dicteert.
Nog steeds vormt het voeren van een aanvalsoorlog tegen een andere staat een daad van agressie en daarmee een misdrijf tegen de vrede.

Maar de bewust geplande afbraak van het internationale recht door de NAVO-landen gaat verder dan alleen het om zeep brengen van het agressie-verbod. In elke oorlog is bovendien ook het gebruik van disproportioneel oorlogsgeweld en het aanvallen van civiele doelen verboden. Elke overtreding hiervan vormt steeds weer een oorlogsmisdrijf.

Maar de NAVO-landen steken doelbewust ook de brand in deze fundamentele internationale regelingen. Nu de strijd met het Joegoslavische leger vanuit de lucht niet kan worden gewonnen, is deze verlegd naar de Joegoslavische burgerbevolking en is de NAVO nu bezig op volle kracht de Joegoslavische civiele infrastruktuur en de civiele economie te verwoesten, in een poging de weerstand van de burgerbevolking te breken. En steeds openlijker wordt ook de burgerbevolking zelf rechtstreeks vanuit de lucht geterroriseerd.

Voor al deze oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede dienen de verantwoordelijke politieke en militaire leiders te worden vervolgd, berecht en gestraft. In Nederland zijn dat op de eerste plaats de Nederlandse politieke en militaire leiders.

Ook de miljarden-schade die door de NAVO-landen onrechtmatig in Joegoslavië is aangericht, dient door diezelfde staten te worden vergoed.
Maar voor schade-claims vanuit de Joegoslavische bevolking zullen niet alleen de NAVO-staten aansprakelijk moeten worden gesteld, maar ook dienen zij rechtstreeks op de verantwoordelijke politieke en militaire leiders te worden verhaald.
Dit op basis van de normen van Neurenberg, waarin is vastgelegd dat verdachten van oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede zich niet aan hun persoonlijke verantwoordelijkheid en individuele aansprakelijkheid hiervoor kunnen onttrekken.
Tot in lengte van dagen zullen wij hen achtervolgen met persoonlijke schadeclaims, verzameld en gedocumenteerd vanuit de Joegoslavische bevolking. Opdat ook hen duidelijk ingeprent zal worden dat oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede niet onvergolden kunnen blijven.

Maar eerst en vooral zetten wij alles in het werk ommiddels het voeren van spoed-kortgedingen te proberen te bereiken dat de Nederlandse rechter de verdere deelname van Nederland aan de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië verbiedt.

Voor al deze juridische akties, nu in een poging om de Nederlandse deelname aan de oorlog te stoppen en straks, in de toekomst, om alsnog genoegdoening en bestraffing van de schuldigen aan de gepleegde oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de vrede af te dwingen, is veel geld nodig.
Wij roepen u op om daarbij te steunen. Het gironummer is giro 972992 van de Stichting Steunfonds Juridische Hulp in Zeist.

Namens het Comité Nederland-Joegoslavië, mr. L.P.H. Stibru

Voor meer informatie:
Comité Nederland-Joegoslavië,
Ambonplein 29,
1094 PW Amsterdam,
020 - 6932142

of: Permanente Commissie inzake Nederlandse Oorlogsmisdrijven in Joegoslavië (PC),
Couwenhoven 52-05,
3703 ER ZEIST.
030 - 6956867

OMDAT HET NOG STEEDS NODIG IS:
STORT UW VRIJWILLIGE BIJDRAGE
T.B.V. DIT BLAD OP GIRONUMMER
4305930
T.N.V. VOLK VOOR VREDE, A'DAM.

DE SCHEUREN IN HET OORLOGSFRONT VAN BLAIR

Ondanks de gevel van eensgezindheid in Engeland bereidt de anti-oorlogsbeweging zich voor op een langdurige strijd tegen de leiders van de NAVO in Washington en uiteraard tegen hun voornaamste handlanger in Europa, de regering Blair.

Als begin gold de nationale demonstratie van 8 mei j.l. waar de linkervleugel van de Labourpartij, onder leiding van de oude veteraan - het Lagerhuislid Tony Benn - de voornaamste organisator was tegen de aanhoudende bombardementen in Joegoslavië.

Naast hem spraken Alice Mahon en Tom Dalyell, evenals Benn voor Labour lid van het Lagerhuis.

Uiteraard werd de demonstratie ondersteund door een groot deel van de Engelse vredesbeweging, doch ook door de organisaties van de gekleurde bevolking van Engeland.

Opvallend is het verder dat naast de genoemde drie Lagerhuisleden van Labour nog 8 andere Lagerhuisleden van Labour tegen de oorlog op de Balkan stemden.
Van deze groep traden Bill Mickie en John Mc Donnel op als de voornaamste woordvoerders.

Opvallend was de betrokkenheid van Blair bij de verkiezing van het eerste Schotse parlement sinds 300 jaar.
De Schotse Nationale Partij werd een belangrijke tweede en de bemoeienis van Blair is te begrijpen omdat de voornaamste woordvoerder van de Schotse Nationale Partij, Alex Salmond, die zijn partij eveneens in het Britse Lagerhuis vertegenwoordigt, de enige partijleider is die zich verzet tegen de niet-verklaarde oorlog tegen Joegoslavië.

Uiteraard ondervindt Blair actieve ondersteuning van de Britse Conservatieven.
Doch ook daar zijn opmerkelijke stemmen te horen. Een belangrijke figuur in die partij, Crispin Blunt, noemde de Engelse betrokkenheid "de ergste ramp voor de buitenlandse politiek sinds de Suez-crisis".
De voormalige minister van defensie, Alan Clark, beschuldigde Blair van vérgaande domheid door vóór de oorlog te kiezen.

Tenslotte Blairs ruzie met de verslaggevers die op een openbare bijeenkomst protesteerden tegen de aanval op de TV-studio van Belgrado. "De waarheid is de eerste verliezer in een oorlog", was hun devies dat uitdrukkelijk gericht is tegen de onwaarachtige propagandistische propaganda van de NAVO en de rest van de media.

Tcos Plug

**JEZELF EEN VRAAG STELLEN
DAARMEE BEGINT VERZET
EN DAN DIE VRAAG AAN
EEN ANDER STELLEN**

VRAGEN ? .... GEEN VRAGEN ?

1 Wat te denken van de corlogsvoorbereiders van Wereldoorlog III ?

2 Waarom worden de oorlogshandelingen van de NAVO gecamoufleerd met drogredenen en betiteld als humanitaire hulpacties, vredesmissies en meer van dergelijke onzin?

3 Wat blijft er over van het gezag van de Verenigde Naties als de NAVO onder aanvoering van Amerika de regels van de Verenigde Naties aan haar laars lapt?

4 Waarom noemt met het ministerie van oorlog nog steeds ministerie van Defensie?

5 Valt het platbombarderen (vèr buiten Nederland) van Joegoslavië door o.a. "heldhaftige" Nederlandse F-16 vliegeniers ook onder het begrip defensie?

6 Valt de inzet van de Lucht-Mobile-Brigade, om waar dan ook z.g. vredestaken (waarvan we de doelstellingen kunnen vermoeden) uit te voeren, ook onder de noemer defensie?

7 Is het niet zo dat, waar dan ook, de internationale kapitaalsbelangen van multinationals, wapenindustrie, etc., veiliggesteld moeten worden?

8 Wat te denken van de Partij van de Arbeid, welke in het geheim aan een eigen, ingrijpend voorstel werkt voor een nieuwe krijgsmacht voor de volgende eeuw?

9 Dat, volgens Cees van der Laan (Ym.Crt.7-5-99) in de P.v.d.A.-(oorlogs-)denktank behalve Van den Bergh (voorzitter van de adviescommissie en defensiespecialist), ook Kamerleden Martin Zijlstra, Valk (defensiespecialist), Koenders en Timmermans (buitenland-experts) zitten?

10 Dat als externe adviseurs 4 top-generaals b.d. fungeren (geen lid van de P.v.d.A.) t.w. brigade-generaal Brinkman (landmacht), luitenant-generaal Breeschoten (luchtmacht), generaal-majoor Van Kappen (marine) en vice-admiraal jonkheer Van Foreest (marine) ?

11 Dat de defensie-adviesgroep zich afvraagt of een ingekrompen krijgsmacht zich uitsluitend moet richten op "lichte" vredesoperaties of dat deze moet worden omgevormd tot een zwaar bewapende op afroep (AW van WIE?) beschikbare krijgsmacht?

12 Dat de vraag of de kernwapentaak van de luchtmacht moet worden gehandhaafd, volgens Van den Bergh daarbij "nadrukkelijk" aan de orde zal komen?

13 Dat P.v.d.A.-Kamerlid Martin Zijlstra de studie een "verkenning naar hoe de krijgsmacht er over tien jaar moet uitzien" noemt?

14 Hoe komt het toch, dat de luchtmachtleiding personeel sinds begin april j.l. aanraadt in burger te reizen als het zich in uniform niet meer op zijn gemak voelt ?

15 Begrijpt u nu waarom de Nederlandse militairen bij Kumanovo in Macedonië, die gingen om de O.V.S.E.-waarnemers te ondersteunen en plotseling in een oorlogssituatie terecht kwamen, zich mentaal moesten omschakelen? Dat ze moeten uitkijken als ze de basis alleen verlaten? Dat ze confrontaties met de Serviërs zoveel mogelijk uit de weg gaan? De agressie van de Serviërs nog beperkt blijft tot spugen en stenen gooien? Uit eten gaan in het nabijgelegen Skopje niet verstandig is?

16 Weet u dat volgens korporaal Vlasblom van de defensie-banenwinkel in Amsterdam heel veel ouders de sollicitatie van hun kinderen voor een baan bij defensie (lees oorlog) annuleren nu zij weten dat hun kinderen ook in Joegoslavië ingezet kunnen worden?

17 Dat heel veel ouders er nog steeds niet van doordrongen zijn dat een baan bij "defensie" consequenties met zich meedraagt?

18 Dat, zoals nu wel blijkt, defensie ook oorlog betekent?

19 Waarom betaalt "Defensie" nieuwe infantristen, genisten en Duitslandgangers met terugwerkende kracht vanaf 1 januari j.l. een premie van acht procent bovenop hun salaris?

Dat ook personeel, dat bijtekent in deze functies, deze premie uitgekeert krijgt?

Dat het voor het eerst is dat grote groepen militairen in de laagste rangen op deze manier extra worden betaald?

Dat in het verleden alleen hooggeschoolde technici, artsen, accountants en andere specialisten, die voor een paar jaar bij defensie werken, bonussen tot soms 25% kregen?

20 "Defensie helpt boefjes vooruit" (Ym.Crt.4-11-98). Is dat werkelijk zo?

Vanaf 12 april j.l. worden door militaire instructeurs van de Koninklijke Landmacht zestien Amsterdamse licht criminele jongeren opgeleid tot lasser, draaier, onderhoudsmonteur, chauffeur of installateur. Na 3 maanden gedisciplineerd leven in een kazerne moeten zij weer een normaal bestaan opbouwen in de maatschappij. Ze krijgen een deelcertificaat, zodat ze terecht kunnen op een vervolgopleiding en meer kans hebben op een baan. Liefhebbers worden opgeleid tot beroepsmilitair. Volgens Richard Bos, jarenlang rechercheur jeugdzaken van de Amsterdamse politie, willen veel jongens dolgraag in het leger. "Een uniform geeft gezag. Ik verleng nu al naar het moment dat ze op vrijdagmiddag in hun pak thuis komen. Ouders zullen weer trots zijn op hun kinderen". ... ???

21 In een C.N.N. uitzending (eind april j.l.) werd door de reporter gesteld, dat er nog altijd landen waren met chemische wapens hetgeen Amerika (terwille van haar veiligheid) niet kan tolereren. Na Joegoslavië zal men zich weer extra bezig houden met deze landen w.o. Irak, waar ook nu nog regelmatig Amerikaanse bombardementen plaats vinden. Van de landen met chemische wapens werden uitgerekend de voor Amerika niet welgevallige landen genoemd, zoals Irak, Iran, Libië, Noord-Korea, Cuba e.a. ... Kan het nog duidelijker?

Dit scenario (toen was het Lebensraüm) hebben we eerder meegemaakt en ging ten koste van heel Europa. Nu gaat het z.g. om de veiligheid van het Amerikaanse volk. Hoeveel grote vraagtekens moeten we nu nog zetten? ... W.O. III ???

Wie gebruikte chemicaliën in Irak waarbij honderden Amerikaanse soldaten zelf slachtoffer werden?
Wie gebruiken er nu Kruisraketten om een onbeschermd volk naar het stenen tijdperk terug te voeren?
Waar blijven de 300.000 demonstranten die begin 80er jaren in Amsterdam demonstreerden en de 500.000 demonstranten in Den Haag? ???

Is het niet de hoogste tijd de oorlogsmaniakken een H A L T toe te roepen ???

HET KOSOVO BEVRIJDINGSLEGER U.C.K.

22 De etnische Albanese querrilla in Kosovo wil doorvechten voor de onafhankelijkheid van de Joegoslavische provincie. Woordvoerders van de onderhandelingsdelegatie van het Kosovo Bevrijdingsleger U.C.K. zeiden dat op 17 februari j.l. in Rambouillet. Zij hebben geen vertrouwen in de NAVO-vredesmacht.

Op 22 februari j.l. zijn zware gevechten geleverd tussen het Joegoslavische leger en het Kosovo bevrijdingsleger bij Vücitrn, 25 km ten n.w. van Pristina. Twee OVSE-waarnemers die zich in de buurt bevonden, werden behoorlijk aan de tand gevoeld, gezien het feit dat deze waarnemers contacten hebben met de rebellen. Zij hoorden van rebellencommandant Nicky hoe de gevechten tot stand kwamen, etc.

Volgens westerse geheime diensten worden de rebellen van het U.C.K. voor een groot deel gefinancierd uit handel in drugs. Het U.C.K. zou verder een "solidariteitsbelasting" heffen op het inkomen van in het buitenland wonende Kosovo-Albanezen, aldus de Duitse krant Berliner Zeitung. De inkomsten van het U.C.K. uit de drugshandel en inzamelingsacties worden geschat op een kleine miljard gulden.

De drugshandel en -smokkel van het U.C.K. strekt zich volgens de geheime diensten uit van West-Europa tot Afghanistan. Europol in Den Haag is er van op de hoogte dat de drugshandel in de Europese unie deels wordt gecontroleerd door Kosovo-Albanezen. Ongeveer 500 miljoen gulden wordt met drugs verkregen, de rest komt van fondsen met nationalistische namen zoals "Het vaderland roept" en "Het Geboorteland Vraagt Uw Hulp" en rekent met 3% solidariteitsbelasting van de 500.000 Kosovaren in het buitenland.

Het U.C.K. heeft een algehele mobilisatie afgekondigd en heeft volledige medewerking van de Albanese autoriteiten. De rebellen mogen op haar grondgebied oefenen, terwijl vrachtwagens voor troepentransporten beschikbaar worden gesteld. Ook leiden Albanese officieren de nieuwbakken rebellen op.
Er zijn grote ladingen Turkse uniformen en Amerikaanse helmen aangekomen.
De rebellen rekenen erop dat met medewerking van de NAVO-luchtmacht en zij als grondtroepen Kosovo in hun handen valt.
De Russische president Boris Jeltsin heeft begin april j.l. gewaarschuwd voor een "Europese oorlog","mogelijk zelfs een wereldoorlog" als de NAVO in Joegoslavië acties onderneemt die Rusland dwingen zich te mengen in de strijd.

Uit NAVO-informatie dd. 16 april j.l. blijkt, dat het rebellenleger U.C.K. bijna 100.000 soldaten heeft gerecruteerd.

Hoewel de NAVO om politieke redenen geen officiële contacten met het U.C.K. onderhoudt (volgens het akkoord van Rambouillet moet het U.C.K. de wapens neerleggen) zijn er wel degelijk intensieve informele contacten. Ook zien de NAVO-troepen in Albanië en Macedonië door de vingers dat het U.C.K. zichzelf verder bewapent, recruten traint en Kosovo infiltreert. Volgens NAVO-Janie Shea: "Dat zien we wel, maar het is onze verantwoordelijkheid niet."

Agim Ceku, een voormalige brigade-generaal van het Kroatische leger, die in 1993 gewond raakte in de strijd tegen de Serviërs, is benoemd tot de nieuwe chef-staf van het U.C.K. Hij heeft alle verantwoordelijkheid op zich genomen voor de militaire operaties die tegen de Joegoslavische veiligheidstroepen genomen worden. Ceku trad in 1991 in dienst van het Kroatische leger.

Ad Woudenberg

Wim Kok in 1981 ! :

"De wapenwedloop vergroot het onrecht; geld, energie en talent, stuk voor stuk keihard nodig voor de strijd tegen honger, armoe en werkeloosheid in de wereld, worden verspild aan de macht om elkaar te vernietigen. Daartegen verheffen we onze stem, geen bommen maar banen, geen bommen maar brood daar vraagt de wereld om!"

to be or not to be

JEZELF EEN VRAAG STELLEN
DAARMEE BEGINT VERZET
EN DAN DIE VRAAG AAN
EEN ANDER STELLEN

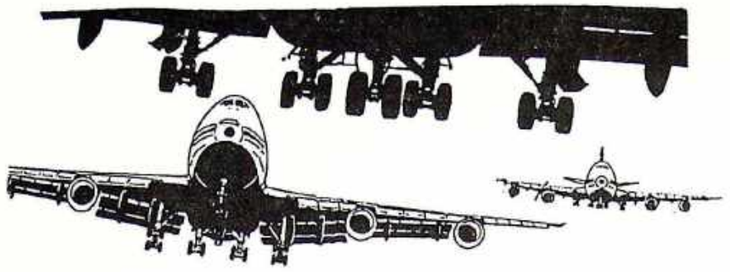

HARDE FEITEN: NIETS GEBEURT ZO MAAR!

23 Nederland heeft 225 miljoen gulden bijgedragen aan de ontwikkeling van de Joint Strike Fighter, het vliegtuig dat vanaf 2010 de F-16 gaat vervangen. De Nederlandse industrie kan over een periode van 20 à 30 jaar een extra omzet behalen van zestien miljard gulden. Tenminste, wanneer Nederland deelneemt aan de verdere ontwikkeling en productie van de Joint Strike Fighter voor de 21ste eeuw. Den Haag beslist eind 2000 over verdere deelname.

24 Weet u dat u met uw belastinggeld meebetaalt aan een aanvalsoorlog tegen Joegoslavië met 20 F-16 gevechtsvliegtuigen, het fregat Hr.Ms. Bloys van Treslong, een maritiem patrouillevliegtuig en de onderzeeboot Hr. Ms. Dolfijn?
Dat men bereid is ook Apache-helicopters in te zetten?
Dat men momenteel 12 "lease-Apaches" heeft geleend in afwachting van de 30 bestelde Apaches? Dat 10 van de 12 op de basis Gilze-Rijen staan en twee op de SFOR-basis in Tuzla, Bosnië?

25 Weet u dat zonder het sein voor een grondoorlog tussen NAVO en Servische troepen is gegeven, het westers bondgenootschap nú intussen bezig is met een grote troepenopbouw in de Kosovaarse regio? Dat de "humanitaire" en "defensieve" opdracht die de meeste van die troepen hebben, snel kan veranderen met een nieuw, ruimer mandaat dat meer NAVO-geweld toestaat?

26 Op 29 maart j.l. werd de onaantastbaar geachte Nighthawk van de Amerikanen door het Servische leger in brand geschoten. De Amerikaanse luchtmacht beschikt over 54 van deze peperdure toestellen die 85 miljoen gulden per stuk kosten.
Tijdens de Golfoorlog voerden 42 Nighthawks 1.300 bombardementen-vluchten uit. Nacht na nacht penetreerden deze het luchtruim boven Bagdad om er hun lasergestuurde precisiebommen af te werpen.

27 De Nederlandse F-16 piloten bevinden zich op de basis in het Zuid-Italiaanse Amendola. Vandaar uit worden de missies (moordpartijen) georganiseerd en zijn 's nachts de verlichte steden van grote hoogte te zien. Inslagen van de bommen - de Nederlanders hingen tot dusver (29/3-99) hoog om andere toestellen te beschermen - waren goed zichtbaar. We hebben ook wel eens een hele stad in een keer zien "verdwijnen" omdat de stroom uitviel. De Nederlanders zijn meermalen bij luchtduels betrokken en noemen het een KILL als een tegenstander (verdediger van z'n eigen land) uit de lucht gehaald wordt. Gewoon "MOORD" dus. "Wij doen dit werk omdat we er voor zijn opgeleid". Over mentaliteit gesproken!

28 De NAVO-bombardementen op Joegoslavië tot 9 april j.l. zijn volgens het ministerie van informatie in Belgrado vooral gericht op burgerdoelen. Meer dan 150 scholen en universiteiten en ongeveer 5.000 kloosters, kerken en moskeeën hebben zware schade geleden, waardoor zeker 800.000 kinderen geen les krijgen en kinderopvang vrijwel onmogelijk is.

29 De leugencampagne (10-4-99) van de NAVO lanceert "hun indruk" dat Joegoslavische artillerie direct na een geallieerde luchtaanval woonwijken beschiet om de indruk te wekken dat er veel schade wordt toegebracht aan burgerdoelen.

30 De passagierstrein die op 12 april j.l. een spoorbrug in Noord-Servië wilde passeren kreeg niet één maar twee voltreffers van een NAVO-piloot. De piloot liet een tweede lasergeleide bom vallen omdat hij meende bij zijn eerste "raid" wel de trein, maar niet de brug geraakt te hebben. Resultaat: Vele burgers gedood en gewond.
Zeker ook: "Wij doen dit werk omdat we er voor zijn opgeleid" ?
Het cynisch antwoord van de NAVO: Wij hebben buitengewone maatregelen in acht genomen om te voorkomen dat er onbedoelde schade wordt aangericht bij aanvallen, maar dat "we helaas de mogelijkheid van slachtoffers niet kunnen uitsluiten" !

31 Op 13 april heeft de opperbevelhebber van de NAVO, Wesley Clark, in Brussel aangekondigd dat de luchtaanvallen op Servische doelen verder opgevoerd zullen worden.
Hij vroeg het Pentagon om ongeveer driehonderd extra vliegtuigen, maar de versterking van de luchtvloot zal dankzij bijdragen uit andere NAVO-landen nog groter uitvallen.
(AW: Gelooft u nog steeds dat het om Kosovo gaat?)
Tito heeft de Amerikanen (ondanks al hun manipulaties en investeringen) nooit een militaire basis in Joegoslavië toegestaan.
De huidige ontwikkelingen die de Amerikanen creëren moeten volgens hen wél succes hebben. Daarvoor kun je een land platgooien en verwoesten en de bevolking terroriseren en uitmoorden.

De onbetrouwbaarheid van de Amerikanen t.a.v. oorlogvoering doet denken aan een gelegaliseerde maffia. De kruisraketten, die zij niet als eerste zouden gebruiken en waartegen wereldwijd is gedemonstreerd, worden ook zonder blikken of blozen 'gewoon' gebruikt tegen een nauwelijks beschermd volk in Joegoslavië.

32 Op 14 april j.l. is een Duits verkenningsvliegtuig in Kosovo neergestort. Dit was tijdens de 80ste vlucht. Al eerder was er een toestel verloren gegaan. (2 miljoen gulden per stuk.)

33 Een vluchtelingenkonvooi in Kosovo is op 14 april j.l. door 2 NAVO-toestellen onder vuur genomen. Tegen de 100 mensen werden gedood. Uitgebrande tractoren, omgekomen slachtoffers, huilende kinderen. De Amerikaanse propagandamachine dacht ook deze moordpartij de Joegoslaven in de schoenen te schuiven.

34 De Verenigde Staten lijken hun inzet in de Kosovo-oorlog ingrijpend te vergroten.
Het Pentagon vraagt Clinton om 33.000 reservisten en leden van de National Quard.
Op 15 april j.l. is bij het Congres vernomen dat Clinton twaalf miljard gulden
e x t r a wil besteden aan de oorlog.
Wie maakt er nu de opmerking dat het platgegooide Joegoslavië na de eventuele val van Servië wel weer met zgn. Marchalhulp op de been gebracht zal kunnen worden? Kent het cynisme dan geen grenzen?

35 Op 16 april j.l. is door de NAVO 150 km. ten zuiden van Belgrado, bij de stad Paracin, een opvangcentrum voor gevluchte Serviërs gebombardeerd. Geldt ook hier: "Wij doen dit werk omdat we er voor zijn opgeleid" ??

36 Albanië heeft zijn luchthavens, luchtruim en grondgebied aan de NAVO ter beschikking gesteld. 24 Amerikaanse Apache-gevechtshelicopters zijn inmiddels (3e week april) gearriveerd.

37 Omdat de NAVO-berichtgeving van Jamie Shea (public relations) niet voldoende in staat is de misdadige bombardementen op burgerdoelen etc. etc. te verbloemen of goed te praten, heeft men besloten de 'persbriefings' via de C.N.N. te laten lopen.
In de Golfoorlog ging hun berichtgeving ook mis toen een van de precisie-bommen geen chemische fabriek (wat wel gesuggereerd werd) maar een schuilkelder vol vrouwen en kinderen trof. C.N.N. is nog geraffineerder, dus nog onbetrouwbaarder.

38 Na alle niet direct militaire doelen zoals bruggen, industriewijken, e.d., heeft men ondanks protesten van de Internationale Federatie van Journalisten (I.F.J.) en de Nederlandse Vereniging van Journalisten, gewoonweg verder gebombardeerd alsof er geen burgerdoelen zijn. Van 23 op 24 april heeft men het zoveelste bombardement op Belgrado uitgevoerd met als doel de uitschakeling van de Servische staatstelevisie. Zeker 15 mensen kwamen hierbij om het leven. De Servische minister van informatie noemde Clinton en Blair "misdadigers en monsters".
In tegenstelling tot de journalisten die de actie veroordeelden, zei premier Kok in Washington, dat hij er geen moeite mee had om "de propagandamachine van president Milosevic te beschouwen als een onderdeel van de Servische oorlogsmachine".
Kent u deze mijnheer (nog)?

39 Op 26 april j.l. is een Amerikaanse Apache-helicopter op de luchthaven van Tirana verongelukt. Een andere Apache heeft technische problemen en is nog in Italië.
Het Pentagon wil nog eens 24 Apache-helicopters naar Albanië sturen.

40 De NAVO heeft na 3 dagen eindelijk toegegeven dat een raket (u weet wel, zo een laser-geleide-precisie-raket) bestemd voor Joegoslavisch afweergeschut, op 26 april j.l. is terechtgekomen in Sofia, de hoofdstad van Bulgarije, zo'n 50 kilometer van zijn doel. Ook op 25 april ging zo'n raket kilometers verwijderd van z'n doel en kwam onbedoeld in de Joegoslavische plaats Surdulica terecht.

41 Mary Robinson, de hoge commissaris voor de mensenrechten van de Verenigde Naties, heeft op 30 april j.l. kritiek op het optreden van de NAVO tegen Joegoslavië geuit. Zij riep de partijen op snel met een politieke oplossing te komen. In haar rede ter afsluiting van de jaarlijkse zitting van de Verenigde Naties over de mensenrechten in Génève stelde zij de proporties van de aanvallen op Joegoslavië aan de kaak. Ook de keuze van doelwitten door de NAVO moest het ontgelden.

42 Tijdens een aanval op een brug in Kosovo, 20 km. ten noorden van Pristina, werd een autobus getroffen waarbij 34 burgers omkwamen, waaronder 15 kinderen. Een uur na de ramp werd een tweede aanval uitgevoerd waarbij een ambulance werd geraakt.

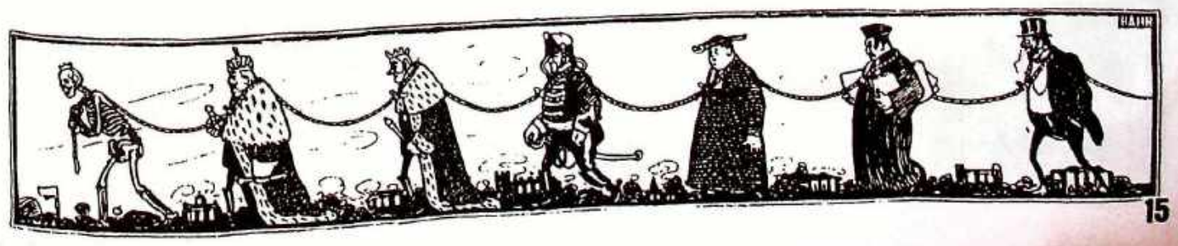

43 Op 2 mei j.l. stortte in het noord-westen van Servië een F-16 neer. Tevens verloor de NAVO een Harrier-gevechtsvliegtuig, dat na een oefenvlucht in de Adriatische Zee stortte. In totaal werden twaalf verkeersbruggen en vijf spoorbruggen vernietigd.

44 Tijdens een oefenvlucht is nu de tweede VS-Apache-helikopter (16 miljoen gulden per stuk) verongelukt ten noorden van Tirana. Twee bemanningsleden kwamen om.

45 Een konvooi van de hulporganisatie Dokters van de wereld is op 5 mei j.l. onder vuur genomen, maar enige uren later toch nog veilig in Pristina aangekomen. Volgens een woordvoerster van de Franse organisatie uit Athene raakte niemand gewond. De NAVO weet weer van niets.

46 Italiaanse vissers zijn furieus op de NAVO voor het droppen van bommen in de Adriatische zee. De vissers hebben de afgelopen weken in hun netten al zo'n tweehonderd bommen van Amerikaanse makelij gevonden. 10 mei j.l. raakte een visser zwaargewond toen een bom ontplofte die zijn boot had opgevist. Het NAVO-commandocentrum in Vicenza geeft toe dat de toestellen van het bondgenootschap nu en dan bommen droppen om gewicht te verliezen. Terugkerende of op de vlucht geslagen NAVO-toestellen vanuit Joegoslavië?? De bemanningen van zeshonderd vissersboten zijn in staking gegaan.

47 Ook in de nacht van 13 op 14 mei is opnieuw een vluchtelingenkonvooi onder vuur genomen. Meer dan honderd vluchtelingen en tientallen gewonden vielen bij een aanval met fragmentatiebommen (die men in Vietnam ook gebruikte) op het dorp Korisa, dichtbij Prizren in het zuidwesten van Kosovo. Alweer tracht Jamie Shea het in de schoenen van Joegoslavië te schuiven en presenteert steeds meer oude foto's etc. als bewijsstukken voor de etnische zuiveringen. Hij zegt "meldingen" (?) te hebben van 43 massagraven waar de Serviërs hun slachtoffers in zouden hebben gedumpt.

48 Afgezien van de bewuste aanvallen op konvooien en burgerdoelen zaaien de geraakte doelen twijfel over de intelligentie van de zogenoemde "slimme bommen". Uit een schatting van het Institute of International Affairs in Londen mist ongeveer 15 procent van de Amerikaanse Tomahawk-kruisraketten zijn doel.

49 Amerikaanse militaire vliegtuigen F-18 van het vliegdekschip J.F. Kennedy, hebben op 20 april j.l. twee bommen afgeworpen op een civiel gebouw op Puerto Rico nabij een uitzichttoren en een gebouw waar burgers werkzaamheden verichtten. Er vielen doden en gewonden. Twee aangegeven doelen op het eiland Viegues werden gemist.

50 Peter Handke, de Oostenrijkse toneelschrijver, is naar Belgrado gereisd om de Serviërs een hart onder de riem te steken. "Toen ik hoorde dat de NAVO-bombardementen worden voortgezet tot de laatste Serviër nog leeft, heb ik besloten te komen en hier, in Servië, bij jullie te zijn," zegt hij in de Servische krant Politika. De schrijver baarde enkele jaren geleden opzien door het in een essay op te nemen voor het Servische standpunt in de burgeroorlog in Bosnië. Wegens de luchtacties van de NAVO tegen Joegoslavië heeft Peter Handke de hoogste Duitse literaire onderscheiding, de Büchnerprijs, teruggegeven.
Hij is bovendien uit de Rooms-Katholieke Kerk gestapt omdat paus Johannes Paulus II de "brute NAVO-overval op een klein land" onvoldoende heeft veroordeeld.

51 Het ministerie van volksgezondheid van de Verenigde Staten heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) gevraagd vaccins te leveren tegen pokken. Het RIVM in Bilthoven is een van de weinige instellingen die aan de vraag kan voldoen. Het beschikt over faciliteiten om het vaccin te produceren, maar inventariseert nog de technische mogelijkheden om aan het verzoek te voldoen.
Het verzoek uit de V.S. wordt ingegeven door vrees voor biologische oorlogsvoering en terroristische aanslagen. (AW ???) Uit angst voor een mogelijke teroristische aanval met het pokkenvirus heeft de Amerikaanse regering eind april j.l. besloten haar voorraad aan levend pokkenvirus in stand te houden.
Ook deze beslissing gaat weer in tegen een in 1996 genomen besluit van de Wereldgezondheidsorganisatie WHO om de twee nog aanwezige voorraden levend virus, in de Verenigde Staten en in Rusland, in juni van dit jaar te vernietigen. De WHO kwam tot haar besluit, nadat was vastgesteld dat pokken sinds 1980 wereldwijd is uitgeroeid.
Volgens de Amerikaanse regering is het noodzakelijk de voorraad levend virus te bewaren om in staat te zijn nieuwe antivirale medicijnen en vaccins te ontwikkelen om de bevolking tegen een eventuele biologische aanval met het virus te beschermen.
Laten we hopen dat de Wereldgezondheidsorganisatie WHO deze activiteiten van de Amerikanen kan verbieden; - desnoods via de Verenigde Naties.
Men is nu al regelmatig bezig een aantal landen verdacht te maken ten aanzien van mogelijke chemische oorlogvoering. 't Is de dief die roept 'Houdt de dief! .

HARDE FEITEN: NIETS GEBEURT ZO MAAR !
IS SAMENGESTELD DOOR AD WOUDENBERG.

LEES EN VERSPREID het blad van Volk voor Vrede.

Uw interesse helpt ons de zaak van de V R E D E beter te dienen, want niets is belangrijker dan

VS maken 'domme' bommen 'slim'

door Wim Kroese

AMSTERDAM, dinsdag

De politieke discussie over inzetten van grondtroepen in Kosovo mag doorgaan, het neemt niet weg dat de luchtoorlog langzaam maar zeker op volle toeren begint te draaien.

NAVO-bevelhebber generaal Wesley Clark ziet zijn luchtarmada groeien van 1000 gevechts- en ondersteunende vliegtuigen tot 259 in midden juni. Bases in Hongarije, Macedonië, Turkije, Engeland en Corsica worden in gebruik genomen voor de bombardementsvluchten. Zelfs de Amerikaanse basis Spangdahlem, halverwege Maastricht en Frankfurt, wordt vrijgemaakt om van daaruit met F-15 Eagles te opereren.

Massaproductie

Van een dreigend tekort aan bommen is niet langer sprake. Vorige week voteerde de Amerikaanse Senaat *f* 27 miljard aanvulling aan het defensie-budget, alles voor Kosovo. Meteen daarna gaf het ministerie van Defensie het Boeing-concern opdracht om voor 4 miljard gulden slimme bommen in massaproductie te vervaardigen.

Het gaat om 74.000 stuks „Joint Direct Attack Munition" (JDAM). Van de bestaande voorraad van 937 stuks was bijna de helft (500) afgeworpen door de zes inzetbare B2 Stealth bommenwerpers, die al meer dan twee maanden lang dagelijks met twee tegelijk vanuit Amerika een 33-uurs retourvlucht naar Joegoslavië maken.

De 'slimme' JDAM is een ontwikkeling uit de Irak-oorlog. De Boeing-fabriek in St. Charles (Missouri), waar ook de strategische voorraad nucleaire kruisraketten van een conventionele lading wordt voorzien voor gebruik in Joegoslavië, begin nog deze maand met de aflevering van de eerste 2000 stuks.

De kern van het JDAM-wapen is een ouderwetse vrijevalbom, de MK83 van 450 kg of de MK84 van 900 kg, waarmee ook de F-16's van de Koninklijke Luchtmacht kunnen worden uitgerust. Als men die bommen, ruim voorradig sinds de Vietnam-oorlog, voorziet van satellietnavigatie en een besturingspakket, ontstaat er een 'slimme', drietraps bom, die buiten het bereik van de luchtafweer door vliegtuigen afgeworpen kan worden.

In massaproductie kost de opwaardering van 'domme' tot 'slimme' bom niet meer dan 40.000 gulden per stuk; de JDAM heeft bovendien een iets grotere slagkracht dan een 2,8 miljoen guldend kostend kruisvluchtwapen.

Een 'slimme' bom die heel wat meer publiciteit heeft gekregen dan de JDAM is de zogenaamde draadjesbom, waarmee de NAVO massale kortsluitingen heeft veroorzaakt op hoogspanningsleidingen van elektriciteitscentrales in Joegoslavië.

Die acties leidden tot felle protesten van buurlanden waaraan Belgrado stroom levert. Nadat via het Europese koppelingsnet stroomleverantie aan de getroffen afnemers was verzekerd, zijn de bombardementen met de CBU 94-kortsluitingsbom hervat.

De Europese NAVO-partners liggen ver achter op de VS bij de inzet van precisiewapens die op afstand lanceerbaar zijn. Engeland heeft de Paveway 2, een lasergeleide bom van eigen fabrikaat. Het is een mooi-weer-wapen. Frankrijk en Duitsland experimenteren met satellietnavigatie op eigen wapenproducten.

De Koninklijke Luchtmacht, die met 20 F-16's aan de luchtcampagne deelneemt vanuit Italië, heeft van de Amerikanen een geavanceerd wapenpakket 'geleend'.

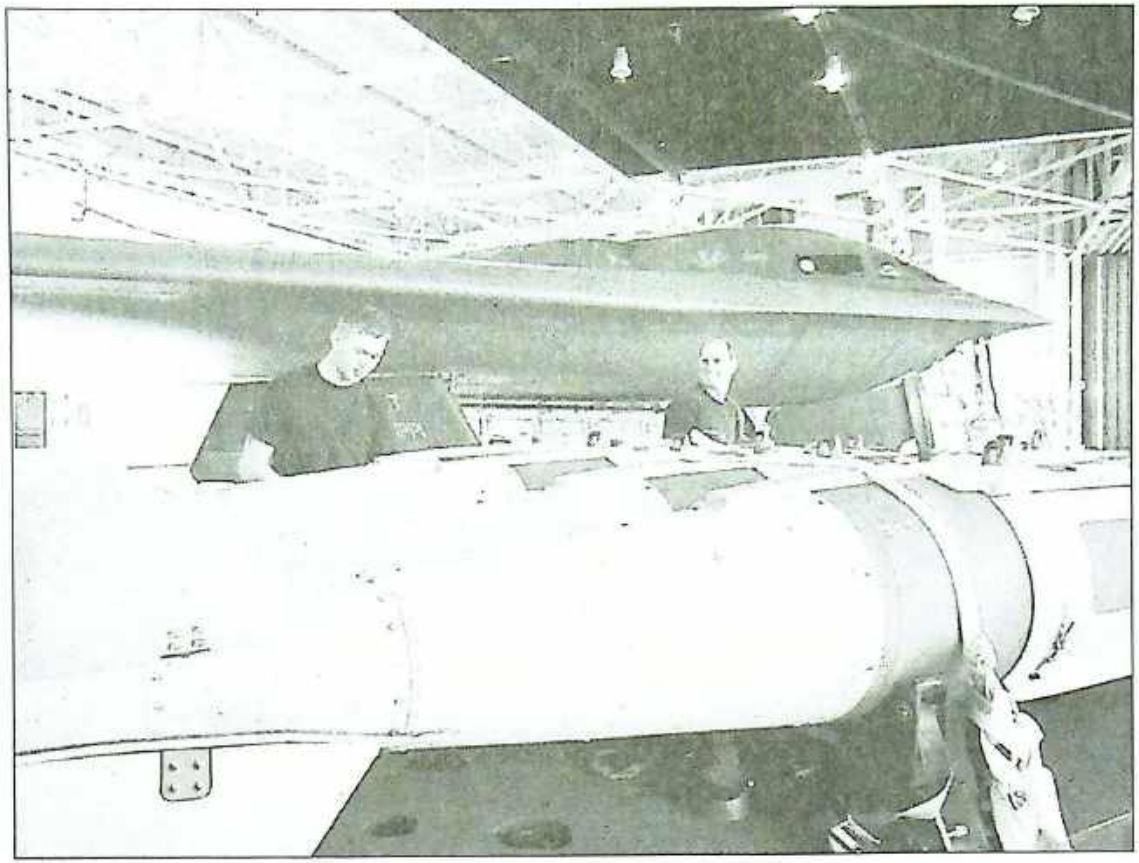

Op de luchtmachtbasis Whiteman in de VS maken technici een 'slimme' JDAM-bom klaar voor vervoer door een B2 bommenwerper.

FOTO: AP

'Lantaarn'

Een deel van de F-16's is nu voor het eerst uitgerust met Lantirn doelaanwijzers, opgehangen onder de vleugel. Zo'n vliegtuig voert samen met een met bommen geladen F-16 een operatie uit: het ene toestel fungeert als 'lantaarn', het tweede gooit bommen.

Dit infrarood-aanvalssysteem is succesvol bij nachtelijke operaties op afstand van door luchtafweer beschermde doelen, maar is niet regenbestendig. De KLU heeft al een bestelling lopen op tien Lantirns voor aflevering in het jaar 2000.

De NAVO zet voor het eerst Nederlandse F-16's in met een luchtverkenningstaak op grotere hoogte. Behalve het verouderde Orpheus-camerapakket van Nederlands fabrikaat worden de F-16's de lucht ingestuurd met digitale Amerikaanse verkenningspakketten.

DT 1-6-'99

Europa's identiteit

1-6-99

KOSOVO WERKT DE Europeanen op hun zenuwen. De luchtoorlog is overwegend een Amerikaanse aangelegenheid. Als het daar van een interventiemacht komt, zal Europa weliswaar het leeuwendeel van de manschappen leveren, maar die zullen toch weer grotendeels afhankelijk zijn van Amerikaanse ondersteuning. Een moderne oorlog of de afschrikking ervan kan nu eenmaal niet meer worden gevoerd dan wel worden gewaarborgd zonder de producten van de Amerikaanse high tech-cultuur. De scheidende NAVO-generaal Klaus Naumann heeft daarover onlangs behartenswaardige woorden gesproken.

Nog maar een paar weken geleden, ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van de NAVO, hebben de Europese leden van die organisatie zich aangesloten bij het zogenoemde nieuwe strategische concept dat voorziet in bondgenootschappelijke vredeshandhaving in het Euro-Atlantische gebied. Volgens dit concept kunnen Europese landen, met Amerikaanse steun, vredesinitiatieven ontwikkelen ook daar waar de Verenigde Staten zelf niet rechtstreeks betrokken willen raken. Maar kennelijk is dit niet voldoende om de Europese Veiligheids en Defensie Identiteit (EVDI) voldoende te markeren. In Toulouse hebben Frankrijk en Duitsland afgelopen weekeinde hun al weer half vergeten Eurokorps opgepoetst als de kern van een dergelijke Identiteit die onafhankelijk van de VS in crisisgebieden zou moeten kunnen opereren.

HET IS MISSCHIEN wat flauw om meteen te wijzen op de volgehouden Duitse weigering om in Kosovo gewapenderhand op te treden. Tenslotte gaat het daar om een wel heel specifiek geval. Maar het feit dat de Duitse strijdkrachten grotendeels uit dienstplichtigen bestaan en nauwelijks voor vredesmissies in aanmerking komen geeft toch te denken over de slagkracht van het Eurokorps. Het korps zou een snelle interventiemacht kunnen afscheiden, zoals het voornemen heet te zijn, maar de ervaringen in Bosnië en Kosovo leren nu juist dat ook op het terrein van de vredeshandhaving liefst drie zetten vooruit moet worden wordt gedacht. Wat begint als een blauwhelmenactie kan in korte tijd escaleren tot een volwassen oorlog. De beperkte mogelijkheden van een EVDI springen onmiddellijk in het oog.

Een werkelijk onafhankelijke EVDI zou een investeringsprogramma vergen dat de politieke en economische mogelijkheden van een half verenigd Europa ver te boven gaat. De kracht van Europa ligt in zijn markt en in de economische en sociale potentie van die markt. Op den duur zal aan de ene markt de stabiliteit moeten worden ontleend die ontsporingen als op de Balkan kan helpen voorkomen. De stabiliteit in de Europese Unie zelf komt immers voort uit de economische eenheid die door de jaren heen is ontstaan en ontwikkeld. Die eenheid belasten met een loodzwaar militair ontwikkelingsprogramma dat een achterstand van decennia zou moeten helpen overbruggen, zou averechts werken. Dat alleen al maakt een EVDI omstreden.

Techniek van de arrestatie

2-6-99

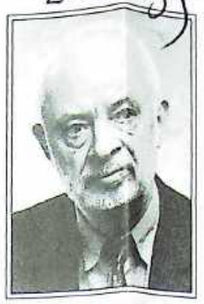

H.J.A. Hofland

Toen in 1994 het Joegoslavië-tribunaal zijn werk begon, was er geen gebrek aan sceptische commentaren. Aan de oorlog in Bosnië leek nooit een eind te zullen komen. De regeringen van het Westen waren het erover eens: geen interventie, want daarvoor was op zijn minst een leger van 100.000 man nodig, en als zo'n strijdmacht eenmaal in actie zou komen, dreigde er een Europees Vietnam. Aan de goede bedoelingen van het tribunaal werd niet getwijfeld. Maar als het de grote mannen van de etnische zuiveringen zou gaan aanklagen, Radovan Karadžić en Ratko Mladić, met wie nog moest worden onderhandeld, zou het de politiek maar voor de voeten lopen. Het tribunaal moest zich dus tevreden stellen met een paar kleine visjes en voor de rest zou het er voor het mooi zitten. De eerste openbare aanklager, Richard Goldstone, heeft toen geantwoord dat in zijn opvatting het recht niets met de politiek te maken heeft. Het recht geldt, onafhankelijk van de vraag hoe de politici het voor hun doel willen gebruiken.

Na de aanklacht tegen Milošević herhaalt de geschiedenis zich in groot formaat. Het conflict tussen recht en politiek is niet veranderd. Louise Arbour is een waardige opvolger van Richard Goldstone. Wie de opsomming van beschuldigingen leest, beseft dat het voor de aanklacht de hoogste tijd is. Toen in 1993 de Veiligheidsraad tot oprichting van het tribunaal besloot, was daarmee impliciet de zekerheid gegeven dat het de politici bij het zoeken naar een oplossing 'voor de voeten zou lopen'. Een duidelijk voorbeeld vormen de lotgevallen van Karadžić. Hij werd aangeklaagd, dus 'gezocht'. Arrestatieteams oefenden in de techniek van het arresteren. Iedereen wist waar de Bosnische staatsman woonde. Wie dat wilde, kon naar hem zwaaien. Hij werd niet gearresteerd omdat de politici bang waren voor de reactie van zijn Servische kameraden. Na Dayton bouwde hij een bestaan op in de zwarte handel.

Bij zijn afscheid, bijna drie jaar geleden, heeft Goldstone laten weten hoe hij over de toekomst van het tribunaal dacht. Het ontbreekt de politieke leiders van het Westen aan de wil om de belangrijkste verdachten, een paar dozijn, te laten arresteren. Ze willen hun soldaten niet in gevaar brengen. Vaak is Goldstone de vraag gesteld, een van de kernvragen van het Bosnische conflict, wat hij een moeder zou zeggen wier zoon bij een arrestatie was doodgeschoten. „Dat zou ik haar op dezelfde manier verklaren als wanneer hij bij de arrestatie van een seriemoordenaar in Amerika het leven had gelaten."

Het heeft geen zin ons af te vragen wat er gebeurd zou zijn als Karadžić en Mladić wel waren gearresteerd en berecht. Het aanklagen en arresteren van oorlogsmisdadigers in Joegoslavië heeft zijn eigen geschiedenis. Over de wenselijkheid om Milošević naar Den Haag te brengen, is men het in het Westen wel eens. Het gaat over het wanneer en het hoe. Het feit van de aanklacht op zichzelf doet allerlei interessante theoretische overwegingen ontstaan. Kan er onderhandeld worden, een overeenkomst worden gesloten met een verdachte? In beginsel misschien, maar dan zoals de politie een overeenkomst sluit met iemand die een vliegtuig heeft gekaapt en de passagiers gegijzeld. Zo'n overeenkomst kan op allerlei manieren eindigen, van onvoorwaardelijke capitulatie tot het beschikbaar stellen van een vluchtauto en een miljoen dollar. Een paar jaar geleden liepen er geruchten dat Karadžić een aanbod was gedaan om, in ruil voor het staken van de vervolging, met de noorderzon te verdwijnen. Dat is geen oplossing voor Milošević.

Onderhandelingen die eindigen volgens de voorstellen van de G8 laten de president/verdachte ongemoeid. Aanvaardt hij het vredesplan, stemt hij in met de aanwezigheid van NAVO-troepen in Kosovo en terugkeer van de vluchtelingen, waarna het Westen de bombardementen staakt, dan heeft hij kostbare tijd gewonnen. Er zal, in een sfeer van algemene opluchting, niet veel kans zijn, dat een luchtoorlog van dit type wordt hervat en de grondoorlog is definitief vermeden. Een 'bezetting' van Kosovo door een gemengde vredesmacht geeft hem op langere termijn alle ruimte voor het soort chicanes waaraan we al een jaar of acht gewend zijn. Het resultaat is, dat Europa zit opgescheept met een dictator en zijn eigen Saddam heeft, zoals Amerika zijn Castro en Nederland zijn Desi Bouterse.

Hoe wordt Milošević gearresteerd? Voor een oplossing Eichmann/Öcalan ontbreken de omstandigheden. Een kidnap, ongeveer zoals Mussolini na zijn arrestatie weer door Hitler werd bevrijd, zal niet veel steun krijgen. We weten nog hoe het met het bevrijdingscommando van de gegijzelden in Teheran is afgelopen. Zou hij na een revolutie in Belgrado door verbitterde Serviërs aan het [illegible] uitgeleverd? Op z'n best zullen ze hem zelf willen berechten. Maar – met de oppositie buiten gevecht gesteld – lijkt zo'n revolutie opzichzelf al een sprookje. De NAVO zal de president/verdachte van huis moeten halen. Er is nog nooit iemand vanuit de lucht gearresteerd.

In het Westen is de partij van de grondtroepen niet aan het eind van haar Latijn. Bob Dole, vier jaar geleden Republikeins kandidaat voor het presidentschap, wijst in een geharnast artikel in de *Washington Post* ieder compromis met Milošević af. Met minder dan zijn totale capitulatie kan het niet.

Regelmatig verschijnen op de opiniepagina van de *International Herald Tribune* artikelen waarin de grondoorlog wordt aanbevolen. De Britse oorlogsdeskundige Lawrence Freedman heeft de optie van een bezetting aan de orde gesteld. In hun consequente redenering hebben denkers als Dole en Freedman gelijk. Arrestatie van Milošević betekent de grondoorlog, oprukken naar Belgrado, en daar nog een poos blijven. En dan? Een soort demiloševićering, zoals er een denazificering is geweest? Een theorie van de collectieve schuld der Serviërs? Hoe ambitieuzer de politici, hoe verder ze zich van het doel verwijderen.

Richard Goldstone had gelijk; Louise Arbour heeft gelijk. De moordenaars moeten worden berecht. Daarvoor is de sterke arm nodig. Die komt al acht jaar te laat of grijpt verkeerd. Niet de openbare aanklager loopt de politici voor de voeten. Het is andersom.

BELGRADO – De westerse landen zijn sceptisch over de acceptatie door Joegoslavië van het Kosovo-akkoord van de G 8 – de zeven grootste industrielanden en Rusland.

1-6-99

President Milosevic besprak gisteren met zijn belangrijkste raadgevers de onderhandelingen die hij vorige week over de G8-tekst voerde met de Russische bemiddelaar Viktor Tsjernomirdin. De Joegoslavische leiders bevestigden officieel dat zij instemmen met de G8-principes. „In overeenstemming met zijn consequente vredespolitiek en de verdediging van zijn vrijheid, aanvaardt de Federale Republiek Joegoslavië de principes die staan in de posities van de G8", stelde hun verklaring. Zij vroegen de VN-Veiligheidsraad om een resolutie die de crisis beëindigt.

De principes van de G8 omvatten onder meer een onmiddellijk einde van het geweld en de onderdrukking in Kosovo. Ook moeten de Joegoslavische strijdkrachten zich uit de provincie terugtrekken, moeten de Albanese vluchtelingen kunnen terugkeren, en moet er een 'internationale veiligheidsaanwezigheid' komen. Wat dat laatste inhoudt is onderwerp van discussie. De Navo wil zelf de leiding hebben over zo'n troepenmacht in Kosovo, Rusland en Joegoslavië zijn daartegen.

De Britse minister van buitenlandse zaken Robin Cook noemde het nieuws 'een stap voorwaarts'. Hij eiste echter 'geen woorden, maar daden'. De Amerikaanse woordvoerder Mike Hammer van het Witte Huis zei „dat nog onduidelijk is of aan alle voorwaarden is voldaan." Ook de ministers van buitenlandse zaken van de Europese Unie eisten dat Milosevic 'ondubbelzinnig' laat blijken dat hij bereid is een westers plan voor vrede in Kosovo uit te voeren.

Tsjernomirdin reist vandaag naar Duitsland om de Kosovo-crisis te bespreken met de Finse EU-gezant Ahtisaari, de Amerikaan Talbott en de Duitse bondskanselier Schröder. Daarna reist hij door naar Belgrado, mogelijk is gezelschap van Ahtisaari.

Langs de grens van Albanie en Joegoslavië werd fel gevochten. Volgens het Kosovo bevrijdingsleger UCK bevindt zich een grote tankformatie van het Joegoslavische leger bij de grens met Albanië. Het UCK heeft daar bases.

Macedonië heeft een beslissing over de legering van extra Navotroepen op zijn grondgebied uitgesteld. De alliantie wil 16 000 extra manschappen sturen, maar Skopje eist dat de Navo eerst schriftelijk belooft dat de manschappen geen offensieve bedoelingen hebben. Ook wil Macedonië dat de Navo het land financieel compenseert.

buitenland dinsdag 1 juni 1999

Joegoslavië accepteert G8-principes

Massagraf

4-5-99

Vorige week hadden de Amerikanen weer een massagraf in Kosovo ontdekt, waarvan het bewijs per satellietfoto werd aangeleverd. Een behulpzame hand had om elk misverstand te vermijden een keurig rijtje streepjes getekend, daarbij achteloos de schaal van de foto negerend. Ter illustratie van deze streepjes had de fotoredactie nog een tweede foto toegevoegd van een treurig stemmend rijtje grafkuilen waar in elke kuil een dood mens te zien was.

Nu heet een plaats waar mensen begraven worden een begraafplaats. Soms worden dode mensen, naamloos en zonder onderscheid gezamenlijk in één kuil, soms opeengestapeld in lagen begraven. Meestal als het er te veel zijn om apart te begraven, of soms uit hautaine minachting. Pas dan spreken we van massagraven.

UTRECHT

L.T. van der Linden

Di 31-5-99 T5

ND

• *Venera Mustafa*

Vluchtelinge uit Kosovo wordt Miss Albanië

TIRANA, maandag

Een 19-jarige vluchtelinge uit Kosovo is zaterdag tot Miss Albanië gekroond. Het was de eerste keer dat een etnisch-Albanese uit Kosovo aan de Albanese schoonheidsverkiezing deelnam.

De kersverse miss, de studente Venera Mustafa uit Pristina, zei na haar overwinning: „Hieraan kan men zien dat wij (Kosovo en Albanië) bij elkaar horen". (AP)

'Zou Londen 1,2 miljoen Ierse vluchtelingen opnemen?'

Macedonische politici en intellectuelen stellen zich harder te weer tegen kritiek van het Westen. „Neemt uw land dan al deze vluchtelingen op?"

Door onze redacteur
YAËL VINCKX

SKOPJE, 1 JUNI. „Acht miljoen inwoners telt Londen. Daar komen binnen een paar weken 1,2 miljoen radicale Ieren bij. Hoe zullen de Britse autoriteiten reageren? Ik weet het: ze raken in paniek. Ze zullen direct van die Ieren af willen. Ze zullen hen zo snel mogelijk naar huis willen sturen. Wij, Macedoniërs, moeten daarentegen gelukkig zijn met de komst van 250.000, veelal radicale Albanese Kosovaren."

Atanas Vangelov, hoogleraar literatuurwetenschap in Skopje en schrijver, slaat demonstratief zijn armen voor zijn borst over elkaar. Hij lapt de kritiek van de Westerse regeringen en hulporganisaties aan zijn laars, wil hij maar zeggen. „Ik word er misselijk van."

Die Westerse kritiek is niet gering. Macedonië is non-coöperatief in de kampen en onbeschoft tegen de vluchtelingen. Het land zou zijn verantwoordelijkheden afschuiven; het wil de honderdduizenden Kosovaren snel dumpen en roept ondertussen luidkeels om meer geld. Skopje heeft nooit onder stoelen of banken gestoken de komst van Kosovaarse vluchtelingen te vrezen. De harde kritiek was echter een verrassing. Maar de Macedonische elite is van haar verbazing bekomen. In interviews en commentaren slaat ze terug.

„Blace overkwam ons allemaal, niet alleen Macedonië", schrijft het grootste en nationalistisch getinte dagblad *Nova Makedonija* onder verwijzing naar de mensonterende toestanden aan de Macedonische grensovergang. Daar stonden Kosovaren in het begin van hun deportatie dagenlang in de regen en de modder, zonder enige bescherming. Nu botst de VN-hulporganisatie UNHCR nog regelmatig met de Macedoniërs aan de grens over de behandeling van de vluchtelingen. Het artikel wordt, in het Engels vertaald, door het ministerie van Informatie aan buitenlandse journalisten uitgedeeld. De toon van het commentaar is gelijk aan andere artikelen. Waar waren de buitenlandse hulporganisaties ten tijde van het Blace-drama? Waar blijft het beloofde geld? En welk recht hebben Westerse leiders om Macedonië de oren te wassen?

„De vluchtelingen moeten terug. Dat is ons beloofd", zegt staatssecretaris Lambe Arnaudov achter zijn bureau op het ministerie van Economische Zaken. „En gaan ze niet terug, dan moeten de Westerse landen hen opnemen. Hier kunnen ze in ieder geval niet blijven." Hoeveel vluchtelingen zouden de Verenigde Staten ook al weer opnemen, vraagt hij zich quasi verbaasd af. Twintigduizend? „Tot nu toe zijn er drieduizend vertrokken."

In Londen is gewaarschuwd dat, mocht de oorlog snel beslist worden, het nog zeker twee jaar duurt voor alle vluchtelingen naar Kosovo terug kunnen. De wegen, de huizen, de elektriciteit, alles is kapot. Macedonië vreest zo'n lange terugkeer-periode of – erger nog – een langslepend conflict in Kosovo. De vluchtelingen zouden zich wel eens definitief in Macedonië kunnen vestigen. President Kiro Gligorov zei onlangs: „Albanezen die uit Kosovo of Albanië naar Macedonië komen, blijven vaak. Ze hebben hier immers alles; ze mogen stemmen, hebben hun eigen politieke partijen en zijn vertegenwoordigd in de diplomatie, het leger, de politie etcetera." Ook al, zo erkende hij, bestaat over de mate van vertegenwoordiging wel onenigheid.

Wat staat Macedonië te wachten? Sociale onrust, zegt prof. Atanas Vangelov. „Zet te veel mensen te lang in een te kleine ruimte, dan worden ze vanzelf agressief. Dat is geen bewuste keuze, dat overkomt ons allen. Macedonië heeft niet de middelen om dit tegen te gaan. We hebben niet genoeg huizen, geen verwarming, geen onderwijs, geen werk. De wereld weet dat." In het kamp bij Čegrane leven 46.000 Kosovaren in tenten op een berghelling. Nog eens 114.000 Kosovaren wonen bij families in huis.

Een doorgeslagen demografische balans is een ander gevaar, zegt voorzitter Meto Jovanovski van het Mensenrechten-comité voor Macedonië. Voor de Kosovo-crisis was rond 22 procent van de ruim twee miljoen inwoners van Albanese afkomst. De vluchtelingen maken inmiddels 13 procent van de Macedonische bevolking uit.

Macedoniërs wijzen vooral op het hoge geboortencijfer onder Albanezen. Een gezin telt vaak meer dan vijf kinderen. Een demografisch wapen, zeggen politici. Baby-fabrieken, zeggen Macedoniërs op straat. De Albanese kinderen zullen straks hun plaats in de samenleving opeisen, op de universiteit, in het bestuur, in het bedrijfsleven. In Macedonië doet de voorspelling de ronde dat er in 2025 meer Albanese dan Slavische Macedoniërs zullen zijn. Overigens zal het kindertal onder Albanezen zakken bij een hogere levensstandaard. Maar zover is het nog lang niet.

De taal is een ander 'wapen' in de Albanees-Macedonische strijd. „Macedonië kent een gemeenschap van etnische Albanezen met radicale opvattingen. Radicalisering door middel van taal is heel goed mogelijk", weet professor Vangelov. In Tetovo, in het westen van Macedonië waar de grootste Albanese gemeenschap zetelt, zetelt sinds enkele jaren een eigen ondergrondse universiteit, door de Albanezen gesticht uit kwaadheid over het ontbreken van hoger onderwijs in hun taal. Daar wordt in het Albanees onderwezen. Maar de diploma's worden niet erkend door Macedonië. Vangelov meent dat de universiteit van Tetovo 'kansen' heeft. Zelf vindt hij haar onnodig. „Een universiteit moet gebouwd zijn op kennis en kunde, niet op taal." En, zegt hij, de Albanese elite in Macedonië stuurt haar kinderen naar Macedonische of buitenlandse universiteiten. „Zegt dat niet genoeg?"

De komst van de vluchtelingen heeft ook effect op de economie, zegt staatssecretaris Anaudov. De werkloosheid, met 30 procent toch al hoog, stijgt nu de export naar de belangrijkste handelspartner, Servië, stil ligt. De doorvoer naar landen als Kroatië, Slovenië en Duitsland is gestremd. Anaudov: „We vrezen ook dat vluchtelingen zich onder de marktprijs op de arbeidsmarkt zullen aanbieden. Zo zullen ze onze mensen verdringen." Dat geeft sociale onrust.

Het is de schuld van de politici, zegt Jovanski van het mensenrechten-comité. „Ze hebben het volk geradicaliseerd, de verschillen aangedikt en hen aangemoedigd zich te splitsen. Macedonische politici en hun achterban enerzijds, Albanese politici en hun aanhang anderzijds."

„Er is een gezegde", meent professor Vangelov, „dat een land wordt geboren in bloed en zal sterven in bloed. Als Macedonië niet oppast, gaat het die kant op."

Kosovo-overleg morgen in Belgrado

NAVO sceptisch over 'ja' uit Belgrado

BELGRADO/BRUSSEL, 1 JUNI. Het Westen reageert terughoudend op aanhoudende meldingen uit Belgrado dat Joegoslavië het vredesplan van de G8 voor de crisis in Kosovo 'in principe' aanvaardt. Vandaag wordt in Bonn over de details van dat plan gepraat; morgen gaan de gezanten Tsjernomyrdin en Ahtisaari samen naar Belgrado.

Het Joegoslavische persbureau Tanjug maakte gisteren opnieuw melding van de instemming van Belgrado met het plan van de G8. Vrijdag was van die instemming voor het eerst melding gemaakt. Maar net als toen reageert de NAVO afhoudend: Belgrado moet onverkort de vijf eisen van de NAVO inzake Kosovo accepteren.

In de G8 zijn de zeven rijkste industrielanden in de wereld enerzijds en Rusland anderzijds het onderling niet eens over de invulling van het plan. Ze proberen al sinds begin mei het plan te 'vertalen' in een resolutie voor de Veiligheidsraad die voor de acht betrokken landen aanvaardbaar is en die door Joegoslavië zou moeten worden geaccepteerd.

Het G8-plan voorziet in de beëindiging van het geweld in Kosovo, de legering van een „effectieve internationale civiele en veiligheidsaanwezigheid" met steun van de VN, de vorming van een interimbestuur in Kosovo met steun van de Veiligheidsraad, de terugkeer van vluchtelingen en de begin van een politiek proces voor autonomie voor Kosovo op basis van het akkoord van Rambouillet en de ontwapening van het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK. Het plan moet worden bezegeld door een VN-resolutie. Het plan laat diverse vragen open, met name over de voortgang van de NAVO-luchtacties, de samenstelling, bewapening en commandostructuur van de internationale vredesmacht en de vraag of Belgrado al zijn leger- en politietroepen uit Kosovo moet terugtrekken.

Vandaag overlegt de Russische Kosovo-gezant Viktor Tsjernomyrdin in Bonn met de Finse EU-gezant Martti Ahtisaari, de Amerikaanse plaatsvervangende minister Strobe Talbott en bondskanselier Gerhard Schröder over het vredesproces. Tsjernomyrdin en Ahtisaari reizen morgen naar Belgrado om er te praten over het G8-plan. Pas dan wordt duidelijk wat de instemming van Belgrado met het G8-plan inhoudt.

De NAVO trof gisteren volgens Belgrado in Novi Pazar een flat met een raket. Daarbij vielen tien banië en Kosovo stijgt intussen de spanning als gevolg van gevechten tussen de Serviërs en het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK, dat wordt gesteund door NAVO-aanvallen vanuit de lucht. De Serviërs bestookten gisteren bij herhaling dorpen in Albanië. In het ziekenhuis van de Albanese stad Kukës worden veel doden en gewonden van het UÇK binnengebracht. Details ontbreken omdat journalisten er niet worden toegelaten. Vanochtend werd gemeld dat NAVO-bommen op Albanees grondgebied terecht zijn gekomen.

In de Servische stad Niš veroordeelde gisteren een militaire rechtbank drie Servische militairen tot vier jaar en tien maanden gevangenisstraf elk wegens desertie. Het zijn de eerste vonnissen sinds in Kosovo tweeduizend soldaten, afkomstig uit steden in Zuid-Servië, hun bases verlieten. Ze gingen naar huis, naar aanleiding van berichten over hard optreden van de politie tegen hun protesterende ouders. Van die deserteurs zijn er 24 opgepakt. (Reu-

Een provisorisch tentje dient als keuken bij het onderkomen van een vluchtelingengezin, dat per tractor uit Kosovo naar Kukës in het noorden van Albanië is uitgeweken. In Kukës, een stad

de Verdieping
PODIUM

Milosevic wint bij uitsluiten grondtroepen

1-6-99

Peking en Moskou zal het worst zijn wat er met de Albanezen in Kosovo gebeurt. God beware de Albanezen als het blijft bij een vredesmacht geleid door de VN. De paar moslims die de slachtpartij van Srebrenica hebben overleefd kunnen over de risico's meepraten.

Kosovo

Johan ten Hove

Wie durft te beweren dat de Navo, en niet Slobodan Milosevic, de schuld is van 'de totale vernietiging' van Joegoslavië – zoals Abe de Vries deed op Podium, *Trouw* 27 mei – moet tot de conclusie komen dat Russen, Amerikanen, Canadezen en Britten schuldig zijn aan de vernietiging van Duitsland in de Tweede Wereldoorlog en niet ene Adolf Hitler.

De Vries hanteert ook een nogal kromme redenering. Enerzijds zegt hij dat de Navo schuldig is aan „de totale vernietiging van een soevereine staat" en anderzijds dat de Navo „haar militaire pretenties niet heeft kunnen waarmaken". Met andere woorden: de Navo bakt er militair gezien niets van in Joegoslavië, maar heeft het land wel 'totaal' vernietigd. De bedoeling is duidelijk: aangegeven dient te worden hoe verderfelijk de Navo is en dan maakt het niet uit dat de argumentatie rammelt. Vriend en vijand van de Navo beweren juist dat de Navo er tot op heden niet in is geslaagd de Servische strijdkrachten in en rond Kosovo zodanig aan te pakken dat ze ophouden met het deporteren van de bevolking.

„Het Navo-optreden is uitgedraaid op een humanitaire ramp", meldt De Vries. De humanitaire ramp was zich al aan het voltrekken door het optreden van Milosevic en zijn Servische troepen en politie-eenheden. De Navo greep pas in toen er, na maandenlange onderhandelingen, geen zicht was op het einde van die humanitaire ramp. Het was juist na Rambouillet en Parijs dat de internationale gemeenschap, inclusief de Albanezen in Kosovo (maar met uitzondering van De Vries blijkbaar) zich afvroeg of er nog een organisatie zou zijn die zou proberen aan die ramp een einde te maken. Dat dat niet is gelukt, is zeer te betreuren.

„Des te wranger is", schrijft De Vries, „dat de VN pas nú op het toneel worden toegelaten." Ook niet waar. Er lagen ver voor Rambouillet al verschillende resoluties van de door De Vries zo hoog geprezen VN, gesteund door Moskou, terwijl Peking zich onthield, waarin Milosevic werd opgeroepen te stoppen met het geweld in Kosovo. Resoluties die gevolgd dienden te worden door resoluties met een dwingend karakter, zodat Milosevic er zich ook nog iets van aan zou trekken. Maar die resoluties waren bij voorbaat kansloos in Moskou en in Peking, beiden vetohoudend lid van de VN-Veiligheidsraad. Moskou en Peking willen niet dat er ooit VN-resoluties komen waarin het optreden van Russische of Chinese troepen tegen naar autonomie of zelfstandigheid snakkende volken op hun eigen grondgebied aan de kaak wordt gesteld.

De heersers in Peking en Moskou zal het worst zijn wat er met de Albanezen in Kosovo gebeurt. God beware de Albanezen als, zoals De Vries graag wil, de toekomstige vredesmacht in Kosovo door de VN zal worden geleid. Nadere inlichtingen over de risico's moeten wel te krijgen zijn bij die paar moslims die de slachtpartij na de verovering van Srebrenica hebben overleefd.

De ergste aantijging is wel de volgende: „De Navo schept geen condities voor multi-etnisch samenleven, maar veroorzaakt en bespoedigt etnische zuiveringen". De Navo is in het kader van Sfor, op basis van het Dayton-akkoord, in de Bosnische lappendeken juist bezig condities te scheppen voor het vreedzaam samenleven van verschillende bevolkingsgroepen, soms zelfs tegen de wil van de plaatselijke bevolking in, van wie velen veel liever gescheiden willen optrekken. Het ligt in de rede dat een soortgelijk beleid straks in Kosovo zal worden gevolgd.

De vraag wie nu de etnische zuiveringen veroorzaakt en bespoedigt, is wel beantwoord door de vele honderdduizenden vluchtelingen die Kosovo zijn uitgejaagd door, inderdaad, de Servische speciale troepen en politie-een-

Nederland moet Navo op één lijn krijgen

heden. Het lijkt wel of De Vries de afgelopen maanden op een andere planeet heeft gewoond.

We mogen hopen dat minister Van Aartsen en premier Kok, demissionair of niet, zo wijs zijn geen gehoor te geven aan de oproep van De Vries afstand te nemen van de oorlog in Joegoslavië en alvast de Nederlandse F-16's terug te trekken. Als Nederland een voorhoederol zou moeten spelen zou het veel eerder deze zijn: probeer de Navo op één lijn te krijgen in de erkenning dat het uitsluiten van grondtroepen onverstandig is geweest en in de bereidheid daartoe wél over te gaan.

Dat standpunt zou uiteindelijk door president Clinton en Navo-secretaris-generaal Solana helder naar buiten gebracht moeten worden om aan alle verwarring daaromtrent een einde te maken. Het bijvoorbaat uitsluiten van de inzet van grondtroepen heeft Milosevic erin gesterkt de bombardementen op zijn land voor lief te nemen in de wetenschap dat, als hij dát uithoudt, de oorlog heeft gewonnen.

Dat besluit zou alsnog herroepen moeten worden, waarna vervolgens de verdere opbouw van grondstrijdkrachten zou moeten worden versneld. De beslissing ze daadwerkelijk in te zetten kan later genomen worden, al moet gezegd worden dat de tijd wel dringt als het tenminste de bedoeling van de Navo is dat de gevluchte Albanezen nog voor de winter kunnen terugkeren naar hun land. Milosevic moet van het denkbeeld af dat hij het conflict kan winnen omdat de Navo niet tot meer bereid is dan luchtbombardementen.

Johan ten Hove is redacteur buitenland van *Trouw*

EU eist stappen van Milosevic

1-6-99

Van onze correspondent

BRUSSEL

De Europese Unie stuurt deze week hoogstwaarschijnlijk de Finse president Ahtisaari als haar afgezant naar Belgrado. Het zou het eerste officiële EU-bezoek zijn aan de Joegoslavische president Milosevic sinds het begin van de luchtaanvallen, op 24 maart.

Mogelijk vertrekt Ahtisaari vandaag al, na afloop van een beraad dat hij in Bonn heeft met kanselier Schröder, de Russische gezant Tsjernomyrdin en de Amerikaanse vertegenwoordiger Talbott. Tsjernomyrdin doet in Bonn verslag van het onderhoud dat hij vrijdag had met Milosevic. De Joegoslavische media rapporteerden toen dat Milosevic akkoord was gegaan met de eisen van de internationale gemeenschap voor een vredesregeling.

De ministers van Buitenlandse Zaken van de EU eisten gisteren echter concrete stappen. Ze 'verwachten dat Belgrado haar genoemde uitspraken vertaalt in een stevige, ondubbelzinnige en verifieerbare verplichting om de principes van de G-8 en een resolutie van de Veiligheidsraad te aanvaarden', staat in hun verklaring.

Verschillende diplomaten toonden zich voorzichtig optimistisch over de kansen op een vredesregeling. 'Je ziet toch dat Milosevic aan het schuiven is', zei een van hen. Ook op het NAVO-hoofdkwartier heerst een voorzichtig optimisme. 'Als Ahtisaari werkelijk gaat, dan betekent dat wel wat', zei een hoge diplomaat.

De EU-ministers aanvaardden ook de uitgangspunten voor een zogeheten stabiliteitspact voor de westelijke Balkan. Dit pact houdt in dat aan Albanië, Macedonië, Bosnië en Kroatië hulp wordt aangeboden bij hun economische, politieke en militaire ontwikkeling. Zij kunnen daartoe associatieverdragen sluiten met de EU, 'die een uitzicht bieden op het toetredingsperspectief'.

Deze vage formulering is met opzet gekozen om kandidaatlanden als Bulgarije en Roemenië niet voor het hoofd te stoten. Daar heerst angst dat zij door de aandacht die er nu voor de westelijke Balkan is, op het tweede plan zullen komen.

Diplomaten in Brussel beklagen zich over de ongestructureerde waaier van verdragen en overeenkomsten die de EU met omringende landen heeft afgesloten. 'Er is nauwelijks meer wijs uit te worden', zegt een diplomaat. 'Elk land krijgt tegenwoordig iets aparts om het maar tevreden te houden. Maar de duidelijkheid is weg.'

De persbureaus melden dat wat de NAVO betreft de samenstelling en de bewapening van de internationale troepenmacht die in Kosovo gestationeerd zou moeten worden, niet bespreekbaar is met Milosevic. 'We weten dat de situatie in Kosovo een zeer moeilijke zal zijn. Het moet een troepenmacht worden die het respect van de hele wereld afdwingt en die een klimaat van veiligheid kan creëren die nodig is zodat de vluchtelingen kunnen terugkeren', zei NAVO-zegsman Jamie Shea.

Twintig doden door raketten op sanatorium

AP, Reuters, AFP

BELGRADO

Joegoslavië beschuldigt de NAVO ervan maandag een sanatorium en een bejaardentehuis te hebben gebombardeerd in Surdulica. Daarbij zouden zeker twintig doden zijn gevallen. De NAVO zegt dat ze daarvoor geen bewijzen heeft, maar bevestigde wel in de buurt aanvallen te hebben uitgevoerd.

Volgens NAVO-woordvoerder Shea zijn echter een munitie-opslagplaats en legerbarakken geraakt. 'Ik wil benadrukken dat legitieme militaire doelen waren. En de informatie die ik tot dusver heb, is dat die doelen precies geraakt zijn.'

Op 27 april vonden in Surdulica twintig burgers de dood toen NAVO-raketten een woonwijk troffen.

Bij bombardementen op het Zuid-Servische stadje Novi Pazar zouden maandag tien personen om het leven zijn gekomen, aldus persbureau Tanjug. De NAVO zou meer dan twintig bommen hebben afgevuurd, onder meer op een flatgebouw. Veel slachtoffers bevinden zich nog onder het puin.

Doelen van de NAVO in Novi Pazar waren een uitgeverij en de hoofdkantoren van de regionale radio- en televisiestations.

De Joegoslavische president Milosevic waarschuwde gisteren dat de luchtaanvallen de vredesbesprekingen in gevaar brengen. 'Massaslachtingen en misdaden die elke dag door de agressor verder worden opgevoerd (...) ondermijnen de ondernomen vredespogingen', stond in een verklaring die gisteren werd uitgegeven.

Ziekenhuis in Kosovo

Vervolg van pagina 1

De twee apparaten die het ziekenhuis rijk is, een lamp en een sterilisator, gebruiken echter stroom en dat is hier, in midden-Kosovo, een uitermate schaars artikel. 'We hebben een generator', zegt dokter Besim, 'maar die draait op benzine, en daarvan hebben we nog maar twee liter.'

Achter de operatietafel staat een grote zuurstoffles, maar ook die is bijna leeg. Er zit net genoeg zuurstof in voor twee operaties. Ze hebben al een paar operaties zonder zuurstof uitgevoerd. Een laboratorium om onderzoek te doen is er helemaal niet.

Maar je kunt veel doen met weinig. Plasma is er niet en bloed evenmin, maar Besim zelf heeft bloed in zijn lijf en de UCK-soldaten om hem heen ook. Een lijst met donoren ligt klaar voor noodgevallen.

Meer zorgen baart de dokter de afwezigheid van infusen, dextrose, desinfectiemiddelen. Hij mist een röntgenapparaat om granaatscherven en kogels te kunnen opsporen. Dat is nu altijd zoeken in zo'n buik. En onderweg kom je altijd meer tegen dan je lief is: een geperforeerde dikkedarm, een doorboorde blaas – verwondingen die je in het ziekenzaaltje nu goed kunt ruiken.

Echte instrumenten en apparatuur zal hij voorlopig niet ontvangen. 'Wij hebben een verzoek gestuurd aan de generale staf van het UCK in Tirana. Dat was twee maanden geleden', zegt Besim dof.

Hij begrijpt het wel. De aanvoerroutes zijn lang en gevaarlijk en alles moet door mannen de lange weg gedragen worden. Een zakje medicijnen en wat verband, dat komt soms nog van Macedonië tot hier, maar meer niet. Ook eten niet en zeker niet het calorierijke eten dat zijn patiënten nodig hebben.

Voor zichzelf heeft Besim niet zo veel nodig. Hij drinkt thee met heel veel suiker en hij eet met zijn ogen: 'Als ik honger krijg, dan kijk ik naar de kippen.'

De zon schijnt boven Kosovo. Een voor een worden zijn patiënten naar buiten gebracht. De laatste is Agim Bytuci. Hij mist zijn linkerbeen. 'Gangreen', zegt Besim, en dan een beetje trots: 'Dat heb ik afgezet terwijl we ons verstopten in een grot. Met een ijzerzaag.'

Westen mag Rusland niet kwijtraken

Dominique Moïsi

Het bombarderen van burgers kan geen positieve gevolgen hebben; dat weten we, want dat hebben we gedaan." Deze pacifistische reactie is niet afkomstig van een Amerikaanse Vietnamveteraan maar van een Russische democraat van nog geen veertig jaar oud. Na Afghanistan en Tsjetsjenië is hij de oorlogsbeu – alle oorlogen, ook de 'rechtvaardige'.

Een week geleden heb ik in de omgeving van Moskou, op de jaarlijkse conferentie van de Hogeschool voor Politieke Wetenschappen van Moskou, het NAVO-optreden in Kosovo verdedigd voor een groep nationale en regionale parlementsleden die het gehele politieke spectrum in Rusland vertegenwoordigden, van de communisten tot extreem-rechts. Zij verzetten zich unaniem en emotioneel tegen de westerse interventie in Kosovo, maar deden dat uit sterk uiteenlopende motieven. Ook voor Rusland weerspiegelt de oorlog in Kosovo het zoeken naar een identiteit, het streven naar status en invloed, en de moeilijke overgangsperiode van de 'abnormale' maar gevreesde, centrale supermogendheid die het eens was, naar een chaotisch en gemarginaliseerd wereldrijk-in-verval dat wanhopig probeert een meer 'normaal' land te worden.

De aanwezige tegenstanders van het westerse ingrijpen in Kosovo waren te groeperen in drie categorieën: *de felle anti-Amerikanen* anti-NAVO-gezinden; de voorstanders van het soevereiniteitsbeginsel; en de pacifisten. In de eerste categorie vielen uiteraard de communisten. Wie hun argumenten hoort, voelt zich twintig jaar jonger. De Sovjet-Unie was niet terug.

De Russen zijn nog te onzeker van zichzelf

■

ze was nooit weg geweest. Getrouw aan de complot-theorie als basis van hun geschiedopvatting, veroordeelden ze de 'werkelijke bedoelingen die de Verenigde Staten met de oorlog in Kosovo hadden, namelijk het voorkomen dat de euro een bedreiging voor de dollar zou worden! Een evident complot, dat zij hadden ontdekt. De selectieve verontwaardiging in het Westen (waarom Kosovo wel en Midden-Afrika of Tsjetsjenië niet?) illustreerde het valse moralisme en het universalisme van de Verenigde Staten. In hun ogen misbruikt Washington zijn huidige superioriteit met absoluut cynisme.

De tweede categorie tegenstanders verdedigen het beginsel van de nationale soevereiniteit. Als lid van de hoogst selecte 'Club van Vijf' in de VN-Veiligheidsraad moet Rusland wel negatief reageren op het passeren van de Verenigde Naties en meer in het algemeen tegen de actuele tendensen van het mondiale tijdperk, waarin de nationale soevereiniteit niet langer de *ultima ratio* van de internationale politiek is. Het humane maar vage en dubbelzinnige begrip 'menselijke veiligheid' dat de Canadese regering propageert kan de Russen geenszins bekoren. Om de nationale soevereiniteit terzijde te schuiven in naam van een universalistische visie op de rechten van de mens moet men beschikken over een welvarende economie, een onbetwiste identiteit en een stabiel democratisch pluralisme, kortom, over een kalm politiek klimaat. Ook een met succes afgesloten tragisch, recent verleden is een onmiskenbaar pluspunt. Alleen het 'Westen', en dan vooral West-Europa voldoet aan deze criteria.

De Russen zijn te onzeker van zichzelf, van hun politieke, economische en sociale toekomst, van hun internationale status, en zelfs van hun eigen geografie om vraagtekens te zetten bij het principe van de nationale soevereiniteit of het klassieke model van het machtsevenwicht. Zij zijn nog niet klaar voor het mondiale tijdperk. Ondanks zijn geografische ligging staat Rusland in deze kwestie veel dichter bij India, China en de meeste landen op het Zuidelijk Halfrond met hun nog 'jonge' nationalisme. Het onderscheid dat NAVO-lidstaten soms maken tussen legitimiteit en legaliteit komt hun dwingerig en kunstmatig voor. De Russen zijn niet dol op Milosević en hun besef van Slavische, orthodoxe solidariteit moet niet worden overdreven, maar wat zij niet kunnen accepteren is dat ze vrijwel geheel worden uitgesloten van een groot drama dat in hun werelddeel, Europa, plaatsvindt.

De derde categorie tegenstanders, voornamelijk afkomstig uit het meest democratische segment van de Doema, hanteerde vooral pacifistische argumenten, ingegeven door de recente ervaringen in Afghanistan en Tsjetsjenië. Het gebruik van massaal geweld tegen een samenleving vernietigt de sociale samenhang en werkt het omstaan van een criminele staat in de *hand; de legitimiteit van de doelstellingen rechtvaardigt niet de* bruutheid van de middelen. Dit argument is niet zomaar van de hand te wijzen of te negeren, maar verdient een serieus debat.

Voor Rusland is Kosovo tegelijkertijd een spiegel en een dilemma. Het weerspiegelt de eigen ingezakte internationale status. Willen de Russen Europeanen zijn, dan moeten ze de morele en sociale waarden van 'hun' continent aanvaarden en openlijk huldigen.

Europa is een gebied waar etnische zuiveringen onaanvaardbaar zijn, waar mensen niet mogen worden gedood of verdreven louter omwat of wie ze zijn. Door zich uit te spreken over Kosovo, kiezen ze zich ook een eigen identiteit.

Gegeven ons eigen tragisch verleden mogen wij ons echter geen morele superioriteit aanmatigen. Het besluit van het oorlogstribunaal in Den Haag om Milošević en vier van zijn naaste medewerkers aan te klagen versterkt de morele legitimiteit van het NAVO-ingrijpen, maar onderstreept tegelijk het tekort van een strategie die uitsluitend op luchtbombardementen berust. Hoe kunnen we morele *pretenties* rechtvaardigen met een *casus belli* waarvoor we, gezien ons handelen, wel bereid zijn te doden maar niet bereid zijn te sterven?

De eerste secretaris-generaal van de NAVO, Lord Ismay, vatte de oorspronkelijke doelstellingen van het Bondgenootschap samen in de beroemde formule: „De Amerikanen erin, de Sovjets eruit en de Duitsers eronder houden". De drie voormaamste doelstellingen in Kosovo zijn thans: de vluchtelingen terug-, Milošević neer- en de Russen erbij halen – dat wil zeggen bij Europa. Dat is geen onmogelijke opgave.

Het debat met de Doemaleden over Kosovo verliep heel moeilijk maar er *was* een debat en de gehanteerde argumenten weerspiegelden een verrassende diversiteit achter de schijn van monolitische verontwaardiging. Het is nog te vroeg om te zeggen dat we Rusland 'kwijt zijn'. We kunnen nog steeds 'winnen' in Kosovo zonder Rusland te verliezen.

Dominique Moïsi is adjunct-directeur van het IFRI, het Frans Instituut voor Internationale Betrekkingen, en hoofdredacteur van Politique Etrangère.

Kromme soeplepels dienen als operatieklemmen

1-6-99

Van onze correspondent
Michel Maas

KOSOVO

Dokter Besim neemt een grote pan van een tafel. 'Het instrumentarium', zegt hij en hij tilt als een goochelaar het deksel op. Uit een laag water vist hij twee kromgetrokken soeplepels: de kleine operatieklemmen. Daarna toont hij twee braadpanscheppen, eveneens omgebogen tot kromme haken: de grote klemmen waarmee je een buik kunt openhouden.

'Hier doen we het mee', zegt Besim laconiek. Het is behelpen, maar zijn ziekenhuis is de enige plaats in Kosovo met een chirurg en een operatiekamer.

In een andere kamer trekt Lule Tafolli haar rechter ooglid omhoog. In plaats van iris en pupil loopt er een diepe kerf over haar oogbol. Van onder de deken komt haar rechterbeen tevoorschijn. Dat gaat niet verder meer dan haar enkel. Haar halve onderbeen is geamputeerd.

Het 15-jarige meisje heeft geluk gehad: zij leeft nog. Haar vader, een zus en een broer zijn gedood door dezelfde granaat die haar zo heeft verminkt. Dat was een maand geleden, midden in het laatste grote Servische offensief dat de provincie Kosovo teisterde.

Vijf leden van de familie Tafolli waren uit hun schuilplaats gekomen om in het dorp Cadrak naar voedsel te gaan zoeken. Alleen haar jongste broertje bleef ongedeerd toen de Servische granaat het groepje trof.

Lule heeft tweemaal geluk gehad: zij overleefde en werd ingeleverd in het ziekenhuis van dokter Besim. Hij hechtte haar oog en amputeerde haar rechtervoet. Besim gaf haar bovendien na de operatie zijn eigen bloed. Hij heeft bloedgroep O-positief, een bloedgroep die iedereen verdraagt.

Dat gebeurde tijdens het Servisch offensief dat 26 dagen duurde. Zesentwintig dagen waarin dokter Besim met zijn staf, zijn apparatuur en zijn patiënten voortdurend voor de gevechten uit moest vluchten. Soms ging dat per tractor, maar even vaak moest alles en iedereen met de hand gedragen worden.

Toen het offensief eindigde op 13 mei, nam Besim zijn intrek in een groot en bijna ongeschonden woonhuis. Alleen de ruiten van het ziekenhuis zijn stuk geschoten.

Besim is algemeen chirurg. Hij wordt bijgestaan door een uroloog en een anesthesist en samen doen ze alles: van blindedarmoperatie en keizersnee tot het verwijderen van granaatscherven uit de buikholte of het amputeren van een been.

De afgelopen twee maanden hebben zij honderden mensen behandeld en zeventien zware operaties uitgevoerd. Vier van de geopereerde patiënten hebben de operatie niet overleefd. Van de dertien overlevenden liggen er nu nog zes in het ziekenhuisje, verspreid over twee kamers. Allemaal gewond door granaatscherven of kogels.

Naast de tweede ziekenzaal ligt de kamer die voor operaties is ingericht. Ook hier is de ruit aan scherven, maar de operatietafel is echt. De hulpstukken om armen of benen op te bevestigen ontbreken. Een simpele plank vervult dezelfde functie. Boven de tafel hangt een lamp; een theaterlamp van oorsprong, maar hier geeft dat niets, als het maar licht geeft. Ook de sterilisator doet wat hij moet doen: het instrumentarium steriliseren.

Zie verder pagina 5, kolom 3

DE OVERTUIGINGSKRACHT VAN EEN OORLOG

NELLEKE NOORDERVLIET

31-5-99

IK begin me juist meer te verdiepen in de Balkanoorlog nu zovelen zich Kosovo-moe verklaren, omdat ze niet meteen hun zin kregen.

Ze zagen het al voor zich. Na een flitsende campagne de eclatante overwinning. Milosevic vastgebonden aan de zegekar van Jamie Shea, die een ererondje rijdt rond het Vredespaleis alvorens de boef af te leveren bij het oorlogstribunaal, juichende Kosovaren in keurig nette vluchtelingenkampen waar het dankzij de inspanningen van knuffels uitdelende hulpverleners al met al goed toeven was, allen de schouders onder het economisch herstelplan, de leeuw weidt weer met het lam, Serviër met Kosovaar. Zo moet het gaan, daar moet het naartoe, want uiteindelijk is willen we dat allemaal, geen mens, geen volk, uitgezonderd: leven in vrede, veiligheid en verdraagzaamheid.

De oorlog heeft zich vastgeschroefd en is dolgedraaid. Hij beweegt, maar er zit geen voortgang in. En toch zal eens de uitweg worden ingeslagen, hetzij die van onderhandelingen, hetzij die van escalatie. Bij escalatie gebeurt wat we ooit zozeer vreesden dat we het wel uit ons hoofd lieten om in te grijpen in Hongarije 1956 en Praag 1968: de veronachtzaamde Russen mengen zich militair in de oorlog en een gek à la Zjirinovski zit ergens achter een nucleaire knop.

Een derde mogelijkheid is dat de oorlog gewoon verdampt doordat Milosevic een hartaanval of een hersenbloeding krijgt, wat mij een geschenk uit de hemel zou lijken. Daarvoor ben ik desnoods bereid het bestaan van een hogere macht in welwillende overweging te nemen.

Op pijnlijke wijze is duidelijk geworden dat een oorlog om mensenrechten minder overtuigt dan een economische oorlog. Onszelf niet en de tegenstander al helemaal niet. Zie de als altijd interessante bijdrage van Rob de Wijk in Forum van 28 mei. Het tegenstrijdige van de eerste soort oorlog steekt bijna hypocriet af bij het zakelijke van de tweede.

De Golfoorlog stond onder het duidelijke leiderschap van George Bush en zijn staf patente generaals. De namen van Colin Powell en Norman Schwarzkopf lagen op ieders lippen, terwijl ik nu alleen de naam van de woordvoerder ken, Jamie Shea, een naam als die van een linksbuiten van Glasgow

Rangers. In die oorlog werden eveneens precisiebombardementen uitgevoerd, maar de *collateral damage* in de vorm van burgerslachtoffers werd makkelijker geaccepteerd omdat de inzet van de oorlog niet de rechten van mensen was maar de rechten van oliemaatschappijen. Gaat het om mensenrechten dan moet je ook de rechten van de bestookte burgerbevolking eerbiedigen en verdedigen. Als dat niet lukt, maak je je verdacht.

In Felix Meritis werd afgelopen woensdag een gesprek gespeeld door drie intellectuelen. Pas aan het eind werd het even interessant toen de meningen van Paul Scheffer en Bram de Swaan botsten. Paul Scheffer beweerde dat om mensenrechten nooit een aanvalsoorlog gevoerd mag worden. Mensenrechten zullen te allen tijde met andere middelen moeten worden afgedwongen.

Bram de Swaan noemde dat een naief standpunt, omdat er nooit enig recht bestaat dat niet op een bepaald moment met geweld moet worden afgedwongen. Als mensenrechten de grondslag vormen van je bestaan en je bent niet bereid er het leven voor te geven of een leven voor te nemen, dan kan je je idealen meteen bij het grofvuil zetten, zo begreep ik De Swaans argumentatie, hoewel hijzelf met ontwapenende eerlijkheid bekende dat hij, wanneer het op zijn eigen leven aankwam, naar Scheffers kant overhelde.

Het is een moreel dilemma dat in de praktijk van deze oorlog ernstig vertroebeld wordt door het UCK en het autonomiestreven. In *Blood and Belonging* uit 1993, toen de ergste verschrikkingen voor Bosnië en Kosovo nog moesten komen, wees Michael Ignatieff op de tegenspraak in de westerse politiek na 1989. Het nationale zelfbeschikkingsrecht dat het Westen verdedigde, stond haaks op het eveneens aangehangen principe van territoriale integriteit van bestaande staten.

De argumenten van György Konrad en van Scheffer – beide tegen de bombardementen – kwamen me net zo plausibel voor als die van De Swaan, die nipt voor is. Ik ben benieuwd in welk vakje Stephan Sanders (Volkskrant 28 mei) Konrad wil stoppen. Want Sanders' demagogische scheidingsmethode van bokken en schapen gaat niet op bij Konrad. Onze opinies worden niet zelden gevoed door vooroordelen en angsten. Begrijpelijk maar niet altijd juist.

Het simpele feit dat Mient Jan Faber voor is, maakt mij bijvoorbeeld automatisch tegen. Tony Blair is zo ontzettend voor dat ik zijn Churchill-imitatie wantrouw. Michael Ignatieff is ook voor, en die man bewonder ik. Vroeger was het makkelijk. De mensen met wie je je geestelijk verwant voelde vonden allemaal hetzelfde, de tegenpartij was even voorspelbaar homogeen. Nu zijn de vertrouwde sjablonen verdwenen. Iedereen moet voor zichzelf denken. Dat is moeilijk, maar dat bevalt me wel.

Abstracte oorlog om Kosovo

Twee historici, vrienden met een leeftijdsverschil van meer dan veertig jaar, reageren op de oorlog in Kosovo. Richter Roegholt (1925) voelt zich buiten zijn wil (dat is niet noodzakelijk hetzelfde als tegen zijn wil) betrokken bij deze oorlog. Voor André van Os (1966) ligt het accent op de onvermijdelijkheid, de noodzaak van deze oorlog.

'MIJN LAND is in oorlog' – maar ik voel er niets bij dan ziekmakende machteloosheid.

Wat betekenen die vijf woorden 'mijn land is in oorlog' eigenlijk? Tijdens mijn leven is mijn land drie keer eerder in oorlog geweest. De eerste keer was het erg duidelijk wat dit inhield. Je werd er echt Nederlander door, van Texel tot Vaals en van Delfzijl tot Cadzand, ja, je hield van je land en je wilde dat de Duitsers zouden worden verdreven. Ik wist wel, dat het daarna weer flink ruzie zou worden, maar dat zou dan onze eigen ruzie zijn. De twee keren daarna, van 1946 tot 1949 de politionele acties in Indonesië en in 1962 een oorlog om Nieuw Guinea, waren ook duidelijk. Ik was er razend over. Ik vond dat mijn land zich misdroeg, maar het bleef mijn land. Het waren reële conflicten waarover je reëel van mening kon verschillen.

Nu is alles heel anders. Mijn regering heeft blijkbaar besloten deel te nemen aan een oorlog tegen Servië. Ik kan me echter niet herinneren dat mijn regering dat land 'de oorlog heeft verklaard'. Zijn wij nu een 'volk-in-oorlog'? Nauwelijks, want ik voel me niet met Texel, Vaals of Cadzand verbonden in vijandschap tegen Servië. En toch: ja, want deze regering is mede door mij gekozen, mijn belastinggeld wordt voor die oorlog gebruikt en er vechten kinderen en kleinkinderen van mijn generatiegenoten in die oorlog. Zij zijn in onze klinieken geboren, ze hebben ons onderwijs gehad, ze kennen W.F. Hermans en Erwin Krol, ze stemmen op onze partijen en ze vieren koninginnedag. Dat maakt ons nog altijd tot een volk, maar om nu te zeggen dat onze saamhorigheid door deze oorlog is versterkt, dat niet. Ons land is in deze oorlog verzeild door abstracties als Navo en EU – wie kent de juiste inhoud van die begrippen? Wie kan zonder meer de leden van de Navo en van de Europese Unie opsommen?

Wie kent de mensen die er verantwoordelijk zijn voor de besluiten? Is er iemand die ter verantwoording kan worden geroepen en de besluitvorming doorzichtig kan maken?

Omdat ik in een democratie leef, ben ik medeverantwoordelijk voor elke oorlogshandeling. Maar de democratieën hebben zichzelf opgelost in een organisatie die ondemocratisch is, want ondoorzichtig en niet ter verantwoording te roepen. Democratie heeft wat we als kind noemden 'bloed stroomt door': een hogere schakel in het machtsapparaat hoort bereikbaar te zijn voor de voorafgaande schakel. Als de doorstroming stopt, sterft de democratie. Churchill heeft gedurende de hele oorlog van 1940 tot 1945 tegenover het parlement verantwoording moeten afleggen.

Ook bij de Cuba-crisis van oktober 1962 lag ons lot in handen van mensen op wie wij geen enkele invloed konden uitoefenen. Maar we wisten wel wie die mensen waren: Chroesjtsjev en John Kennedy. Die wisten ook dat ze persoonlijk direct verantwoordelijk waren voor de ontknoping van de crisis. Dat was niet abstract, dat was verdomd reëel. Deze oorlog is abstract. Met dat oorlogsapparaat voel ik geen verbondenheid. Het kan best waar zijn, dat dit een rechtvaardige oorlog is, maar we zijn door onze democratisch gekozen regeerders niet actief bij dit conflict betrokken.

RICHTER ROEGHOLT

Europa ziende blind voor Servisch gevaar

IN TEGENSTELLING tot oudere generaties weet ik niet hoe het is om in een bezet land te leven. Dat wil niet zeggen dat mensen van mijn generatie niet weten wat oorlog is of zich er geen voorstelling van kunnen maken. Oorlog leidt tot fatalisme, apocalyptische feesten in schuilkelders en grote saamhorigheid, zoals we nu in Belgrado kunnen waarnemen. Nederland is in oorlog, maar we voelen het hier eigenlijk niet, merkt Roegholt terecht op. Dat komt onder meer omdat we het 'conflict' of de 'crisis' in Kosovo niet bij de naam willen noemen.

Minister Van Aartsen van Buitenlandse Zaken werd niet moe te benadrukken dat het gaat om een 'luchtcampagne'. We zijn niet in oorlog met Servië. Welnee, we bombarderen het land slechts een paar decennia terug in de tijd. Demissionair premier Kok blonk uit in een oorverdovend stilzwijgen. Niet alleen heeft hij ons burgers niet fatsoenlijk via televisie of radio ingelicht, hij moest zelfs naar de volksvertegenwoordiging gesleept worden om uit te leggen hoe het zit met de oorlog die geen oorlog mag worden genoemd.

Anders ligt dat voor de 'babyboomers' Clinton en Blair. De generatie die de Tweede Wereldoorlog bewust meemaakte gaf aan hen een emotioneel en klemmend credo mee: dit nooit weer. We zouden hebben geleerd van het pacificeren van dictators, van de conferentie van München in 1938. Ook zonder Milosevic met Hitler te vergelijken kan geconstateerd worden dat Europa ziende blind is geweest voor het door Milosevic bewust aangewakkerde Servische nationalisme. De scheuring van Joegoslavië was een 'binnenlandse aangelegenheid', Slovenië, Kroatië en Bosnië werden schoorvoetend erkend en toen de EU deze Joegoslavische deelrepublieken eenmaal had erkend als soevereine staten werd niets ondernomen tegen de flagrante schendingen van hun soevereiniteit. Minder dan een halve eeuw na München.

Wat volgde was een jarenlange, moorddadige oorlog op de Balkan, waardoor we het begrip 'etnische zuivering' definitief in de Van Dale konden opnemen. Diplomatieke initiatieven werden door Servië stelselmatig gefrustreerd, omdat steeds duidelijker werd dat Europa geen consequenties durfde te trekken uit het mislukken van diplomatie. UNHCR-woordvoerders namen stelling tegen militair ingrijpen, omdat dit de hulpverlening aan vluchtelingen in gevaar zou brengen: de enige oplossing voor het vluchtelingenprobleem, beëindiging van de oorlog, werd afgeraden in de naam van diezelfde vluchtelingen. Nederland liep tenslotte zijn eigen trauma op in Srebrenica. De strijd in Bosnië werd pas gestaakt toen Amerikaanse straaljagers tien dagen lang de Serviërs in Bosnië onder vuur namen.

Met deze les in het achterhoofd hebben de Westerse democratiën nu, buiten de VN om, direct de Navo op Joegoslavië afgestuurd. Op het eerste gezicht lijkt dat een slag voor de internationale rechtsorde en het laatste restje gezag van de VN.

Bedreiging

Daar staat tegenover dat voortzetting van de Westerse tolerantie ten aanzien van Milosevic' politiek wel eens een veel ernstiger bedreiging van de internationale rechtsorde had kunnen betekenen.

De kritiek van Rusland en de woede van de Chinezen – die pas georganiseerd werd na de dood van vier Chinezen en niet na de dood van honderden en de vlucht van honderdduizenden Kosovaren – zijn daarbij nauwelijks serieus te nemen.

Als nationalistische en racistische waanideeën niet ingedamd kunnen worden met diplomatie, dan zullen ze bestreden moeten worden met militaire middelen: niet alleen met luchtaanvallen, maar ook met grondtroepen. Willen we onze eigen morele waarden ook in de toekomst serieus nemen, dan zullen de daders van de misdaden in Kosovo – en de nog loslopende daders van de misdaden in Bosnië – berecht moeten worden voor het internationale tribunaal in Den Haag.

Veelal zijn de daders uit de Bosnische oorlog dezelfde als de daders in Kosovo en in laatste instantie is het de nu gezochte Milosevic. Oorlogsmisdadigers zijn geen onderhandelingspartners.

ANDRE VAN OS

Navo-soldaten bij een Kosovaarse vluchtelinge met haar kind. FOTO EPA

Milosevic lijkt murw gebeukt

(Van onze redactie buitenland)
AMSTERDAM – Alom werd gevreesd dat de aanklacht van het Joegoslavië Tribunaal tegen Slobodan Milosevic de doodsteek zou betekenen voor de diplomatieke zoektocht naar een oplossing voor Kosovo. Maar inmiddels geeft zelfs de Navo toe dat er beweging zit in Belgrado's positie.

Javier Solana, de secretaris-generaal van de Navo, en Jamie Shea, zijn belangrijkste woordvoerder, deden dit weekeinde hun uiterste best om positieve geluiden te laten horen. Wel steeds met het voorbehoud dat er nog geen tekenen zijn dat Milosevic voldoet aan de belangrijkste eisen van de Navo, de absolute voorwaarden voor een eind aan de luchtoorlog.

Het Westen moet zich beperken tot welwillende gemeenplaatsen: nog steeds is niet duidelijk wat de Russische gezant Viktor Tsjernomyrdin vrijdag in Belgrado heeft bereikt. De meest gehoorde versie is dat hij Milosevic heeft overgehaald het vredesvoorstel te accepteren van de G-8, de groep van zeven 'rijke' industrielanden en Moskou. Die voorstellen komen deels overeen met de kerneisen van de Navo. Maar het bondgenootschap heeft geen zin naar Milosevics bedoelingen te blijven gissen en eist duidelijkheid.

Die onwetendheid illustreert de kloof tussen het Westen en de belangrijkste bemiddelaar, een Rus die wordt verdacht van pro-Servische sympathieën. De Navo kan hem niet te hard vallen, omdat de publieke opinie het 'ontslag' van Tsjernomyrdin niet zou begrijpen.

Al het gepalaver mag volgens de Navo niet afleiden van de voornaamste doelen: de terugtrekking van de Servische troepen uit Kosovo, de legering van een door de Navo geleide strijdmacht, de terugkeer van de vluchtelingen en de vorming van een interim-bestuur.

Eén van Belgrado's beweerde concessies – de instemming met de komst van Navo-militairen, meldt vandaag *The Financial Times* – is voor de Navo in elk geval onvoldoende. Tsjernomyrdin zou Milosevic als onderdeel van een Russisch plan hebben aangeboden de Navo een 'secundaire' rol te laten vervullen in een VN-vredesmacht, waarin Rusland en neutrale landen de dienst zouden uitmaken.

Landen die nu deelnemen aan de luchtoorlog, zouden volgens Moskou alleen in Macedonië en Albanië troepen mogen stationeren, niet in Kosovo zelf.

Maar de Navo is de oorlog niet begonnen om zich met een bijrol te laten afschepen in het eindspel. Als dat het beste is wat Tsjernomyrdin in Belgrado kon bereiken, valt de Navo niet kwalijk te nemen dat ze hem verdenkt van partijdigheid.

Maar deze verschillen moeten de komende dagen verhuld blijven. Frankrijk en Duitsland hebben gevraagd om een spoedzitting van de G-8, Tsjernomyrdin keert mogelijk woensdag al in Belgrado terug en het regime daar maakt geluiden die het Westen graag wil horen.

Zo vindt vice-premier Vojislav Seselj, een extremist die wordt beticht van gruweldaden in Bosnië, dat Milosevic niet al te moeilijk moet doen over de stationering van een buitenlandse troepenmacht in Kosovo. Allemaal zetten in een ondoorzichtig schaakspel, maar Shea ontwaart een patroon: "Milosevic begint te zwichten voor onze druk."

Australië kwaad

Hulpverleners veroordeeld in Belgrado

BELGRADO, 31 MEI. Een militaire rechtbank in Belgrado heeft zaterdag twee Australische hulpverleners wegens 'het doorgeven van militaire geheimen' veroordeeld tot twaalf en vier jaar gevangenisstraf. Een Joegoslavische collega kreeg zes jaar. In Australië is ontsteld gereageerd op de uitspraak.

De Australiërs Steve Pratt en Peter Wallace en de Joegoslaaf Branko Jelen werkten voor CARE Australia en waren in Joegoslavië betrokken bij de humanitaire hulpverlening aan Servische vluchtelingen uit Bosnië en Kroatië. De Australiërs werden op 31 maart aan de grens met Kroatië aangehouden, toen ze een week na het begin van de NAVO-bombardementen het land wilden verlaten. Jelen werd op 8 april gearresteerd. Het drietal werd beschuldigd van spionage. Later vertoonde de Servische televisie Steve Pratt, toen hij 'bekende' zich aan spionage schuldig te hebben gemaakt. CARE Australia, dat wordt geleid door de vroegere Australische premier Malcolm Fraser, liet weten dat de bekentenis 'onzinnig en afgedwongen' was en dat zijn mensen nooit hebben gespioneerd.

De rechtbank wees zaterdag de aanklacht van spionage af, maar veroordeelde tijdens de zitting achter gesloten deuren Pratt, Wallace en Jelen wel wegens het doorgeven van militaire informatie. Pratt kreeg de zwaarste straf. Wat voor informatie is doorgegeven, kon gezien het gesloten karakter van de zitting niet worden achterhaald. Het proces was niet toegankelijk voor buitenlandse waarnemers, Australisch ambassadepersoneel of familieleden van de verdachten.

In Servië is sinds het begin van de NAVO-acties het oorlogsrecht van kracht. Onder dat oorlogsrecht kan de term militaire informatie zeer breed worden geïnterpreteerd. De rechtbank erkende dat de drie beklaagden in het kader van hun werk informatie aan CARE moesten doorgeven, maar concludeerde dat een deel van die informatie „het karakter van militaire geheimen" had.

De Australische ambassadeur in Belgrado zei dat de drie „geen misdrijf hebben begaan" en hadden moeten worden vrijgesproken. De Australiërs gaan in hoger beroep.

In Canberra zei de Australische minister van Buitenlandse Zaken, Alexander Downer, het „onbegrijpelijk" te vinden dat Pratt en Wallace konden worden vrijgesproken van spionage, maar veroordeeld wegens het doorgeven van militaire geheimen. „Het vastzetten van twee onschuldige hulpverleners uit *een land dat niet aan de bombardementen op Joegoslavië deelneemt is volstrekt onaanvaardbaar*", aldus Downer. „*De Joegoslavische autoriteiten weten zeer goed dat deze mensen geen spionnen waren.*" *Volgens Downer maakt het vonnis het voor internationale hulporganisaties zeer moeilijk nog in Joegoslavië te werken.*

De Zuid-Afrikaanse president Nelson Mandela en de secretaris-generaal van de VN, Kofi Annan, hebben gisteren een beroep gedaan op Belgrado om de CARE-werkers vrij te laten. (Reuters, AFP)

KOSOVO

NAVO-bom

[• *Vervolg* van pagina 1] De NAVO heeft de aanval toegegeven en gesteld dat het om een legitiem militair doel ging. Volgens Belgrado werden ook een hotel, een kerk en het stadhuis geraakt. Later gisteren zou een NAVO-bom een sanatorium in Surdulica in het zuiden van Servië hebben getroffen. Ook hier vielen elf doden. De NAVO heeft slechts toegegeven in Surdulica een munitiedepot te hebben aangevallen. In Kosovo ontplofte een NAVO-raket bij een konvooi auto's in de buurt van Prizren. Daarbij viel een dode – een Servische chauffeur – en raakten twee buitenlanders gewond: Eve-Ann Prentice, journaliste van het Britse blad *The Times*, en Daniel Schiefer, een Fransman.

In Albanië zijn 150 mannen uit Kosovo aangekomen die wekenlang door de Serviërs gevangen zijn gehouden, na uit konvooien met vluchtelingen te zijn gehaald. De mannen waren verzwakt en getraumatiseerd. De meesten zeiden in de gevangenis dagelijks te zijn mishandeld en vernederd. (Reuters, AFP, AP)

31-5-99

10 juli demonstratie in Den Haag

Stop de NAVO-oorlog tegen Joegoslavië

Sinds 24 maart voert de NAVO onder leiding van de VS een oorlog tegen de Federale Republiek Joegoslavië. De NAVO eigent zich het recht toe om waar dan ook ter wereld gewapend op te treden tegen iedere staat of volk die zij ziet als een bedreiging voor haar belangen en die van haar lidstaten. Deze nieuwe NAVO-strategie is op de NAVO-top in Washington van april dit jaar officieel vastgelegd. De oorlog tegen Joegoslavië is het eerste openlijke optreden van de 'nieuwe NAVO' buiten haar grondgebied conform deze strategie.

Op 10 ~~april~~ juli demonstreren we tegen die agressie-oorlog tegen Joegoslavië, de Nederlandse deelname daaraan en tegen de eigenmachtige NAVO-politiek die een bedreiging vormt voor de vrede, hier in Europa en in de gehele wereld.

10 juli demonstratie in Den Haag
De demonstratie begint om 12.30 uur aan de Bezuidenhoutse Weg tegenover station Den Haag CS. Na een korte toespraak om 13.00 uur vertrek van de demonstratie door het centrum van Den Haag naar het gebouw van de Tweede Kamer en het ministerie van Defensie aan het Plein. De demonstratie wordt op het Plein afgesloten met enkele korte toespraken.

De voorlopige lijst van organisaties die de demonstratie ondersteunen:
AFVN, Bond van Anti-Fascisten; Anti Interventie Comité; Bayan International (Europe); Bond van Joegoslavische Clubs in Nederland; Comité "Navo is oorlog, dus weg ermee"; HTIF (Fed. van Arbeidersverenigingen uit Turkije); Migrante - Europe; Moeders voor Vrede.

Voor meer informatie: tel. 070-3603676 (Wil van der Klift), 070-3211283 (Hans de Ruijter).

31-5-99

Een Italiaanse politieman schreeuwt aanwijzingen naar vluchtelingen uit Kosovo, voornamelijk vrouwen en kinderen, die voor de kust van Italië aan hun lot waren overgelaten in een beschadigde boot. De 470 vluchtelingen werden voor de kust bij Otranto gered. Foto EPA

Vervolg van pagina 1

Kosovo

Vice-premier Seselj: Joegoslavië moet inbinden

De ultra-nationalistische vice-premier van Servië Vojislav Seselj zei gisteren dat Belgrado een internationale, door de NAVO geleide troepenmacht op zijn grondgebied moet accepteren. „Het is weliswaar een risico. Maar Joegoslavië moet inbinden als daarmee de oorlog kan worden beëindigd", citeert het Joegoslavische persbureau Beta Seselj. Seselj geldt als een fel tegenstander van de akkoorden van Rambouillet die voorzien in NAVO-troepen voor Kosovo.

De Joegoslavische president Milosevic liet eerder al weten te willen praten over een plan van de G8, de zeven rijkste industrielanden en Rusland. Hij zou instemmen met een door de Verenigde Naties geleide troepenmacht. De G8 heeft vredesvoorstellen geformuleerd die de vijf eisen van de NAVO grotendeels overlappen. Het grote verschil zit hem in de vooraanstaande rol die de VN en vooral Rusland spelen bij een 'G8-regeling', terwijl de NAVO de VN buiten spel heeft gehouden. Volgens Seselj is het voorstel van de G8 acceptabel voor Joegoslavië, omdat daarin geen volledige terugtrekking van het leger uit de Servische provincie is vastgelegd, zoals de NAVO eist. De NAVO heeft gisteren beklemtoond dat het steeds meer geweld gebruikt, zolang Milosevic niet duidelijk verklaart alle eisen van de NAVO in te willigen. Woordvoerder Shea zei dat Milosevic zijn ernst moet tonen door te beginnen zijn troepen uit Kosovo weg te halen.

Gisteren schakelde de NAVO nog meer bommenwerpers in. Het aantal toestellen dat de oorlog tegen Joegoslavië voert is nu bijna 1100, 769 Amerikaanse en 320 Europese gevechtsvliegtuigen. Er zijn circa 30.000 aanvalsvluchten uitgevoerd sinds de NAVO-landen op 24 maart de oorlog tegen Joegoslavië begonnen.

De ontreddering in Joegoslavië door de tienduizenden aanvalsvluchten geeft zorgen over het verrijkt uranium dat Joegoslavië bezit. Het specialistische weekblad Jane's Defence Weekly schrijft in de juni-uitgave dat onder de huidige oorlogsomstandigheden 60 kilo verrijkt uranium in duistere handen kan vallen of dat Belgrado het uranium bij onderhandelingen gebruikt.

De Britse regering maakt intussen plannen om honderden artsen, verplegers, verpleegsters en ander civiel medisch personeel op te roepen voor de oorlog tegen Joegoslavië. Het wordt de grootschaligste oproep voor oorlogsdienst in het Verenigd Koninkrijk sinds de oorlog rond het Suezkanaal in 1956. Londen voorziet volgens The Sunday Times dat er geen medische hulp in Kosovo voorradig is als de NAVO-troepenmacht Kosovo daar binnentrekt. In Tirana werd de 19-jarige vluchtelinge Venera Mustafa zaterdagavond tot Miss Albanië 1999 gekroond. De Joegoslavische is afgelopen maand uit Pristina in Kosovo gevlucht en deed aan de schoonheidswedstrijd mee met 23 kandidates uit Albanië. Mustafa gaf politieke lading aan haar kroon toen ze zei dat de overwinning van een Kosovo-Albanese beklemtoont dat alle Albanezen één zijn. Reuters, DPA, AFP

Dieren waarschuwen voor bombardementen

Belgrado - Ongeveer een half uur voor de bommen vallen, beginnen de dieren in de dierentuin van Belgrado zich te roeren. Volgens directeur Vuk Bojovic, horen zij dan al het geluid van de naderende vliegtuigen en raketten van de NAVO.

„Het is een van de vreemdste en meest verontrustende concerten die je kunt horen", zegt Bujovic. „Naarmate de vliegtuigen dichterbij komen, wordt het geluid dat ze maken intenser. Wij horen dan nog helemaal niets, maar zij wel. Als de bommen vallen, is het veranderd in een soort koor van krankzinnigen. Geschreeuw van pauwen, gehuil van wolven, geblaf van honden, chimpansees die rammelen aan hun tralies. Ik heb elke dag bijgehouden wanneer de dieren begonnen. Als op een dag deze waanzin voorbij is en we die gegevens kunnen vergelijken met het precieze tijdstip dat de NAVO-vliegtuigen opstegen, kan iemand het fenomeneen misschien wetenschappelijk onderzoeken."

Volgens Bojovic heeft de dierentuin zwaar te lijden onder de bombardementen op de Joegoslavische hoofdstad. Vooral het tijdelijke uitvallen van de elektriciteit en indirect de watertoevoer heeft dramatische gevolgen gehad. „Ik had 1000 eieren van bijzondere of bedreigde diersoorten die werden uitgebroed. Allemaal stuk. Dat betekent dus het verlies van 1000 levens."

Het vlees in de vriezers ontdooide, waardoor het alleen nog maar geschikt werd voor aaseters zoals hyena's en gieren. Het gebrek aan water betekende dat sommige dieren zoals de nijlpaarden letterlijk in hun eigen uitwerpselen zwommen. „Verscheidene dieren hebben vervuild drinkwater gekregen. We weten niet wat het effect daarvan zal zijn op de lange termijn."

Ook psychische gevolgen van de nachtelijke bombardementen zijn niet uitgebleven. Bojovic verhaalt over verscheidene miskramen in de laatste fase van de zwangerschap en over vogels die hun nesten in de steek lieten.

De ergste nacht was toen de NAVO een militair hoofdkwartier op 600 meter van de dierentuin raakte. „De volgende dag bleken sommige dieren hun jongen te hebben gedood", aldus de directeur. „Een tijgerin doodde twee van haar vier welpen die drie dagen eerder waren geboren, de andere twee waren zo gewond dat we ze niet meer hebben kunnen redden." Ook een arend en een grote Bengaalse tijger zouden hun jongen hebben gegeten.

Reuters

Optimisme over kansen Tsjernomyrdin

31-5-99

Reuters, AP, AFP

MOSKOU/BELGRADO

Er lijkt schot te zitten in de pogingen van de Russische gezant Tsjernomyrdin een diplomatieke oplossing te vinden voor de oorlog om Kosovo. Verwacht wordt dat hij woensdag terugkeert naar Belgrado, om dan in gezelschap van de Finse EU-gezant Ahtisaari besprekingen te voeren met president Milosevic. Dit wordt gezien als teken dat een diplomatieke oplossing mogelijk wordt.

De opzienbarendste uitspraak kwam zondag van de Servische vice-premier Vojislav Seselj. De ultra-nationalist, die zich altijd fel heeft verzet tegen de eis van de NAVO dat er buitenlandse troepen gestationeerd moeten worden in Kosovo, zei 'dat we best iets kunnen toegeven als dat betekent dat er een einde komt aan de oorlog'.

Volgens bronnen in Belgrado zou Milosevic sinds het weekeinde bereid zijn een regeling te treffen op basis van de punten die door de G-8 zijn opgesteld. Deze groep van rijke geïndustrialiseerde landen en Rusland heeft vredesvoorstellen geformuleerd die voor een belangrijk deel overeenkomen met de eisen van de NAVO.

Het grote verschil zit in de vooraanstaande rol die de Verenigde Naties en met name Rusland spelen bij een G-8-regeling, terwijl de NAVO de VN zoveel mogelijk afzijdig wil houden.

Na de vierde onderhandelingsronde van Tsjernomyrdin, vrijdag in Belgrado, zou Milosevic bereid zijn te buigen voor een VN-resolutie die de punten van de G-8 verwoordt. Op basis daarvan zou er een internationale troepenmacht in Kosovo gestationeerd kunnen worden, waarbij de NAVO een minder nadrukkelijke rol speelt. Volgens dat plan zouden in het noorden en noordoosten van Kosovo Russen kunnen worden gelegerd.

Hoewel volgens deze plannen Tsjernomyrdin niet geheel voldoet aan de voorwaarden die de NAVO aan Milosevic heeft gesteld, reageerden de Franse president Jacques Chirac en de Duitse bondskanselier Gerhard Schröder zaterdag positief.

Frankrijk en Duitsland willen dat de G-8 weer bijeenkomt om te beoordelen of 'de inhoud van de verklaring van Tsjernomyrdin kan leiden tot een politieke oplossing op basis van onze principes', zo stond in een gemeenschappelijke verklaring. 'Voor zover wij weten zit er duidelijk beweging in', zei Schröder.

De Verenigde Staten en Groot-Brittannië reageerden beduidend minder positief. 'We hebben pog niets gezien dat erop wijst dat de gevechten in Kosovo beëindigd worden. We hebben nog niets gezien dat erop wijst dat de Servische troepen zich terugtrekken uit Kosovo', zei een woordvoerder van het Pentagon in Washington.

'We hebben nog niet direct van Milosevic gehoord dat hij uitkijkt naar de komst van een internationale vredesmacht onder leiding van de NAVO. En we hebben zeker nog geen uitnodiging gezien voor de verdreven bevolking om naar hun huizen terug te keren', aldus de woordvoerder.

Pagina 5: NAVO-raketten treffen brug: negen doden
Dorpen verlaten
UCK neemt mensellijke schilden waar

Home - Yahoo! - My Yahoo! - [illegible]

VISA

Yahoo! News — Top Stories Headlines

Monday May 31 3:53 PM ET

Clinton Calls Kosovo 'Big Test' Of Moral Beliefs

By Lawrence McQuillan

WASHINGTON (Reuters) - President Clinton, calling Kosovo a "big test of what we believe in," Monday used a Memorial Day tribute to America's war dead to say the conflict will end only when Belgrade accepts NATO's peace terms.

As U.S. officials cautiously reacted to reports out of Belgrade that Yugoslav President Slobodan Milosevic will accept peace guidelines crafted by the Group of Eight nations, Clinton made clear he will not yield on the more specific conditions set by NATO.

Full Coverage

"In Kosovo, the world has said 'No'," Clinton told several thousand gathered at Arlington National Cemetery to honor those who died for their country -- including two Apache helicopter pilots killed on a training mission near Kosovo's border with Albania, the only U.S. military fatalities of the conflict so far.

Citing the "appalling abuses" by Serb forces against ethnic Albanians in Kosovo that led a U.N. tribunal to cite Milosevic as a war criminal, Clinton said the United States could not ignore what was happening in the Serb province.

"It is a very small province in a small country, but it is a big test of what we believe in," Clinton said.

"Our objectives in Kosovo are clear and consistent both with the moral imperative of reversing ethnic cleansing and killing and our overwhelming national interest in a peaceful undivided Europe," Clinton said.

"The objectives are that the Kosovars will go home, the Serb forces will withdraw, an international force with NATO at its core will deploy to protect all of the people, including the Serb minority," Clinton said.

Acknowledging that some Americans believe "this is not our fight," Clinton noted that the majority of the peacekeeping force would be made up of Europeans and that investment to rebuild Kosovo

on the side of the U.S. military contingent. He earlier committed to sending 4,000 U.S. troops to enforce a peace, but that was based on estimates of a far smaller peacekeeping force.

"What we are doing today will save lives including American lives in the future and it will give our children a better, safer world to live in," said Clinton.

Clinton avoided saber-rattling rhetoric during his remarks at Arlington, where 262,000 military veterans are buried, but instead struck a determined tone to show he was prepared for a long-term effort.

U.S. officials downplayed the latest report from Belgrade Monday that indicated Yugoslavia was willing to accept guidelines by the Group of Eight nations for reaching peace for for Kosovo.

"We certainly welcome any positive development, but it's not clear at this point ... that all the terms have been accepted," White House spokesman Mike Hammer said.

In Belgrade, the state news agency Tanjug reported that "Yugoslavia has accepted the G8 principles" for ending the conflict over Kosovo.

The principles, which were reached in Bonn by the foreign ministers of United States, China Britain, France, Germany, Italy, Canada, Japan and Russia, were not specific in describing the makeup and mission of the international force that would enter Kosovo once a peace was reached.

Washington and its allies have insisted that NATO play a major role in any international force, something Belgrade has objected to.

Earlier Stories

- Clinton Says Belgrade Must Meet NATO Demands (May 31)
- U.S. Cool On Milosevic Peace Report (May 27)
- Cohen 'Increasingly Confident' In NATO Air War (May 26)
- Cohen Confident Of Air War; U.S. Plane May Be Hit (May 26)
- U.S. Bans Air Force Retirements In Kosovo Crisis (May 24)

Search

Top Stories | World News Stories | Photos

May 30 | May 29 | May 28 | May 27 | May 26 | May 25 | May 24 | May 23 | May 22 | May 21

Quicklinks for Computers
Copyright © 1999 Reuters Limited. All rights reserved.
Republication or redistribution of Reuters content is expressly prohibited without the prior written consent of Reuters.
Reuters shall not be liable for any errors or delays in the content, or for any actions taken in reliance thereon.

News [ ] Wire Index [ ]

NATION & WORLD [illegible]

Monday, May 31, 1999

Serbs Arm Loyalist Ethnic Albanians

By Dan Ba[illegible]

[illegible] Reka's family comes [illegible] Serbian [illegible] Kosovo Albanian will be [illegible] their own people.

[illegible] Reka, 44, heads the local self-defense unit of ethnic Albanians, whose ranks include his wife, Mafuz, also 44, an [illegible] with a few gold teeth, a serious smoking habit and an assault rifle of her own.

They are among just 150 ethnic Albanians holding out in Kacanik, which had a population of about 10,000 people before the North Atlantic Treaty Organization began its air war against Yugoslavia almost 10 weeks ago.

Fifty Serbs and Gypsies also live in the town, which is a constant target for NATO warplanes--and KLA guerrillas--because Yugoslav forces are dug in all around in case NATO troops attack from nearby Macedonia.

"In addition to providing security, we are trying to talk to people and persuade them not to leave," Reka said. "I can understand that those [guerrillas] who have bloodied their hands are going, but those who have not, nobody has ever touched

that Serbian police, soldiers and paramilitary units forced them to flee. Others say they left to escape NATO's bombs.

Thousands of burned homes and shops across much of Kosovo only hint at the terror that swept through.

NATO calls it "ethnic cleansing," a euphemism coined in the early stages of the Yugoslav federation's violent breakup, when armed thugs drove people from their homes, and often set fire to the buildings, to permanently expel whole ethnic groups.

The government of the rump Yugoslavia insists that Kosovo's ethnic Albanian majority will be allowed to return to the province once NATO's bombing stops and a peace deal is reached.

Thousands of internally displaced people are already making their way back to ruined villages, towns and cities, but as the civil war against the KLA begins to escalate again, the threat of more expulsions rises too.

The people who fled Kacanik and made the 10-mile journey south to the Macedonian border were frightened either by the fighting between the KLA and Serbian forces or by constant NATO airstrikes in and around Kacanik, according to Reka.

"There is bombing here day and night," he said. "They were even dropping cluster bombs. Of course, every normal person is afraid of that."

Reka concedes that Serbian security forces ordered some of Kacanik's ethnic Albanians to leave. But his description is far more delicate than the often detailed accounts of rapes, executions and massacres being told in refugee camps just across the border.

"Nobody was expelled," he insisted. "Some who were living in areas where the KLA fighters were hiding were told to move to another area where they would not get hurt during the operations against the KLA."

Yugoslav forces thought they had the KLA crushed, but there are mounting reports of guerrilla snipers opening fire on the roads and from the fringes of cities and towns such as Prizren, near the Albanian border, and even Pristina, Kosovo's provincial capital.

This apparent resurgence of the KLA has encouraged Kosovo's Serb-dominated government to mobilize ethnic Albanians who support unity with Serbia and oppose the KLA hard-liners' vision of union with a Greater Albania.

Ethnic Albanian self-defense units are being armed and fitted with new uniforms in several parts of Kosovo most vulnerable to KLA attacks, such as Pristina and the western town of Djakovica, authorities say.

The government set up Kacanik's ethnic Albanian self-defense unit in September, but of the 40 original members, only six are left, Reka said.

He claims that KLA guerrillas kidnapped the others, including his two brothers, who went missing March 29. One of his brothers disappeared after leaving to take his wife and children to Macedonia, Reka said.

Before NATO's airstrikes began March 24, estimates of the KLA's strength ranged from 20,000 to 40,000 guerrillas. A ruthless offensive by Serbian security forces reduced the KLA to about 5,000 fighters within days of the first bomb falling.

Milošević akkoord met VN-vredesmacht Kosovo

BELGRADO, BRUSSEL, 31 MEI. De Joegoslavische president Slobodan Milošević stemt in met een Russisch plan dat voorziet in de legering van een VN-vredesmacht met deelname van 'neutrale' NAVO-landen in Kosovo. De NAVO heeft gisteren bij de luchtacties in Servië een brug en een sanatorium geraakt. Daarbij vielen volgens Belgrado 22 doden.

Het Russische plan werd Milošević vrijdag voorgelegd door de Russische bemiddelaar Viktor Tsjernomyrdin. Aanvankelijk was na dat overleg gemeld dat de Joegoslavische leider had ingestemd met de principes van het plan dat de G8 (de zeven rijkste industrielanden in de wereld en Rusland) begin deze maand hadden opgesteld. De NAVO had op die melding afhoudend gereageerd omdat het G8-plan uiterst vaag is over cruciale details.

Zaterdag meldden Russische media, later gevolgd door Servische, details van het plan van Tsjernomyrdin waarmee Milošević had ingestemd. Dat voorziet in de legering van een troepenmacht van de VN. De kern van die troepenmacht moet worden geleverd door Rusland, andere GOS-republieken en 'neutrale' landen. Hun eenheden zouden moeten worden gestationeerd in het binnenland van Kosovo, om de orde en rust te bewaren en de terugkeer van vluchtelingen te begeleiden. NAVO-landen die niet aan de luchtacties hebben deelgenomen zouden ook troepen voor de VN-macht mogen leveren. Deze eenheden moeten in de grensgebieden van Kosovo toezicht houden op de terugkeer van vluchtelingen en infiltraties van het Kosovo Bevrijdingsleger UÇK verhinderen. NAVO-landen die wél aan de luchtacties deelnemen krijgen in het Russische plan de taak in Macedonië en Albanië UÇK-infiltraties in Kosovo te voorkomen.

De NAVO heeft gezegd vast te houden aan de vijf eisen die Joegoslavië aan het begin van de luchtacties zijn gesteld, inclusief die over de legering van een door de NAVO geleide troepenmacht en de aftocht van Servische troepen. Toch wordt erkend dat Milošević' standpunt is gewijzigd, omdat hij tot nu toe elke buitenlandse vredesmacht afwees. Frankrijk en Duitsland drongen gisteren aan op een nieuwe bijeenkomst van de G8. Tsjernomyrdin gaat morgen voor overleg met de EU en de NAVO naar Bonn en later deze week opnieuw naar Belgrado, mogelijk samen met de Finse EU-gezant Martti Ahtisaari.

De luchtacties van gisteren waarbij een brug werd getroffen hadden plaats bij Varvarin, 180 kilometer ten zuiden van Belgrado. Daarbij kwamen elf burgers om het leven en vielen veertig gewonden. [• *Vervolg* KOSOVO: pagina 5]

Oorlogskinderen

Kleine Mina is zes maanden oud. Voor haar maakt het niets uit wie de oorlog in Joegoslavië wint, want zij heeft al verloren. Sinds het begin van de bombardementen heeft zij haar vader verloren. Haar huis is verwoest. Haar jonge dagen brengt ze door in de schuilkelder. Haar crèche zal de bombardementen misschien overleven, maar de vraag is of Mina en haar kleine vriendjes dat ook zullen doen.
Aan het eind zal het niets meer uitmaken wie de strijd om Kosovo wint, want duizenden kleintjes als Mina zullen op de een of andere manier gewond raken.

Dagelijks hebben wij te maken met de inzamelingsacties voor de gevluchte Kosovaren, waaronder ook kinderen. Ieders ogen zijn op deze kinderen gericht, maar de wereld blijkt haar ogen te hebben gesloten voor Mina en al haar lotgenootjes in heel Joegoslavië. Wij, moeders (en dochters) voor vrede, willen de hulp van iedereen inroepen om ook deze kinderen te helpen en hun het gevoel te geven dat zij niet vergeten worden en dat elk kind belangrijk is ongeacht zijn huidskleur, nationaliteit of geloof.

Ons doel is om met het ingezamelde geld deze kinderen te helpen daar waar het nodig is. Voor sommige zal dit de aankoop van kleding, voedsel of brandstof voor de kachel zijn. Voor andere zullen schoolboeken of schoolbenodigdheden gekocht moeten worden of zullen wij het schoolgeld betalen. Weer andere zullen protheses of speciale operaties nodig hebben. Onze bedoeling is om via officiële organisaties aan namen van kinderen te komen waar onze hulp het hardst nodig is en dit geld dan direct naar de kinderen zelf te brengen. Op deze manier hopen wij zoveel mogelijk kinderen te helpen.

Ons banknummer is:

ABN-AMRO 50 30 75 175 t.n.v. Hulp aan oorlogskinderen.

Help ons alle kinderen als Mina te helpen en hun uit Nederland een ander bericht te sturen dan geweld. Help ons de kinderen van Joegoslavië te overtuigen dat de wereld ze niet is vergeten.

Bij voorbaat dank namens de kinderen

Moeders (en dochters) voor vrede

LANDELIJKE VREDESDEMONSTRATIE

STOP DE OORLOG

ONDERHANDELINGEN NU!

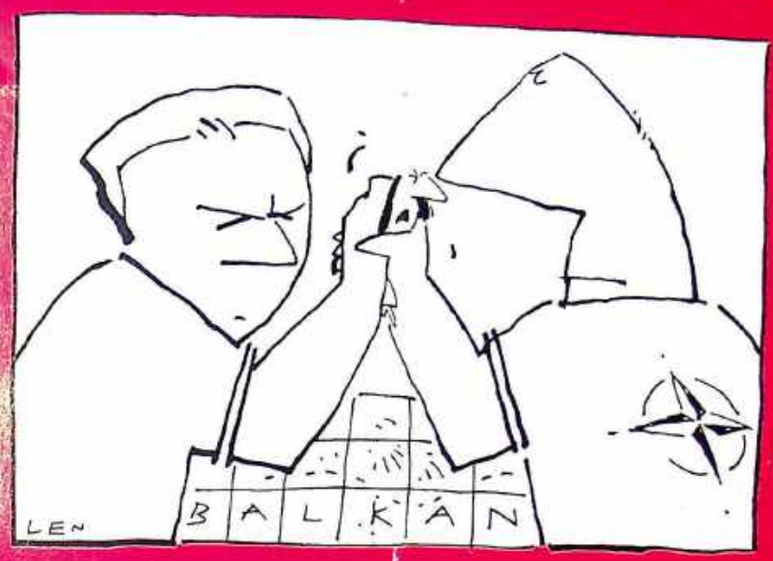

19 JUNI, 13.00 UUR
ZUIDERPARK, DEN HAAG

INITIATIEFGROEP 19 JUNI: telefoon (010) 243 55 59, giro 386 386 in Rotterdam

UCK heeft onbelemmerd zicht op de menselijke schilden

31-5-99

Van onze correspondent
Michel Maas

KOSOVO

De kleine UCK-commandopost in het Sharrgebergte hangt als een zwaluwnest onder de top van de helling. De weg erheen is steil als een ladder. Van bovenaf heb je ongehinderd uitzicht op de dorpen beneden, of beter: in de dorpen beneden. De daken van de meeste huizen zijn verdwenen, verbrand bij een van de vele Servische aanvallen van de afgelopen weken.

Ook op die aanvallen hadden de mannen hierboven, de soldaten van het Kosovo-bevrijdingsleger, een onbelemmerd zicht. Ze hebben alles gezien, van hierboven en vanuit hun posities in de omringende bossen. Ze hebben alles gezien en zo goed als geen schot gelost.

Op 25 mei, toen de Servische politie de omringende dorpen binnentrok, konden ze niet schieten. Voor de voorste Servische tank liepen Rahim en Milahim Vishi uit Dubrava, en Suleijman Gurri uit Nika. Drie mannen die twee weken eerder door de Servische politie waren opgepakt en sindsdien waren verdwenen. Achter de rug van de drie gegijzelde mannen konden de Serviërs ongehinderd hun gang gaan en Dubrava, Reka, Biceg en Kovacec in de as leggen. Ook de NAVO greep niet in: het regende op de 25ste.

De drie mannen voor de tank waren niet de enigen die het UCK van schieten weerhielden. De Serviërs beschikten over een tweede menselijk schild. Toen de Servische aanval begon bevond zich op de hoofdweg, de weg naar de Macedonische grens, een konvooi met vluchtelingen.

Het konvooi werd, ook dat konden UCK-posten duidelijk zien, door de politie tegengehouden. Het kon voor- noch achteruit. Voor de soldaten van het UCK stond vast dat elke actie tegen de Servische politie gevolgd zou worden door een actie tegen deze vluchtelingen.

Rahim en Milahim Vishi en Suleijman Gurri worden na afloop van de actie dood teruggevonden aan de oever van een riviertje in Dubrava. De commandant in de commandopost toont vrijdag een video-opname van de drie lijken – alle drie door het hoofd geschoten. Drie doden bovenop de vijftien anderen die in de actie zelf worden gedood in het dorpje Reka.

Helder weer houdt de Serviërs sindsdien binnen. Helder weer en de NAVO hebben een verbond gesloten. De grond onder het commandocentrum in het zuiden van Kosovo dreunt van de bommen die de NAVO op de Servische posities gooit, hier nog geen twee kilometer vandaan. Maar zodra de bombardementen luwen, komen hier en daar weer Serviërs naar buiten.

Met een verrekijker is te zien hoe twee politiemannen met een tractor traag door de straten van de stad Kacanik rijden. Een pantserwagen komt tevoorschijn uit een huis. Dat is wat een van de mannen boven de 'Tom en Jerry-oorlog' noemt. Tom de kat, de NAVO, jaagt als een bezetene op Jerry, de Servische muis, die zodra Tom maar even verdwenen is weer tevoorschijn piept. Op de grond verandert de Servische muis in een tijger, die op zijn beurt het UCK op de hielen zit.

De Serviërs komen, meldt een van de buitenposten buiten adem in de commandopost. Het bericht is aanleiding om in aller ijl de post te verlaten. Een deel van de mannen grijpt de wapens en haast zich naar beneden, de vijand tegemoet. Anderen haasten zich naar boven, naar de veilige top van de beboste berg.

Drie auto's naderen langzaam tot aan de rand van het laatste dorp, pal onder de commandopost. Niemand schiet. De auto's stoppen en wachten. De UCK-soldaten zitten muisstil op hun post. De zachte, bijna kinderlijke trekken op de gezichten van de soms zeer jonge soldaten zijn verdwenen. Hun ogen staan strak, hun blik is hard en gespannen.

Na een half uur maken de Serviërs rechtsomkeert. Langzaam rijden zij langs dezelfde route waarlangs ze gekomen zijn terug, nagestaard door de UCK'ers. Die hadden de drie voertuigen met gemak kunnen vernietigen. Maar ze deden het niet. Om hun posities niet te verraden, maar vooral: om geen vergeldingsaanval uit te lokken, die opnieuw veel burgers het leven zou kunnen kosten.

'Pas als al onze mensen in veiligheid zijn kunnen we echt gaan vechten', zegt een van de commandanten. In zijn stem klinkt spijt en ongeduld.

Vluchtelingen bereiken Italië

Een politieman in de Zuid-Italiaanse kustplaats Otranto geeft aanwijzingen op een boot vol vluchtelingen uit Kosovo. De 470 mensen aan boord waren door mensensmokkelaars midden op zee aan hun lot overgelaten nadat de motorboot het had begeven. FOTO EPA

Dorpen Kosovo bevolkt door vee en honden

Smeulende ruïnes, bewoond door honden en loslopend vee. Af en toe verschijnt een dolende Albanese familie, hongerig op weg naar de grens. Dat is wat correspondent Michel Maas, te voet op weg door Kosovo, tegenkomt op een tocht langs 'gezuiverde' dorpen.

Van onze correspondent

KOSOVO

Zodra het schemert, gaan in Kosovo wegen open die overdag gesloten zijn. Niet de hoofdwegen, die zijn als vanouds het domein van de Servische politie en het leger, maar de paden van steen, zand en modder die dorpen met dorpen verbinden, bossen met bossen en bergen met bergen. Wegen waar overdag gevaren loeren die 's avonds naar bed gaan: de Servische sluipschutters.

Vrijdagavond om half negen verzamelt mijn kleine reisgezelschap zich om opnieuw te voet een etappe af te leggen dieper Kosovo in. De volle maan beschijnt ons pad, en in het eerste dorp dat we al gauw passeren zeven vers gedolven graven. Tijd om stil te staan is er niet. Praten is verboden. Te gevaarlijk. Wie daar begraven liggen, blijft daarom onbekend. Alleen waarom ze begraven zijn, krijg ik te horen. 'Massakru', *fluistert een van mijn gidsen: ze zijn afgeslacht.*

Het pad buigt een bos in, waar we onverwacht stuiten op een tweede reisgezelschap. Een familie van tien, elf mensen verstijft van schrik als wij de bocht omkomen. Een vader, moeder, oma, zus en kinderen, die worden meegesleurd – behalve de kleinste, een baby. De kinderen huilen zacht, ondanks het dringende 'ssst' van hun ouders.

De familie zoekt een schuilplaats voor de nacht. De hele dag hebben ze gelopen. Ze waren enkele dagen geleden op weg gegaan om de grens naar Macedonië over te steken. Hun eten in de bergen was opgeraakt en daarom hadden ze besloten weg te gaan. Ze bereikten de grens, slaagden er zelfs in de Servische kant van de grens te passeren, maar werden toen door de Macedonische politie weggejaagd, terug Kosovo in.

Na twee minuten trekt iedereen verder. Te lang stilstaan is gevaarlijk. We passeren opnieuw een dorp. Het ziet er net zo uit als het vorige: van de huizen staan alleen de smeulende skeletten overeind. Ook het derde, vierde, vijfde en zesde dorp zijn niet van het eerste te onderscheiden. De ruïnes worden uitsluitend nog bevolkt door honden en loslopend vee. Menselijk leven is, waar de Serviërs zijn geweest, niet langer mogelijk.

In het vierde dorp voegen zich drie oude mannen bij ons. Zwijgend nemen zij hun plaats in in de kleine stoet – vooraan, de plaats waarop hun hoge leeftijd hun recht geeft. De mannen zwijgen. Het enige geluid dat ze voortbrengen, is een licht gekreun als een van hen uitgeput in elkaar zakt. Hij wordt op het bagagepaard geladen. De bagage wordt over zijn schoot en schouders gedrapeerd.

Twee UCK-soldaten hebben de drie oude mannen uit hun huizen gehaald: blijven zou hun dood betekenen. De uitgebrande dorpen worden nog geregeld afgestroopt door 'paramilitairen', de gemaskerde politiemannen die voor de Kosovaren synoniem zijn met slachtpartijen en verkrachtingen.

In het zevende dorp smeulen de dakbalken nog na. Behalve in één huis. Dat is ongeschonden, en binnen brandt zelfs licht. De gordijnen zijn open. Behoedzaam trekt het gezelschap in een wijde boog om het huisje heen. Het uitnodigende licht kan maar één ding betekenen: politie. Geen Albanees zou het in zijn hoofd halen zich zo duidelijk bloot te stellen.

Na acht verwoeste dorpen en een lichte klim bewijzen ongeschonden daken dat we 'veilig terrein' betreden. Veilig, dat wil zeggen, bewaakt en bewoond door het Kosovo Bevrijdingsleger. Ook hier brandt licht, zij het uitsluitend achter verduisterde ramen. Alleen hier kan hardop worden gepraat. Alleen hier is nog wat te eten: brood en de witte bonenbrij die na'elke etappe verder noordwaarts dunner wordt.

Publicatie : de Volkskrant
Datum : 31/05/1999
Pagina : 9
Oplage : 350850
Frequentie : dagelijks
Advertentiewaarde : 8126,57
Regio : landelijk

5-8

DE OVERTUIGINGSKRACHT VAN EEN OORLOG

IK begin me juist meer te verdiepen in de Balkanoorlog nu zovelen zich Kosovo-moe verklaren, omdat ze niet meteen hun zin kregen.

Ze zagen het al voor zich. Na een flitsende campagne de eclatante overwinning, Milosevic vastgebonden aan de zegekar van Jamie Shea, die een ererondje rijdt rond het Vredespaleis alvorens de boef af te leveren bij het oorlogstribunaal, juichende Kosovaren in keurig nette vluchtelingenkampen waar het dankzij de inspanningen van knuffels uitdelende hulpverleners al met al goed toeven was, allen de schouders onder het economisch herstelplan, de leeuw weidt weer met het lam, Serviër met Kosovaar. Zo moet het gaan, daar moet het naartoe, want uiteindelijk is willen we dat allemaal, geen mens, geen volk, uitgezonderd: leven in vrede, veiligheid en verdraagzaamheid.

De oorlog heeft zich vastgeschroefd en is dolgedraaid. Hij beweegt, maar er zit geen voortgang in. En toch zal eens de uitweg worden ingeslagen, hetzij die van onderhandelingen, hetzij die van escalatie. Bij escalatie gebeurt wat we ooit zozeer vreesden dat we het wel uit ons hoofd lieten om in te grijpen in Hongarije 1956 en Praag 1968: de veronachtzaamde Russen mengen zich militair in de oorlog en een gek à la Zjirinovski zit ergens achter een nucleaire knop.

Een derde mogelijkheid is dat de oorlog gewoon verdampt doordat Milosevic een hartaanval of een hersenbloeding krijgt, wat mij een geschenk uit de hemel zou lijken. Daarvoor ben ik desnoods bereid het bestaan van een hogere macht in welwillende overweging te nemen.

Op pijnlijke wijze is duidelijk geworden dat een oorlog om mensenrechten minder overtuigt dan een economische oorlog. Onszelf niet en de tegenstander al helemaal niet. Zie de als altijd interessante bijdrage van Rob de Wijk in Forum van 28 mei. Het tegenstrijdige van de eerste soort oorlog steekt bijna hypocriet af bij het zakelijke van de tweede.

De Golfoorlog stond onder het duidelijke leiderschap van George Bush en zijn staf patente generaals. De namen van Colin Powell en Norman Schwarzkopf lagen op ieders lippen, terwijl ik nu alleen de naam van de woordvoerder ken, Jamie Shea, een naam als die van een linksbuiten van Glasgow Rangers. In die oorlog werden eveneens precisiebombardementen uitgevoerd, maar de *collateral damage* in de vorm van burgerslachtoffers werd makkelijker geaccepteerd omdat de inzet van de oorlog niet de rechten van mensen was maar de rechten van oliemaatschappijen. Gaat het om mensenrechten dan moet je ook de rechten van de bestookte burgerbevolking eerbiedigen en verdedigen. Als dat niet lukt, maak je je verdacht.

In Felix Meritis werd afgelopen woensdag een gesprek gespeeld door drie intellectuelen. Pas aan het eind werd het even interessant toen de meningen van Paul Scheffer en Bram de Swaan botsten. Paul Scheffer beweerde dat om mensenrechten nooit een aanvalsoorlog gevoerd mag worden. Mensenrechten zullen te allen tijde met andere middelen moeten worden afgedwongen.

Bram de Swaan noemde dat een naief standpunt, omdat er nooit enig recht bestaat dat niet op een bepaald moment met geweld moet worden afgedwongen. Als mensenrechten de grondslag vormen van je bestaan en je bent niet bereid er het leven voor te geven of een leven voor te nemen, dan kan je je idealen meteen bij het grofvuil zetten, zo begreep ik De Swaans argumentatie, hoewel hijzelf met ontwapenende eerlijkheid bekende dat hij, wanneer het op zijn eigen leven aankwam, naar Scheffers kant overhelde.

Het is een moreel dilemma dat in de praktijk van deze oorlog ernstig vertroebeld wordt door het UCK en het autonomiestreven. In *Blood and Belonging* uit 1993, toen de ergste verschrikkingen voor Bosnië en Kosovo nog moesten komen, wees Michael Ignatieff op de tegenspraak in de westerse politiek na 1989. Het nationale zelfbeschikkingsrecht dat het Westen verdedigde, stond haaks op het eveneens aangehangen principe van territoriale integriteit van bestaande staten.

De argumenten van György Konrad en van Scheffer – beide tegen de bombardementen – kwamen me net zo plausibel voor als die van De Swaan, die nipt voor is. Ik ben benieuwd in welk vakje Stephan Sanders (Volkskrant 28 mei) Konrad wil stoppen. Want Sanders' demagogische scheidingsmethode van bokken en schapen gaat niet op bij Konrad. Onze opinies worden niet zelden gevoed door vooroordelen en angsten. Begrijpelijk maar niet altijd juist.

Het simpele feit dat Mient Jan Faber voor is, maakt mij bijvoorbeeld automatisch tegen. Tony Blair is zo ontzettend voor dat ik zijn Churchill-imitatie wantrouw.

Michael Ignatieff is ook voor, en die man bewonder ik. Vroeger was het makkelijk. De mensen met wie je je geestelijk verwant voelde vonden allemaal hetzelfde, de tegenpartij was even voorspelbaar homogeen. Nu zijn de vertrouwde sjablonen verdwenen. Iedereen moet voor zichzelf denken. Dat is moeilijk, maar dat bevalt me wel.

Publicatie : Communicatie
Datum : 31/05/1999
Pagina : 8
Oplage : 3838
Frequentie : 11x per jaar
Advertentiewaarde : 1205,00
Regio :

57

De kwestie

Propaganda

Met name de media had de afgelopen weken veel kritiek op de voorlichting van de NAVO over Kosovo. De Kwestie: kritiek is makkelijk, maar hoe moet de NAVO het dan aanpakken?

Jaap van Ginneken, communicatiewetenschapper aan de Universiteit van Amsterdam: geen idee hoe ze de voorlichting aan moeten pakken! Je kunt kritiek hebben op de communicatie van de NAVO, maar dat geldt voor beide zijden. Veel kwalijker vind ik dat de NAVO blijkbaar is gaan geloven in het vijandbeeld, dat ze zelf hebben geschapen. Als gevolg daarvan hebben ze vier inschattingsfouten gemaakt. Ten eerste hebben ze zich verkeken op de mogelijkheden om tot een compromis te komen. Vervolgens hebben ze gedacht dat Milosevic binnen vijf dagen van bombardementen wel overstag zou gaan. Ze verwachtten dat Milosevic geïsoleerd zou raken en dat hij als gevolg daarvan ten val zou komen.
Jan Gruiters, secretaris van de Internationale Katholieke Vredesbeweging Pax Christi: het eerste wat opvalt is de oorlogsretoriek die gebezigd wordt. Ik zou gematigder, zakelijker zijn. Je moet de kansen om een compromis te sluiten ophouden. De NAVO hanteert een quasi-openheid. Neem de berichten rond het bombarderen van vluchtelingen. Op zo'n moment wordt er informatie achtergehouden en gesjoemeld met de feiten. Dat maakt je kwetsbaar. De NAVO opereert binnen een politieke context en zou daarom de zoektocht naar compromissen moeten ondersteunen, openingen moeten geven. In plaats daarvan zie je alleen spierballenvertoon. Bij die oorlogsretoriek hoort ook het demoniseren van de tegenstander, waarbij hele algemene termen gehanteerd worden. Ze hebben het bijvoorbeeld constant over 'de Serviërs'. Dat is niet verstandig. Democratische krachten in Servië hebben ook al aangegeven dat hierdoor de ruimte voor de oppositie in Servië afneemt.
Léon Sonnenschein, woordvoerder van de Vereniging VluchtelingenWerk Nederland: de NAVO zou zich minder propagandistisch op moeten stellen. Er worden veel luchtballonnen opgelaten en dingen geroepen die ze niet echt hard kunnen maken. Dat gaat ten koste van je geloofwaardigheid en op den duur keert dat zich tegen je. Meer openheid betrachten; dat is de basis. Daarnaast vind ik dat de NAVO de verkeerde woordvoerder heeft gekozen. Die man staat altijd maar te glimlachten. Dat komt op mij – als kijker – niet goed over.
Mient-Jan Faber, secretaris van het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV): de NAVO is in oorlog en propaganda is altijd een belangrijk onderdeel van het voorlichtingsbeleid in oorlogstijd. Je moet laten merken dat je alles onder controle hebt en aan de winnende hand bent. Je successen etaleren. Het lastige voor de NAVO is, dat onze samenleving niet zo gesloten is als de samenleving waar Milosevic direct mee te maken heeft. Ons land is weliswaar betrokken bij een oorlog, maar onze samenleving niet direct. Voor ons is het een soort halve oorlog. Propaganda hoort bij oorlog, maar past niet in deze maatschappij. Het tij keert zich tegen de NAVO en dat heeft voor een deel te maken met de manier van presenteren. Het snelle succes dat de bombardementen volgens de NAVO zouden hebben, veranderde bijvoorbeeld in een zeer traag gebeuren. Zo word je ongeloofwaardig. Het zou beter in onze maatschappij passen als de NAVO op een eerlijke, ongedwongen manier omging met reële twijfels over hun strategie.

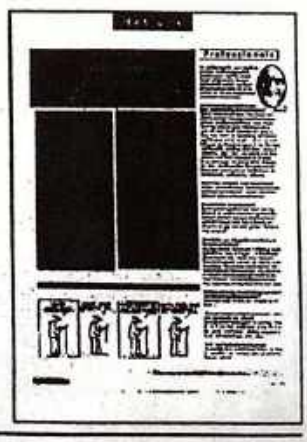

Publicatie : Trouw
Datum : 29/05/1999
Pagina : 23
Oplage : 112422
Frequentie : dagelijks
Advertentiewaarde : 2947,67
Regio : landelijk

56

Op deze manier werkt actievoeren averechts

Kosovo

Hans Stol

Je kunt voor de Navo-bombardementen in Kosovo zijn, of ertegen. Je kunt vinden dat de Navo meer moet doen, of juist minder. De vraag die daaraan ten grondslag ligt, is 'Kan de krijgsmacht de vrede dienen?'.

Trouw berichtte in de krant van donderdag 27 mei – na een debat woensdagavond hierover in de Leidse Vredeskerk tussen demissionair minister van defensie Frank de Grave en Mient Jan Faber van het Interkerkelijk Vredesberaad over de uitkomst: Faber vond dat de Navo in Kosovo bescherming op de grond zou moeten bieden en De Grave gaf toe dat Faber met directe bescherming een goed punt had, maar dat het er nu even niet in zit. De Grave kreeg na een emotioneel slotbetoog over het bestrijden van het onrecht in Kosovo een klaterend applaus van de kerkgangers, ook van mij trouwens.

Aardig van het debat was dat je als luisteraar mocht reageren na de pauze. Belangrijk was de vraag van een oudere vraagsteller over de bereidheid om slachtoffers aan de kant van de Navo te accepteren, die in dit verband een interessante discussie had kunnen ontlokken. Helaas ging zijn vraag volledig verloren in de bijdrage van wat *Trouw* 'een klein groepje lawaaiige tegenstanders van de Navo en van De Grave' noemde.

Als demissionair dienstplichtig militair zelf ter kerke getogen met een paar doordachte vraagjes aan het adres van beide inleiders, bleek al na de eerste vraag van dat kleine groepje dat er die avond van enige discussie weinig zou komen. Ook boeiend, dacht ik in eerste instantie: als je thuis geen televisie hebt, wil je wel eens live zien wat je in al die Amerikaanse talkshows voorgeschoteld wordt. De gestelde vragen van het kleine groepje hadden vooral betrekking op aanwijsbare acties en fouten van de Navo en daarvoor werd de minister door de vraagstellers ter verantwoording geroepen. Zijn antwoord deed evenwel niet ter zake: zodra het de kant opging van een rechtvaardiging van het beleid, werd hij overstemd met nieuwe feiten. Toen de voorzitter besloot dat het welletjes was en ook sprekers het woord wilde geven die in wilden gaan op het thema van de avond – zoals de genoemde oudere vraagsteller – lieten de vredesactivisten en spaarzaam aanwezige voormalig-Joegoslaven duidelijk hun onvrede blijken en vervolgden hun betoog. En omdat de minister vooral niet de indruk wilde wekken geen oor te hebben voor dissidente geluiden, kwam er van de bedoelde discussie niets terecht.

Uit het krantje dat een der actievoerders mij aanreikte, bleek al dat zij in het algemeen tegen iedere vorm van militair optreden zijn, ook van *peace enforcement*, en tegen hondenpoep op straat. Een in wezen sympathieke instelling. Maar als je tegen bommen op Kosovo bent omdat die omstanders raken terwijl ze bedoeld zijn om de echte booswichten te treffen, dan was de aanpak van dit groepje deze avond toch fout. Men bombardeerde de minister met vragen en verwijten ten koste van de omstanders die voor een andere discussie gekomen waren dan de legitimiteit van de acties in Kosovo. De fundamentele discussie werd niet gevoerd. Zo maak je dat je niet serieus genomen wordt als gesprekspartner.

Op zo'n moment ben je blij dat Mient Jan Faber wel serieus genomen wordt. Volgens *Trouw* van vorige week mag hij dan wat te vaak van standpunt wisselen (21 mei), ik en de minister zijn toch van mening dat er met hem te praten valt over zijn alleszins redelijke voorstellen. En praten, dat zal ook volgens het kleine groepje – gezien de hoeveelheid uitgaafjes representant van een beduidend grotere groep – de bedoeling zijn. Want waar niet meer gepraat wordt, vallen bommen in plaats van woorden, las ik in een ander krantje.

Steun doodstraf in VS

31-8-94

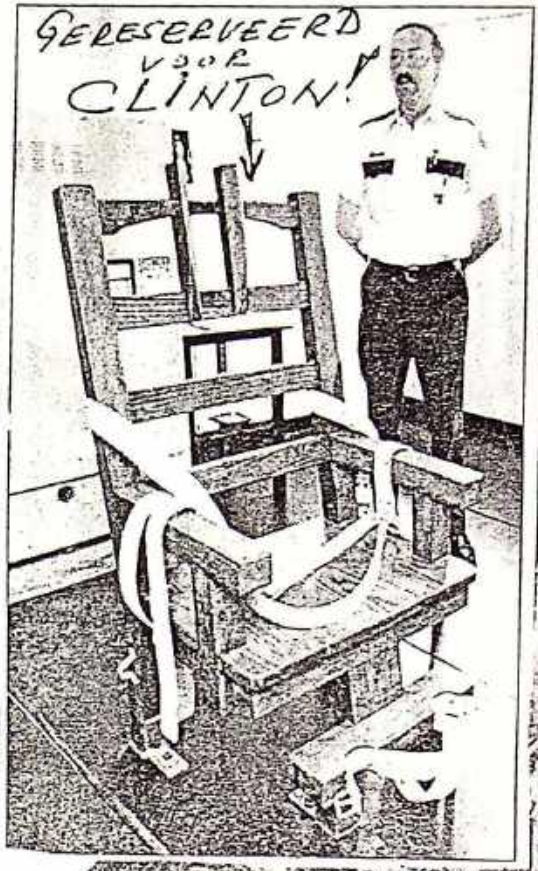

Hulpverleners veroordeeld

De Australische minister van Buitenlandse Zaken, Alexander Downer, heeft zondag furieus gereageerd op de veroordeling van twee Australische hulpverleners door een Joegoslavische rechtbank. Steve Pratt en Peter Wallace, medewerkers van de hulporganisatie CARE, werden zaterdag achter gesloten deuren tot twaalf en vier jaar gevangenisstraf veroordeeld. Hun Joegoslavische collega Branko Jelen kreeg zes jaar. De Australiërs werden eind maart opgepakt aan de Joegoslavisch-Kroatische grens.

31-5-99

Journalisten gewond

Drie westerse journalisten die met andere collega's in twee voertuigen door Kosovo reisden raakten gisteren gewond door een NAVO-raket die in de buurt insloeg, meldde het Servische Mediacentrum vanuit de Kosovaarse hoofdstad Pristina. Een Servische chauffeur kwam om het leven.

De gewonde journalisten waren medewerkers van de Britse krant *The Times* en de Italiaanse *Corriere della Sera* en de Franse filosoof Daniel Schiffer. Het is niet bekend hoe ernstig de drie er aan toe zijn. Ze zijn naar het ziekenhuis van Prizren gebracht.